

PROSPECTS FOR THE DEVELOPMENT OF ANTI-CORRUPTION LEGISLATION IN UKRAINE

Зеленський О.М., здобувач ступеня доктора філософії, кафедра міжнародних відносин
Науковий керівник: проф. А.М. Клочко
Сумський НАУ

During the period of the legal regime of martial law in Ukraine, the measures are taken aimed specifically at minimizing the consequences of military actions and curbing external threats. In this regard, the adoption of new legislation in Ukraine is an urgent necessity, somewhat hasty and chaotic. This also applies to the adoption of the Law on the Basics of State Anti-Corruption Policy for 2021-2022 No. 4135, which approves the Anti-Corruption Strategy for 2021-2025¹. Only the fact that the relevant Law entered into force on July 10, 2022, and approves the Anti-Corruption Strategy starting in 2021, makes one aware of the fact that the very mechanism of its adoption is somewhat controversial.

New types of corruption offenses have appeared against the background of military operations in Ukraine and require investigation for the timely criminalization (in particular, corruption acts combined with attempts to illegally cross the state border of Ukraine by men of draft age and the other types of corruption abuses). The restoration of Ukraine after the end of the hostilities will require specific, consistent and structured active actions in the field of anti-corruption. This phenomenon, which arises and develops from within society, should not be a problem equal to that caused by external factors.

In opinion of Drago Kos, the situation concerning corruption in Ukraine before the Russian invasion was not particularly encouraging. In order to avoid a scenario in which the country, having survived the war, could become a victim of corruption, the Ukrainian government, supported by the international community, will have the important task of renewing and enhancing the activities of national anti-corruption agencies in addition to that of assisting civil society in re-engaging in its monitoring functions².

External influence in this sense should be represented, for example, by international organizations and, directly, by states where models of combating corruption are as effective as possible. Due to the many efforts, corruption decreased to some extent over the recent years. It also because of the introduction of organizational (creation of the National Anti-Corruption Bureau of Ukraine, the Specialized Anti-Corruption Prosecutor's Office, the National Agency for the Prevention of Corruption, the Higher Anti-Corruption Court, the National Agency of Ukraine for the Identification, Search and Management of Assets Obtained from Corruption and Other Crimes), legal (orientation of state mechanisms to prevent corruption), international (assistance of the EU in coordinating anti-corruption reforms) and other measures.

Nevertheless, it remains too high however, whence the need to develop additional tools to fight corruption and decrease it more. The obvious problems caused by the high level of bribery and abuse are the destruction of the society's value system, total distrust of public authorities, which ultimately leads to negative economic consequences, increasing inequality and slowing down the growth of population incomes. The main tasks of the anti-corruption policy include, first of all, the need for its effective practical implementation, and not its declarative essence of formulated tasks. Unfortunately, in certain states, anticorruption policy is ineffective despite considerable efforts, adoption of new legislation, creation of new anticorruption institutions and other measures. In this context, Ukraine is a young independent and promising for European integration state, that has a multi-sectoral infrastructure, an educated working human capital, a favorable geographical location in the Eurasian space, unique chernozems on a global scale and many other strong points of the economy. The whole world learned about the patriotism, strength and indomitability of Ukrainian citizens in connection with the full-scale military invasion of the Russian Federation on February 24, 2022.

There is no doubt that with the support of the international community and the civilized world, the war in Ukraine will soon be stopped, and the actions of persons guilty of criminal offenses during the period of the legal regime of martial law will receive an appropriate legal assessment, which will result in their further prosecution. Ukraine will need the same help for its post-war rehabilitation and recovery, in particular with regard to the transformation of the essence of the anti-corruption policy and its practical and effective implementation. Corruption in Ukraine is recognized as a threat to national interests, sustainable development and European integration.

Defects in legislation are manifested simply in the poor quality of laws, in the imperfection of the entire legal system, in the vagueness of law-making procedures, in the presence of norms that create additional opportunities for corruption. Despite the significant efforts made by the state and international institutions to overcome corruption in the main spheres of public life, its level still remains high. Throughout the entire period of independence, corruption remains one of the biggest problems of Ukraine.

¹ About the foundations of the state anti-corruption policy for 2021-2025. Law of Ukraine. Strategy of 20.06.2022 № 2322-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2322-20#Text>

² Kos, D. (2022). War in Ukraine: legal and political challenges for the EU. *Eucrim: the European Criminal Law Associations' forum*. № 2, 2022, p. 152-157. URL: <https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=8559848>

ДО ПИТАННЯ ПРО ПІДСТАВИ СКАСУВАННЯ СУДОВОГО НАКАЗУ В ЦИВІЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ

Калюжна Ю.В., студ. 5 курсу ЮФ
Науковий керівник: к.ю.н., доцент Котвяковський Ю.О.
Сумський НАУ

Впровадження у системі цивільної юрисдикції такого явища, як наказне судочинство з питань цивільних справ викликало цілком обґрунтовані дискусії та непогодження в наукових колах українських юристів ще до введення у дію ЦПК України 18.03.2004 р. За ловами вітчизняних вчених, існував цілий ряд проблемних питань, які були пов'язані з цим видом судочинства. Але передбачена ЦПК процедура скасування судового наказу все ж викликала найбільше заперечень. І в наукових колах і досі тривають суперечки на цю тему.

Судовий наказ є особливою формою судового рішення, запроваджена ЦПК України, про витребування майна або стягнення з боржника грошової суми за заявою особи, котрій належить право такої вимоги. На адресу громадян дуже часто надходять судові накази про стягнення боргів за кредити, аліменти, комунальні послуги. Але з судовим наказом погоджуються далеко не усі боржники, адже його приймають без пояснень сторін та допиту свідків, тільки на підставі письмових відомостей. Саме тому отримувачу надано правові засоби захисту від подібної форми одностороннього безспірною стягнення:

- суд зобов'язаний надіслати адресатові рекомендованим листом копію судового наказу не пізніше наступного дня після його видачі;
- адресат має право протягом 10 днів з дня отримання копії судового наказу та доданих до неї документів подати заяву у письмовій формі про його скасування.

Процесуальна процедура скасування судового наказу є способом забезпечення гарантій прав боржника у наказному провадженні, адже саме через подання заяви про скасування судового наказу він може висловити свою позицію щодо заявлених вимог стягувача. Для скасування судового наказу боржник має написати відповідну заяву, яка має обов'язково містити відомості про боржника та кредитора, назву суду, номер наказу, з яким не погоджується боржник, посилання на підстави, які вказують на безпідставність вимог кредитора та перелік документів, що додаються до заяви.

Якщо боржник отримав судовий наказ і має будь-які підозри чи сумніви щодо доказів вимог заявника, правильності обчислених сум, правильності будь-яких інших умов, що зазначені в цьому наказі чи поданих документах, – потрібно звертатись із заявою про скасування цього наказу. По суті, підставою для скасування судового наказу може стати будь-що, так як в безспірному порядку стягують лише аліменти, борги за комунальні послуги тощо, але не штрафні санкції та пені. Також варто звернути увагу, чи є в договорі підприємством, що надає житлово-комунальні послуги, або з кредитором певні пом'якшувальні обставини, що не були прийняті до уваги судом, адже вони теж можуть стати підставою для скасування наказу.

Науковці розділилися на два табори, які притримуються різних поглядів на процедуру скасування судового наказу. Одні вважають, що боржник не має обґрунтовувати заяву про скасування судового наказу ЦПК і посилатись на докази. Інші, всупереч їм стверджують, що є доцільним правило, зазначене в п.3 ст. 170 ЦПК, про необхідність зазначення часткової або повної необґрунтованості вимог стягувача.

Зокрема такі вчені, як Т.В. Цюра та С.Я. ще до введення нового ЦПК України у дію стверджували, що для скасування судового наказу необхідно надати докази правомірності спростовувань боржника. С.С. Бичкова [2] вказувала, що під час подання заяви про скасування судового наказу, боржник має надати докази, які підтверджують існування спору про право. Подібні вимоги науковців, в першу чергу, стосуються можливості боржників щодо зловживання правом на оскарження судового наказу, так як відповідно до попередньої редакції ЦПК України для скасування судового наказу боржник міг просто подати немотивовану заяву про його скасування до суду, а суд –автоматично скасовувати такий наказ. Це правило давало боржникові змогу зловживати власними правами і безпідставно скасовувати судовий наказ, змушуючи стягувача повторно звертатися до суду і зтягуючи час.

На нашу думку, мотивування заяви про скасування судового наказу в попередній реакції ЦПК України не мало жодного змісту, однак, із врахуванням того, що ЦПК було доповнено статтею, у якій ідеться про розгляд заяви про скасування судового наказу у відкритому судовому засіданні, мотивування своїх заперечень боржником стало обов'язковим. Подібні зміни, безперечно, є позитивними, так як вони направлені на максимальне забезпечення принципу диспозитивності в наказному провадженні.

В тому разі, якщо заява про скасування судового наказу є обґрунтованою і вказує на наявність доказів, не досліджених у судовому засіданні, суд може скасувати судовий наказ.

ОСНОВНІ МЕТОДИ МІЖНАРОДНОГО ПРИВАТНОГО ПРАВА

Каторгін І.В., студ. 1 ст. курсу ЮФ, спец. «Право»
Науковий керівник: доц. В.В. Ткаченко
Сумський НАУ

Міжнародне приватне право – це галузь права, яка визначає, яке право застосовується до конкретних правових відносин, які мають міжнародний елемент, тобто включають у себе зв'язок з різними державами або юрисдикціями. Основними методами міжнародного приватного права є:

А) Метод закону країни, до якої відноситься відносина. Цей метод передбачає застосування закону тієї країни, де виникла правова відносина. Наприклад, якщо міжнародний договір укладено в Україні, то до нього буде застосовуватися українське право.

Б) Метод закону місця вчинення події. Цей метод передбачає застосування закону країни, де відбулася подія, що має юридичне значення. Наприклад, якщо в аварії на дорозі, яка проходить через кілька країн, було порушено право на життя, то закон, який буде застосовуватися до цієї справи, буде законом тієї країни, де сталася аварія.

В) Метод закону місця постійного проживання. Цей метод передбачає застосування закону країни, де особа, яка бере участь у правовій відносині, постійно проживає. Наприклад, якщо громадянин України проживає в Польщі і має спадщину в Україні, до спадщини буде застосовуватися закон України.

Г) Метод автономії волі сторін. Цей метод передбачає, що сторони можуть самостійно вибрати закон, який буде застосовуватися до їх правової відносини. Наприклад, дві компанії з різних країн можуть укласти договір. Так, дві компанії з різних країн можуть укласти договір. У такому випадку, залежно від обраного права, яке буде застосовуватися до договору, будуть визначені права та обов'язки сторін, порядок виконання договору, можливі санкції у разі його порушення та інші питання.

Для визначення права, яке буде застосовуватися до договору, можуть використовуватися методи міжнародного приватного права, такі як метод права країни, з якої походить контрагент, метод права країни, з якої було укладено договір, або метод права країни, з якої будуть виконуватися зобов'язання за договором. При цьому, необхідно враховувати правові норми та конвенції міжнародного права, які можуть регулювати взаємодію між компаніями з різних країн, зокрема Конвенцію ООН про міжнародну купівлю-продаж товарів та інші міжнародні документи, які стосуються договорів міжнародної торгівлі.

Уніфіковані матеріально-правові норми міжнародного приватного права забезпечують більш чітке та однакове застосування в різних країнах та уникнення суперечок при тлумаченні законодавства різних країн. Багато країн входять до різних міжнародних угод, які містять уніфіковані норми міжнародного приватного права, наприклад, Гаазька конвенція про уніфіковане право про продаж товарів 1980 року. Ця конвенція уніфікує норми міжнародного приватного права щодо договорів купівлі-продажу товарів між підприємствами з різних країн, що сприяє підвищенню рівня правової захищеності учасників міжнародної торгівлі.

Для врегулювання відносин з «іноземним елементом» застосовуються два юридико-технічні методи колізійний та матеріально-правовий. Так, в міжнародному приватному праві використовуються два юридико-технічні методи – колізійний та матеріально-правовий. Колізійний метод передбачає визначення, які правові норми мають застосовуватися у конкретному випадку, коли відносини містять елемент іноземності. Цей метод включає в себе визначення понять, що визначають місцезнаходження фізичної або юридичної особи, місце вчинення правочину, закон, який має застосовуватися, та інші критерії, які допомагають визначити належність відносин до певної юрисдикції.

Матеріально-правовий метод використовується для регулювання самого змісту правових норм, які мають застосовуватися в конкретному випадку. Він передбачає дослідження змісту та значення правових норм різних країн і вибір тих норм, які найбільш адекватні конкретному випадку.

Стаття 6 Паризької конвенції про охорону промислової власності від 20 березня 1883 року містить як колізійну, так і матеріально-правову норму. Таким чином, стаття 6 Паризької конвенції про охорону промислової власності від 20 березня 1883 року містить як колізійну, так і матеріально-правову норму, які доповнюють одна одну та не можуть існувати окремо. Вони є важливими для забезпечення міжнародного захисту винаходів та інтелектуальної власності і забезпечують їх взаємне визнання між країнами-учасницями конвенції.

Таким чином, можна зазначити, що з одного боку, колізійний метод дозволяє забезпечити взаємодію між різними правовими системами, знайти компроміс між ними та визначити, яка система має бути застосована в конкретній ситуації. З іншого боку, держави мають свої власні традиції та правові системи, які розвивалися протягом багатьох століть, тому уніфікація матеріально-правових норм на міжнародному рівні може виявитися дуже складною. На сьогоднішній день існує тенденція до гармонізації матеріального права на міжнародному рівні в різних галузях, таких як торговельне право, інтелектуальна власність, захист прав споживачів, екологія тощо. Для цього розробляються міжнародні договори та конвенції, що регулюють ці галузі, а також рекомендації міжнародних організацій. Колізійний метод є основним методом регулювання різних галузей права на міжнародному рівні, гармонізація матеріально-правових норм у деяких галузях може бути важливою для забезпечення більш ефективного міжнародного співробітництва та захисту прав та інтересів громадян.

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ОХОРОНИ СФЕРИ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН

Кішінець Ю.А., асп. 2 курсу ЮФ, спеціальність "Право"
Науковий керівник: д.ю.н. проф. А.М. Ключко
Сумський НАУ

Земельна реформа в Україні в аспекті ринку землі перебуває в активній фазі навіть в умовах правового режиму воєнного стану. Безумовно, військова агресія РФ обумовила безліч проблем у сфері земельних відносин, починаючи від необхідності розмінування земельних ділянок до втрати зацікавленості потенційних іноземних інвесторів до ринку землі в Україні. Та попри все, наразі відбувається системний процес внесення змін до ряду законодавчих актів, що регулюють земельні відносини, удосконалення правил земельного ринку в умовах війни та нарешті після вимушеної перерви хвиля продажу земельних ділянок, що обумовлена об'єктивними потребами громадян і бізнесу. Проте, питання прийняття забезпечувального законодавства спрямованого на протидію та профілактику вчинення кримінальних правопорушень у сфері земельних відносин на фоні активізації злочинності проти основ національної безпеки України, тощо залишається не вирішеним. Разом із цим, на цьому етапі потребується досліджувати та враховувати досвід кримінально-правової протидії злочинам у сфері земельних відносин, проведених зарубіжними країнами.

Наприклад, у системі права Великобританії щодо кримінальної відповідальності за заподіяння шкоди навколишньому природному середовищу встановлюється відповідальність у вигляді штрафу або позбавлення волі, що застосовується через кримінальні суди публічними агентствами. Своєрідність англійського права полягає у відсутності юридичної відмінності між застосуванням кримінальних та адміністративних санкцій у сфері земельних відносин. Система законодавства Люксембургу містить певні нормативно-правові акти, кожен з яких установлює відповідальність за порушення як у сфері природокористування, так й у сфері земельних відносин. Кримінальний кодекс Республіки Польщі виділяє окрему главу, яка визначає кримінальну відповідальність за злочини проти навколишнього природного середовища. З метою кримінально-правової охорони сфери земельних відносин Швейцарії встановлений загальнодержавний Закон про захист навколишнього природного середовища («Federal Act on the Protection of the Environment») [1]. Цілісним забезпечувальним законодавством охорони прав на землю виділяється й Іспанія. У зв'язку із цим, як справедливо відмічає Р.О. Мовчан, що на противагу від Італії, в якій назву «Незаконне привласнення» («Usurpazione») мала лише одна з норм (ст. 631), у кримінальному кодексі Іспанії схожу назву («On usurpation») отримав окремий структурний підрозділ Особливої частини – глави 5 «Незаконне привласнення» розділу 8 «Злочини проти власності та соціально - економічного порядку», в якій, було зосереджено одразу кілька заборон, присвячених відповідальності за порушення прав на нерухоме майно [2].

З урахуванням вищезазначеного можна зробити висновок, що, як і в Україні, законодавча влада держав романо-германської правової системи формували криміналізацію земельних правопорушень саме екологічної спрямованості.

Слід зазначити, що у проекті нового КК України станом на 30.01.2023 р. не передбачено окремого інституту кримінально-правової охорони земельних відносин, а Розділ 6.5, що розміщений у Книзі шостій Особливої частини проекту КК України «Кримінальні правопорушення проти економіки» має назву «Кримінальні правопорушення проти порядку використання і захисту природних ресурсів» [3]. В контексті цього розділу земля є предметом кримінальних правопорушень проти порядку використання і захисту природних ресурсів, однак не торкається сфери земельних відносин. Питання охорони сфери земельних відносин в Україні потребує подальшого дослідження з урахуванням зарубіжного досвіду, що будуть направлені на формування системи мінімізації суспільно-небезпечних наслідків війни, заборони корупційних зловживань у сфері земельних відносин та створення плану відновлення ринку земель сільськогосподарського призначення у період відновлення України після припинення дії правового режиму воєнного стану.

Список використаних джерел:

1. Federal Act on the Protection of the Environment.
URL: https://www.fedlex.admin.ch/eli/cc/1984/1122_1122/en
2. Кримінальна відповідальність за злочини у сфері земельних відносин: законодавство, доктрина, практика : монографія / Р. О. Мовчан; передмова д-ра юрид. наук, проф., заслуженого діяча науки і техніки України О. О. Дудорова. Вінниця : ТОВ «ТВОРИ», 2020. 1152 с.
3. Кримінальний кодекс України. Контрольний текст (станом на 30.01.2023 року).
URL: <https://newcriminalcode.org.ua/upload/media/2023/01/30/proyekt-kryminalnogo-kodeksu-ukrayiny-stanom-na-30-01-2023.pdf>

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ПРИПИНЕННЯ ПОРУКИ

Коваленко Є.Ю., студ. ЮФ
Науковий керівник: доц. Бойко В.Б.
Сумський НАУ

Порукою у цивільному праві є добровільна або примусова форма забезпечення договірного зобов'язання. Відповідно до ст. 533 ЦК України, поручитель поручається перед кредитором боржника за виконання ним свого обов'язку згідно умов укладеного договору. За допомогою поруки зобов'язання, яке не виконане боржником, може виконуватися частково або в повному обсязі поручителем. Одним із проблемних питань при виконанні цивільно-правових зобов'язань є припинення поруки. Припинення поруки є вимогою при зверненні до суду, але не завжди суд вирішує такі питання на користь позивача. Підставою для обрання поруки як способу забезпечення виконання договору є добровільна згода на поручительство, як боржника, так і кредитора, а також самого поручителя, що тягне за собою усвідомлення обов'язків виконання умов договору замість боржника у разі прострочення.

Серед умов поруки слід звернути увагу на умови її припинення. Законодавством передбачені наступні умови, викладені в ст. 559 ЦК України. Серед них: припинення забезпеченого порукою зобов'язання; відмова кредитора прийняти виконання зобов'язання боржником або поручителем після настання строку виконання зобов'язання; переведення боргу на іншу особу за умови, якщо божник не погодився забезпечувати зобов'язання; після закінчення строку поруки.

Порука припиняється також у разі зміни договору без згоди поручителя. В наслідок такої зміни може суттєво збільшуватись обсяг відповідальності останнього. Вказана законодавчо закріплена норма захищає інтереси поручителя, а сама згода на збільшення обсягу відповідальності повинна бути документально закріплена, а не тільки доведена до відома. Прикладом судового вирішення такого питання з припиненням поруки є рішення по господарській справі № 922/5787/15 від 19.09.2017р. Підставою для ухвалення такого рішення послужили внесені до основного зобов'язання зміни без згоди поручителя. Таке ж за змістом рішення ухвалене і по цивільному провадженню № 490/1524/13-ц від 25.03.2013 р.: визнано припиненою поруку по договору у зв'язку із змінами умов основного зобов'язання без згоди поручителя. Випадки, пов'язані з односторонньою зміною умов є найпоширенішими в судовій практиці.

У випадку закінчення строку виконання зобов'язання кредитор може відмовитись прийняти належне виконання від боржника або поручителя. Але саме закінчення строку тягне за собою наслідок у вигляді закінчення строку поруки, а також дотримання однієї з умов, серед яких запропоноване боржником або поручителем виконання зобов'язання або виконання умов зобов'язання є належним (відповідає предмету, місцю, способу тощо).

Особливу увагу, на нашу думку, привертає положення, пов'язане із закінченням строку поруки. В законодавстві відсутнє чітке визначення перебігу строку поруки. Відповідно до ст. 252 ЦК України, строки у цивільному праві обраховуються місяцями, тижнями, днями та годинами. Положення про повне виконання зобов'язань або основного зобов'язання знаходиться у розбіжності зі змістом положень ст. 544 ЦК України – строк поруки. Тому є необхідність у законодавчому закріпленні строку поруки, який би обраховувався не з моменту настання події, а мав вираження, наприклад, у місяцях.

Окремою проблемою може бути припинення поруки у випадку смерті боржника. Відповідно о положень ст. 523 ЦК України, порука припиняється в тому випадку, якщо поручитель не погодився забезпечити виконання зобов'язання новим боржником, у разі переходу до цього боржника прав і обов'язків померлої особи. В ЦК України не прописаний механізм переходу поручительства до спадкоємців, тому дане питання залишається не вирішеним на рівні законодавства. Стягнення заборгованості померлої особи з поручителя порушує умови договірного зобов'язання, тому що відсутній сам боржник, що не дозволяє поручителю звернутися до нього з вимогами в порядку регресу. На нашу думку, у випадку смерті боржника, відповідальність за його зобов'язаннями повинні нести виключно його спадкоємці, а не поручитель, який не має відношення до майна боржника і не пов'язаний із спадкоємцями жодними юридичними обов'язками.

Серед розглянутих проблем, пов'язаних із припиненням поруки, актуальними залишаються ті, що пов'язані із строками дії поруки, відмовою з боку кредитора прийняття належного виконання, зміною боржника та інші. Кожна із зазначених проблем потребує чіткого законодавчого закріплення.

ВИКОРИСТАННЯ БЕЗПІЛОТНИХ ЛІТАЛЬНИХ АПАРАТІВ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ ГЕОДЕЗИЧНИХ ЗНІМАНЬ

Колмик С.В., студ. 4 курсу ЮФ, спеціальність «Геодезія та землеустрій»
Науковий керівник: к.е.н. Н.О. Капінос
Сумський НАУ

Безпілотні літальні апарати (БЛА) - це літальні пристрої, що працюють без пілота на борту. За допомогою сучасних технологій, таких як GPS, інерційні системи, камери та лазерні датчики, БЛА здатні виконувати широкий спектр завдань. Застосування БЛА в геодезії надає безліч можливостей для виконання геодезичних робіт, які вимагають високої точності та деталізації.

Перший БЛА розробили німецькі вчені в часи Першої світової війни у 1917 році для здійснення зондування повітряного простору ворога. У 1960-х роках почали з'являтися цивільні застосування БЛА, зокрема для моніторингу погоди та наукових досліджень. У 1970-х роках стали використовувати БЛА для картографії та зондування Землі.

Сьогодні БЛА широко використовується в різних галузях, таких як аграрна промисловість, нафтова та газова промисловість, дорожня інфраструктура, лісове господарство, морський транспорт, моніторинг лісових пожеж, а також у рядах військових дій.

Завдяки своїм можливостям, БЛА забезпечує завдання, які раніше виконувалися важкими та небезпечними методами, вимірювання висотних точок, наприклад визначення координат точок на місцевості, моніторинг і розвідка території, контроль руху автотранспорту та багато інших.

У зв'язку з ростом популярності та доступності БЛА, актуальність застосування цих пристроїв в геодезії значно зросла. «Використання БЛА значно скорочує час виконання робіт і зменшує витрати на їх проведення» [1]. БЛА можуть здійснювати зйомки з повітря, що дозволяє отримати більш детальні та точні дані. «За допомогою безпілотних літальних апаратів (БЛА) можна здійснювати зйомку території і об'єктів з великою точністю та деталізацією» [2]. Використання БЛА дозволяє геодезістам виконувати завдання, що раніше були важкодоступні або навіть неможливі для виконання, такі як зйомка скельних стін, або вимірювання площин геометрично нерівних ділянок землі.

Дослідження використання БЛА в геодезії зазвичай включають проведення експериментів зі зйомки повітряних фотографій, лазерного сканування та інші методи збору даних. Для цього використовуються різні типи БЛА, включаючи квадрокоптери, мультироторні БЛА, аеростати та інші. Вони можуть бути налаштовані залежно від потреб дослідження та задачі зйомки, наприклад, можуть мати різну кількість камер для отримання різних видів зображень, таких як RGB, інфрачервоне та інші.

БЛА дуже універсальні і можуть бути налаштовані для широкого спектру застосувань, включаючи топографічне картографування, структурний огляд, екологічний моніторинг, точне землеробство і пошуково-рятувальні операції [3].

Під час проведення експериментів з використанням БЛА важливо дотримуватися правил безпеки та забезпечити належне функціонування БЛА. Крім того, потрібно проводити попередню оцінку місцевості та забезпечити належне калібрування БЛА та приладів збору даних. Для обробки та аналізу даних, отриманих в результаті експериментів, використовуються різні програмні засоби, такі як геодезичні пакети, обробники фотографій та інші

В Україні використання безпілотних літальних апаратів (БЛА) стає все більш популярним. Один з прикладів застосування БЛА - це зйомка території з метою створення електронної кадастрової карти. Завдяки БЛА можна провести зйомку на великих територіях за короткий час, що дозволяє збирати велику кількість даних про рельєф, геометрію будівель та інших об'єктів.

Також, БЛА використовувалися в Україні для зйомки місцевості та створення цифрових моделей рельєфу в рамках проекту з реконструкції автошляхів. Крім того, БЛА застосовувалися для зйомки кварталів та окремих будівель в рамках архітектурних та містобудівних проектів.

Такі застосування БЛА дозволяють отримувати більш точну та повну інформацію про об'єкти, а також зменшити час та витрати на проведення зйомок та їх обробку.

Я вважаю, що використання БЛА в геодезії є перспективним та ефективним інструментом для збору та обробки геодезичних даних.

Список використаної літератури:

1. Крилов С.В., Козлова Н.В., Лаврінченко О.В., Олексюк Р.І., Третяк О.О., Штурхецький О.В. (2017). Геодезія: навч. посібник. Київ: Центр учбової літератури. С. 158
2. Черняга П. Г., Дмитрів О. П., Стахів Я. А. Геодезія: інтеракт. комплекс – Рівне : НУВГП, 2009. – С. 296
3. Хеїнеманн, К., Вендлер, А. (ред.). (2019). Unmanned Aircraft Systems in Geomatics. Springer, С. 267.

ДЕЛІКТНІ ПРОВАДЖЕННЯ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ ПРОЦЕСІ

Костюченко О.Ю., студ. 4 курсу ЮФ
Науковий керівник: д.ю.н., доцент Кравченко І.О.
Сумський НАУ

Адміністративно - деліктна практика зазнає змін в результаті нововиявлених прецедентів, що в результаті призводить до нагальної потреби удосконалення норм адміністративного законодавства, а також обґрунтованих наукових досліджень можливості їх застосування. Актуальність зазначеної тематики на сьогоднішній день полягає в доцільності проведення аналізу процесуальних особливостей деліктних проваджень в адміністративному процесі.

Варто зазначити, що деліктні провадження являють собою процесуальну діяльність уповноважених посадових осіб на підставі нормативно – правових актів, а також правил, щодо встановлення справедливої істини у справах про адміністративний проступок і прийняття рішення відповідно до чинного законодавства України [4].

Одним із головних завдань деліктних проваджень є об'єктивне, повне, своєчасне дослідження обставин справи, а також її вирішення та виявлення проблематики, яка стала основою для появи делікту.

Досліджуючи зазначену тематику, ми можемо з впевненістю сказати, що поняття «адміністративний делікт» ширше, ніж поняття «адміністративне правопорушення» та включає різні види правопорушень. При розширенні кола адміністративно-деліктних правовідносин змінюються й сутнісні характеристики адміністративних деліктів, тому можна сформулювати адміністративно-деліктну систему запобігання правопорушенням, що включає не тільки адміністративні правопорушення, але й інші види правопорушень, які не належать до злочинів та цивільних правопорушень [3].

Вище зазначені процесуальні дії виходять за рамки провадження в справах про адміністративні правопорушення, хоча в той же час є предметом правового регулювання адміністративно-деліктного провадження.

Для детального розуміння тематики наукової роботи та її процесу нам варто виокремити суб'єктів провадження у справах про адміністративні проступки, зазвичай суб'єктами адміністративних деліктів виступатимуть фізичні та юридичні особи. Фізичною особою як суб'єктом адміністративного делікту буде осудна особа, яка досягла віку адміністративно-деліктної відповідальності. Необхідно звернути увагу на наявність спеціального суб'єкта таких деліктів (наприклад, до них відноситимуться державні службовці, адвокати, нотаріуси, судді, фізичні особи, які є членами саморегульованих організацій) [2].

Стадії в адміністративно-деліктному провадженні були досліджені науковцями, які виокремили наступні етапи: першим в нас йде порушення справи. Адміністративне розслідування, як друга стадія включає в себе збирання, встановлення даних, що характеризують особу правопорушника, процесуальне оформлення результатів розслідування та направлення матеріалів для розгляду за підвідомчістю.

Третім етапом є розгляд справи, і останніми стадіями є винесення постанови її прийняття постанови, доведення постанови до відома, на цьому етапі можливий перегляд постанови. Заключним моментом вище зазначених стадій є виконання постанови [1].

Отже, зважаючи на вище викладене ми можемо дійти висновку, що деліктні провадження врегульовані адміністративно-процесуальними нормами, це діяльність публічної влади з розслідування, розгляду, прийняття рішень та винесення постанов, їх виконання в адміністративних справах деліктного характеру. До даної групи проваджень належать провадження у справах про адміністративні проступки або провадження по застосуванню заходів припинення, це може бути огляд речей або індивідуальний огляд і т.п.

Підсумовуючи проаналізовану тему хочемо звернути увагу на те, що при дослідженні ми виявили декілька основних проблем, а саме це невизначеність місця адміністративно-деліктного права в системі права України, а так же відсутність у законодавця чітких критеріїв систематизації норм права взагалі та норм адміністративно-деліктного права, зокрема. Тобто в деліктних провадженнях існує законодавча недоопрацьованість. Маємо надію, що після перемоги, законодавець візьме курс на оновлення права України.

Список використаної літератури

1. Бандурка О.М., Тищенко М.М. Адміністративний процес: Підручник. –К.: Літера ЛТД, 2001. –336 с;
2. Завальний М.В. Місце адміністративно-деліктного провадження в адміністративному процесі // Форум права. -2008. -№ 1. –С.140-146 [Електронний ресурс]. –Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/FP/2008-1/08zmvvap.pdf>;
3. Коваль Л.В. Адміністративне право: Курс лекцій.–К.: Вентурі, 1998. –208 с;
4. Колпаков В.К. Адміністративне право України: Підручник. –К.: Юрінком Інтер, 1999. –736 с.

СУЧАСНІ GPS ПРИЙМАЧІ

Котляр А.О. студ. 4 курсу ЮФ «Геодезія та землеустрій»
Осипов Д.С. 1м курсу ЮФ «Геодезія та землеустрій»
Канівець О.М., старший викладач
Сумський НАУ

Сучасні GPS-приймачі - це пристрої, які приймають сигнали від супутників ГНСС (глобальної навігаційної системи) і визначають своє місцезнаходження на землі [1]. Вони можуть використовуватись для навігації, відстеження маршрутів, моніторингу транспортних засобів, військових дій, наукових досліджень та інших цілей. Основні особливості сучасних GPS-приймачів:

- висока точність. Сучасні GPS-приймачі мають високу точність визначення місцезнаходження, завдяки використанню сигналів від супутників ГНСС та додаткових технологій, таких як агрегація даних з декількох супутників та корекція помилок сигналів.

- широкий функціонал. GPS-приймачі можуть мати різний функціонал, який включає в себе навігацію, відстеження руху, моніторинг транспорту, а також можуть бути використані для спортивних цілей, наукових досліджень та військових операцій.

- підтримка додаткових технологій. Багато GPS-приймачів підтримують додаткові технології, такі як Bluetooth, Wi-Fi та NFC, які дозволяють зв'язуватись з іншими пристроями та виконувати різні функції.

- компактність та мобільність. Багато GPS-приймачів мають компактний розмір та можуть бути легко переносні, що дозволяє використовувати їх у різних умовах.

- висока енергоефективність. Сучасні GPS-приймачі мають високу енергоефективність та можуть працювати на одній зарядці досить довго. Багато з них також мають режими економії енергії, що дозволяє продовжити час роботи на одному заряді. Деякі з сучасних GPS-приймачів мають додаткові функції, такі як підтримка голосового керування, вбудовані камери, сенсорні екрани та інші.

Також варто зазначити, що сучасні GPS-приймачі можуть використовуватись не тільки для земної навігації, але й для навігації у повітрі та на воді. Для цього використовуються відповідні системи навігації, такі як GNSS (глобальна навігаційна супутникова система) та AIS (автоматична ідентифікаційна система).

У загальному, сучасні GPS-приймачі є досить розширеними та можуть бути використані для різноманітних цілей. Вони надійні та дозволяють визначити точне місцезнаходження в різних умовах, що робить їх корисними для багатьох застосувань.

GNSS (Global Navigation Satellite System) - це технологія, яка використовує супутникову навігацію для визначення місцезнаходження на землі. Це технологія, яка дозволяє отримувати геопросторову інформацію, використовуючи сигнали від супутників, що обертаються навколо Землі. Серед найбільш відомих GNSS можна виділити GPS (США), GLONASS (Росія), Galileo (Європейський Союз), BeiDou (Китай) та інші. GNSS може бути використана в багатьох сферах, таких як автомобільна та повітряна навігація, сільське господарство, екологічні дослідження, геодезія та інші. Технологія GNSS стала надзвичайно популярною в наші дні, і вона продовжує розвиватися, з'являючись все більше застосувань.

AIS (Automatic Identification System) - це технологія, яка використовується для ідентифікації та відстеження руху суден на воді [2]. AIS використовує радіо-сигнали для обміну даними між суднами та земною станцією. За допомогою AIS можна визначити розташування суден, їх швидкість та курс, а також інформацію про їхню ідентифікацію та статус. AIS є важливим інструментом для безпеки мореплавства, оскільки дозволяє відстежувати рух суден та визначити можливі конфліктні ситуації. Крім того, AIS може використовуватись для моніторингу судноплавства та управління рухом суден в річках та портах. Технологія AIS стала стандартом в морській навігації, і її використовують у всьому світі.

Також можливості використання GPS приймачів постійно розширюються, і з'являються нові сфери застосування, що можуть бути корисними для людей у майбутньому: розвідка та рятувальні операції в недоступних місцях, наприклад, у гірських районах або на морі; автоматичне відстеження та контроль за рухом людей та транспорту, наприклад, в супроводженні дітей до школи або відслідковуванні руху вантажівок на великій відстані; відстеження маршрутів подорожей туристів та їх безпеки; синхронізація годинників та інших пристроїв на відстані; спостереження за транспортом та дорожнім рухом в містах та на автобанах для оптимізації трафіку та зменшення заторів.

Сучасні GPS приймачі можуть використовуватись для навігації, спостереження, контролю, розробки нових технологій та вирішення різноманітних задач в різних галузях. Завдяки широкому спектру застосування, вони стали незамінними пристроями в повсякденному житті людей та професійній діяльності фахівців.

Список використаної літератури

1. Сучасні GPS-приймачі URL: <http://navgeotech.com/gps-priemniki>
2. AIS (Automatic Identification System) URL: <https://www.ships.com.ua/uk/ais/>

ВЕРХОВЕНСТВО ПРАВА В УМОВАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Крамінська А.Г., студентка 1 курсу магістратури ЮФ
Науковий керівник: доц. Н. А. Бондар
Сумський НАУ

Верховенство права є ключовим компонентом будь-яких зусиль щодо сталого розвитку. Воно гарантує, що закони, правила та нормативні акти однаково застосовуються до всіх осіб, установ і організацій, сприяючи тим самим підзвітності, прозорості та справедливості. Сталий розвиток, з іншого боку, відноситься до розвитку, який відповідає потребам сьогодення, не ставлячи під загрозу здатність майбутніх поколінь задовольняти власні потреби. У цьому дослідженні розглядаються правові аспекти верховенства права в контексті сталого розвитку.

Верховенство права є основою демократичного правління. Воно забезпечує ефективність і результативність правових інститутів і процесів, справедливість і однакове застосування законів, а також справедливе та швидке вирішення судових спорів. Верховенство права також сприяє передбачуваності, стабільності та прозорості, які є важливими для сталого розвитку.

Одним з важливих правових аспектів верховенства права в умовах сталого розвитку є доступ до правосуддя. Рівний доступ до правосуддя є фундаментальним правом людини та важливим аспектом сталого розвитку. Це гарантує кожному, незалежно від його соціального статусу чи економічних ресурсів, доступ до правових послуг і можливість реалізації своїх законних прав. Доступ до правосуддя необхідний для вирішення спорів, сприяння соціальній справедливості та захисту прав людини. Він створює інклюзивну та доступну правову систему, яка підтримує сталий розвиток.

Іншим правовим аспектом верховенства права в умовах сталого розвитку є захист прав власності. Права власності необхідні для економічного зростання та розвитку. Вони створюють стимули для інвестицій та інновацій, які необхідні для сталого розвитку. Захист прав власності гарантує, що особи та підприємства можуть інвестувати у власність та активи, не побоюючись експропріації чи незаконного захоплення. Він також сприяє ефективному розподілу ресурсів і справедливому розподілу вигод, отриманих від економічного зростання.

Верховенство права також відіграє вирішальну роль у захисті прав людини. Права людини необхідні для сталого розвитку. Вони сприяють соціальній справедливості, рівності та інклюзивності. Верховенство права забезпечує захист прав людини та притягнення до відповідальності тих, хто їх порушує. Це сприяє стабільності та інклюзивності в суспільстві, що є важливим для сталого розвитку.

Охорона навколишнього середовища є ще одним правовим аспектом верховенства права у сталому розвитку. Вона забезпечує збереження природних ресурсів і раціональне управління ними, а також захист навколишнього середовища від забруднення, деградації та інших форм екологічної шкоди. Верховенство права гарантує дотримання екологічних законів і притягнення до відповідальності тих, хто їх порушує. Охорона навколишнього середовища необхідна для сталого розвитку, оскільки вона гарантує, що природні ресурси, які підтримують економічне зростання та соціальний прогрес, будуть збережені та захищені для майбутніх поколінь.

Однак реалізація верховенства права в контексті сталого розвитку представляє проблеми. Відсутність ресурсів і можливостей для ефективного виконання законів і нормативних актів є серйозною проблемою. У деяких випадках правові системи можуть бути неадекватними або корумпованими, що перешкоджає ефективній реалізації верховенства права. Крім того, збалансування економічного розвитку та захисту навколишнього середовища може бути складним завданням. Економічний розвиток може відбуватися за рахунок навколишнього середовища, і може виникнути необхідність збалансувати економічне зростання та охорону навколишнього середовища.

Щоб подолати ці виклики, необхідно збільшити інвестиції в правові системи та інститути для зміцнення верховенства права. Більш широка участь громадськості та обізнаність можуть сприяти підзвітності та прозорості судових процесів. Також існує потреба у співпраці між різними секторами, включаючи уряди, громадянське суспільство та приватний сектор, щоб збалансувати економічне зростання з захистом навколишнього середовища та соціальним прогресом.

Підсумовуючи, верховенство права має вирішальне значення для сталого розвитку, а його правові аспекти є важливими для сприяння чесному, справедливому та сталому суспільству. Верховенство права забезпечує доступ до правосуддя, захист прав власності, захист прав людини, захист довкілля. Для ефективного впровадження верховенства права в умовах сталого розвитку існує потреба у збільшенні інвестицій у правові системи та інститути, більшій участі та обізнаності громадськості та співпраці між різними секторами. Дотримуючись верховенства права, ми можемо сприяти сталому розвитку та забезпечити краще майбутнє для себе та майбутніх поколінь.

РОЗДІЛ КОРЕЇ: ПЕРЕДУМОВИ ТА РЕАЛІЇ

Краснянський В., студ. 1 курсу ЮФ
Науковий керівник: к.е.н., доц. Волченко Н. В.
Сумський НАУ

Північна Корея загальноновизнана закритою та ізольованою країною з тоталітарним режимом. Країна привертає увагу всього світу порушеннями прав людини, програмою розробки та тестування ядерної зброї та воєнними діями проти своїх сусідів. Філософія країни наголошує на самодостатності, незалежності та необхідності сильної армії для захисту суверенітету країни. Ця філософія використовується для легітимізації ізоляціоністської політики країни. Країна отримала велику кількість санкцій. Міжнародна спільнота закликала Північну Корею до денуклеаризації, але переговори поки що провалилися. Південна Корея, офіційно відома як Республіка Корея. В останні десятиліття стала відомою економічним розвитком і технологічними проривами. Кілька найбільших і найуспішніших корпорацій світу, таких як Samsung, LG і Hyundai, мають штаб-квартири в країні.

Корейський півострів був розділений на Північну та Південну Корею в 1945 році в результаті геополітичного маневрування головних держав світу, зокрема США, Радянського Союзу та Китаю. Цей розкол мав бути тимчасовим, але він виявився постійним, у результаті чого виникли дві незалежні держави з надзвичайно різними політичними системами та економічними структурами. Корейська війна, яка тривала з 1950 по 1953 роки, зміцнила поділ Кореї на дві частини. Війна, яка велася між Північною та Південною Кореєю за допомогою їх союзників, закінчилася перемир'ям, а не явним тріумфом певної сторони.

Суперечливість політичних переконань великих держав була головною причиною розколу між Північною та Південною Кореєю. Із закінченням Другої світової війни Радянський Союз і Сполучені Штати стали двома великими наддержавами з протилежними ідеологіями. Радянський Союз був комуністичним, а США – капіталістичними. Цей ідеологічний поділ також був помітний на Корейському півострові. Після того, як Японія капітулювала в кінці Другої світової війни після окупації Кореї з 1910 року, Радянський Союз і Сполучені Штати домовилися розділити Корею по 38-й паралелі. Північну частину «захопив» Радянський Союз, а південну – Сполучені Штати. Цей поділ мав бути тимчасовим, з метою остаточного створення єдиної незалежної Кореї. Холодна війна та напруженість між Радянським Союзом і Сполученими Штатами, однак, завадили цьому.

Північна Корея має ворожу політику щодо Південної Кореї та США. Частково це пояснюється спадщиною Корейської війни, а також тим фактом, що конфлікт завершився перемир'ям, а не мирним договором, у результаті чого дві Кореї технічно перебувають у стані війни. Щоб зміцнити власну владу та легітимність, північнокорейська диктатура також розпалює антипівденнокорейську та антиамериканську ворожнечу. Крім того, північнокорейська доктрина чучхе, яка підкреслює самодостатність та ізоляціонізм, змусила Північну Корею вважати Південну Корею маріонетковою державою США. Лідери Північної Кореї постійно представляли США та Південну Корею ворогами, які прагнуть знищити суверенітет і спосіб життя Північної Кореї. Північна Корея використовує це як заклик до об'єднання, щоб пояснити своє прагнення до ядерної зброї та різку риторику щодо своїх сусідів.

По суті, розкол Кореї був наслідком складних геополітичних причин, таких як холодна війна та конкуруючі філософії великих держав, які були залучені. Спадщина Корейської війни, а також різні політичні системи та економічні структури двох Кореї сприяли збереженню напруженості між Північною та Південною Кореєю. Північнокорейська ідеологія чучхе, а також її різка мова щодо Сполучених Штатів і Південної Кореї загострюють напруженість. Хоча возз'єднання залишається довгостроковою метою, воно майже напевно вимагатиме значних змін у політичному ландшафті та ставленні північнокорейського режиму. Десятиліттями відносини між Південною та Північною Кореями були напруженими через різноманітні історичні та політичні обставини, включаючи розкол Корейського півострова після Другої світової війни, Корейську війну та ідеологічні розбіжності між двома країнами. Тим не менш, протягом багатьох років докладалися зусилля для відновлення відносин між двома країнами, включаючи історичний саміт у квітні 2018 року між президентом Південної Кореї Мун Чже Іном і лідером Північної Кореї Кім Чен Іном.

Незважаючи на ці спроби, прогрес у напрямку кращих зв'язків був поступовим і часто зупинявся політичними та військовими конфліктами. Продовження ядерної та ракетної програм у Північній Кореї, а також військова присутність США в Південній Кореї були серйозними перешкодами для відновлення відносин. Тим не менш, нещодавно у відносинах між двома країнами відбулися деякі позитивні зрушення. Президент Південної Кореї Мун Чже Ін відвідав Північну Корею у вересні 2018 року для участі в третьому міжкорейському саміті, за результатами якого було укладено ряд угод, спрямованих на зниження напруженості та активізацію відносин між двома країнами. Крім того, між Північною та Південною Кореями були проведені переговори на високому рівні для обговорення таких питань, як возз'єднання сімей, економічне співробітництво та військові заходи зміцнення довіри.

РУХ ONE HEALTH ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ ФІЛОСОФІЇ

Крючков С.В., студ. 1 курсу ФВМ
Науковий керівник: доц. Шевель А.О.
Сумський НАУ

В нашій публікації ми розглянемо Рух One Health, який базується на філософії, що здоров'я людей, тварин і навколишнього середовища є нерозривно пов'язаними і взаємозалежними.

Всі ми добре знаємо вислів: «Медицина лікує людину, а ветеринарія зберігає людство». Цей вислів приписують американському імунологу та мікробіологу Рудольфу Вірчові (Rudolf Virchow), який жив у ХІХ столітті, академіку, лауреату Нобелівської премії Павлову І.П. (1849 – 1936), українському ветеринарному лікарю та публіцисту Євсеєнко С. С. Але дана публікація не про те кому належить популярний вислів, а що за ним слідує. Ця фраза стала популярною і часто використовується в наукових статтях, промовах, доповідях та інших відомчих текстах, пов'язаних з медициною, ветеринарією та охороною здоров'я. Найбільш зрозумілі тези, що пояснюють цей вислів це захист людства від антропозоонозних захворювань (спільних для людини та тварини) та харчова безпека.

Ветеринарія відіграє важливу роль у захисті людства від хвороб, які передаються від тварин на людей (зоонози). Згідно доповіді регіонального директора ВООЗ у Африці доктора Матшидісо Моеті «понад 60% інфекційних захворювань людини та більше 75% нових інфекційних захворювань спричинені збудниками, які є спільно з дикими чи домашніми тваринами». А отже виявлення, діагностика та лікуванням захворювань тварин, а також здійснення профілактичних заходів для попередження поширення хвороб несе виключну роль в збереженні людства.

Інший, доказ того, що ветеринарія зберігає людство це роль у захисті продовольчої безпеки, забезпечуючи якість і безпеку продуктів харчування, які ми споживаємо. Це пов'язано з тим, що більшість продуктів харчування, які ми споживаємо, походять від тварин. Ветеринари здійснюють нагляд і контроль за тим, як тварини живуть і що вони їдять, а також за умовами їх утримання, лікуванням та вакцинацією. Вони також виявляють і лікують захворювання тварин, що дозволяє запобігати поширенню захворювань на людей через їх харчовий ланцюг.

Третій менш помітний та не менш значимий фактор це вплив на психологію людини через їх домашніх улюбленців, а саме лікувально-профілактичні заходи спрямовані на збереження життя та здоров'я домашніх улюбленців (а в деяких випадках власники сприймають тварин як членів сім'ї) зменшують трагічні переживання пов'язані з втратою домашніх улюбленців.

Наступне це те, що ветеринари роблять медичні відкриття. Ветеринари мають вирішальне значення для розробки нових ліків як для людей, так і для тварин. Як дослідники, ветеринари знаходять нові способи діагностики, лікування та запобігання розладам здоров'я тварин, які часто в послідуєчому використовують для боротьби з хворобами людей. Отже фраза: «Медицина лікує людину, а ветеринарія зберігає людство», виражає ідею, що ветеринарна медицина є так само важливою, як і медицина, оскільки вона забезпечує здоров'я і добробут тварин, які в свою чергу впливають на здоров'я та благополуччя людей та стабільність екосистеми. Ця думка підкреслює, що охорона здоров'я тварин має більш широкі наслідки, ніж просто дбайливе ставлення до тварин, і може впливати на здоров'я людей та стан природних ресурсів в цілому. Ветеринари, як і медики, мають важливу місію у забезпеченні благополуччя людей, тварин і довкілля, і їхні зусилля заслуговують на повагу та визнання. У 2004 році виник рух One Health, як реакція на зростаючу світову загрозу здоров'ю людей, тварин та довкілля, яка вимагає глобального підходу до вирішення проблем. Всесвітня організація охорони здоров'я (ВООЗ) та Продовольча та сільськогосподарська організація ООН (ФАО) оголосили про необхідність поєднання зусиль лікарів, ветеринарів, науковців та експертів з інших сфер в рамках міждисциплінарного підходу до вирішення глобальних проблем здоров'я людей, тварин і довкілля.

Рух One Health базується на філософії, що здоров'я людей, тварин і навколишнього середовища є нерозривно пов'язаними і взаємозалежними. Це означає, що здоров'я людини залежить від здоров'я тварин і навколишнього середовища, а також що ми повинні брати до уваги всі ці аспекти, коли ми розробляємо стратегії здоров'я і боротьби зі захворюваннями. З філософської точки зору, рух One Health відображає принципи екосистемної філософії, яка розглядає природу як комплексну систему, де кожна частина пов'язана з іншими і взаємодіє з ними. Цей підхід вважає, що збереження здоров'я та екологічної стабільності є нерозривно пов'язаними, і що розвиток людського суспільства має відбуватися у взаємодії з природою, а не за її рахунок. Зростає визнання того, що здоров'я планети та здоров'я її мешканців нероздільні.

Можна підсумувати, що вислів «Медицина лікує людину, а ветеринарія зберігає людство» яке широко використовується як, певний, девіз українських ветеринарів та відомий у світі співзвучний з принципами всесвітнього руху One Health та являється складовою, досить нового напрямку у філософії – екосистемою філософією (екософія, або «екологічна мудрость») (термін вперше використаний норвезьким філософом Арне Нессом в 1973 р.). Ця філософія визнає тісний зв'язок між здоров'ям людини і здоров'ям тварин, а також між здоров'ям людини і навколишнім середовищем. Отже збереження здоров'я однієї складової, такої як тварини або довкілля, сприяє збереженню здоров'я інших складових системи, таких як люди, а безпосередню участь в цьому бере ветеринарія.

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЧАСУ ВІДПОЧИНКУ

Кулібаба А., студ. 4 ст. курсу ЮФ, спец. «Право»
Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент М. Кузнецова
Сумський НАУ

Стаття 45 Конституції України гарантує, що кожен, хто працює, має право на відпочинок. Це право забезпечується наданням днів щотижневого відпочинку, а також оплачуваної щорічної відпустки, встановленням скороченого робочого дня щодо окремих професій і виробництв, скороченої тривалості роботи у нічний час [1]. Необхідно підкреслити, що Конституція України окреслює юридичні риси часу відпочинку працівників, а види та рамки цього часу чітко визначаються іншими нормативно-правовими актами регулювання трудових відносин. Тому час відпочинку в трудовому праві України виступає як встановлений законом або на його основі період часу, протягом якого працівник вільний від виконання своєї трудової функції і може використовувати його на власний розсуд, тобто змістовність часу відпочинку не конкретизується чинним трудовим законодавством, а тільки гарантується його надання. Якщо звернутися до аналізу норм трудового права і зокрема КЗпП України то побачимо, що фонд часу працівника поділяється на робочий час та час відпочинку. Розділ V кодексу, який має назву “Час відпочинку”, містить правові норми, які регулюють випадки та тривалість часу, що надається працівнику в якості відпочинку від праці. Окрім цього, законодавство регулює періоди часу працівника, коли він звільнюється від виконання трудових обов'язків з чітко визначеною метою. Правові норми, які регулюють такий час містяться у різних розділах КЗпП України та інших нормативних актах України, що регулюють працю жінок та молоді, встановлюють пільги для тих, хто поєднує трудову функцію з сімейними обов'язками. Так, ст. 66 КЗпП України [2] передбачає, що працівникам надається перерва для відпочинку і харчування тривалістю не більше двох годин. Перерва не включається в робочий час. Перерва для відпочинку і харчування повинна надаватися, як правило, через чотири години після початку роботи. Статті 67-73 КЗпП регламентують надання вихідних, святкових і неробочих днів. За загальним правилом, особливо при шестиденному робочому тижні, вихідним днем є неділя, а при п'ятиденному робочому тижні, працівники мають два вихідних дні. Другий вихідний день має надаватися поряд з неділею, ним може бути як субота так і понеділок. Чинним трудовим законодавством України (ст. 73 КЗпП) передбачені святкові і неробочі дні. Статті 74-84 КЗпП України регламентують порядок надання відповідних відпусток. Основним нормативно-правовим актом у цій сфері є Закон України “Про відпустки” [3]. Він передбачає такі види відпусток: 1) щорічні відпустки: основна відпустка, додаткова відпустка за роботу із шкідливими та важкими умовами праці, додаткова відпустка за особливий характер праці, інші додаткові відпустки передбачені законодавством; 2) додаткові відпустки у зв'язку з навчанням; 3) творча відпустка; 4) відпустка для підготовки та участі в змаганнях; 5) соціальні відпустки: відпустка у зв'язку з вагітністю та пологами; відпустка для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку; відпустка у зв'язку з усиновленням дитини, додаткова відпустка працівникам, які мають дітей або повнолітню дитину-інваліда з дитинства підгрупи А 1 групи; 6) відпустки без збереження заробітної плати; 7) законодавством, колективним договором, угодою та трудовим договором можуть установлюватися інші види відпусток.

Правильно зазначає В.Д. Авескулов, коли наводить такі ознаки відпустки, як загального поняття: 1) інститут відпусток існує лише в царині трудових правовідносин; 2) відпустка полягає в тимчасовому вивільненні працівника від виконання ним своїх трудових обов'язків; 3) відпустка являє собою певний проміжок часу, який не може бути меншим за той, що передбачений у законодавстві; 4) за працівником зберігається місце роботи (посада) на час перебування у відпустці [4].

Але треба також підкреслити, що важливого значення для класифікації видів відпусток має мета їх надання. Відпустки надаються: для відновлення працездатності, фізичних і моральних сил, зміцнення здоров'я працівника, а також виховання дітей, задоволення його власних життєво важливих потреб та інтересів, всебічного розвитку особи, тобто мають не тільки фізіологічну, ну і соціальну спрямованість.

Підбиваючи підсумки дослідження, необхідно зазначити, що час відпочинку відіграє важливу роль у житті людини. Тому вдосконалення його правового регулювання є невід'ємним атрибутом сучасного кодифікаційного процесу. В умовах ринкової економіки, коли держава втратила функції єдиного роботодавця, необхідно посилити роль локального правового регулювання часу відпочинку з урахуванням інтересів як працівників так і роботодавців. Враховуючи кризовий стан економіки, сучасний стан добробуту населення необхідно також відмінити правило, згідно якого здійснюється переніс неробочого або святкового дня, передбаченого законодавством, коли він припадає на вихідний день.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 29.03.2023).
2. Кодекс законів про працю України від 10 грудня 1971 р. № 322-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text> (дата звернення: 29.03.2023).
3. Про відпустки: Закон Україна від 15.11.1996 р. № 504/96-ВР URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/504/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 29.03.2023).
4. Авескулов В.Д. Щодо визначення поняття “щорічна відпустка”. Актуальні проблеми держави і права. 2012. № 63. С. 362-367.

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ ІЗ ВРАХУВАННЯМ ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ

Левченко В.В., студ. 1м курсу ЮФ, спеціальність 081 «Право»
Науковий керівник: доктор філософії Н. О. Петрова
Сумський НАУ

Одним із стратегічних векторів владної діяльності держави й важливою умовою досягнення соціально-економічної стійкості та забезпечення сталого розвитку країни, є вирішення проблемних питань забезпечення продовольчої безпеки, що полягає, насамперед, в удосконаленні правового регулювання в означеній сфері. Різним напрямкам досліджень у сфері продовольчої безпеки присвятили праці такі вчені як: В. Єрмоленко, Т. Коваленко, Т. Ковальчук, Т. Курман, А. Мостова, М. Шульга та інші. Разом з тим, на наш погляд, слід поглибити увагу на зарубіжні приклади правового регулювання продовольчої безпеки для врахування позитивного досвіду зарубіжних країн у правовому забезпеченні продовольчої безпеки в Україні. Значення продовольчої безпеки значно підвищується не тільки в умовах глобалізаційних та інтеграційних процесів, внаслідок яких ослаблюється та модифікується суверенітет держав, а й особливо в сучасних умовах воєнного стану в Україні, що впливає на можливість захисту національного інтересу та допомагає реалізувати суверенну зовнішню та внутрішню політику. Ось чому продовольчу безпеку не можна відокремлювати від національної безпеки, а потрібно розглядати як складову національної безпеки. Проте, на сьогодні Законом України «Про національну безпеку» чітко не передбачається закріплення положення щодо забезпечення продовольчої безпеки, що раніше відмічалось серед основних напрямів державної політики з питань національної безпеки України - у Законі України «Про основи національної безпеки України», який наразі втратив чинність, а це в свою чергу не посилює системність сучасного правового забезпечення. Разом з тим, не можна не вказати про те, що Законом України «Про національну безпеку» передбачається прийняття Стратегії національної безпеки України (Затверджена Указом Президента України від 14 вересня 2020 року № 392/202), в якій для гарантування безпеки й достатку визначено необхідність забезпечення для громадян продовольчої безпеки. Стратегія національної безпеки, в свою чергу, є основою для розроблення Стратегії продовольчої безпеки, яка наразі, на жаль, не прийнята. 24 березня 2022 року було прийнято Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо створення умов для забезпечення продовольчої безпеки в умовах воєнного стану» № 2145-IX, проте, даний нормативно-правовий акт стосується переважно земельних правовідносин та не врегульовує комплексно всі напрямки продовольчої безпеки. Реакцією уряду на проблеми продовольчої безпеки під час воєнного стану стала розробка плану заходів забезпечення продовольчої безпеки в умовах воєнного стану, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2022 р. № 327-р. за багатьма векторами, зокрема, здійснення моніторингу стану продовольчої безпеки, формування резервів сировини та продовольчих ресурсів, забезпечення населення продовольчими товарами та ін. Глибше дослідження вітчизняного законодавства у сфері продовольчої безпеки, вказує на відсутність цілісного, системного та органічного спеціального закону України «Про продовольчу безпеку», на необхідність прийняття якого неодноразово звертали увагу вітчизняні науковці. Натомість у зарубіжних країнах приділяють велике значення правовому регулюванню продовольчої безпеки. Так, у Франції політика у сфері продовольчої безпеки регулюється Стратегією внутрішньої продовольчої безпеки. В Німеччині державна політика в сфері сільського господарства реалізується на основі Стратегії продовольчої безпеки, яка являється комплексним поєднанням економіко-юридичних засобів досягнення продовольчої безпеки та характеризується систематизацією різнобічних підходів до розуміння сутності продовольчої безпеки, що якраз і забезпечує формування якості та безпечності харчових продуктів. У США нормативною основою у сфері державного регулювання продовольчої безпеки стали спеціальні нормативно-правові акти: Закон «Про продовольчу безпеку США», який направлений на розвинення зернового виробництва, молочних продуктів харчування, виробництва рису, сої, бобів та цукру, а також Закон «Про поліпшення продовольчої безпеки». Дані нормативно-правові акти передбачають, що державне регулювання продовольчої безпеки в США реалізується на принципах необхідності забезпечення якісними продуктами харчування населення країни тощо. У Канаді з 1998 р. затверджено «План дій Канади щодо забезпечення продовольчої безпеки». Основний закон Японії «Про продовольство, сільське господарство та розвиток сільських районів» (1999 р.) направлений на стабільність забезпечення продуктами харчування, покращення життя населення, розвиток основних сільськогосподарських галузей та інфраструктури сільських територій. Таким чином, систематизація нормативно-правових актів у сфері продовольчої безпеки України набуває актуального значення, враховуючи зарубіжний досвід, що вказує на ефективність та необхідність прийняття комплексного спеціального закону у сфері продовольчої безпеки у воєнний та поствоєнний часи.

Список використаних джерел:

1. Актуальні проблеми правового забезпечення продовольчої безпеки України: монографія / О.М. Батигіна, В.М. Жушман, В.М. Корнієнко та ін. / за ред. В.Ю. Уркевича та М.В. Шульги. – Х., 2013. – 326 с.

ЦИФРОВІЗАЦІЯ, ЯК ОДНЕ ІЗ РІШЕНЬ ДЛЯ ЗБЕРЕЖЕННЯ ТРУДОВОЇ СФЕРИ В УКРАЇНІ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ

Леоненко М. В., студ. 4 курсу, спеціальність " Міжнародне право"
Науковий керівник: доктор філософії Калюжна С. В.
Сумський НАУ

Після початку війни в Україні в лютому 2022 року життя українців зазнало численних випробувань у багатьох аспектах повсякденного життя, починаючи від доступності продуктів і закінчуючи серйозними проблемами, що стосуються особистої безпеки. Сфера праці практично в будь-якій галузі в Україні також значно постраждала через низку проблем, які кидають виклик або навіть перешкоджають виконанню роботи, включаючи загрозу безпеці кожної людини і знищення майна, обидва з яких є результатом постійних бомбардувань і руйнувань в Україні. Додаткові проблеми, що виникли в результаті війни, включають перебої з постачанням, нестачу фахівців через мобілізацію, неможливість залучити іноземних фахівців і вимога діяти в межах, встановлених воєнним станом. Хоча універсального рішення для кожної із згаданих проблем на ринку праці не існує, більшість ІТ-компаній, навчальних закладів та будь-яких інших офісних установ змогли врятувати свою діяльність, перейшовши на цифровізацію. Цифровізація відома як процес використання можливостей, наданих сучасними технологіями, для вдосконалення корпоративних процесів та досягнення більших результатів за допомогою цих технологій. У сучасному робочому середовищі термін "цифровізація" зазвичай використовується для опису процесу переходу від офісної роботи до можливості виконувати всі пов'язані з роботою дії і спілкуватися, не виходячи з дому кожного співробітника. Як і в багатьох інших країнах, термін "цифровізація" в Україні став особливо актуальним під час пандемії Covid-19 [1], коли продовження роботи при збереженні безпечної дистанції було ключовим фактором виживання і продовження функціонування більшості компаній.

Хоча цифровізація не забезпечує вирішення всіх згаданих раніше проблем, вона, безумовно, забезпечує певний рівень безпеки для працівників, оскільки ризики, пов'язані з нападом на цивільні будівлі, значно нижчі, ніж будь-яка комерційна або службова будівля. Можливість працювати з дому також дозволяє українцям продовжувати свою роботу навіть в іншій країні. Крім того, цифровізація надає інші переваги, такі як робота в більш спокійному середовищі та можливість працювати більш гнучко

Протягом багатьох років Україна активно йде шляхом європейської інтеграції, щоб наблизити своє законодавство до законів і стандартів Європейського Союзу. Незважаючи на те, що Україна вже більше року стикається з активним терором, здійснюваним Росією, уряд продовжує активно оновлювати існуючі закони, зокрема і в трудовому секторі, засновані на стандартах ЄС, і підтримувати своїх громадян. Яскравим прикладом є ініціатива збереження робочого місця для військовослужбовців [2], і безліч інших законів, включаючи закони, що стосуються прав роботодавця, зобов'язання продовжувати дію трудового договору навіть у разі переходу права власності [3] і закони, спрямовані на захист професійних творчих працівників під час воєнного стану [4]. Всі вони активно розроблялися протягом 2022 року. Приклад цифровізації можна побачити в реалізації проекту Diia City, основною метою якого є забезпечення сприятливих умов для ІТ-компаній та їх працівників [5]. Основи Diia City викладені у двох законах, обидва з яких регулюються законами та положеннями Конституції України, Цивільного кодексу України, окремих податкових законів, інших законів та підзаконних актів, а також міжнародних угод, затверджених Верховною Радою [6], [7]. Такі проекти, як Diia City і загальна цифровізація сфери праці, є революційними рішеннями для збереження стабільного робочого процесу для багатьох компаній і служб, дозволяючи їм виконувати свої звичайні обов'язки, не виходячи з дому, навіть у важкі часи.

Література:

1. Digital, inclusive, accessible: support to digitalisation of public services in Ukraine (Dia support) project. URL: <https://www.undp.org/ukraine/projects/digital-inclusive-accessible-support-digitalisation-public-services-ukraine-dia-support-project>
2. Зміни в трудовому законодавстві у 2023 році. URL: <https://sdm-partners.com/novyny/statti/changes-in-labor-law-2023/>
3. Проект Закону Про внесення змін до Кодексу законів про працю України щодо правонаступництва у трудових відносинах. URL: https://ips.ligazakon.net/document/JI084391?an=1&ed=2022_11_29_
4. Проект Закону Про внесення змін до деяких законів України щодо гарантій трудових прав професійних творчих працівників в умовах особливого чи воєнного стану в Україні. URL: https://ips.ligazakon.net/document/JI082831?ed=2022_10_28 (Дата звернення: 26.03.2023).
5. Diia.City. URL: <https://city.diia.gov.ua/> (Дата звернення: 26.03.2023).
6. Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні: Закон України від 15.07.2021 р. № 1667-IX: станом на 1 січ. 2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1667-20#Text>
7. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні: Закон України від 14.12.2021 р. № 1946-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1946-20#Text>

ПРОБЛЕМИ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАКОНОДАВСТВА

Литвиненко Д.О., студ. 4 курсу ЮФ
Науковий керівник: к.ю.н., доцент Ткаченко В.В.
Сумський НАУ

Протягом останніх років в Україні стрімко відбувається розвиток інформаційної сфери як особливої системи суспільних відносин. Такі відносини охоплюють майже всі сфери життя суспільства, в тому числі і діяльність держави, що відбувається внаслідок отримання, використання, поширення та зберігання інформації.

Слід відмітити, що завдяки розвитку інформаційної сфери в житті суспільства та держави відбулись певні трансформації у відносинах між органами державної влади та громадянами. Відповідно, такі правовідносини врегульовані законодавством, а саме прийнято низку нормативно-правових актів, які врегульовують питання щодо відносин в інформаційній сфері.

Таким чином, виникає необхідність аналізу особливостей розвитку інформаційного законодавства в Україні, з метою отримання цілісної характеристики інформаційних правовідносин, виявлення проблем їх правового регулювання та віднайти шляхи їх вирішення, що дозволить визначити перспективи подальшого розвитку інформаційного законодавства.

Проблеми практики застосування та удосконалення інформаційного законодавства досліджують такі науковці, як Г. М. Красноступ, В. Брижко, М. Гуцалюк, В. Цимбалюк, М. Швець, О. М. Бандурка, І. В. Арістова, проте з активним розвитком відносин в інформаційній сфері виникає потреба в подальших дослідженнях.

Сучасна інформаційна політика України спрямована на контроль, регулювання та планування процесів в інформаційній сфері стосовно використання та поширення інформації. Така політика була б неможливою без закріплення відповідних нормативно-правових актів.

Основою сучасного українського законодавства у сфері інформаційних відносин є Конституція України та Закон України «Про інформацію» та інші, норми яких регулюють суспільні відносини, що стосуються інформації та інформатизації. Проте, незважаючи на велику кількість нормативно-правової бази інформаційної сфери, розвиток та ступінь розбудови інформаційного суспільства є недостатнім.

Г.М. Красноступ стверджує, що інформаційне законодавство наразі має такі недоліки: окремі положення інформаційного законодавства є застарілими; відсутність належних юридичних механізмів реалізації і захисту права на інформацію; відсутність термінологічної впорядкованості; неоднозначне тлумачення норм в регулюванні окремих суспільних відносин різними нормативно-правовими актами; відсутність чіткого визначення порядку доступу до інформації.

Враховуючи вищенаведені проблеми, виникає необхідність розвитку удосконалення та реформування інформаційного законодавства. Зокрема, М. Гуцалюк та В. Цимбалюк визначають, що удосконалення інформаційного законодавства має відбуватись у сферах: створення програмного забезпечення, діяльності постачальників інформації та послуг зв'язку; режиму діяльності систем електронної торгівлі й оплати; реклами та публікацій.

Разом з тим, слід зазначити, що сучасне інформаційне законодавство має бути спрямоване на запобігання шкідливої та незаконної інформації. Також, інформаційне законодавство повинне захищати права громадян щодо доступності інформації та захисту приватної інформації про особу в сучасних умовах.

О.М. Бандурка підкреслює на важливості систематизації інформаційного законодавства, внаслідок чого будуть вирішені такі завдання: забезпечення інформаційної безпеки громадян, їх об'єднань, суспільства та держави; визначення правової поведінки учасників інформаційних відносин в Україні.

Отже, проведене дослідження дозволяє зробити висновок про необхідність внесення змін до чинного інформаційного законодавства України, що сприятиме ефективному правовому регулюванню інформаційної сфери на рівні всіх суб'єктів та із урахуванням усіх новітніх технологій.

ЕЛЕКТРОННЕ СУДОЧИНСТВО ТА ЕЛЕКТРОННЕ ВИКОНАВЧЕ ПРОВАДЖЕННЯ: ПИТАННЯ ВЗАЄМОДІЇ

Лук'яненко Д.В., аспірант кафедри адміністративного та інформаційного права
Науковий керівник: доц. Щербак С.В.
Сумський НАУ

Термінопоняття електронного судочинства та електронного виконавчого провадження увійшли до науки цивільного процесу порівняно недавно, однак судова та виконавча практика свідчить про доволі стрімкий розвиток інформаційних технологій у судочинстві та виконавчому процесі, що здійснюється асинхронно цифровізації усіх сфер правового життя. У контексті цивільного процесу електронне судочинство перш за все асоціюється із Єдиною судовою інформаційно-телекомунікаційною системою (ЄСІТС), що частково запрацювала в судах з 2021 року, а у процесуальне законодавство, у тому числі й до ЦПК України була впроваджена ще з 2017 року. Первісно було заплановано розробити нове програмне забезпечення та поєднати під одним "дахом" ЄСІТС 17 функціоналів (модулів), однак під час цього процесу виявилось, що система потребує значних інформаційних потужностей з огляду на забезпечення високонавантажених сервісів та одночасного конкурентного доступу користувачів (які мали створити власні електронні кабінети), а для її роботи - ще й наявності сучасних засобів інформатизації у судах, як-то сканерів, комп'ютерної техніки, та спеціалістів, здатних на ній працювати. Тому констатуємо, що наразі з усіх модулів ЄСІТС працює лише три. Першою запрацювала підсистема «Електронний суд» в тестовому режимі з 01.01.2019 року, а повноцінно - з 05.10.2021 року та водночас почали офіційно функціонувати ще два модулі – «Електронний кабінет» та підсистема відеоконференцз'язку. Розроблення та запровадження інших модулів поки відтерміновано, але, не дивлячись на це, поки окремо працюють такі електронні сервіси, як Єдиний реєстр судових рішень та веб-портал "Судова влада". Разом з тим, вивчення міжнародного досвіду вже дозволяє говорити не про переведення в електронну форму всіх наявних процесів, а про "онлайн-суди у сматфоні", тобто повний перехід на електронні документи та лише електронну комунікацію суду та учасників процесу, що радикально змінить форму процесу.

Щодо виконавчого процесу, електронні технології представлені у вигляді Автоматизованої системи виконавчого провадження, складовою якої є Єдиний реєстр боржників, веб-порталом «Онлайн будинок юстиції», на який можливо потрапити, здійснивши авторизацію за допомогою кваліфікованого електронного підпису, а також сервісу державних послуг «ДІЯ», здійснивши авторизацію за допомогою КЕП або завантажити застосунок у свій смартфон. Це свідчить про безконтактність та безбар'єрність виконавчого провадження,

Як у цивільному, так і у виконавчому процесі вже йдеться про зміну ідеології процесу - про надання споживачам (якими є учасники процесу, в наступному процесі - стягувач та боржник) державних (у випадку приватного виконання і недержавних) послуг, якими користуються споживачі, звертаючись до суду із позовом та до виконавця - із заявою про примусове виконання рішення.

Окреслити шляхи взаємодії названих електронних сервісів можливо таким чином: це видача судом електронних виконавчих документів (виконавчих листів та судових наказів, ухвал суду про забезпечення позову тощо), які у електронному вигляді з використанням інформаційних ресурсів безконтактно потрапляють виконавцеві (заплановано), користування веб-порталом "Судова влада" та Єдиним реєстром судових рішень державними та приватними виконавцями в ході здійснення виконавчого провадження для отримання інформації щодо судових рішень та ухвал, що мають значення для виконавчого провадження, в тому числі й при розгляді судами скарг сторін виконавчого провадження на їх дії.

Онлайн-судочинство та електронне виконавче провадження відкривають нові можливості для громадян, які отримують інформацію про хід розгляду цивільної справи та здійснення виконавчого провадження у дистанційному режимі у будь-який зручний для них час, будучи віддаленими від місця їх проведення, що робить їх зручними та доступними для громадян.

ЩОДО ПРАВОВОГО ЗАХИСТУ ДИТИНИ ВІД ЖОРСТОКОГО ПОВОДЖЕННЯ

Махмудлу Алісафа Асіф Огли, студ. 5 курсу ЮФ
Астанова Айна, студ. 5 курсу ЮФ
Науковий керівник: к.ю.н., доцент О.В. Роговенко
Сумський НАУ

Відповідно до Конвенції ООН про права дитини права дитини – це мінімальні права та свободи, які повинні бути надані всім особам віком до 18 років, незалежно від раси, кольору шкіри, мови статі, релігії, поглядів, походження, матеріального забезпечення, стану народження чи здібностей, і тому поширюються на всіх людей по всьому світу. Конвенція про права дитини є найбільш широко ратифікованим договором про права людини в світі. Вона визначає права дітей у 54 статтях і керується чотирма переконаннями:

- 1) Діти не повинні зазнавати дискримінації (стаття 2);
- 2) У всіх рішеннях, які стосуються дітей, їх інтереси мають бути головною турботою (стаття 3);
- 3) Діти мають право на життя і здоровий розвиток (ст. 6);
- 4) Діти мають право на те, щоб їхня думка була врахована в питаннях, які їх стосуються (стаття 12) [1].

На жаль, за оцінками ООН у всьому світі близько 800 мільйонів дітей живуть у нестабільних і постраждалих від конфліктів регіонах, де їх права часто порушуються, а дитинство вкрадено через насильство, конфлікти, експлуатацію, рабство та зміни клімату. Діти в усьому світі часто стикаються з жахливими формами насильства, експлуатації та жорстокого поведіння. На жаль, жорстоке поведіння з дітьми може бути в будь-якому куточку світу, часто відбуваючись у місцях і зонах, де діти вважаються найбільш захищеними: у власних будинках, школах або інтернеті.

Жорстоке поведіння з дитиною визначається як будь-яка навмисно шкідлива дія, вчинена дорослим або іншою дитиною щодо дитини віком до 18 років. Це визначення охоплює всі типи та форми фізичного та емоційного жорстокого поведіння, яке призводить до фактичної чи потенційної шкоди здоров'ю, виживанню, розвитку чи гідності дитини в контексті відносин відповідальності, довіри чи влади. Випадки насильства можуть бути поодинокими або тривалими протягом певного періоду часу. Оскільки діти ростуть і розвиваються, вони піддаються більшому ризику різних форм насильства.

Жорстоке ставлення до дітей може проявлятися різними способами, відповідно існує кілька форм жорстокого поведіння з дітьми, зокрема: булінг та кібербулінг, сексуальна експлуатація дітей, торгівля дітьми, злочинна експлуатація дітей та залучення їх у банди, домашнє насильство, емоційне насильство, фізичне насильство, сексуальне насильство, образи, медичне насильство тощо.

Існують різні категорії факторів ризику, які можуть збільшити ймовірність того, що дитина зіткнеться з жорстоким поведінням. Ці чотири категорії вразливості стосуються: самої дитини, батьків і опікунів, динаміки стосунків і суспільних факторів. За жодних обставин жертва жорстокого поведіння з дитиною не несе відповідальності за шкоду, яку вона зазнає.

Заходи з метою зменшення ризику насильства щодо дітей і державного реагування в інтересах дитини, мають бути спрямовані на підтримку та зміцнення сімей (психологічна, соціальна та економічна підтримка сім'ї, навчання методам позитивного батьківства та ненасильницької дисципліни); розширення можливостей громад (підвищення обізнаності зацікавлених сторін на національному та громадському рівнях про жорстоке поведіння з дітьми та захист дітей); зміцнення мереж підтримки (співпраця між надавачами послуг, нарощування потенціалу державних відповідальних осіб); забезпечення сприятливого середовища та якісного догляду, охорона дитинства (впровадження міжнародних стандартів захисту дітей, чіткі процедури звітування та реагування на випадки насильства, внутрішні та зовнішні перевірки).

Список використаної літератури:

1. Конвенція про права дитини. URL: <https://www.ohchr.org/en/instruments-mechanisms/instruments/convention-rights-child>

СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ЩОДО НАДАННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ ОРГАНАМИ ПУБЛІЧНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ В УКРАЇНІ

Мельник В.В., аспірант кафедри адміністративного та інформаційного права
Науковий керівник: проф. І.В. Арістова
Сумський НАУ

Досвід демократичних країн, міжнародно-правові документи, праці науковців свідчать про те, що ефективність діяльності державної влади та місцевого самоврядування вимірюється, зокрема, якістю трансформації системи публічного управління в публічно-сервісну державу. Правове регулювання відносин органів публічної адміністрації з фізичними та юридичними особами є одним з актуальних питань сучасного суспільства. Одним з основних понять у таких відносинах є інститут надання адміністративних послуг.

Необхідно зазначити, що поняття інституту адміністративних послуг не є новим для юридичної науки України, оскільки окремі його аспекти досліджувалися спочатку на рівні монографічних та дисертаційних робіт. На перших етапах базовими дослідження у цій сфері є праці таких вчених як: В. Авер'янов, О. Бандурка, І. Голосніченко, В. Князєв, В. Колпаков, І. Коліушко, В. Коняєва, Д. Сухінін, В. Тимошук. Також осмисленню нормативно-правового забезпечення надання адміністративних послуг та шляхів перебудови нашої держави на публічно-сервісну присвячені дослідження О. Кузьменко, А. Ліпенцева, С. Серьогіна.

Вперше загальну характеристику організаційно-правових аспектів адміністративних послуг в Україні було здійснено у 2006 році Г.М. Писаренко у дисертації «Адміністративні послуги в Україні: організаційно-правові аспекти». У подальшому питання адміністративних послуг досліджувалися, наприклад, у роботах І.О. Дроздової «Міністерство внутрішніх справ України як суб'єкт надання адміністративних послуг» (2009), Дембіцької С.Л. «Правові засади діяльності з надання адміністративних послуг населенню України органами місцевого самоврядування» (2010), Буренко Т.О. «Формування системи надання адміністративних послуг органами державної влади в Україні» (2011). При цьому слід зазначити, що основна увага у них приділялася окремим різновидам адміністративних послуг. Сутність та напрями створення цілісної системи надання державних послуг, забезпечення якості процесів та послуг у публічній сфері досліджено в працях зарубіжних та вітчизняних науковців: І. Вайса, Ф. Котлера, В. Лапідуса, Т. Мотренка, Т. Пахомової, Р. Рассела, Б. Рендера, Д. Сухініна, Ф. Тейлора, Г. Форда, О. Черниш.

Усі ці дослідження сприяли остаточному формуванню бази для прийняття 6 вересня 2012 року Закону України «Про адміністративні послуги», яким було визначено правові засади реалізації прав, свобод і законних інтересів фізичних та юридичних осіб у сфері надання адміністративних послуг. Прийняття цього Закону потребувало реалізації його положень, зокрема вирішення проблеми створення системи забезпечення якості публічних, у тому числі адміністративних послуг. Цьому питанню було присвячено дослідження багатьох українських вчених, зокрема: Гуненкової О.В., Кравчук І.М., Кушнір Д.М., Мариняк Н.М., Сізоненко С.В.

Грунтуючись на всьому науковому надбанні, нормах міжнародного та чинного законодавства України, узагальненні практики їх реалізації, виникає гостра потреба у визначенні організаційно-правових засад надання адміністративних послуг органами публічної адміністрації, особливо в аспекті ефективної взаємодії органів державної влади та органів місцевого самоврядування, наданні науково обґрунтованих пропозицій та рекомендацій щодо удосконалення правотворчої та правореалізаційної діяльності органів публічної адміністрації України та національного законодавства в умовах досягнення Цілей сталого розвитку України (передусім цілі №11 - "Сталий розвиток міст та громад" та цілі №16 - "Мир, справедливість та сильні інститути").

Водночас, незважаючи на досить велику кількість наукових досліджень щодо адміністративних послуг, питання теоретичного та практичного обґрунтування їх надання на рівні об'єднаних територіальних громад, в умовах впровадження в Україні публічно-сервісної політики держави у аграрній, екологічній, земельній та інших сферах, розвитку процесів децентралізації, діджиталізації та впровадження інтернет-технологій, реалізації реформи місцевого самоврядування та територіальної організації влади, наразі є недостатньо вивченими. Усе це зумовлює актуальність у продовженні наукових досліджень цього питання, зокрема з точки зору органів публічної адміністрації в умовах досягнення Цілей сталого розвитку України.

СІЛЬСЬКИЙ ТУРИЗМ НА ТЕРЕНАХ СУМСЬКОГО РАЙОНУ: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ

Михайліченко М.А., к.і.н., доц.
Сумський НАУ

Очевидно, що в часи війни питання організації туристичної діяльності виглядають не надто актуальними. Тим більше у Сумському районі, 12 з 16 територіальних громад якого належать або належали до територій активних бойових дій, можливих бойових дій, та тих, що перебували під тимчасовою окупацією. Водночас, відновлення та подальший розвиток економічного та культурного потенціалу регіону в повоєнний час неможливий без повноцінного використання туристичних ресурсів. У даній розвідці я ставив за мету дослідити сучасне (станом на квітень 2023 р.) становище сільського туризму в Сумському районі, оскільки саме ця форма туризму була доволі поширеною до повномасштабного вторгнення РФ. Проаналізувавши дописи на сайті Сумської міської ради та інших місцевих інтернет-ресурсів, я з'ясував, що серед об'єктів сільського туризму найчастіше згадувались: садиба «Вакулина байка» в с. Бездрик, «Грунівська Січ» в с. Грунівка, садиба пасічника і художника Миколи Ярового в с. Зелена Роща, «Страусина ферма» в с. Верхня Сироватка, крейдяний кар'єр поблизу с. Могриця, урочище Бурлюк.

«Вакулина байка» це перша в Сумському районі господарська садиба, яка отримала сертифікат другого рівня – документ, що засвідчує відповідність агросадиби вимогам програми добровільної категоризації «Українська гостинна садиба». Розташована «Вакулина байка» у с. Бездрик на березі озера, біля лісу. Садиба виділялася українським колоритом, національними стравами, «козацькими розвагами» (стрільба з луку, катання на конях тощо), майстер-класами з народних промислів. На жаль, за останній рік в Інтернеті відсутні відомості про діяльність цієї садиби, інформація на її сторінці у Facebook давно застаріла, веб-сайт не працює, контактний телефон не відповідає. Відсутня інформація й про активність схожої за концепцією «Грунівської Січі». Як стало відомо з соцмереж, засновник «Вакулиної Байки» та «Грунівської Січі» Володимир Вакула, як і його колега Микола Фісаюк, захищають Україну в лавах Сил оборони.

Відсутня актуальна інформація й про діяльність агросадиби Сергія Саєнка (с. Старе село). В цій зеленій садибі можна було провести вихідні у зручному невеличкому трейлері з усіма зручностями, електрифікованому та газифікованому, з Wi-Fi, поласувати свіжою малиною, а також ягідними винами, чаєм та варенням.

У с. Зелена Роща Сульської сільської ради продовжує приймати відвідувачів незвичайна пасіка бджоляра та художника Миколи Ярового, відомого популяризатора вуликотерапії. Суть запатентованого ним методу оздоровлення полягає у відпочинку на вуликах, у спеціально сконструйованих будиночках. На думку прихильників вуликотерапії, такі процедури покращують діяльність серцево-судинної, нервової, дихальної та ендокринної систем завдяки мікрівібраціям, які виділяє бджолина родина та інгаляціям вуликового повітря, насиченого фітонцидами, прополісом, воском.

На щастя, війна не стала на заваді й діяльності розташованої в с. Верхня Сироватка «Страусиною ферми», що належить Анатолію Цибі. Діє ферма як контактний зоопарк – птахів можна погодувати хлібом прямо з рук. Окрім страусів, тут багато інших екзотичних тварин (павичі, цесарки, фазани, сови, шиншили, лебеді, дикий кабан, лис, птиці амадіни та ін.). На фермі можна скуштувати страви, приготовані з яєць страуса. Також для всіх відвідувачів ферми є нагода відпочити в бесідках, які розташовані на самому березі річки Сироватка.

Неподалік с. Могриця поруч з річкою Псел розташований покинутий крейдяний кар'єр. З 1997 р. влітку тут проводився ленд-арт симпозіум «Могриця. Простір прикордоння», який збирав творчих людей з різних країн світу. На жаль, через постійні обстріли прикордоння про проведення мистецьких заходів мова наразі не йде. Навряд чи в найближчий час зацікавить туристів й садиба сільського зеленого туризму Геннадія Чистовського в Могриці, відкриття якої анонсувалося влітку 2020 р.

Наприкінці 2020 р. на Лебединщині поблизу с. Рябушки облаштували ферму для розведення благородних оленів. З початком російського вторгнення оленяча ферма опинилася в зоні бойових дій, проте тварин вдалося врятувати. Знаходиться вона в Урочищі Бурлюк, на місці вже неіснуючого хутора Семиротівка, відомого своїм видатним уродженцем – художником-футуристом, поетом та теоретиком мистецтва Давидом Бурлюком. У 2020 р., в урочищі було презентовано арт-локацію, яка стала місцем проведення низки мистецьких акцій, які не припинилися й після початку повномасштабних бойових дій. Так, 16 липня 2022 р. відбувся спільний фотопленер галереї «KosTug» та фототовариства «Друзі Дагера» з предметної фотозйомки – «Звірокостури в Урочищі Бурлюк».

Отже, російська агресія вкрай негативно вплинула на розвиток сільського туризму в Сумському районі, частина надавачів туристичних послуг з різних причин призупинила свою діяльність. Очевидно, що до повної ліквідації військової загрози з боку російської федерації на повноцінний розвиток туристичної галузі на цих теренах годі сподіватися. Водночас, збереження туристичного потенціалу краю залишається важливим завданням як місцевої влади, так і суспільства.

ЗАХИСТ ПРАВ ЛЮДИНИ В УКРАЇНІ: РЕАЛІЗАЦІЯ ПРАВА НА СУДОВИЙ ЗАХИСТ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Міхеєнко О. Р. студ 4 курсу ЮФ
Науковий керівник: доц. О. В. Роговенко
Сумський НАУ

Запровадження воєнного стану 24 лютого 2022 року в Україні значною мірою ускладнило процедуру гарантування державою прав громадян. Базові права опинилися під загрозою в нових реаліях, адже через об'єктивні причини було місце частковим або повним обмеженням в деяких аспектах функціонуванні державних структур. Стосовно обмежень, то вони передбачають законодавче звуження змісту та обсягу прав і свобод людини, а також створюють чинники, які унеможливають або ускладнюють їх реалізацію.

Особливої уваги приділяють саме конституційним гарантіям та правовим механізмам, які забезпечують весь комплекс основоположних прав і свобод людини. У ч. 2 ст. 64 Конституції України зазначено вичерпний перелік прав і свобод людини та громадянина, обмеження яких, забороняється навіть із запровадженням в країні воєнного стану. Зокрема мова йдеться про право на судовий захист прав і свобод людини та громадянина.

Судовий захист існує щоб забезпечувати передбачені законом можливості людини, а також звертатися до органів правосуддя задля захисту своїх прав і законних інтересів. Правосуддя як функція судової влади займає особливе місце у системі гарантій захисту прав, основоположних свобод та законних інтересів. Доступ до цієї системи правосуддя є невід'ємною складовою права на звернення до суду та необхідною передумовою реалізації свого права на судовий захист. Такого роду права є фундаментальними, тому щодо їх обмежень, то вони є своєрідним «табу» для правових держав. Від такої держави вимагається абсолютне виконання всіх зобов'язань щодо забезпечення та реалізації цих прав, проте війна та її жахливі наслідки значною мірою вплинули на механізм судової влади, через що були внесені деякі корективи в процес здійснення правосуддя та захисту прав людини в Україні. У зв'язку з нападом так званої Росії на нашу державу, й швидким темпом розвитку бойових дій та тимчасовою окупацією окремих територій, була призупинена діяльність деяких судів у Харківській, Донецькій, Луганській, Запорізькій, Миколаївській та Херсонській областях.

На сьогоднішній день саме система правосуддя в повній мірі задовольняє елементарні потреби в суспільстві щодо захисту свого права, а також вона є найбільш надійним і цивілізованим способом захистити права і свободи людини та громадянина. При рішенні різноманітних спорів в процесі життєдіяльності, судова форма виступає в ролі найбільш демократичної й максимально пристосованої до прозорого, комплексного, усебічного, повного, а також об'єктивного виявлення та встановлення всіх фактичних обставин справ що розглядаються судом, адже суди наділені всіма необхідними повноваженнями для того, щоб реалізувати функцію захисту прав і свобод людини в разі їх порушення чи необґрунтованого обмеження.

Європейська конвенція 1950 р. захищає право на судовий захист своїх прав і основоположних свобод. Згідно з конструкцією ч. 1 ст. 6 Конвенції, можна стверджувати, що до переліку таких прав на судовий захист входять: 1) право на справедливість судового розгляду; 2) право на публічність розгляду справи та проголошення рішення; 3) право на розгляд справи; 4) право на розумний строк розгляду справи; 5) право на розгляд справи судом, встановленим законом; 6) право на незалежність і безсторонність суду.

Підсумовуючи все вищесказане, можна прийти до висновку, що будь-який орган державної влади, особливо судової влади, є незамінними у всьому механізмі функціонування держави. Таким чином конституційне право на судовий захист належить до фундаментальних, невідчужуваних та непорушних. Особливої важливості це набуває в складні періоди життя суспільства, що вимагає запровадженню особливих екстраординарних станів, зокрема воєнного стану. Держава в обличчі судової гілки влади повинна функціонувати безперервно, тому що у такі періоди саме на державу покладено місію забезпечити і гарантувати наші основоположні й невідчужувані права і свободи людини і громадянина, які закріплені і гарантовані Конституцією України. Наші права як громадянина являються абсолютними та непорушними відносно звернення до суду і забезпечення всіма необхідними правами на судовий захист, адже вони закріплені в Конституції України, відповідно ч. 1 та ч. 2 ст. 55 кожному гарантовано право на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб. Конституційні права кожного на судовий захист не мають бути обмежені або мати відступів в процесі їх реалізації, бо це призводить по безладу на державному рівні, тому вони мають забезпечуватись, навіть в умовах воєнного чи іншого складного для існування держави і суспільства стану.

ДО ПОНЯТТЯ СВОБОДИ ЯК ПРАВОВОЇ ЦІННОСТІ

Міщенко М., студ. 1 курсу магістратури, ЮФ
Науковий керівник: доцент, доктор філософії Н. А. Бондар
Сумський НАУ

Поняття «свобода» досить часто використовується в різних науках, проте проблема свободи як правової категорії, реального соціального феномену, місце та значення свободи у структурі ціннісно-нормативної свідомості сучасного суспільства все ще залишаються практично не дослідженими. За зауваженням Качур В. О., проблема свободи ігнорується деякими науковими традиціями [1, с. 7].

Отже, дослідження свободи як правової категорії є однією з найважливіших та складних проблем не лише сучасної юридичної науки, а й філософії, політології, культурології, психології та інших наук.

Недостатність дослідження цієї категорії багато чому пояснюється поширеністю думки, що свобода є категорією непізнаваною. Так, Осядла М.В. наголошувала, що «наукові методи так само не здатні розкрити, яким має бути хороше життя, в якому вони не здатні опанувати проблему свободи як емпіричного феномена» [2, с. 54].

Тема свободи залишається актуальною в сучасному світі, де постійно виникають нові проблеми, пов'язані з обмеженням прав людини на свободу. Недостатнє дослідження цієї категорії пояснюється тим, що деякі наукові традиції її ігнорують, а також твердженням, що свобода є категорією непізнаваною.

Проте важко погодитися з твердженням, що свобода непізнана. Хоча поняття свободи може бути складним, воно може бути розкрито через можливість людини обирати. Свобода є правом людини на вільний вибір дій та поведінки, що залежать від її переконань, інтересів та потреб. Це право має бути захищене законом та гарантувати рівність усіх громадян перед законом.

У сучасному суспільстві свобода має своє практичне втілення у певних формах, нормах та процедурах суспільного та державно-правового життя, у способах взаємовідносин людей, у їх статусах тощо. Наприклад, демократичний устрій держави передбачає можливість громадян обирати своїх представників та брати участь у прийнятті рішень, що стосуються їхнього життя та діяльності.

Розуміння поняття свободи є важливим не тільки для юридичної науки, а й для філософії, політології, культурології та психології. Дослідження цієї категорії є необхідним для забезпечення захисту прав та свобод людини, а також для розуміння принципів правової держави та демократії.

Як нам здається, із подібним твердженням важко погодитися. І тут необхідно визнати неможливість науки пізнати одну з основних характеристик життя і існування. Заперечення пізнаваності свободи позбавляє її раціонального сенсу. Така свобода не тільки не пізнана, а й не керована, безконтрольна. Однак у реальній дійсності свобода знаходить своє практичне втілення у певних формах, нормах та процедурах суспільного та державно-правового життя, у способах взаємовідносин людей, у їх статусах тощо.

Ми згодні з низкою авторів, які вважають, що «у соціальному житті свобода значуща не як щось містичне, якийсь недосяжний ідеал, позбавлений реальних властивостей і характеристик, що верифікуються, а, навпаки, як певний тип відносин, що реалізуються у відповідній формі державного устрою (з характерними для неї системою парламентаризму, поділом влади, демократичними виборами тощо), у соціальних інститутах (таких, як власність, громадська думка, політичний плюралізм і т. п.), у пануванні правопорядку, верховенстві правового закону тощо» [3, с. 25].

Отже поняття свободи є важливим і актуальним в сучасному світі, і його дослідження допоможе розуміти та захищати права та свободи людини. Варто зазначити, що свобода не є абсолютною, і вона може бути обмежена законом, якщо це необхідно для захисту прав та свобод інших людей, або для забезпечення загального добробуту суспільства. Однак, будь-яке обмеження свободи має бути обґрунтованим і здійснюватися в межах закону.

Список використаних джерел:

1. Качур В.О. Категорія «цінність» у теорії правової культури: до визначення поняття. Право. Людина. Довкілля: науково-практичний журнал. 2020. 11(1). С.6-12.
2. Осядла М.В. Свобода як правова цінність: дис. ... к.ю.н. 12.00.01. Київ : НАН України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького, 2016. 202 с.
3. Проблеми юридичної науки очима молодих науковців : зб. наук. пр. XIV Всеукр. наук.-практ. онлайн-конф. (м. Київ, 11 березня 2021 р.). К., 2021. 172с.

КОНСТИТУЦІЙНІ ЗАСАДИ СОЦІАЛЬНОЇ ДЕРЖАВИ УКРАЇНИ

Москаленко Е.І., студ. 2 ст. курсу ЮФ
Науковий керівник: доц. Ю.В. Ладика
Сумський НАУ

Однією з головних конституційних засад України є принцип соціальної держави. Згідно зі статтею 3 Конституції України, «Людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека є вищою соціальною цінністю. Забезпечення прав і свобод людини і громадянина є головним обов'язком держави». Основні конституційні засади соціальної держави України включають:

1. Захист прав і свобод людини і громадянина. Держава зобов'язана забезпечити захист прав людини та громадянина, в тому числі права на життя, свободу та особисту недоторканність, свободу думки, слова та віросповідання, право на працю та соціальний захист.

2. Соціальний захист населення. Держава зобов'язана забезпечити належний рівень соціального захисту населення, зокрема, у галузі охорони здоров'я, освіти, культури, науки, житлово-комунального господарства, пенсійної та соціальної підтримки вразливих груп населення.

3. Рівність перед законом. Кожен громадянин України має рівні права та можливості перед законом, без будь-якої дискримінації за ознаками статі, раси, кольору шкіри, мови, релігії, політичних переконань тощо.

4. Демократія та правова держава. Україна є демократичною та правовою державою, де державна влада ґрунтується на законності, дотриманні прав та свобод людини, громадянина та їхніх гарантій.

5. Економічна соціальна політика. Держава зобов'язана здійснювати економічну політику, спрямовану на забезпечення сталого соціально-економічного розвитку країни, забезпечення національної безпеки, зменшення рівня бідності та безробіття, забезпечення економічного зростання та підвищення життєвого рівня населення. Для забезпечення економічної соціальної політики держава встановлює правила і умови економічної діяльності, забезпечує захист прав та інтересів суб'єктів господарювання, регулює міжнародні економічні відносини та інше. Крім того, держава зобов'язана забезпечувати рівний доступ до соціальних благ та послуг, у тому числі до освіти, охорони здоров'я, житла, культури та інших сфер, необхідних для життя та розвитку кожної людини. Для цього в Україні є програми соціальної підтримки: пенсійна реформа, медична реформа, програми житлової підтримки.

Отже, економічна соціальна політика – це важлива конституційна засада соціальної держави України, яка забезпечує збалансований розвиток країни та зменшення соціальної нерівності.

Соціально-економічні права, закріплені законом, не є абсолютними. Держава може змінити механізми реалізації цих прав, тим паче, що фінансувати їх шляхом пропорційного перерозподілу так, щоб підтримувати баланс інтересів суспільства в цілому, неможливо. Крім того, такі заходи можуть бути зумовлені необхідністю запобігання або усунення реальних загроз економічній безпеці України, що є найважливішою функцією держави відповідно до частини першої статті 17 Конституції України.

О.С. Головащенко бачить соціальну державу як державу, яка виконує свої обов'язки щодо забезпечення соціальної політики та підтримки соціального благополуччя громадян. Він наголошує, що соціальна держава повинна забезпечувати реалізацію соціальних, економічних, екологічних та культурних прав людини і громадянина в таких обсягах, що дозволяють втілити в життя принципи конституційного визнання людини найвищою соціальною цінністю у суспільстві.

В. Шаповалов правильно підкреслює, що соціальна держава має забезпечувати стандарти матеріального добробуту, освіти, охорони здоров'я тощо для всіх громадян і мінімізувати соціальну нерівність. Ці цілі досягаються через державну соціальну політику, яка включає в себе соціальний захист, соціальну підтримку та соціальне обслуговування. Важливим елементом соціальної держави є ідеї соціальної справедливості та соціального захисту. Соціальна справедливість полягає в тому, що всі громадяни мають однакові права та можливості отримувати доступ до соціальних послуг та ресурсів, не залежно від їхнього становища в суспільстві. Соціальний захист передбачає захист прав тих, хто перебуває в складних життєвих обставинах, наприклад, безробітних, інвалідів, пенсіонерів.

Отже, соціальна держава є необхідним елементом сучасної держави, що має забезпечувати соціальну справедливість та захист прав всіх громадян, а також забезпечувати їм стандарти матеріального добробуту, освіти та охорони здоров'я. Конституційна інституціоналізація соціальної держави передбачає визнання пріоритету соціальних прав і свобод людини та її гідності, а також забезпечення ефективного механізму реалізації цих прав та свобод через відповідну систему гарантій і захисту. Конституційна інституціоналізація соціальної держави в Україні передбачена у розділі III «Загальні засади діяльності держави» Конституції України. Зокрема, ст. 22 Конституції України визначає, що кожна людина має право на соціальний захист і забезпечення соціальних, економічних та культурних прав. Також Конституція передбачає забезпечення соціального захисту окремих категорій громадян, зокрема дітей, інвалідів, пенсіонерів та інших осіб, які потребують допомоги. Крім того, українська Конституція містить положення про забезпечення соціальної безпеки населення (ст.3), соціальної справедливості (ст.8), рівних можливостей для кожного громадянина (ст.24), права на житло, охорону здоров'я, працю, відпочинок та культуру (ст.47-51), а також гарантії соціального захисту працівників (ст.43).

ОСОБЛИВОСТІ ДОКАЗУВАННЯ У СПРАВАХ ПРО ВІДНОВЛЕННЯ ВТРАЧЕНОГО СУДОВОГО ПРОВАДЖЕННЯ У ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Мяус Ю.М., студ. 2 ст курсу ОС «Бакалавр» ЮФ
Науковий керівник: доц. Ю.О. Котвяковський
Сумський НАУ

Під час відновлення втраченого судового провадження надзвичайно важливе значення буде мати судове доказування, успішність проведення якого в кінцевому результаті вплине на підсумкові висновки суду. Така імперативність безпосередньо визначена у частині 3 статті 494 ЦПК України.

В.І. Петров справедливо стверджує, що при розгляді заяви на відновлення втраченого судового провадження можуть бути визначені специфічні риси процедури судового доказування.

По-перше, факти матеріально-правового характеру, що стосуються осіб, які володіють матеріально-правовою зацікавленістю, не є предметом доказування, оскільки суд не може оцінювати обґрунтованість раніше винесених судових рішень, які повинні бути відновлені. По-друге, під час розгляду заяви про відновлення втраченого судового провадження не можна користуватися засобами доказування, такими як пояснення сторін. По-третє, судові докази можуть збиратися як за ініціативою осіб, які беруть участь у справі, так і за ініціативою суду. По-четверте, процесуальні презумпції та процесуальні фікції використовуються замість доказових презумпцій або доказових фікцій. По-п'яте, можуть бути допитані не тільки звичайні свідки, але й особи, які брали участь у справі, члени суду, що розглядав справу, і виконавці судових рішень. По-шосте, письмові докази є перевагою при відновленні втраченого судового провадження, особливо з метою точного відновлення змісту судових рішень.

О.М. Биков аналізуючи інститут доказування в цивільному процесі дійшов висновку, що процес судового доказування в цивільній справі містить багато надзвичайно громіздких процедур, складається із великої кількості суб'єктів доказування, спрямований на встановлення значної системи неоднорідних за своїм характером юридичних фактів. Щоб всю цю діяльність у межах цивільного процесу певним чином упорядкувати та спрямувати в належне русло, сам процес доказування поділений на певні етапи, у межах яких відбувається цілеспрямована діяльність суб'єктів доказування, підпорядкована системі правил процесу доказування.

На практиці, суди при розгляді заяви про відновлення втраченого судового провадження, іноді перевищують свої повноваження та встановлюють факти, які стосуються рішення по суті цивільної справи, яку вони відновлюють. Наприклад, в цивільній справі за № 495/4429/14-ц від 14.09.2014 року, яка стосувалася відновлення матеріалів щодо визнання фізичної особи недієздатною, суддя, відмовляючи у відновленні такого провадження, встановив, що заявниця не має права наразі подавати заяву про визнання фізичної особи недієздатною, оскільки на цьому етапі вона вже розірвала шлюб зі своїм чоловіком і не є членом сім'ї, що має право на подання такої заяви. Встановлюючи такий факт, який не мав ніякого відношення до відновлення судового провадження, суддя надав йому преюдиційний характер, що може мати негативні наслідки. Таке перевищення повноважень вважається недопустимим в контексті процедури відновлення втрачених судових проваджень.

Під час розгляду заяви про відновлення втраченого судового провадження визначається коло осіб, які мають визначати предмет доказування. Учасник судового процесу також може виступати як суб'єкт та визначати предмет доказування, що від імені суду проявляє ініціативу щодо порушення процедури відновлення судового провадження.

А.В. Кучер зазначає, що оскільки ЦПК України не передбачає підготовчого етапу для процедури відновлення втраченого судового провадження, то всі недоліки, пов'язані з визначенням предмету доказування під час розгляду заяв про відновлення судового провадження, можуть виправлятися впродовж судового засідання разом з особами, які беруть участь у справі. В цьому випадку як суд, так і учасники справи можуть запропонувати будь-які факти для обговорення, встановлення яких забезпечить точне відновлення втраченого судового провадження.

Під час дії правового режиму воєнного стану, введеного Указом Президента України від 24.02.2022 № 64/2022 та затвердженого Законом України від 24.02.2022 № 2102-ІХ «Про затвердження Указу Президента України "Про введення воєнного стану в Україні", Голова Верховного Суду своїм розпорядженням змінив територіальну підсудність справ щодо відновлення втраченого судового провадження у зв'язку з проблемою передачі справ з архіву внаслідок тимчасової окупації та пошкодженням будівель суду. Так, наприклад, підсудні судам справи, що знаходяться на тимчасово окупованій частині Луганської області, мають розглядатися відповідними судами Дніпропетровської області.

Підсумовуючи вищезазначене можна стверджувати, що відновлення матеріалів втраченого судового провадження є однією з гарантій, яка забезпечує право на судовий захист та право на справедливий суд, закріплені у частині 1 статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.

СПІВВІДНОШЕННЯ ПОНЯТЬ «СЛУЖБОВОЇ» ТА «ПОСАДОВОЇ» ОСОБИ СЕРЕД ОСІБ УПОВНОВАЖЕНИХ НА ПУБЛІЧНЕ АДМІНІСТРУВАННЯ У СФЕРІ ЗЕМЕЛЬНИХ ПРАВОВІДНОСИН

Нежевело В.В., доктор філософії
Сумський НАУ

Доктринально питання суб'єктів публічного адміністрування саме у сфері користування землями державної та комунальної власності досліджено фрагментарно, тому дане питання потребує конкретизації з врахуванням земельної реформи, існуючого процесу створення об'єднаних територіальних громад та інших нововведень, що обумовлені запровадженням процесу децентралізації в нашій державі.

Наразі, аналіз наукової літератури вказує на відсутність універсального підходу до поняття та видів суб'єктів публічного адміністрування у сфері користування землями державної та комунальної власності.

На сьогодні, доцільно окреслити наступний суб'єктний склад публічного адміністрування у сфері використання земель державної та комунальної форм власності: органи державної влади (зокрема виконавчої), органи місцевого самоврядування, посадові та службові особи органів влади, саморегульовані організації та інші, в тому числі з делегованими публічно-владними повноваженнями суб'єкти.

Необхідність уникнення корупційних ризиків при публічному адмініструванні у сфері користування землями державної та комунальної власності також потребує окремого включення посадових та службових осіб до кола таких суб'єктів.

Одним із завдань належного публічного адміністрування є забезпечення можливості оскарження незаконних дій, бездіяльності суб'єктів такого адміністрування у сфері користування землями комунальної та державної власності, компенсації завданих збитків, що можливо при здійсненні єдиного підходу до кола суб'єктів публічного адміністрування як у земельному, адміністративному, цивільному законодавстві, так і у процесуальному законодавстві.

Та в свою чергу вбачається відсутність визначених критеріїв розмежування понять посадових та службових осіб у сфері користування земельними ресурсами на законодавчому рівні. Загалом, на посадових та службових осіб здійснюється посилення у цивільному та адміністративному законодавствах. Але залишається не визначеним, як ці поняття співвідносяться між собою. Аналіз положень кримінального та кримінального процесуального законодавства і Закону України «Про державну службу» також не вносить розуміння щодо змістовного наповнення термінів «посадова» та «службова особа» та доречності використання одного із означених понять саме при вирішенні питань щодо врегулювання земельних спорів.

Так, у кримінальному законодавстві застосовується термін «службова особа», у кримінальному процесуальному законодавстві – як «посадова», так і «службова особа», у Законі України «Про державну службу» тільки «посадова особа», Законі України «Про запобігання корупції» - як «посадова», так і «службова особа». У той же час, у Податковому кодексі України терміни «посадова» та «службова особа» ототожнюються.

Аналіз наукової літератури все ж дає можливість дотично розмежувати поняття «посадова» та «службова особа» з врахуванням функціонального підходу. Посадові особи здійснюють внутрішнє управління щодо підлеглих, а службові особи реалізують функції зовнішнього управління. Проте, низка науковців пропонують або виключити один із термінів із законодавства, або нормативно розмежувати такі поняття не за галузевим, а універсальним, єдиним для всіх галузей права принципом.

Необхідність відокремлення «посадових» та «службових осіб» дійсно обумовлена різним характером функціоналу з чіткою конкретизацією. Так, службова особа має певні повноваження, зазначені у законодавстві; має право надавати вказівки; застосовувати заходи адміністративного примусу, що дає можливість зробити висновок, що службова особа є більш широким спектром у порівнянні з посадовою особою. Службовою особою є особа органу державної влади, місцевого самоврядування, підприємства, установи, організації всіх форм власності з делегованими організаційно-владними повноваженнями. Службова особа на відмінну від посадової може мати дискреційні повноваження.

Таким чином, доречним є застосування в чинних нормативно-правових актах єдиного вираженого поняття «службової особи» задля спрощення сприйняття учасниками правовідносин особи суб'єкта, до якого потрібно звертатися, та встановлення саме тієї особи, яка з врахуванням норм цивільного, адміністративного, кримінального законодавства та інших норм права, може мати свій правовий статус та бути притягнута до відповідальності за порушення норм законодавства в сфері використання земельних ресурсів.

ПРОБЛЕМАТИКА ВИРІШЕННЯ МІЖНАРОДНИХ СПОРІВ В УМОВАХ СУЧАСНОСТІ

Новгородська А. В., студ. 4 курсу ЮФ
Науковий керівник: доц. Т. О. Чернадчук
Сумський НАУ

Сучасний світ складний та багатогранний, з багатьма державами, які змагаються за вплив та владу в різних регіонах світу. Тому надзвичайно актуальними в наш час постають питання, що пов'язані з проблематикою вирішення міжнародних спорів. Це обумовлено зростанням кількості та складності конфліктів між державами, а також з розвитком нових технологій, що впливають на спосіб вирішення таких спорів. При цьому один із основних принципів міжнародного права зобов'язує держави вирішувати спірні ситуації вирішуватися мирним шляхом. Принцип мирного врегулювання конфліктів є одним із наріжних каменів у відносинах між державами. Водночас кожне правило передбачає виключення, тому, подекуди передбачається застосування силових методів. Водночас застосування силових методів допускається лише як реакція на напад-агресора. В умовах повномасштабної війни в Україні особливе значення набуло з'ясування особливостей та рівня ефективності різних способів врегулювання міжнародних конфліктів.

Аналіз міжнародних актів гуманітарного права дозволив нам виокремити правові способи вирішення міжнародних спорів.

По-перше, переговори. Переговори вважається найбільш поширеним способом вирішення міжнародних спорів. Під час переговорів відбувається обмін позиціями різними сторонами. Основна мета переговорів – це досягти консенсусу та ухвалити таке рішення, яке б влаштувало всі сторони конфлікту. Під час переговорів аналізуються альтернативні можливі рішення. Безумовно, пріоритет має надаватися тим можливим варіантам вирішення спорів, які будуть потребувати менше фінансових витрат та людських зусиль. Успішність переговорів багато у чому залежить від бажання сторін віднайти консенсус. Важливо відмітити, що основою переговорів є взаємна добровільна згода учасників спору. Поза тим, варто відмітити, що далеко не всі учасники готові добровільно виконувати дії, передбачені у домовленостях. Досвід України, на жаль, демонструє, що переговори втрачають свою ефективність у сучасному світі, оскільки нівелюється сама мета переговорів: мирне вирішення спору. Підтвердженням цієї тези можна назвати Мінські переговори, які мали на меті мирним шляхом врегулювати ситуацію на Донбасі. Проте, вони виявилися абсолютно недієвим механізмом та не змогли зупинити початок повномасштабної війни в Україні. Відповідно до норм міжнародного права кожна держава наділена імунітетом, і вправі самостійно вирішувати виконувати її рішення переговорів чи ні. І жодна інша правова держава не зможе змусити її.

Другий спосіб – медіація. Медіація полягає в залученні у якості посередника третьої сторони. Участь медіатора є вадливою для оптимізації процесу пошуку консенсусу та зниження ризиків загострення конфлікту або спалаху нового конфлікту. Варто наголосити, що медіатор є не просто пасивним спостерігачем процесу, а радше активною третьою стороною, яка неминуче відіграє роль (у формуванні остаточного вирішення спору. Таким чином, характеристики медіаторів мають вирішальне значення для будь-якого аналізу, оскільки вони можуть вплинути на рішення учасників спору прийняти посередництво. Водночас на процес медіації також впливають фактори конфлікту та фактори, пов'язані з поведінкою всіх сторін, залучених у процес медіації. Таким чином, залежно від типу конфлікту, певні треті сторони можуть бути зацікавлені взяти участь і побачити конкретне рішення, яке просувається через посередництво. Водночас вважаємо, що медіатор має бути безстороннім для позитивного результату вирішення конфлікту.

Особливе місце в системі організацій, які мають забезпечити дотримання миру займає Організація Об'єднаних націй. Організація Об'єднаних Націй була створена після Другої світової війни 24 жовтня 1945 року для збереження міжнародного миру та безпеки, розвитку дружніх відносин між націями та виховання поваги до прав людини. Організація Об'єднаних Націй діє за допомогою шести головних органів. Один з них – Рада безпеки Організації Об'єднаних Націй із п'ятнадцяти членів. Цей орган виконує свої обов'язки незалежно. Це єдиний орган Організації Об'єднаних Націй, який може прийняти юридично обов'язкову резолюцію для держав-членів. Організація Об'єднаних Націй протягом багатьох десятиліть відіграла значну роль у вирішенні суперечок між різними країнами за допомогою Ради безпеки Організації Об'єднаних Націй (головного органу, що відповідає за підтримання миру та безпеки). Водночас, на нашу думку, в умовах війни в Україні позиція Організації Об'єднаних Націй не є чіткою та важливим є вжиття більш рішучих заходів спрямованих на врегулювання конфлікту в Україні.

Таким чином, традиційні методи мирного вирішення спорів виявилися недієвими, що підтверджується досвідом України. Водночас дотримання саме цих правових способів та реалізація правових механізмів є необхідним для утвердження принципів міжнародного права. Саме тому, навіть в умовах використання Російською Федерацією заборонених Женевськими конвенціями засобів ведення війни, Україна продовжує виконувати приписи міжнародного права та застосовує силові методи виключно для захисту від нападу.

ДО ПОНЯТТЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ ФУНКЦІЇ ДЕРЖАВИ

Осетров Р., студ. 1м курсу ЮФ, спеціальність «Право»
Науковий керівник: доц., доктор філософії Н.А. Бондар
Сумський НАУ

Військові дії та спричинене ними погіршення екологічної ситуації в Україні, негативний економічний вплив на населення та навколишнє середовище змушують державу та суспільство сформувати нову національну екологічну політику, запровадивши ефективні механізми правового забезпечення на національному та регіональному рівнях. Глибинні соціально-економічні перетворення в Україні потребують розуміння того, що охорона природних ресурсів країни стає першочерговою проблемою, від вирішення якої залежить доля нинішнього та майбутніх поколінь. Крім того, необхідно виробити принципово нове ставлення держави до охорони навколишнього середовища враховуючи європейський вектор розвитку і, це не випадково, оскільки екологічні фактори все більше формують еволюцію самої держави.

Незворотні зміни природного середовища, викликані господарською діяльністю людини, вийшли за межі окремих територій і почали поширюватися в глобальному масштабі. Складнішою стала природа заподіяної шкоди – її об'єктивні прояви більш багатогранні, зокрема, особливого значення набуває шкода заподіяна державою-агресором в Україні. Серед багатьох проблем, які потребують вирішення, важливе наукове і практичне значення має формування повного розуміння ролі та місця стану екологічної функції держави.

Незважаючи на важливість і актуальність розробки проблеми екологічної функції держави та її ефективності в Україні, вона все ще потребує дослідження. Загалом увагу науковців було зосереджено на з'ясуванні окремих аспектів проблеми, проте теоретико-правове осмислення екологічної функції держави свідчить про необхідність комплексного дослідження.

Наприкінці ХХ ст. міжнародне співтовариство замислилося про існування людини на Землі, що стало передумовою формування концепції щодо виживання людства на планеті. Більшість глав держав світу зібралися в Ріо-де-Жанейро на Конференцію ООН з навколишнього середовища, визнаючи, що модель управління державою, якій слідують розвинені країни, призведе до неминучої катастрофи, оскільки інтенсивність використання природних ресурсів перевищує здатність природи до самовідновлення. Результатом цієї зустрічі стало прийняття «Декларації про навколишнє середовище та розвиток», яка зорієнтувала країни замінити егоцентричну модель на екоцентричну модель. Цим нормативно-правовим актом було закріплено 27 принципів екологічно коректної поведінки світової спільноти, деякі з них окреслюють інституційну основу екологічної функції держави. Зокрема, принцип 2 закріплює суверенне право держави розробляти свої власні ресурси відповідно до своєї політики в галузі навколишнього середовища та розвитку при умові відповідальності за забезпечення того, щоб діяльність у рамках їхньої юрисдикції чи контролю не завдавала шкоди навколишньому середовищу інших держав чи районів за межами дії національної юрисдикції; принцип 10 закріплює право людини на інформацію щодо навколишнього середовища, а держави розвивають та заохочують поінформованість та участь населення шляхом широкого надання інформації, окрім того забезпечується ефективна можливість використовувати судові та адміністративні процедури, включаючи відшкодування та засоби судового захисту; відповідно до принципу 11 держави приймають ефективні законодавчі акти у сфері довкілля, а екологічні стандарти, цілі регламентації та пріоритети повинні відображати екологічні умови та умови розвитку, у яких вони застосовуються тощо [1]. Отже, виокремлення екологічної функції є неодмінною умовою аналізу діяльності держави при умові чіткого розуміння зв'язків екологічної політики держави та дійсного екологічного стану в країні.

Екологічна функція держави - це сукупність заходів, які держава приймає для забезпечення екологічної безпеки та збереження природних ресурсів для майбутніх поколінь. Основна мета екологічної функції держави - це збереження природних ресурсів, забезпечення екологічної безпеки, запобігання екологічним катастрофам, забрудненню навколишнього середовища та знищення біорізноманіття.

Завдання екологічної функції держави включає наступне: прийняття законів, що регулюють використання природних ресурсів та забруднення довкілля; розробка та впровадження програм охорони природи, збереження біорізноманіття та зменшення викидів в атмосферу; забезпечення контролю за додержанням норм та стандартів екологічної безпеки; проведення наукових досліджень та моніторингу стану навколишнього середовища; впровадження економічних механізмів, які стимулюють збереження природних ресурсів та екологічні інвестиції; підвищення екологічної свідомості населення та сприяння розвитку екологічного виховання.

Отже, важливим аспектом екологічної функції держави є співпраця з міжнародними організаціями з охорони природи та зменшення впливу людської діяльності на навколишнє середовище.

Список використаних джерел:

1. *Ріо-де-Жанейрська декларація про оточуючу середовище і розвиток*. Принята Конференцією ООН по оточуючій середовищу і розвитку, Ріо-де-Жанейро, 3–14 юніа 1992 гола. URL: https://www.un.org/ru/documents/decl_conv/declarations/riodecl.shtml (дата звернення: 24.03.2023)

ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТЕРИТОРІЇ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

Петренко Д.О., студ. 1 м курсу ЮФ, спеціальність «Геодезія та землеустрій»
Гончаров В.В., ст. викладач кафедри ГТЗ
Сумський НАУ

Сільськогосподарські підприємства є одним із основних важелів в економіці України. І основною задачею нашої держави є забезпечити умови для еколого-економічного розвитку землекористування на сільськогосподарських та фермерських підприємствах.

Для забезпечення екологічної цілісності та покращення екологічних показників сільськогосподарські підприємці дотримуються ряду правил і законів, які спрямовані на збереження та охорону земель. Такі положення включають наступні пункти:

- досягнення екологічно оптимізованої структури угідь, а саме перетворення у лісові масиви та кормові угіддя землі, які були деградовані;
- планування протиерозійних ділянок на сільськогосподарських підприємствах;
- обмеження використання еродованих земель на територіях сільського господарства;
- впровадження та використання сучасних систем мінімального збереження вологи у ґрунті;
- впровадження та використання органічних добрив, місцевої сировини;
- активне використання цифрових технологій;
- забезпечення та використання сучасних інфраструктури, транспортного обладнання, зрошувальних та осушувальних систем, інженерні мережі, тощо [1].

На превеликий жаль, сьогоднішня ситуація в країні погіршує ці можливості розвитку, але ніяк не зупиняє наших аграріїв та підприємців. На даний момент держава прагне підтримувати створення та розвиток сільськогосподарських товарних підприємств. У цьому році громадянам, які прагнуть відкрити та розвивати власний бізнес у сільськогосподарському напрямку надаються мікрогранти від 50 000 до 250 000 гривень. Такі суми можуть покрити придбання матеріалів, сировини, оренду приміщення, закупівлю обладнання, тощо. Дані гранти видаються для будівництва та розвитку тепличного господарства, виноградарства, ягідництва та садівництва [2].

На цей час значна кількість земель сільгосппризначення (біля 85%), які були передані у власність знаходяться у користуванні сільськогосподарських підприємств. Використання цих земель відбувається на підставі укладених договорів оренди, де більшість укладені на короткострокові терміни. З приводу цього практика свідчить, що сільгосппідприємства не зацікавлені на вкладення коштів на підвищення родючості ґрунтів. В Україні значиться більш, як одного мільйона гектарів малопродуктивних, деградованих та техногенно забруднених земель, які підлягають технічного, біологічного впливу тобто консервації.

Вирішення проблем щодо недопущення руйнації нашого земельного фонду заради отримання сільгоспвиробниками надприбутків повинно розглядатись терміново. Одним із основних завдань є запровадження адміністративної та цивільної відповідальності за нанесені збитки в використанні землі з порушенням агротехнологій. Також необхідно застосувати держконтроль за родючістю ґрунтів проводячи їх постійне обстеження з видачою агрохімічних паспортів.

Не можна не згадати про такий важливий пункт, як раціональне використання та охорона земель. Найкращими порадами для сільськогосподарських підприємств є:

- запровадження ґрунтозахисних технологій та впровадження науково обґрунтованих сівозмін;
- дотримуватися запобіганню вилучення земель сільськогосподарського призначення з метою переведення їх в несільськогосподарські угіддя;
- запровадити шляхи охорони та відновлення родючості ґрунтів;
- запровадити консервацію деградованих, техногенно забруднених та малопродуктивних земель;
- вдосконалення методів ґрунтових обстежень земель сільськогосподарського призначення;
- зменшити розораність сільськогосподарських земель.

Як ми бачимо ситуація з приводу використання земель сільськогосподарськими підприємствами є неідеальною і в деяких моментах не точною. Держава України усіма силами намагається підтримувати стабільний рівень розвитку землеустрою в країні, підтримуючи аграрний бізнес та запроваджуючи відповідні нормативно-правові акти зі збереження та відновлення земельного-ресурсного потенціалу.

Список використаної літератури:

1. Офіційний сайт Урядового порталу України URL: <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/nacionalna-rada-z-vidnovlennya-ukrayini-vid-naslidkiv-vijni/robochi-grupi>
2. Офіційний сайт Нижньовербізької сільської ради URL: <https://nvotg.gov.ua/>

ОРГАНІЗАЦІЙНО ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОГЕННО ЗАБРУДНЕНИХ ЗЕМЕЛЬ

Пинчук Б.В., студ. 5 курсу ЮФ
Науковий керівник: доц. В.В. Стрельник
Сумський НАУ

Національна стратегія зменшення впливу техногенного навантаження на навколишнє середовище на період до 2030 року передбачає ряд заходів, спрямованих на зменшення техногенного навантаження та відновлення земельних ресурсів. Зокрема, передбачається забезпечення моніторингу за станом земель, що підлягають відновленню, та відновлення їх з використанням інноваційних технологій.

Українська система охорони навколишнього середовища включає в себе різні органи державної влади та контролюючі органи, що забезпечують дотримання встановлених правил і нормативів у галузі охорони довкілля, в тому числі й використання техногенно забруднених земель. До таких органів належать Міністерство екології та природних ресурсів, Державна служба України з питань безпечності продукції та захисту споживачів, Державна екологічна інспекція тощо.

Україна прагне до гармонізації національного законодавства з вимогами Європейського Союзу у галузі охорони навколишнього середовища, зокрема, у галузі використання техногенно забруднених земель. Так, наприклад, Угода про асоціацію між Україною й ЄС передбачає здійснення заходів щодо підвищення як екологічної безпеки, так і якості життя населення. У рамках цієї Угоди, Україна зобов'язалася приймати та реалізовувати законодавство Європейського Союзу у галузі охорони навколишнього середовища, включаючи законодавство щодо управління техногенно забрудненими землями.

Крім того, в Україні створено державний реєстр техногенно забруднених земель, що містить інформацію про об'єкти техногенного забруднення, які підлягають санації та рекультивациі. Цей реєстр дозволяє контролювати стан забруднених земель і здійснювати заходи з їх відновлення. Також в Україні існують державні програми, спрямовані на санацію техногенно забруднених земель та їх рекультивацию. Наприклад, програма «Санація техногенно забруднених територій України», програма «Санація територій, забруднених унаслідок Чорнобильської катастрофи».

До того ж, в Україні діє ряд законів і нормативно-правових актів, що стосуються використання техногенно забруднених земель, зокрема, «Про охорону навколишнього середовища», «Про відходи», «Про державний нагляд за охороною праці», «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності», «Про оцінку впливу на довкілля», «Про землевпорядкування», «Про землю», «Про оренду землі», «Про регулювання містобудівної діяльності», та інші.

Ці закони та нормативно-правові акти встановлюють правила та процедури щодо використання техногенно забруднених земель, зокрема, у відносинах між суб'єктами господарювання, органами влади, процедури санації та рекультивациі земель, вимоги до зберігання й утилізації небезпечних відходів, встановлюють порядок здійснення контролю за дотриманням екологічних вимог, ряд інших важливих питань.

Органи державної влади в Україні, зокрема, Міністерство екології та природних ресурсів, Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів, Державна служба геології та надр, відповідальні за регулювання використання техногенно забруднених земель в Україні та здійснення контролю за дотриманням екологічних вимог у цій сфері. В Україні органи місцевого самоврядування здійснюють контроль за використанням техногенно забруднених земель на місцевому рівні та забезпечують їх санацію та рекультивацию.

Організаційно-правове регулювання використання техногенно забруднених земель в Україні постійно удосконалюється, спрямоване на забезпечення екологічної безпеки й охорону здоров'я людей. Проте певні проблеми щодо нестачі фінансових ресурсів на санацію техногенно забруднених земель, відсутність належного контролю за дотриманням вимог у зазначеній сфері потребують посиленої уваги та відповідних заходів зі сторони держави та громадськості.

Одним зі способів вирішення зазначеного є залучення інвестицій для фінансування санації техногенно забруднених земель. Також важливо забезпечити ефективний моніторинг і контроль за дотриманням вимог у цій сфері, зокрема, застосовувати суворі штрафні санкції для порушників. Національна стратегія екологічної політики до 2030 року містить численні заходи щодо покращення стану довкілля в Україні, зокрема, щодо санації техногенно забруднених земель, що є важливим кроком у забезпеченні виконання стратегії, забезпечення екологічної безпеки й охорони здоров'я людей.

ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖГЕОКАДАСТРУ В УКРАЇНІ ТА ЙОГО РОЛЬ У РОЗВИТКУ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН

Пісоцький Р.В., студ. 4 курсу ЮФ, спеціальність «Геодезія та землеустрій»
Гончаров В.В., ст. викладач кафедри ГТЗ
Сумський НАУ

Держгеокадастр є органом виконавчої влади, основними функціями якого є:

- формування та збереження державного кадастру земель та державного реєстру нерухомого майна;
- державна реєстрація прав на нерухоме майно та їх обтяжень, зокрема, прав власності на землю, прав оренди землі, прав на житлові та нежитлові будівлі, та інших об'єктів нерухомості;
- здійснення контролю за використанням земельних ділянок, зокрема, за виконанням умов оренди та інших обмежень;
- забезпечення доступу до кадастрових даних та картографічних матеріалів.

Кадастрова служба України веде облік земельних ділянок та об'єктів нерухомості, які перебувають у приватній власності, в оренді або на іншій підставі. У кадастровому плані земельної ділянки фіксуються її межі та площа, а також відомості про об'єкти нерухомості, що на ній знаходяться.

Окрім того, в Україні здійснюється реєстрація прав власності на землю, прав оренди землі, прав на житлові та нежитлові будівлі, а також інших об'єктів нерухомості. Державна реєстрація прав є важливим етапом у забезпеченні правової впевненості власників та орендарів нерухомості, а також веде до покращення інвестиційного клімату в країні.

Державна реєстрація прав на нерухоме майно забезпечує можливість відображення, так би мовити, як статичного, так і динамічного процесу відносин власності, що, з одного боку, знаходить своє відображення у збереженні відомостей у спеціальному реєстрі про дійсного власника нерухомого майна, з іншого – про наступні переходи права власності на нерухомість [1].

Також Держгеокадастр забезпечує контроль за використанням земельних ділянок, зокрема, за виконанням умов оренди та інших обмежень. Для забезпечення ефективного контролю за використанням земель кадастрова служба України використовує різноманітні інструменти та технології. Один з основних інструментів - це кадастрова картографія, яка дозволяє збирати, обробляти та аналізувати геопросторову інформацію про земельні ділянки та об'єкти нерухомості. Кадастрові карти містять інформацію про межі та площу земельної ділянки, її цільове призначення, а також інші дані, що дозволяють контролювати використання земель.

Крім того, кадастрова служба має повноваження проводити перевірки та ревізії використання земельних ділянок, контролювати виконання умов договорів оренди, а також застосовувати адміністративні та фінансові санкції за порушення законодавства про землю.

Загалом, забезпечення ефективного контролю за використанням земель вимагає поєднання різноманітних підходів та інструментів, а кадастрова служба в Україні використовує найсучасніші технології та методи для досягнення цієї мети.

Важливими напрямками діяльності Держгеокадастру є участь у розробленні та виконанні державних, галузевих і регіональних програм з питань топографо-геодезичної і картографічної діяльності, створенні та розвитку національної інфраструктури геопросторових даних, встановленні та унормуванні географічних назв [2].

Держгеокадастр забезпечує виконання геодезичних робіт з метою визначення меж земельних ділянок, розрахунку їх площі та установа меж будівель, споруд та інших об'єктів на землі.

Також Держгеокадастр працює над запровадженням електронної системи документообігу та автоматизації процесів роботи кадастрових служб. Це дозволить покращити ефективність та якість послуг, зменшити терміни отримання документів та зменшити взаємний вплив на роботу кадастрових служб різних адміністративних структур. Співпрацювання з іншими державними органами та міжнародними організаціями дозволяє розширити можливості для використання інноваційних технологій та розробки нових проектів у сфері кадастру та геодезії.

Підсумовуючи все вище сказане, ми можемо зробити висновок, що Держгеокадастр в Україні виконує важливу роль у забезпеченні ефективного використання земельних ресурсів та захисті прав власників та орендарів нерухомості. Розвиток цієї галузі в Україні важливий для забезпечення сталого економічного та соціального розвитку країни.

Список використаної літератури:

1. Державна реєстрація прав власності на нерухоме майно: проблеми та перспективи розвитку URL:https://minjust.gov.ua/m/str_3668 (дата звернення 16.03.2023).

2. Топографо-геодезична і картографічна діяльність Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру. URL:<https://kyiv.land.gov.ua/info/heodeziia-ta-kartohrafiia/> (дата звернення 16.03.2023).

РОЗВИТОК І ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ

Предченко І., студ. 1м курсу ЮФ
Науковий керівник: доц. В. В. Стрельник
Сумський НАУ

Земля – це основа національного багатства суспільства, що перебуває під особливою охороною держави, та є першоосновою сільського господарства. Від розвитку й ефективності використання земель у сільському господарстві залежить рівень економічного розвитку країни. Землі сільськогосподарського призначення є ключовими, оскільки являють собою об'єкт підприємництва й економіки країни.

На даний час не вистачає якісно обґрунтованих пропозицій по підвищенню ефективності землекористування сільськогосподарськими землями та вивчення вже наявних проблем у їх користуванні. Земельна реформа змінила підходи та погляди на землекористування, та все ж деякі питання, що спрямовані на формування ефективного землекористування так і залишились законодавчо не закріплені.

Якщо розглянути еволюцію землекористування в Україні ми прослідкуємо за невинним розвитком, який обумовлюється різними політичними, економічними, правовими, екологічними та технологічними чинниками.

Сучасне регулювання практичного землекористування повинно вибудовуватись опираючись на положення нової економічної теорії, що базується на економічній історії та теорії економічних організацій, власності, суспільному виборі. Зазначене являється теоретичною основою для створення ефективною системою землекористування.

Слід зазначити, що на сьогодні виділяють загальні й операційні принципи ефективного землекористування. Де перші висвітлюють теорію, формують предметні поняття та методичні підходи. А другі розкривають процеси, заходи та методи організації землекористування.

Земельні ресурси скінченні, їх неможливо виготовити, створити, збільшити штучно чи навіть перемістити в іншу місцевість, де більш придатні умови для ведення сільського господарства, такі властивості загострюють проблему ефективного використання в конкретній місцевості.

Основними факторами підвищення ефективності використання сільськогосподарських земель є система землеробства, родючість землі, а також врахування систему управління, що служить гарантією продовольчої безпеки, наявності робочих місць, розвитку сільських територій. На державному рівні - це конкурентоспроможність економічної системи в цілому.

На розвиток ефективного землекористування, також впливають природні процеси, наприклад такі як ерозія земель чи деградація.

Велика кількість орних земель, які використовують сільськогосподарські підприємства є орнонепридатними.

Землекористувачі та землевласники не можуть самостійно, за рахунок власних коштів впроваджувати земле охоронні заходи, а державні асигнування на охорону та раціональне використання земель постійно зменшується.

Сучасне землекористування має значні екологічні проблеми, вони присутні на всій території країни, та знаходити вирішення повинні також на державному, регіональному та локальному рівнях.

Значна кількість питань, що з'являється в процесі розвитку землекористування пов'язана з проблемами еколого-економічних відносин, та не використанні екосистемних підходів до використання земель.

Щоб досягти конкурентоспроможності національної економіки завдяки сільськогосподарським землям, необхідно вдосконалювати технічні та технологічні, соціально-економічні й екологічні аспекти землекористування у площині як приватних землевласників, так і сільськогосподарських підприємств.

Міжнародний досвід свідчить, що основну роль у вирішенні всіх наявних проблем щодо розвитку ефективного землекористування покладається на державу.

Наразі є необхідність трансформації всіх рівнів регулювання системи українського землекористування в ринкових умовах, формування єдиної правової системи регулювання земельних і майнових відносин, забезпечення опрацювання прогалін у наявній нормативно-правовій базі та розвиток всіх об'єктів і суб'єктів земельних відносин, незалежно від організаційно-правових форм власності та господарювання. Також одночасно з цим сам землекористувач, велике підприємство чи маленький землевласник, повинні прикладати всіх зусиль для ефективного землекористування, робити все можливе для підвищення родючості ґрунтів, недопущення ерозій, заболочення.

Лише всі заходи в комплексі створюють можливість зберегти землю та покращити її ефективність.

ВИКОРИСТАННЯ СУПУТНИКОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ГЕОДЕЗІЇ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Придатко І.Ю., студ. 4 курсу ЮФ «Геодезія та землеустрій»
Науковий керівник: к.б.н., доцент Ю.Л. Складар
Сумський НАУ

Останнім часом супутникові технології дуже широко використовуються в геодезії. Наприклад для визначення географічних координат точок, побудови карт, вимірювання відстаней, висот та інших параметрів земної поверхні. Це робиться за допомогою приймачів GPS або Galileo.

Супутникова система навігації (GNSS – Global Navigation Satellite System) – система наземного та космічного обладнання, що призначена для позиціонування в просторі та часі, а також для визначення швидкості, напрямку та інших параметрів руху об'єкта [1].

Супутникові технології значно спрощують роботу геодезистів, дозволяючи збільшити точність та швидкість вимірювань, а також знизити витрати на виконання геодезичних робіт. Системи GPS та Galileo складаються з супутників, які надсилають радіосигнали для приймачів на землю. За допомогою вимірювання часу між передачею та отриманням сигналу, приймачі можуть визначити своє місцезнаходження. Для ще більшої точності в геодезії використовуються методи диференційної GPS (DGPS), які дозволяють коригувати відхилення вимірювань.

Одним з найпоширеніших застосувань супутникових технологій в геодезії є вимірювання відстаней між точками на землі. Завдяки супутниковим технологіям можна вимірювати відстані до точності кількох міліметрів. Це дозволяє виконувати точні вимірювання великих відстаней.

Ще одним застосуванням супутникових технологій в геодезії є побудова карт. За допомогою супутників можна отримати координати точок на земній поверхні, які потім відображаються на карті. Це дає змогу створювати детальні та точні карти місцевості, що є важливим для багатьох галузей, наприклад, для планування містобудівного розвитку, дослідження кліматичних змін, визначення місць потенційних ризиків природних катастроф та багатьох інших завдань.

Також супутникові технології використовуються для вимірювання параметрів земної поверхні, таких як висота, нахил та тектонічні зсуви. Це сприяє точному вимірюванню висоти точок на землі, що є важливим для будівництва доріг, тунелів та інших споруд. В свою чергу вимірювання нахилу земної поверхні є важливим для розробки гідро-інженерних проектів та прогнозування зсувів ґрунту.

Крім того, у геодезії застосовуються технології для визначення точного часу та синхронізації годин у всьому світі. Супутникова система GPS має вбудований атомний годинник, що забезпечує точний час. Це дозволяє геодезістам з точністю до мілісекунд вимірювати час, що потрібно, наприклад, для синхронізації вимірювального обладнання.

Необхідність розвитку наземно-супутникового знімання є беззаперечним, а його використання присутнє майже у всіх видах робіт в геодезії. Це стає найбільш доцільним при кадастрових зніманнях, виконанні великомасштабного топографічного знімання, оскільки проведення знімків на значних територіях є оперативним та ефективним. [2]

Однією з перспектив є використання нових супутникових систем, таких як китайська Beidou, що дозволяє забезпечити досить точну та надійну навігацію для вимірювання в геодезії. Крім того, розвиток технологій дозволить підвищити точність вимірювань в будь-яких умовах, включаючи густу забудову та погіршення погодних умов.

Ще однією перспективою є застосування технологій у моніторингу навколишнього середовища, зокрема для вимірювання висоти льодовиків, руху льодовикових мас та змін клімату. Такі вимірювання дозволять отримувати достовірні дані для розробки програм зменшення викидів та боротьби з глобальним потеплінням.

Додатково, супутникові технології можуть бути використані для створення тривимірних моделей місцевості, що дозволить отримувати інформацію про зміни в географічному просторі. Це може бути корисним для розробки та впровадження інноваційних технологій, наприклад, в області міського планування та будівництва.

Отже, супутникові технології мають значний потенціал для розвитку у геодезії, що дозволить отримувати достовірну та надійну інформацію про місцевість, забезпечувати точність та швидкість вимірювань. Крім того, супутникові технології можуть бути використані для розв'язання багатьох глобальних проблем, зокрема змін клімату та забезпечення сталого розвитку.

Список використаних джерел

1. Супутникова навігація : основні принципи роботи. Проблеми та методи їх вирішення. [Електронний ресурс]: – Режим доступу: https://xn--j1ahb.xn--j1amh/articles/GPS_GLONASS_AGPS_RTK/
2. Огляд можливостей наземно-супутникового знімання. Перспективи дослідження. [Електронний ресурс]: – Режим доступу: http://maptimes.inf.ua/CH_17/Ch17_Article5_Overview-of-possibilities-of-satellite-survey.html

СТЯГНЕННЯ АЛІМЕНТІВ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ

Приходько Н., студ. ЮФ
Науковий керівник: доц. Стрельник В.В.
Сумський НАУ

Обов'язок утримання дітей не втрачає своєї актуальності за будь-яких обставин, зокрема у воєнний час. Кожна дитина має право на достатній рівень життя для її розвитку, захист інтересів, що гарантується державою.

Відповідно до положень національного законодавства стягнення аліментів вирішується у судовому порядку, з урахуванням доходу платника. З заявою про стягнення аліментів необхідно звернутися до відповідного місцевого суду за місцем реєстрації особи. За сьогоднішніх обставин суди не завжди мають можливість повноцінно опрацьовувати позови, проте така ситуація не обмежує право громадян на судовий захист. Такі справи вирішуються за тимчасовою зміною територіальної підсудності окремих судів. Звертаємо увагу на можливість вирішення зазначеного питання шляхом укладення відповідного договору між батьками дитини, де визначається розмір, строки та порядок плати аліментів, підлягає нотаріальному посвідченню, але за умови відсутності спору. У воєнний період такий спосіб є поширеним. Також, можливо укласти договір, згідно якого платник аліментів передає у власність дитини нерухоме майно. Це дозволить платнику позбавитись обов'язку на сплату аліментів, що також підлягає нотаріальному посвідченню. При цьому обов'язок сплати додаткових коштів на утримання дитини не змінюється.

Законом не передбачається жодних виключень на рахунок чоловіків, що у воєнний стан боронять нашу державу, чи втратили роботу. Військовослужбовці, бійці територіальної оборони, працівники правоохоронних органів та об'єктів критичної інфраструктури — на всіх покладається зобов'язання сплати призначені аліменти. Ще важливою вимогою залишається своєчасність здійснення виплат. Для уникнення негативних наслідків (адміністративної, кримінальної відповідальності) слід виважено ставитися до батьківського обов'язку утримання дітей, уникати накопичення заборгованості. Так, статтею 196 Сімейного кодексу України передбачена відповідальність за прострочення сплати аліментів. Стягувачеві аліментів належить право звернення до відповідних органів із заявою про порушення відносно боржника кримінального провадження за ухилення від сплати аліментів на утримання дітей. Відповідно до статті 477 Кримінального процесуального кодексу України провадження може бути розпочато лише на підставі заяви потерпілого. Разом з тим під час воєнного стану України тимчасово призупинила фактичне виконання існуючих рішень суду шляхом блокування державних реєстрів. З моменту повномасштабного вторгнення російської федерації на територію нашої держави, було проведено ряд дій на попередження несанкціонованого доступу до державних реєстрів. Обмеження доступу Автоматизованої системи виконавчого провадження й Єдиного реєстру боржників - стало однією з таких дій. Це загальмувало роботу державних і приватних виконавців. Процедура вплинула на виконавчі провадження у справах про стягнення аліментів, що практично було заблоковано. Проте така ситуація жодним чином не скасовує обов'язку здійснювати виплати на утримання дітей.

Законодавством України забороняється в умовах воєнного стану відкривати нові впровадження на тимчасово окупованих територіях, також виконавчі впровадження на непідконтрольних територіях України не проводяться. В умовах повномасштабного вторгнення російської федерації на територію нашої держави платники аліментів, на рахунки яких було накладено арешт через несплату аліментів, мають вільний доступ до таких коштів. У разі відкриття нового рахунку боржником щодо сплати аліментів, арешт під час воєнного стану накладатися не буде.

Припиняється звернення стягнення на заробітну плату, пенсію, стипендію й інший дохід боржника. Діє дозвіл на відрахування із всього раніше зазначеного на виконання рішень про стягнення аліментів і рішень, боржниками за якими є громадяни російської федерації. Разом з тим, дозвіл на відрахування не стосується громадян російської федерації, що проживають на території України на законних підставах.

Підсумовуючи раніше зазначене зробити наступний висновок: в умовах воєнного стану першочерговим завданням держави Україна має бути правовий захист прав та законних інтересів дітей. За цих надзвичайних обставин батьки не звільняються від обов'язку сплачувати аліменти. Такий підхід видається правильним.

КРИМІНАЛЬНЕ ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО В СИСТЕМІ ІНШИХ ГАЛУЗЕЙ ПРАВА

Розметов Р. Ю., студ. 4 курсу ЮФ
Науковий керівник: к.ю.н, доцент П. М. Маланчук
Сумський НАУ

Кримінальне процесуальне право є однією з галузей права, яка взаємодіє з іншими галузями права, що дозволяє забезпечити ефективний захист прав та інтересів громадян у кримінальних справах. Пропонуємо розглянути основні зв'язки кримінального процесуального права з іншими галузями права.

Конституційне право встановлює права і свободи громадян, включаючи право на чесний судовий процес. Кримінальне процесуальне право повинно дотримуватись цих принципів і забезпечувати, щоб права та свободи громадян були захищені від будь-якого порушення у процесі розгляду кримінальної справи.

Наприклад, у кримінальному процесі, судовий процес повинен відбуватись відкрито, прозоро і справедливо. Захист прав та інтересів громадян є однією з головних функцій кримінального процесу. Особи, які є підозрюваними або обвинуваченими у вчиненні злочину, мають право на адвоката, право на участь у процесі, а також право на захист своїх інтересів.

Цивільне право також може мати вплив на кримінальне процесуальне право, коли кримінальна справа стосується порушень цивільного права.

Наприклад, якщо особа вчинила злочин щодо майна, яке належить іншій особі, ця остання може бути зацікавлена у тому, щоб захистити свої права у кримінальному процесі. Таким чином, цивільне право може бути використане для захисту інтересів у кримінальному процесі.

Адміністративне право регулює відносини, пов'язані з діяльністю державних органів і органів місцевого самоврядування. У кримінальному процесі, якщо злочин був вчинений державним службовцем або військовослужбовцем, то адміністративне право може бути використане для захисту прав громадян та інтересів держави.

Наприклад, якщо службовець допустив порушення прав людини або допустив корупційні дії, то можуть бути вжиті заходи згідно з адміністративним правом для забезпечення дотримання закону та правильного вирішення кримінальної справи.

Міжнародне право може впливати на кримінальне процесуальне право, оскільки деякі злочини можуть мати міжнародний аспект. У таких випадках, кримінальний процес повинен дотримуватись міжнародних стандартів правосуддя, включаючи принцип екстериторіальності.

Наприклад, якщо особа вчинила злочин у країні, але переховується в іншій країні, міжнародне право може бути використане для забезпечення її виклику на судовий процес та передачі в країну, де вона повинна відповісти за свої дії.

Трудове право регулює відносини між працівниками та роботодавцями, встановлює права та обов'язки сторін у сфері праці. Кримінальне процесуальне право, з іншого боку, регулює процедури та процес розгляду кримінальних справ, встановлює права та обов'язки сторін у цих справах та визначає відповідальність за вчинення злочину. У контексті трудового права, кримінальне процесуальне право може використовуватись для захисту прав та інтересів працівників.

Наприклад, у кримінальній справі, пов'язаній з порушенням законодавства про працю, кримінальне процесуальне право може використовуватись для визначення відповідальності роботодавців та інших осіб, які порушують права працівників. Це може включати порушення прав працівників на безпечні та здорові умови праці, відповідну оплату за працю, забезпечення відпусток та інших соціальних гарантій.

Кримінальне процесуальне право взаємодіє з іншими галузями права, що дозволяє забезпечити ефективний захист прав та інтересів громадян у кримінальних справах. Забезпечення взаємодії між різними галузями права є важливим чинником, який допомагає забезпечити правосуддя і забезпечити справедливий процес у кримінальних справах. Кримінальне процесуальне право не може функціонувати ізольовано від інших галузей права, оскільки злочин не може бути розглянутий без урахування його відносин з цивільним, адміністративним та іншими галузями права.

Взаємодія між різними галузями права допомагає забезпечити комплексний підхід до кримінального процесу та забезпечити правильне розуміння фактів та обставин справи. Наприклад, в цивільному праві можуть бути докази, які є корисними для розгляду кримінальної справи, такі як документи, свідчення свідків, експертні висновки тощо.

Крім того, взаємодія між різними галузями права може допомогти виявити корупційні схеми та інші порушення права, які можуть бути пов'язані з кримінальною справою. Наприклад, в адміністративному праві можуть бути норми, які забороняють корупційні дії державних службовців, а міжнародне право може забезпечити міжнародну співпрацю у розслідуванні злочинів, що мають міжнародний аспект.

Отже, взаємодія між різними галузями права є важливим чинником у забезпеченні правосуддя та ефективного захисту прав і інтересів громадян у кримінальних справах.

СИСТЕМА ФІНАНСОВОГО ПРАВА І ЇЇ МІСЦЕ В СИСТЕМІ ПРАВА УКРАЇНИ

Райденко Б.О., студ. 1 ст. курсу ЮФ, спец. «Право»
Науковий керівник: доц. В.В. Ткаченко
Сумський НАУ

Система фінансового права – це галузь права, яка регулює відносини, пов'язані з управлінням фінансовими ресурсами в державі, зокрема зі збором, розподілом та використанням коштів, а також з контролем за фінансовою діяльністю суб'єктів господарювання.

Система фінансового права України складається з ряду нормативно-правових актів, серед яких основні – Конституція України, Бюджетний кодекс України, Закон України «Про Державний бюджет України», Закон України «Про місцеві бюджети» та інші.

Система фінансового права України має важливе місце в системі права загалом, оскільки фінансові відносини пронизують практично всі галузі права. Наприклад, фінансові аспекти відображаються в податковому, банківському, цінному паперовій, корпоративному та інших галузях права.

Оскільки фінансова сфера є ключовою для забезпечення економічного розвитку держави, то важливою складовою системи фінансового права є також механізми забезпечення боротьби з корупцією та іншими злочинами в цій сфері, а також механізми захисту прав споживачів фінансових послуг. Система фінансового права є важливою складовою системи права України і має за мету забезпечити ефективне управління фінансовими ресурсами держави та захист прав та інтересів суб'єктів господарювання та споживачів фінансових послуг.

До Загальної частини фінансового права також відносяться норми, що стосуються збору та використання податків, зборів, інших обов'язкових платежів, бюджетної системи та її складових, фінансової дисципліни, а також норми, які визначають правовий статус платників податків та інших обов'язкових платежів.

Загальна частина фінансового права відіграє важливу роль у забезпеченні ефективності та законності фінансової діяльності держави та органів місцевого самоврядування. Це дозволяє забезпечити стійкий фінансовий стан держави, забезпечити соціальну та економічну стабільність, захистити права та інтереси платників податків та інших обов'язкових платежів.

Оскільки фінансова діяльність є складною та регульованою галуззю, розуміння Загальної частини фінансового права є важливим для всіх громадян, оскільки вона визначає спосіб, яким управляються фінанси держави, та впливає на їхнє побутове життя.

Крім бюджетного права та інститутів бюджетної системи, до правових інститутів Особливої частини фінансового права можна також віднести інститути податкового права, митного права, фінансового контролю, фінансової допомоги та кредитування тощо. Кожен з цих інститутів має свої особливості та специфіку регулювання відносин у галузі фінансів.

Правовий статус державних цільових грошових фондів визначається законодавством та регулює їх створення, функціонування, збору та використання коштів. У своїй діяльності ці фонди керуються принципами ефективності, ефективності та забезпечення максимального соціального ефекту від використання коштів. Вони є важливим інструментом для здійснення соціально-економічної політики держави та забезпечення реалізації певних соціальних програм та проектів.

Так, інститут кошторисно-бюджетного фінансування врегулює суспільні відносини, що виникають у зв'язку з формуванням та виконанням кошторисів та бюджетів різних рівнів (державного, регіонального, місцевого). Він містить норми, що стосуються порядку підготовки та затвердження бюджетів, механізмів управління бюджетними ресурсами, визначення джерел фінансування та інших питань, що пов'язані з формуванням та використанням державних коштів.

До інституту фінансового права також можуть відноситись інші інститути, що пов'язані з фінансовими відносинами, наприклад, інститут банківського права, який врегулює суспільні відносини з приводу діяльності банків, їх регулювання та нагляду за ними.

Варто відмітити, що до інститутів фінансового права відносять так же інститути грошового обігу, валютного регулювання тощо.

Справді, фінансове право є однією з галузей права, яка тісно пов'язана з державною діяльністю в галузі фінансів. Воно охоплює норми, що регулюють відносини між державою та громадянами, юридичними особами та іншими суб'єктами фінансових відносин. Фінансове право включає в себе правові норми, які встановлюють порядок формування та використання бюджетних коштів, сплату податків та зборів, проведення фінансового контролю, а також норми, що стосуються державного боргу та інших фінансових зобов'язань держави.

Фінансове право взаємодіє з іншими галузями права, зокрема з конституційним та адміністративним правом. Конституційне право визначає основні принципи організації державної влади та фінансів, а також встановлює конституційні права і свободи громадян у галузі фінансів. Адміністративне право регулює відносини, що виникають між державними органами та громадянами в процесі здійснення державної влади у галузі фінансів.

ОСОБЛИВОСТІ ЯПОНСЬКОЇ ПРАВОВОЇ КУЛЬТУРИ

Ракуса Д.О., студ. 1 курсу ФВМ
Науковий керівник: доц. Шевель А.О.
Сумський НАУ

Невід'ємною характеристикою правового розвитку будь-якого суспільства є його правова культура, яка, у свою чергу, базується на фундаментальних духовних чинниках, зокрема традиціях, релігії, моралі.

Правова культура Японії є складовою частиною так званого далекосхідного права (законодавства країн Далекого Сходу). В його основі лежать сучасні правові концепції та елементи, взяті з давніх часів. Основними поняттями правової культури Японії є «право» (яп. 法 ho:), «правова система» (яп. 法电影 ho: taikai), «правова система» (яп. 法制 ho:sei) та «історія права». називається «законодавчою історією» (яп. 法制史 Ho : seishi). Правова культура Японії є складовою частиною так званого далекосхідного права (законодавства країн Далекого Сходу). В його основі лежать сучасні правові концепції та елементи, взяті з давніх часів. Основними поняттями японської правової культури є «право» (яп. 法 ho:), «правова система» (яп. 法电影 ho: taikai), «правова система» (яп. 法制 ho:sei) та «історія права». називається «законодавчою історією» (яп. 法制史 Ho : seishi). Правова історія японської культури досить яскрава і неоднорідна. Через специфіку світогляду японців і географічне положення країна на багато століть була ізольована від зовнішнього світу: жоден японець не міг покинути країну, а жоден іноземець не міг увійти. На формування місцевої правової культури впливали як події внутрішньої історії, так і зовнішні фактори. Правова культура Японії містить хрестоматійне підтвердження багатьох аспектів і особливостей місцевої японської цивілізації. Ситуація змінилася лише в другій половині XIX ст., коли Японія обрала шлях модернізації права. Особливістю є дивовижна здатність японців запозичувати іноземний правовий досвід і надавати йому своїх національних рис, сприймати правові надбання та принципи державотворення інших країн. Правова система і суспільна правосвідомість сучасної Японії сформувалися в результаті запозичення і гнучкого впровадження елементів різних правових культур західноєвропейських держав до і після Другої світової війни в процесі європеїзації «країни сонця, що сходить». Ідеал японського самурая пронизаний націоналізмом (адже японське суспільство досить моноетнічне) і тому не знаходить сьогодні офіційного затвердження, але насправді середньовічний самурайський епос залишається дуже популярним у суспільстві, як і багато самурайських норм соціального регуляція, етичні риси, поведінкові орієнтації та ритуали. Кодекс честі самурая ретроспективно відображає знакові особливості японського мислення, стилю поведінки, принципів мотивації та способу життя, виховання яких культивується в японській мові з початкових класів школи. Дух самурая базується на двох основних елементах:

1) Бусідо - сукупність вольових якостей і чеснот самурая, включаючи мужність, терпимість, стриманість, скромність, вірність, вдячність, жертвовність, самопожертву, громадянський обов'язок, особисту відповідальність, наполегливість, цілеспрямованість, самообмеження. потягів і бажань, що в комплексі формує бойовий дух самурая.

2) Синтоїзм - духовно-емоційне почуття патріотизму, поваги до батьків та національної історії, поколінь до рідних і природи, ввічливості та ввічливості. Нарешті, «самурайська» самодисципліна прищеплюється і розвивається на всіх рівнях освіти і виховання в Японії завдяки духовним практикам і навчанню в офіційному розпорядку дня учнів і студентів. Тому 10-хвилинні перерви для релаксації, самоконцентрації, тренування волі, уваги, пам'яті, психіки присутні навіть у навчальних програмах загальноосвітніх і професійно-технічних училищ і технікумів. Такі заняття позбавляють учнів і працівників від надмірної втоми, суєти, перенапруження, роздратування, виснаження, дозволяють підвищити працездатність, отримати задоволення і задоволення від навчання і творчості.

Отже, аналізуючи японську національну правову культуру, варто зазначити, що процес правового виховання особистості і громадянина полягає у формуванні чітко визначених моральних якостей, орієнтованих на легендарний архетип самурая. Проте демократичні умови суспільства, загальний високий рівень культури та освіченості населення, завдяки успішному формуванню правової культури різних вікових груп населення Японії, сприяють підвищенню рівня соціально-економічного розвитку країни. Японія. країни, а також пріоритет унікальної сімейної педагогіки японців, яка базується на патріархальних традиціях, методі особистого прикладу і сприяє органічній соціалізації наймолодших членів суспільства.

ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ

Роговенко О.В., к.ю.н., доцент
Сумський НАУ

Місцеве самоврядування в Україні – державна гарантія прав і практичних можливостей територіальних громад – добровільне об'єднання жителів села або кількох сіл, селищ, міст у сільську громаду – самостійно або під відповідальність місцевого самоврядування. Влада – державні органи та посадові особи вирішують важливі питання місцевого значення в рамках Конституції та законів України. Це означає, що місцева громада має право на самоврядування та може самостійно вирішувати питання, які стосуються життя і діяльності на своїй території. До таких питань можуть належати, наприклад, питання розвитку соціальної інфраструктури, благоустрою території, забезпечення безпеки місцевого населення, організація транспортних маршрутів, регулювання земельних відносин, планування і забудова території та інші питання, які відносяться до місцевого значення.

Українська Конституція передбачає, що місцеві ради є представницькими органами місцевого самоврядування та здійснюють свої повноваження на засадах принципів демократії, відкритості та громадянської участі. Крім того, місцеві ради мають право на власний бюджет та фінансову автономію, що дозволяє їм ефективно здійснювати свої повноваження та реалізовувати проекти для розвитку місцевої громади [4, с. 205].

Місцеве самоврядування в Україні є важливим елементом демократичного суспільства та є однією з важливих передумов ефективного реалізації прав громадян. Забезпечення розвитку місцевого самоврядування є однією з пріоритетних завдань державної політики в Україні.

Крім того, в Конституції України місцеве самоврядування також визначається як [2]:

- засіб забезпечення відповідності рішень державних органів та органів влади конституційним правам і свободам громадян, а також інтересам територіальних громад;

- механізм здійснення громадянами влади в рамках визначених законом меж і умов;

- засіб забезпечення ефективного виконання завдань державного управління на місцях;

- форма організації взаємовідносин між територіальними громадами та державою [2].

Існують основні принципи місцевого самоврядування. Принципи місцевого самоврядування в Україні визначені положеннями ст. 4 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні». Додамо, що ці принципи є важливими для забезпечення ефективного та демократичного функціонування місцевого самоврядування в Україні [1].

Розглянемо кожен з них детальніше: 1. Народовладдя – згідно з цим принципом, влада належить народу, який здійснює її безпосередньо через органи місцевого самоврядування. 2. Законність – принцип означає, що місцеві органи влади діють в межах законів та інших нормативно-правових актів. 3. Гласність – відкритість та доступність діяльності місцевих органів влади для громадськості, забезпечення права на інформацію. 4. Колегіальність – управління на місцевому рівні здійснюється колегіально через відповідні органи місцевого самоврядування. 5. Поєднання місцевих і державних інтересів – місцеві органи влади повинні діяти в інтересах населення, але при цьому враховувати і державні інтереси. 6. Виборність – органи місцевого самоврядування обираються громадянами шляхом прямих та таємних голосувань. 7. Правова, матеріально-фінансова та організаційна самостійність – місцеві органи влади мають право самостійно приймати рішення в межах своїх повноважень та розпоряджатися матеріальними та фінансовими ресурсами. 8. Підзвітність та відповідальність перед територіальними громадами – місцеві органи влади мають звітувати перед громадськістю про свою діяльність та нести відповідальність за свої дії. Цей принцип передбачає, що місцеві органи влади повинні інформувати громадськість про свої рішення, дії та результати своєї діяльності, а також про стан виконання покладених на них завдань. Вони повинні забезпечувати доступ до інформації про свою діяльність, проводити відкриті засідання, дотримуватися вимог законодавства щодо оприлюднення інформації про свою діяльність [3].

Крім того, місцеві органи влади повинні нести відповідальність перед територіальними громадами за свої дії. Це означає, що вони повинні нести відповідальність за невиконання покладених на них завдань, недотримання законодавства, зловживання владою та інші порушення прав громадян та інтересів територіальної громади. Відповідальність може передбачати відшкодування збитків, позбавлення посади та інші заходи.

Таким чином, принцип підзвітності та відповідальності перед територіальними громадами є важливим елементом місцевого самоврядування, оскільки забезпечує контроль громадськості над діяльністю місцевих органів влади та захист прав і інтересів громадян.

Список використаної літератури:

1. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>

2. Конституція України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>

3. Визначення поняття місцевого самоврядування та його ролі у системі влади. URL: <http://ipo.org.ua/wp-content/uploads/2015/06/web2.pdf>

4. Юринець Ю.Л. Конституційне право України: навчальний посібник. Нац. авіац. ун-т. Ужгород: Бреза, 2014. 367 с.

РЕФОРМА МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ (ДОСВІД ДАНІЇ)

Роговенко О.В., к.ю.н., доцент
Махмудлу Гусейн Асіф Огли, студ. 5 курсу ЮФ
Хусамітдінова Нозіма, студ. 5 курсу ЮФ
Сумський НАУ

Основа місцевого самоврядування Данії було закладено завдяки відповідній реформі 1970 р, після якої кількість округів було скорочено з 86 до 14, а кількість муніципалітетів — з 1300 до 275. Реформа створила основу для реструктуризації розподілу завдань і тягаря витрат від держави до округів і муніципалітетів.

З 1970 року ступінь децентралізації в Данії зріс, і місцеве самоврядування отримало значну автономію. Це, зокрема, пов'язано з реструктуризацією фінансової системи, яка відбулася завдяки реформі місцевого самоврядування, і означала, що більшу частину схем відшкодування було замінено загальними державними дотаціями – так званими блоковими дотаціями – і було розширено схеми фінансового вирівнювання між багатими та бідними муніципалітетами [1].

У 2007 році Данія здійснила так звану «структурну реформу», яка була основною реформою датської системи місцевого самоврядування. Структурна реформа містила критерії для нового розподілу муніципалітетів і регіонів і нового розподілу завдань між муніципалітетами, регіонами та державою.

Реформа місцевого самоврядування Данії складається з трьох основних елементів: нового адміністративного устрою Данії, нового розподілу повноважень між органами державної влади та місцевого самоврядування і нової системи фінансування та вирівнювання.

Адміністративний устрій в Данії змінився в кількох аспектах: 271 муніципалітет було об'єднано в більші одиниці, створивши 98 нових адміністративних одиниць, скасовувались повіти та замість них створювалося п'ять великих регіонів. Процес контрольованого добровільного злиття змусив муніципалітети об'єднуватися, поки вони не досягли мінімального розміру в 20 000 жителів, залишаючи їм свободу вести переговори зі своїми сусідами щодо створення нових кордонів.

Щодо фінансового аспекту, структурною реформою кількість рівнів оподаткування зменшено з трьох до двох. Регіони втратили право встановлювати податки, тому їх фінансуватимуть частково муніципалітети, частково держава. Реформа фінансування та вирівнювання пристосовує систему вирівнювання до нового розподілу завдань і нової місцевої карти, щоб забезпечити відповідний баланс між багатими та бідними муніципалітетами.

Щодо розподілу завдань між муніципалітетами, регіонами та державою, то муніципалітети розширили свій портфель повноважень, і тепер вони відповідають за більшість завдань, пов'язаних із соціальним забезпеченням. Муніципалітети відповідають за соціальні послуги, сферу зайнятості та залучення до ринку праці, догляд за дітьми та людьми похилого віку, профілактичне лікування, інтеграцію та мовну освіту для біженців та іммігрантів, охорону навколишнього середовища та управління відходами, промислово-економічний розвиток, розвиток сільської місцевості, обслуговування місцевого бізнесу та місцевого туризму, місцеві дороги, культуру і спорт тощо.

П'ять нових регіонів несуть відповідальність передусім за охорону здоров'я, підготовку планів регіонального розвитку та вирішення окремих операційних завдань муніципалітетів. Регіони мають повноваження у сферах громадського здоров'я, соціальних послуг та спеціальної освіти, регіонального розвитку, навколишнього середовища на регіональному рівні, культури, працевлаштування, транспорту тощо [2].

Центральний уряд має загальні законодавчі повноваження в таких сферах національного суверенітету: поліція, оборона, здійснення правосуддя, міжнародна політика та допомога розвитку. Крім того, він відповідає за освіту, професійну підготовку, соціальні виплати, культурні заходи, субсидії, обслуговування громадян з питань оподаткування тощо.

Отже, основною метою реформи місцевого самоврядування в Данії була адаптація надання державних послуг до технологічних змін і зростаючого попиту, створюючи децентралізований державний сектор Данії.

Список використаної літератури:

1. Structural Reform. URL: <https://english.im.dk/responsibilities-of-the-ministry/economics-of-municipalities-and-regions/structural-reform>
2. The structure of the local democracy in Denmark. URL: <https://www.fritid-samfund.dk/media/1863/the-structure-of-the-local-democracy-dk.pdf>

ЩОДО СИСТЕМИ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Роговенко О.В., к.ю.н, доцент
Шпетний Є.О., студ. 2 с.т. курсу ЮФ
Хемраєв Мекан, студ 5 курсу ЮФ
Сумський НАУ

Органи місцевого самоврядування можуть бути утворені на різних рівнях територіальної організації влади, зокрема, на рівні області, району, міста, селища, села або їх об'єднання. Крім того, органи місцевого самоврядування можуть мати різну назву в залежності від форми місцевого самоврядування та їхніх функцій, наприклад, це можуть бути ради, управи, комітети, комісії тощо. Важливою ознакою органів місцевого самоврядування є їхня демократичність, оскільки вони обираються на виборних засадах та виконують свої повноваження на користь територіальної громади.

Система місцевого самоврядування є досить типовою для більшості країн і складається з таких складових елементів [3]:

1. Територіальна громада – це громадська організація, яка є основою місцевого самоврядування і об'єднує населення на території певного населеного пункту, району чи області.
2. Сільські, селищні та міські ради – це органи місцевого самоврядування, які обираються населенням на певний термін і здійснюють владні повноваження від імені територіальної громади.
3. Сільський, селищний та міський голова – це керівники відповідної ради, які обираються населенням на певний термін і виконують владні повноваження.
4. Виконавчі органи сільської, селищної та міської ради – це органи, які здійснюють виконавчі функції в рамках повноважень, що надаються радою.
5. Районні та обласні ради – це органи, які представляють інтереси територіальних громад на вищому рівні місцевого самоврядування.
6. Органи самоорганізації населення – це різні організації, які відображають інтереси населення на території територіальної громади і здійснюють різні функції, наприклад, управління житловим фондом, підтримка культурних заходів тощо [3].

Місцеве самоврядування є невід'ємною складовою демократичної системи влади. Це дозволяє громадянам брати участь у процесах прийняття рішень, які безпосередньо впливають на їх життя, і сприяє ефективному наданню державних послуг, адаптованих до місцевих потреб. В Україні первинним суб'єктом місцевого самоврядування та основним носієм його функцій і повноважень є територіальна громада села, селища, міста [1].

Відповідно до законодавства України про місцеве самоврядування територіальна громада – це сукупність жителів, об'єднаних постійним проживанням у межах села, селища, міста, що є самостійною адміністративно-територіальною одиницею, або добровільне об'єднання жителів с. кілька сіл, які мають єдиний адміністративний центр. В Україні існує декілька видів територіальних громад: громада села, селища, міста, громада кількох населених пунктів у разі їх добровільного об'єднання в єдину громаду, громада району в місті.

Рада є невід'ємною ланкою в системі всіх органів місцевого самоврядування. Він формує та контролює виконавчі органи місцевого самоврядування, має значні повноваження щодо призначення посадових осіб місцевого самоврядування, визначає напрями розвитку населеного пункту. Необхідність формування ради зумовлена декількома факторами, насамперед тим, що територіальна громада не може керувати на професійній та відносно постійній основі. Отже, територіальна громада змушена утворити орган, який би представляв її інтереси у відносинах з виконавчими органами місцевого самоврядування, органами державної влади, іншими територіальними громадами, підприємствами, установами, громадянами.

Отже, зазначені форми безпосередньої демократії на місцевому рівні мають органічно доповнюватися представницькою демократією, яка існує в Україні у формі рад. Крім того, представницька та пряма форми демократії на місцевому рівні не тільки доповнюють, а й обмежують одна одну, створюючи систему політичного балансу: громада не допускає концентрації всіх повноважень в руках представників, а представники обмежені в свої повноваження волею громади.

Список використаної літератури:

1. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Конституція України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
3. Визначення поняття місцевого самоврядування та його ролі у системі влади. URL: <http://ipo.org.ua/wp-content/uploads/2015/06/web2.pdf>

КУЛЬТУРНА ДИПЛОМАТІЯ УКРАЇНСЬКОЇ МУЗИКИ ПІД ЧАС ВІЙНИ

Рожкова Л.І., к.і.н., доц.
Сумський НАУ

Культурна дипломатія – це діяльність державних інститутів, спільнот, громадських організацій, діячів мистецтва, спрямована на представлення своєї держави за кордоном, розповсюдження інформації про національну культуру, захист національних інтересів засобами «м'якої сили». Ресурсами культурної дипломатії виступають мистецтво, виставки, фестивалі, обмін освітніми та науковими програмами, література тощо. На відміну від мирного часу, коли культурна дипломатія діяла практично непомітно, у часи війни голоси діячів мистецтва звучать на повну силу. Це стосується, зокрема, музичного мистецтва, яке допомагає створювати імідж України у світі та підтримувати національний дух. Один з перших музикантів, який привернув увагу світової спільноти до України, Андрій Хливнюк, акапельно виконав у перші дні російського вторгнення пісню «Ой, у лузі червона калина» біля дзвіниці Софійського Собору. Пісня написана 1914 р. уродженцем Тернопільщини Степаном Чарнецьким була гімном Українських Січових Стрільців, її співали воїни УПА, а в наші дні надихнула на боротьбу мільйони співвітчизників. Кавер-версію пісні під назвою «Hey, Hey Rise Up!» (Гей, Гей, вставай!) записав культовий британський гурт «Пінк Флойд». 28 червня, у День Конституції України, було поставлено світовий рекорд з наймасовішого виконання пісні «Ой, у лузі червона калина». До флешмобу, розпочатому у Львові хористами та військовими оркестрами, долучилися виконавці з різних міст України та майже півсотні країн. Під час флешмобу відбувся збір коштів на авто для ЗСУ.

Потужним мистецьким імпульсом на підтримку України стала перемога у травні 2022 р., українського реп-гурту «Kalush Orchestra» на пісенному конкурсі «Євробачення» з піснею «Стефанія». Під час свого виступу учасники гурту закликали допомоги Маріуполю і людям, які знайшли прихисток на «Азовсталі», рятуючись від російських бомб. Незабаром після конкурсу нагороду «Євробачення» - кришталевий мікрофон, - музиканти «Kalush Orchestra» та Сергій Притула продали на благодійному аукціоні за 900 тис. доларів, а також була продана рожева панاما соліста гурту Олега Псюка. Зібрані на аукціоні 11 млн. грн., були витрачені на військову техніку для української армії. У листопаді 2022 р. гурт гастролював по США, виступив на церемонії нагородження музичною премією MTV Europe Music Awards як гість. Рок-гурт «Океан Ельзи» виступав на багатьох фестивалях та концертах по всьому світу, збираючи тисячі глядачів у різних країнах, де знаходиться велика українська діаспора. Великий внесок у справу культурної дипломатії зробила переможниця «Євробачення - 2016» Джамала. Її пісня «1944» стала нагадуванням світу про трагедію кримсько-татарського народу, що зазнав нацистської окупації Криму та примусової депортації сталінським тоталітарним режимом. Перемога української співачки кримсько-татарського походження на престижному музичному конкурсі привернула увагу до подій, які відбуваються в Україні, наголосила на необхідності миру та взаєморозуміння між народами. Протягом 2022 – на початку 2023 рр. з концертами на підтримку України за кордоном виступили Степан Гіга, DZIDZIO, Go_A, Ніна Матвієнко, Jerry Heil, Аліна Паш, Monatik та інші популярні виконавці.

2022 рік став роком культурної дипломатії, зокрема й в історичному аспекті – виповнилося 100 років першого виконання у США української колядки «Щедрик», створеної 1916 р. композитором Миколою Леонтовичем. 1919 – 1922 рр. з ініціативи головного отамана військ та флоту Української Народної Республіки відбулася культурно-дипломатична місія Української Республіканської капели під керівництвом Олександра Кошиця до країн Європи та США. Під час світового турне українські музиканти представили музичне мистецтво України та триумфально виконали «Щедрик». 1936 р. американський композитор українського походження Петро Вільговський створив аранжування «Щедрика» – в англійському варіанті він став відомим як «Carol of the Bells» («Дзвінка колядка, колядка дзвонів»). У такій інтерпретації пісня набула широкої популярності в англійськомовних країнах, стала частиною масової культури і не від'ємним атрибутом різдвяних свят. Однак, автентичний варіант твору та його автор були маловідомими. До 100 – річчя першого виконання «Щедрика» в США було організовано музичний фестиваль «Notes from Ukraine» («Нотатки з України»). Для участі у концерті з Києва до Нью-Йорка прибув український дитячий хор «Щедрик» у складі 56 учасників, які змушені були готуватися до виступу у бомбосховищі. На концерті пролунали твори у виконанні хору української громади в США «Думка», хору «Трініті Вол-Стріт», української капели бандуристів ім. Т. Шевченка, американських оперних співаків та українсько-канадських фолк – виконавців. На концерті також відбулася світова прем'єра музичного твору композитора Тревора Вестона на вірші українського поета Сергія Жадана.

До роковин повномасштабного російського вторгнення за підтримки прем'єр міністра Чеської Республіки Петра Фіала у Празі відбувся концерт Чеського філармонічного оркестру та хору Празької філармонії. Виконання Військового Реквієму британського композитора Бенджаміна Бріттена символізувало солідарність з народом України та повагу до української армії.

Таким чином, українська музика під час війни потужним ресурсом культурної дипломатії, надихнула світову спільноту на підтримку України.

ВИКОРИСТАННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО ЗОНДУВАННЯ В ПРОЦЕСІ МОНІТОРИНГУ ЗЕМЕЛЬ

Русановський Є.Л. студ. 5 курсу ЮФ, спеціальність «Геодезія та землеустрій»
Науковий керівник: к.е.н. Н.О. Капінос
Сумський НАУ

Дистанційне зондування земель є важливим інструментом для управління земельними ресурсами в Україні. Цей процес включає в себе використання супутникових даних для отримання інформації про земельну поверхню, яка може використовуватися для різних цілей, таких як оцінка родючості ґрунту, виявлення змін в рельєфі та визначення площі земельних ділянок.

Україна активно використовує дистанційне зондування земель для вирішення різноманітних проблем, пов'язаних зі збереженням та управлінням земельними ресурсами. Наприклад, державні органи використовують цей інструмент для контролю за використанням земель, виявлення незаконного землекористування та здійснення аграрного моніторингу.

Одним з найважливіших застосувань дистанційного зондування земель є створення електронної кадастрової карти, яка містить інформацію про всі земельні ділянки в країні. Це дозволяє ефективно використовувати земельні ресурси та запобігати їх незаконному використанню. Крім того, дистанційне зондування земель може допомогти вирішити проблему забруднення навколишнього середовища, наприклад, шляхом виявлення викидів шкідливих речовин на землю.

Завдяки розвитку дистанційного зондування земель, можна досягти більш ефективного та економічно доцільного використання земельних ресурсів, що в свою чергу сприятиме розвитку сільського господарства та інших галузей економіки. Крім того, цей процес може допомогти зменшити негативний вплив людської діяльності на навколишнє середовище та покращити екологічну ситуацію в країні [1].

Наприклад, за допомогою дистанційного зондування земель в Україні вже було виявлено численні випадки незаконного вирубування лісів, забруднення ґрунтів та водних ресурсів, а також незаконного використання земельних ділянок. Завдяки цьому, державні органи можуть ефективно реагувати на такі порушення та запобігати подібним випадкам у майбутньому.

Також, розвиток дистанційного зондування земель в Україні може сприяти покращенню управління земельними ресурсами, збільшенню їх продуктивності та зменшенню ризиків стихійних лих. Зокрема, за допомогою супутникових даних можна прогнозувати ризики посух та затоплень, а також відстежувати зміни клімату та вплив глобальних змін на земельні ресурси в країні.

Розвиток дистанційного зондування земель в Україні є важливим кроком у створенні сталого та ефективного використання земельних ресурсів. Окрім створення єдиного реєстру земель, дистанційне зондування земель в Україні може знайти застосування у багатьох інших галузях. Наприклад, супутникові знімки можуть бути використані для моніторингу забруднення повітря та води, виявлення місць можливих надзвичайних ситуацій, таких як лісові пожежі, та вивчення геологічних процесів.

У цілому, розвиток дистанційного зондування земель в Україні має великий потенціал для покращення управління земельними ресурсами та збільшення їх продуктивності. Ця технологія може стати важливим інструментом для забезпечення сталого розвитку країни та збереження природних ресурсів для майбутніх поколінь.

Додатковими перевагами дистанційного зондування земель є зниження витрат на виконання землевпорядних робіт, зменшення кількості витраченого часу та зниження впливу на довкілля. Наприклад, замість проведення аерофотозйомки за допомогою літаків, що викидають забруднюючі речовини, можна використовувати супутникові знімки, що мають менший вплив на довкілля [2].

Однак, розвиток дистанційного зондування земель в Україні також повинен враховувати певні виклики. Наприклад, необхідно забезпечити високу якість та точність знімків, що може бути складно в умовах погодних умов та природних перешкод, таких як хмари або лісисті місцевості. Крім того, необхідно розвивати кадровий потенціал у галузі збору та обробки даних з супутників, що може вимагати додаткових інвестицій у навчання та розвиток.

Усупереч цим викликам, дистанційне зондування земель в Україні має великий потенціал для забезпечення сталого розвитку країни та збереження природних ресурсів. Від цієї технології можна очікувати покращення управління земельними ресурсами, збільшення їх продуктивності та зниження ризику забруднення довкілля. Дистанційне зондування земель може стати важливим інструментом для забезпечення сталого розвитку країни та збереження природних ресурсів для майбутніх поколінь.

Список використаної літератури:

1. Белятинський А.О., Теплюк Є.Ф. Методи дистанційного зондування землі. URL: http://dorogimosti.org.ua/files/upload/5a_4.pdf (дата звернення 05.04.2023)
2. Шепак В.В. Моніторинг та охорона земель: навч. посіб. Полтава : ПолтНТУ, 2017. 120 с.

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДЕРЖАВНОГО КОНТРОЛЮ ЗА РАЦІОНАЛЬНИМ ВИКОРИСТАННЯМ ТА ОХОРОНОЮ ЗЕМЕЛЬ

Саєнко А, студент ОС «Магістр» ЮФ
Науковий керівник: к.ю.н, доцент В. В. Стрельник
Сумський НАУ

Земля - важливий природний об'єкт, що має свою специфіку. Зазначений ресурс являється не тільки елементом навколишнього середовища, а також використовується як інструмент виробництва в сільському господарстві, просторовий базис у різних сферах діяльності. Згідно Конституції України земля визнається основним національним багатством і знаходиться під особливою правовою охороною держави. Таке положення конституційної норми створює принципову фундаментальну основу для національного законодавства, господарської діяльності, у тому числі, й управлінських відносин. Земля має цінуватися як фундамент формування просторового та стратегічного планування розвитку територій, джерело фінансового наповнення відповідного бюджету.

Аналіз дефініції «охорона земель» надає підстави зробити припущення, що використання земель для різновекторних цілей зумовлює вплив різних факторів, стає причиною пред'явлення певних вимог, дозволяє розглядати як багатоаспектний термін, що включає наступні три складові: збереження, відтворення та поліпшення земель. Різна роль землі в окремих галузях народного господарства спричиняє особливості правового режиму окремих категорій, що в свою чергу зумовлює специфіку охорони й використання. Основне завдання охорони земель полягає у створенні умов збереження та відтворення земельних ресурсів, екологічної цінності природних і набутих якостей земель, захисту від антропогенного впливу, відтворення та підвищення родючості ґрунтів. Охорона земель є надзвичайно важливим чинником забезпечення продовольчої й екологічної безпеки держави.

Поняття «раціональне землекористування» розглядають з позиції доцільності використання сільськогосподарських земель як найціннішої категорії з одночасним додержанням екологічних правил їх охорони. Правове забезпечення раціонального використання землі полягає у досягненні максимального ефекту при здійсненні цілей землекористування з урахуванням корисної її взаємодії з іншими природними факторами. Охорона землі в процесі її використання має враховувати специфічні умови будь-якої діяльності як головного засобу виробництва у сільському господарстві. Вимогу раціонального використання земель треба розуміти як мету правового регулювання земельних відносин, що полягає в забезпеченні такого рівня правового впливу на учасників земельних відносин, при якому задовольнятимуться, по-перше, потреби суспільства у земельних ресурсах, по-друге, земля не тільки не деградуватиме, а й суттєво поліпшуватиметься.

Важливу роль у здійсненні завдань правової охорони та здійснення раціонального використання земель відіграє держава шляхом виконання низки функцій. Реалізацію державної політики у сфері раціонального використання й охорони земель покладено на органи державної виконавчої влади. Однією з найважливіших функцій управління у галузі використання й охорони земель визнається контроль. Дана функція полягає в належному забезпеченні додержання органами державної влади та місцевого самоврядування, підприємствами, установами, організаціями, громадянами національного земельного законодавства, відповідальності за прозорість, раціональність та ефективність їх використання. Державний контроль у сфері охорони та використання земель враховується як екологічне значення земельних ресурсів та одночасно впливає на виробничу, соціально-економічну функцію в державі.

Перш за все, забезпечення проведення ефективної політики у галузі раціонального використання й охорони земель видається можливим за умови реалізації інституційних вимог шляхом створення доступного та відкритого реєстру всіх земельних ділянок, що знаходяться на території нашої країни. В умовах воєнного стану, який було запроваджено з 24 лютого 2022 року, після повномасштабного вторгнення російської федерації на територію нашої держави, ринок землі фактично зупинив своє функціонування. Відбулося закриття доступу до Реєстру речових прав на нерухомість і Державного земельного кадастру, введено заборону на формування земельних ділянок, безоплатну передачу, проведення аукціонів із земель сільськогосподарського призначення державної та комунальної власності тощо.

Наступним важливим кроком є проведення оцінки землі незалежним державним органом на основі щорічного врахування рентної вартості всіх земельних ділянок. Критичне зниження ефективності функціонування органів виконавчої влади з питань земельних ресурсів і державного контролю за використанням та охороною земель спричинено необґрунтованими змінами, недостатнім нормативно-правовим регулюванням зазначеної діяльності, фінансовими, матеріально-технічним забезпеченням і незадовільною кадровою політикою.

ДЖЕРЕЛА МІЖНАРОДНОГО ПРИВАТНОГО ПРАВА В ПРОЦЕСІ ВИРІШЕННЯ СПОРІВ З ІНОЗЕМНИМ ЕЛЕМЕНТОМ

Сахаров Д.Е., студ. 2 ст. курсу ЮФ, спец. «Право»
Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент Т.О. Чернадчук
Сумський НАУ

Джерелами міжнародного приватного права є правові норми, які визначають, яке національне право повинно бути застосоване до певної правової ситуації з міжнародним елементом.

Основними джерелами міжнародного приватного права є:

1. Нормативні акти національного права. Більшість країн мають свої законодавчі акти з міжнародного приватного права, які містять правила вибору права, що застосовується до певної правової ситуації з міжнародним елементом.

2. Міжнародні конвенції та угоди. Низка міжнародних конвенцій, таких як Гаазька конвенція про закон, що застосовується до зобов'язань з договорів (1980 р.), Римська конвенція про визнання та виконання рішень з громадянських та комерційних справ (1972 р.), Конвенція ООН про договори міжнародної купівлі-продажу товарів (1980 р.) та інші, містять правила міжнародного приватного права, що регулюють питання вибору права, що застосовується до певної правової ситуації.

3. Звичаї міжнародного приватного права. Деякі вирішення правових питань з міжнародним елементом базуються на звичаях міжнародного приватного права, тобто на загальноприйнятих правилах поведінки в міжнародних відносинах, які виникли внаслідок практики застосування міжнародного приватного права.

4. Рішення міжнародних судів та арбітражів. Так, рішення міжнародних судів та арбітражів, які вирішують суперечки з міжнародним елементом, можуть мати значення як джерело міжнародного приватного права. Це особливо стосується рішень міжнародних судів, які є нормативними для держав, що приймають участь у відповідному міжнародному договорі.

Також рішення міжнародних судів та арбітражів можуть використовуватися як інтерпретативні джерела міжнародного приватного права, коли інтерпретуються поняття та норми, що входять до складу міжнародних договорів. В такому випадку, рішення міжнародних судів та арбітражів можуть бути використані для роз'яснення змісту та здійснення правил міжнародного приватного права, що входять до складу міжнародних договорів.

Рішення міжнародних судів та арбітражів можуть бути використані як інтерпретативні джерела міжнародного приватного права, коли інтерпретуються поняття та норми, що входять до складу міжнародних договорів. Рішення міжнародних судів та арбітражів містять висновки про зміст та застосування міжнародного права у конкретних справах, і можуть бути використані для тлумачення аналогічних норм у майбутньому. Оскільки міжнародні суди та арбітражі вирішують суперечності між сторонами на підставі міжнародного права, їх рішення мають великий авторитет та вагу у міжнародному праві. Використання рішень міжнародних судів та арбітражів як інтерпретативних джерел міжнародного приватного права є одним зі способів забезпечення єдності та стабільності міжнародного права.

У багатьох інших державах також існують відповідні положення щодо юридичної сили джерел міжнародного приватного права. Наприклад, у Франції Конституція закріплює принцип переважності міжнародного права над національним законодавством, якщо відбувається конфлікт між ними. У США Конституція закріплює принцип, згідно з яким міжнародні угоди, які ратифікував Конгрес, мають ту ж саму юридичну силу, що й закони країни. У країнах Європейського Союзу діє система прямих ефектів та пріоритетності права ЄС перед національним правом держав-членів.

Отже, залежно від конкретної держави можуть встановлюватися різні правила щодо юридичної сили джерел міжнародного приватного права. Проте, загалом можна зазначити, що міжнародні угоди та рішення міжнародних судів та арбітражів мають важливе значення для регулювання відносин з міжнародним елементом, а юридична сила цих джерел визначається відповідними законодавчими актами кожної конкретної держави.

Необхідно зазначити, що подвійність джерел міжнародного приватного права може викликати питання щодо їх юридичної сили. Однак варто зазначити, що міжнародні угоди та міжнародні звичаї мають вищу юридичну силу порівняно з національним законодавством та судовою практикою окремих держав у ситуаціях, коли вони суперечать один одному. Це зумовлено тим, що міжнародні угоди та звичаї мають ширший обсяг дії та застосування, адже вони стосуються не лише окремої держави, але й міжнародної спільноти в цілому.

Таким чином, при вирішенні спорів з іноземним елементом, суди та арбітражі зазвичай застосовують міжнародні угоди, звичаї та принципи міжнародного права, а також національне законодавство тієї держави, яка є компетентною для вирішення даного спору. При цьому, якщо норми міжнародного права суперечать національному законодавству, то переважає юридична сила міжнародних джерел права.

ЕКСТРАДИЦІЯ У МІЖНАРОДНОМУ ПРАВІ

Семерня С.В, студ. 4 курсу, спеціальність "Міжнародне право"
Науковий керівник: доктор філософії Калужна С.В
Сумський НАУ

Злочинність – одна з головних загроз XXI століття. Екстрадиція, у міжнародному праві, це процес, за допомогою якого одна держава, на запит іншої, здійснює повернення особи для суду за злочин, який карається законами запитуючої держави та вчинений за межами держави притулку. До осіб, які підлягають видачі, відносяться обвинувачені у вчиненні злочину, але ще не притягнуті до суду, засуджені та засуджені, які втекли з-під варті, а також заочно засуджені. Запит відрізняє екстрадицію від інших заходів, таких як видворення, видворення та депортація, які також призводять до примусового видалення небажаних осіб. У разі екстрадиції одна юрисдикція передає особу, обвинувачену або засуджену за вчинення злочину до іншої юрисдикції, до правоохоронних органів, тощо. Це спільна правоохоронна процедура між двома юрисдикціями і залежить від домовленостей, укладених між ними. Окрім юридичних аспектів процесу, екстрадиція також передбачає фізичну передачу опіки над особою, яку екстрадують, юридичному органу запитуючої юрисдикції [1].

Женевські конвенції та Додаткові протоколи до них (1949) були одними з перших конвенцій, які певною мірою стосувалися екстрадиції. Після цього більшість країн підписали кілька багатосторонніх і двосторонніх договорів про екстрадицію. Наприклад, Сполучені Штати Америки підписали договори про екстрадицію з понад 100 країнами. Різні країни також включили положення про екстрадицію до своїх кримінальних кодексів [2]. Модельний закон ООН про видачу спрямований на посилення міжнародного співробітництва у сфері екстрадиції. Він також має на меті діяти як додатковий закон у випадках країн, де відсутні угоди про екстрадицію. Розділи 5 і 6 Типового закону прямо передбачають, що екстрадиція не здійснюється, якщо, на думку територіальної держави, екстрадиція вимагається за катування або покарання втікача на підставі його касті, етнічного походження, раси тощо [3].

Хотілося б навести приклад однієї з найбільш знакових справ щодо екстрадиції. Справа Саваркара. У 1910 році Вінаяка Дамодара Саваркара доставили до Індії з Британії на судні під назвою «Морея» для суду над ним за звинуваченням у державній зраді та вбивстві (Імператор проти Вінаяка Дамодара Саваркара (1910)). Він втік до Франції, поки судно стояло в Марселі. Однак французький поліцейський, помилково виконуючи свій обов'язок, спіймав і передав Саваркара британській владі без проведення процедури екстрадиції. Пізніше Франція зажадала від Великобританії видати Саваркара для офіційного проведення процедури його екстрадиції. Великобританія відхилила вимогу Франції, і справу було передано до Постійного арбітражного суду в Гаазі. Суд погодився з фактом порушення з боку французького поліцейського. Однак вимога Франції про нову процедуру екстрадиції була відхилена через відсутність міжнародного права щодо таких обставин [4].

Підсумовуючи, ми можемо сказати, що навіть за наявності договору, політичні суперечки можуть виникати протягом усього процесу екстрадиції, що дозволяє країнам відправляти втікачів за кордон до суду. Угоди про екстрадицію допомагають урядам притягувати злочинців, які уникли правосуддя [6]. Екстрадиція є важливим інструментом не лише для здійснення правосуддя, а й для перевірки дипломатичних зв'язків. Необхідно прийняти всеосяжне міжнародне право щодо екстрадиції. Саме ця прогалина може не лише спричинити економічні чи судові проблеми в країні походження втікача, але й створити далекобійні наслідки, наприклад, загрози безпеки в країні, де знайшли притулок [5].

Література:

1. Нестеренко С. С. Міжнародно-правовий захист прав людини при здійсненні екстрадиції. : монографія // 2011. URL: <http://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/252861> (дата звернення: 09.04.2023).
2. Женевські конвенції та Додаткові протоколи до них (1949). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_199#Text (дата звернення: 09.04.2023).
3. Модельний закон ООН. URL: <https://www.un-ilibrary.org/content/books/9789210586726> (дата звернення: 09.04.2023).
4. Справа Саваркара. URL: https://ru.wikibrief.org/wiki/Hindu_Mahasabha (дата звернення: 09.04.2023).
5. Нестеренко С. С. Дія принципу подвійної кримінальності в інституті екстрадиції 2008 р. – О. : Фенікс, 2008. – С. 103-106. <http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/135> (дата звернення: 09.04.2023).
6. Лихова С. Актуальні питання вдосконалення інституту екстрадиції // Право України. – 2001, № 1. URL: <https://scholar.google.com.ua/citations?user=sP7TWMcAAAJ&hl=uk> (дата звернення: 09.04.2023).

МОДЕЛЬНИЙ ЗАКОН ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗБЛИЖЕННЯ ПРАВОВИХ СИСТЕМ

Сердюк А.С., студ. 5 курсу ЮФ
Науковий керівник: доц., доктор філософії Н.А. Бондар
Сумський НАУ

Виникнення модельної нормотворчості як правового інституту обумовлено посиленням глобалізаційних процесів, що виявляються у різних сферах життєдіяльності, у тому числі й у правовій сфері. При дослідженні питань зближення національного законодавства здебільшого як спосіб досягнення цієї мети розглядається уніфікація та гармонізація права на основі міжнародних договорів. Іноді, практично, застосовують такий спосіб міжнародно-правового зближення національного законодавства, як вироблення уніфікованих норм з допомогою спеціально підготовлених моделей. Тим часом різні модельні нормативні акти використовуються досить широко при здійсненні правової інтеграції, як у міжнародному, так і в національному праві.

У світовій практиці модельні законодавчі акти мають досить довгу історію. Так, у Римському договорі модельний закон розглядався як правовий документ, рекомендований державам для прийняття як їхній національний закон. У Пруссії та Австрії у 1858–1859 рр. обговорювалося питання ухвалення загальнонімецького Торгового кодексу. Сучасні модельні (або зразкові) законодавства виникли у США.

Найголовнішими чинниками використання модельного законодавства можна назвати глобалізацію сучасного світу та збільшення кількості та ролі неурядових та міжурядових організацій на світовій арені.

Аналізуючи дефініції надані українськими та зарубіжними науковцями, модельний закон розуміється, як правовий документ, який рекомендується державам (у міждержавних спільнотах) та суб'єктам федерації (у федеративній державі) для прийняття як зразок (проект) їх національного закону і є важливим інструментом зближення законодавств. Погоджуючись з думкою І.М. Овчаренко, він містить типові норми та забезпечує нормативну орієнтацію законодавця [39, с. 191]. О.Л. Копиленко та О.В. Богачова зазначають, модельний закон по суті не має всіх ознак закону як форми права, а є лише типовим зразком правового розв'язання певного питання, який приймається законодавчим інститутом об'єднання (держав, автономно-територіальних одиниць тощо) для нормативної орієнтації та використання у процесі творення законів його учасниками, а у випадку прийняття модельних законів органами міждержавного об'єднання, вони вважаються видом міжнародних актів [39, с. 23].

У літературі можна зустріти різні назви даних документів: "модельний закон", "зразковий" або "типовий" закон, "рекомендаційний акт" та ін.

Узагальнивши характерні риси основних видів модельних законів, можна запропонувати загальні їм ознаки: 1) мають рекомендаційний характер; 2) містять нормативні зразки законодавчої діяльності та є правовими стандартами; 3) мають на меті уніфікацію національного законодавства; 4) розробляються у межах основних нормативних актів об'єднань держав; 5) регулюють законодавчі питання, які перебувають у винятковій компетенції суб'єктів державних об'єднань – федеративних чи міжнародних.

А.К. Мусаєва визначає ряд особливостей модельних законів. По-перше, модельні закони відіграють дедалі помітнішу роль у процесі зближення внутрішнього та міжнародного права, сприяють зближенню національних законодавств. По-друге, модельні законодавчі акти різняться за змістом, формою, суб'єктами прийняття. По-третє, модельні закони передбачають специфічні процедури підготовки, розгляду та схвалення (прийняття). По-четверте, модельні акти еволюціонують у часі та просторі. По-п'яте, потрібні зусилля щодо використання модельних актів у законотворчості суверенних держав. Погоджуючись з думкою вченої, що ці особливості необхідно враховувати при застосуванні норм у різних регіонах та країнах [36, с. 9].

Отже, з одного боку, модельний акт – це письмовий документ, прийнятий уповноваженим суб'єктом права (міжнародною організацією, органами місцевого самоврядування), що має особливий характер тлумачення та специфічна назва – «модельний», «типовий», «єдино подібний» акт, з іншого боку, модельні акти відрізняються від інших правових актів за непрямими ознаками: 1) рекомендаційний характер; 2) відіграють нормативно-консолідує роль в законодавстві; 3) можливість законодавчим органам самостійно визначати ступінь використання модельних законів у законотворчій діяльності; 4) здатність служити "правовим стандартом" для законодавця; 5) основна функція модельного акта полягає у визначенні вектора розвитку загального чи галузевого правового регулювання.

Незважаючи на позитивні та негативні сторони модельних актів, причина прийняття модельних актів полягає в існуванні законодавчого вакууму в тій чи іншій сфері правового регулювання. До факторів, що формують потребу у використанні модельного законодавства, можна віднести: необхідність гармонізації права; здійснення процесів консолідації законодавства різних рівнях враховуючи прагнення України вступити до Європейського Союзу.

Список використаних джерел: 1. Копиленко О.Л., Богачова О.В. Законопроекування. Київ: Реферат, 2010. 176 с.; 2. Мусаєва А. К. Європейський досвід оцінки законодавства: традиції та новачі. Наукові записки Інституту Верховної ради України. 2014. №1. С.5-10; 3. Овчаренко І. М. Закони у системі джерел (форм) права та їх класифікація: дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук. Харків, 2004. 231с.

ШЛЯХ СВІТОГЛЯДУ: ВІД МІФІЧНОГО ДО НАУКОВОГО

Серьожкіна Г.О студ. 1 курсу ФВМ
Науковий керівник: доц. А.В. Шевель
Сумський НАУ

Світогляд є невід'ємною частиною еволюції людини. Коли розвивається людина розвиваються її думки, погляди, і звичайно сприйняття світу. Сучасна людина може змінити свої ідеали сотні разів. Чим досвідченіша людина, тим ширше стає її кругозір. Погляди на світ завжди змінювалися з часом, протягом всієї історії людства.

Історично, першим типом світогляду вважались міфологічний. Він почав формуватися як тільки-но людина почала виділяти себе від природи. Як ми можемо помітити неабияку роль в формуванні даного світогляду відіграла міфологія. За допомогою міфу люди могли більш-менш розповісти про навколишній світ, хоча одні філософи дивилися на міф як вигадку, інші ж стверджували що це фантастичні розповіді цілком реальних людей. Міфологічний світогляд за думкою Б. І. Шаревської та О. Ф. Анісімова розвивався у три етапи: тотемний, культ предків та поліїтеїзм. Протягом всіх етапів людина усвідомлює свою індивідуальність та залежність від навколишнього середовища завдяки чому з'являється ідея про богів, також людина з родового ладу переходить до класового суспільства.

Релігійний світогляд є набагато пізнішою формою світогляду. На відміну від міфічного, буття осягається дещо іншими засобами. В даній формі світогляду вже розділяється об'єкт та суб'єкт, втрачається, характерна для міфу неподільність людини і природи. Релігійний світогляд тісно пов'язаний з розвитком світових релігій Першою світовою релігією вважається буддизм. Він виник приблизно в VI-V столітті до н.е. на півночі Індії. Засновником цієї релігії вважають сина царя однієї з північно-індійських держав принца Сіддхарта або Гаутама. Він після того, як з'ясувавши найголовніші істини життя став Просвітленим – Буддою. Згідно з його вченням, життя людини – це страждання, а його причина – прив'язаність до життя, через що всі істоти перебувають у постійному переродженні. Перероджуватися істота може не тільки в людей, але і в рослини та тварини. Вирватися з кола перероджень можна лише втамувавши всяке прагнення до існування та всіх бажань та прив'язаності до чого-небудь. Другою світовою релігією, за часом виникнення, є християнство. Воно виникло в Римській Імперії на початку I століття нашої ери. За богословською концепцією, релігія була заснована боголюдиною Ісусом Христом, він жив в Палестині і проповідував власне вчення, та передав його своїм дванадцятьом учням-апостолам, а ті в свою чергу передали віровчення людям. Сучасна теорія виникнення християнства розповідає, що християнство утворилося на основі іудаїзму, язичеських вірувань, і деяких тогочасних філософських вчень. Третьою світовою релігією Іслам, або як ще її називають мусульманство. Дана релігія утворилася в Аравії в VII столітті н.е. Засновником цієї релігії вважається пророк Мухаммед - араб, який жив приблизно в 570-632 рр. Він проповідував своє вчення Мецці та Медині й об'єднав багатьох аравійських племен новою релігією. Ідея даної релігії полягає в тому, що існує один бог- Аллах волі якого повністю повинен підкорятися кожен мусульманин, а Мухаммед є його єдиним посланцем-пророком. Згідно з віровченням в останній дені світу. Мертві воскреснуть, і всі отримують відплату за свої діяння: праведні насолоджуватимуться в раю, а грішні мучитимуться в пеклі. Крім того, мусульмани вірять що кожній людині Аллах наперед визначив її долю.

Науковий світогляд пов'язаний з розвитком інформаційних технологій. Його важливою ознакою є системність – така сукупність знань, яка впорядкована за законами певних теоретичних принципів. Тобто проста сукупність різних знань, не об'єднаних у взаємопов'язану систему - ще не є світоглядом. Знання, для того щоб перетворити в наукові, треба цілеспрямований збір фактів, та їхній опис довести до рівня введення їх у систему понять, або теорії. Кожна наука проходить етап формування, проте вимога формування будь-якої науки є універсальним: визначення предмета дослідження, вироблення понять, які відповідають цьому предметові, встановлення фундаментального закону, властивого предметові, відкриття принципу чи створення теорії, які дають змогу пояснювати величезну кількість фактів.

Отже, як можемо бачити, світогляд є своєрідною ланкою та невід'ємною частиною людської еволюції. Кожне покоління дивиться на світ різними поглядами, завдяки досягненням у науці, думок інших, ми формуємо власний світогляд, і тільки нам вирішувати який він повинен бути для нас.

Література:

1. Арцишевський Р. А. Історичні типи світогляду.
URL:<https://osvita.ua/vnz/reports/philosophy/12764/>

СПРАВЕДЛИВІСТЬ ЯК ПРАВОВА ЦІННІСТЬ

Серий В.О. студ. 4 курсу ЮФ
Науковий керівник : доктор філософії Н.А. Бондар
Сумський НАУ

Дослідження тематики справедливості у контексті права була поширеною ще до нашої ери, з часом змінювалися підходи до трактування поняття «справедливість» (за Арістотелем справедливість є основою для існування громадянського та політичного життя; за І.Кантом справедливість будується на критерії свободи, що є головним чинником справедливості між людськими взаємовідносинами; тощо) [3, с.10, 12]. Сьогодні поняттю «справедливість» приділяється досить значна увага як з боку правників, так і з боку суспільства, адже ідея справедливості є невід'ємним супутником розвитку політико-правової думки протягом всієї історії її існування. Так, наприклад Яковенко М. вважає, що справедливість є мірилом права, без використання якого існує ймовірність перетворення права на інструмент лобювання інтересів окремих соціальних груп, тож справедливість, як правова цінність, на додаток забезпечує запобігання нівелюванню правовими нормами [7].

У свою чергу у праці Погребняк С.П. визначено, що дефініцію «справедливість» необхідно трактувати з двох аспектів, які реалізуються у праві: реальної (дотримання принципу пропорційності юридичної відповідальності розміру завданої шкоди) та формальної (дотримання єдиного підходу до всіх однакових справ) справедливості [6]. Вчений Козюбра М. вважає, що дотримання принципу справедливості є необхідною умовою для критичного аналізу та сприйняття конкретного випадку, і є аксіомою для надання праву змістовного забарвлення [5].

Що стосується дослідження правових цінностей, то Громовий Я.С. визначив, що правові цінності формуються за допомогою критеріїв, які трансформуються паралельно з розвитком держави, права та правосвідомості громадян, відтак це транспонується на підвищення актуальності питання для суспільства щодо справедливості системи правового регулювання [2].

Тож, можна з певністю зазначити, що проблема справедливості як правової цінності належить до числа «вічних» проблем філософсько-правової думки, проте є важливою як для суспільства, так і для адекватної оцінки системи правового регулювання в країні.

Що стосується України, то спостерігається підвищення зацікавленості громадян до рівня справедливості, щодо сучасної правової системи. Дана теза підтверджується результатами досліджень Центра Разумкова проведеного протягом 2012 - 2020 років [4]. Так, відповідно до результатів 21% (станом на лютий 2019 року) респондентів не вважають, що рішення суду в якому вони брали участь були справедливими, хоча у динаміці видно, що рівень справедливості судової системи з 2012 до 2020 року підвищився (на 9%), що вважаємо стало наслідком впроваджених реформ.

Разом з тим, необхідно підкреслити, що українці мають специфічну правову культуру і розглядають право у тісному взаємозв'язку зі справедливістю та толерантністю, при цьому Конституцією визначено, що вітчизняна правова система має базуватися на принципах справедливості та неупередженості й мають бути ознаками права [1].

Отже, проведений аналіз показав, що поміж авторів не існує єдиного тлумачення справедливості як правової цінності, а тематика дослідження не втрачала своєї актуальності ще з часів Арістотеля. Разом з тим, було доведено, що поняття «справедливість» має свій об'єктивно-суб'єктивний характер, а жага до справедливості у суспільстві, нарощується з кожним роком, що пояснюється тим, що справедливість виступає механізмом задля підтримки рівноваги правових цінностей та є визначальним аспектом домінування у конфліктній ситуації.

Список використаних джерел:

1. Братасюк М.Г. Співвідношення загальних принципів та норм права в основних типах праворозуміння. *Філософські та методологічні проблеми права*. №1(11). 2016. С.60–72. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Fmpp_2016_1_7.
2. Громовий Я.С. Правова цінність як загальнотеоретична категорія. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. №59, Т.1, 2019. С.30-34. URL: https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u213/gromoviy_uzhgorod.pdf
3. Діденко Є.В. Реалізація права на справедливий суд при розгляді справ про адміністративні правопорушення: монографія. 2021, Київ: ВД «Гельветика». 256 с.
4. Звіт за результатами дослідження «Ставлення громадян України до судової системи». Разумков Центр. 2020. URL: <https://rm.coe.int/zvitsud2020/1680a0c2d7>
5. Козюбра М. Правовий закон: проблема критеріїв. *Вісник Академії правових наук України*, №3, 2003. С. 86.
6. Погребняк С.П. Справедливість у судовій діяльності. *Державне будівництво та місцеве самоурядування*, №13, 2007. С.50-51. URL: https://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/2874/1/Pogrebnaк_47.pdf
7. Яковенко М. Справедливість як елемент права. 2019. URL: <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2019/nov/19966/yakovenko.pdf>

ЛЮДСЬКА ГІДНІСТЬ ЯК НАЙВИЩА ПРАВОВА ЦІННІСТЬ

Сисенко В., студ. 1м курсу ЮФ, спеціальність «Право»
Науковий керівник: доцент, доктор філософії Н.А. Бондар
Сумський НАУ

Людська гідність є фундаментальним поняттям у правовій системі більшості країн світу. Вона визнається як одне з найважливіших прав людини та є ключовою цінністю у суспільному житті. У цій роботі ми дослідимо поняття людської гідності як правової цінності та її роль у забезпеченні захисту прав людини.

Сам термін "людська гідність" може мати декілька визначень, залежно від контексту, в якому він вживається. Загалом, людська гідність означає недоторканість та необмеженість кожної людини, незалежно від її походження, статі, національності, релігії та інших характеристик. Це означає, що кожна людина має право на повагу, достоїнство та повне розуміння своєї особистої цінності.

У правовій системі, людська гідність є визнаним правом та цінністю, яка захищається законом. Вона закріплена в багатьох міжнародних документах, таких як Загальній декларації прав людини, Міжнародному пакті про громадянські та політичні права та Міжнародному пакті про економічні, соціальні та культурні права. У більшості країн світу, права людини, включаючи право на життя, свободу та безпеку, недоторканість тіла, свободу думки, совісті та релігії, право на освіту, рівність перед законом та інші права, захищаються на основі поняття людської гідності.

Роль людської гідності у правовій системі полягає в тому, що вона є основою для формулювання та захисту прав людини. Відповідно до цього, захист гідності людини є передумовою для захисту всіх інших прав, що їм належать. Іншими словами, якщо людина не має своєї гідності, то її права не можуть бути захищені, адже вона не має основи, на яку можна посилається.

Наприклад, якщо людина піддана катуванню, це не лише порушення її прав на життя та свободу, але й порушення її гідності як людини. Тому правова система повинна забезпечити захист гідності людини, щоб не допустити таких порушень.

Окрім того, людська гідність відіграє важливу роль у формуванні правової культури та суспільної моралі. Захист гідності людини сприяє виробленню у людей певної поведінки, яка відповідає високим моральним та етичним стандартам. Це в свою чергу підвищує рівень довіри між людьми, підвищує якість міжособистісних відносин та сприяє розвитку громадянського суспільства.

Проте, не завжди захист гідності людини забезпечується у повному обсязі. Є ситуації, коли права людини порушуються, але законодавство та інші заходи захисту не забезпечують ефективної захисту гідності. Такі ситуації можуть виникати через корупцію, недбалість у законодавстві, недостатню кваліфікацію суддів та інших чинників.

Отже, захист людської гідності є важливою передумовою для захисту прав людини та відіграє важливу роль у формуванні правової культури та суспільної моралі. Це також сприяє підвищенню рівня довіри між людьми та підвищенню якості міжособистісних відносин.

Захист гідності людини вимагає не тільки ефективної правової системи та законодавства, але й зміни в нашому суспільстві. Наприклад, суспільство повинно визнати рівність та недоторканність гідності кожної людини, незалежно від її соціального становища, расової або етнічної приналежності, статі чи віку.

Для досягнення цих цілей можна використовувати різні методи, такі як інформаційні кампанії, навчання та освіта, формування правової культури. Крім того, необхідно забезпечити доступ до правосуддя та ефективного захисту гідності людини.

Попри все, людська гідність є однією з найважливіших правових цінностей, яка повинна бути захищена від порушень. Захист гідності людини є передумовою для захисту всіх інших прав людини та відіграє важливу роль у формуванні правової культури та суспільної моралі.

Для ефективного захисту гідності людини необхідна ефективна правова система та законодавство, але також важливі зміни в нашому суспільстві, такі як визнання рівності та недоторканності гідності кожної людини та формування правової культури. Всі ці заходи сприятимуть створенню справедливого, гуманного та розвинутого суспільства, де гідність людини є найвищою цінністю.

ВИКОРИСТАННЯ БЕЗПІЛОТНИХ ЛІТАЛЬНИХ АПАРАТІВ У ГЕОДЕЗИЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ

Ситник А.Д., студ. 4 курсу ЮФ, спец. «Геодезія та землеустрій»
Скляр Ю.Л., к.б.н., доцент
Сумський НАУ

Сьогодні геодезія набуває значного впливу в різних галузях господарювання і навіть у повсякденному житті. Ми вже не уявляємо свого життя без карт, GPS-навігаторів та інших сучасних пристроїв і сервісів, які є необхідними в умовах подорожування, наукової, освітньої та інших видах діяльності. Але мало хто знає, що дана наука і створює всі ці комфортні вказівники. В сучасному світі для опанування інформації про спостереження, картографування та тривимірного моделювання поверхні Землі людство почало використовувати безпілотні літальні апарати (unmanned aerial vehicles) або дрони (далі – БПЛА).

Дані прилади забезпечують геодезиста тією інформацією, яку він не може отримати самостійно (важкодоступні та небезпечні місця, наприклад, болотиста місцевість, лінії електропередач, гірські прірви тощо). БПЛА здатні отримувати фотограмметричні дані за допомогою дзеркальних цифрових камер. Вони можуть літати в ручному, напіваавтоматичному, автоматичному і автономному режимах [1].

Геодезична зйомка БПЛА включає в себе:

- зйомку ділянок за їх кадастровими номерами на інженерно-топографічні плани;
- створення інженерно-геодезичної основи, для визначення просторового положення, форми та розмірів об'єктів;
- викопіювання з топографо-геодезичного плану;
- картографія, побудова рельєфу місцевості;
- отримання даних про геометричні параметри об'єктів;
- кадастрову зйомку земельної ділянки;
- винесення меж земельної ділянки в натуру;
- складання ортофотоплану.

Для складення топографічних карт дроном робиться серія фотографій, яка накладається одна на одну, зістиковується і створюється карта з максимально можливою точністю. Завдяки технології фотограмметрії можна на основі зібраних аерофотографічних даних створити цифрові топографічні моделі місцевості. Дані плани, отримані за допомогою БПЛА забезпечують їх точність від 3 до 5 см. Однак недоліком використання цих апаратів є те, що їхнє використання для отримання точних даних можливе лише за сприятливих погодних умов. Головним плюсом у використанні БПЛА є те, що не потрібно залучати велику кількість спеціалістів для виконання інструментальної геодезичної зйомки, під час якої витрачається значно більше робочого часу, а дрон це може зробити дуже швидко із мінімальними трудомісткими затратами з точними геопозиційованими знімками місцевості на яких видно найдрібніші елементи.

Також БПЛА використовуються для створення ортофотопланів. Процес отримання їх полягає у фотографуванні місцевості одинарною, маршрутною або суцільною аерофотозйомкою. Після чого проводиться спеціальне оброблення отриманих матеріалів, яке називається ортокорекцією або орторектифікацією. За допомогою програмного впливу компенсуються зміни, які виникають через вплив рельєфу місцевості, зміни кута зйомки та інше. В результаті оброблення даних ортофотопланів вони за своєю достовірністю зображення не поступаються топографічним картам.

Ортофотоплани використовуються при вирішенні наступних завдань:

- в геологічній зйомці та розвідці;
- оновленні топографічних карт;
- в архітектурному проектуванні будівельних об'єктів;
- у сфері землеустрою та геокадастру;
- у створенні цифрової основи для комп'ютерних програм [2].

Підсумовуючи все вище сказане можна зробити висновок про те, що БПЛА (дрон) відіграє велику роль в сфері геодезії та є необхідним помічником геодезиста. БПЛА суттєво полегшує роботу геодезиста, адже на основі отриманих знімків аерофотозйомкою фахівці формують ортофотоплани, які є чіткими та достовірними. Аерофотозйомка – це самий зручний і точним метод проведення замірів для тих об'єктів, які складно виміряти.

Список використаних джерел

1. Галузі майбутнього: як безпілотники підкорюють Україну [Електронний ресурс]: – Режим доступу: <https://mind.ua/publications/20187343-galuzi-majbutnogo-yak-bezpilotniki-pidkoryuyut-ukrayinu>
2. Огляд новітніх тенденцій та розробок в сфері геодезії та землеустрою з використанням БПЛА. [Електронний ресурс]: – Режим доступу: <https://iino.knuba.edu.ua/bloh/144-ohliad-novitnikh-tendentsii-ta-rozrobok-v-sferi-heodezii-ta-zemleustroi-u-z-vykorystanniam-bpla>

ТРАНСФОРМАЦІЯ ТРУДОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Сільченко А., студ. 4 ст. курсу ЮФ, спец. «Право»
Науковий керівник: к.ю.н., доцент М. Кузнецова
Сумський НАУ

Введення воєнного стану та активні бойові дії в Україні, суттєво змінюють наше життя та існуючий лад. Закони, які раніше були логічними і працювали у мирний час, більше не є дієвими. Відповідно, що в нинішніх реаліях всі сфери життя потребують законодавчого доопрацювання. Нововведення у соціально-трудовій сфері знайшли своє вираження 15-го березня 2022 року в Законі України «Про організацію трудових відносин в умовах військового стану». Потім, 1 липня 2022 року, було ухвалено Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо оптимізації трудових відносин», яким було змінено деякі положення вищезгаданого нормативно-правового акту, а також норми Трудового кодексу України, 26 вересня 2022 року також було ухвалено зміни до Закону України «Про зайнятість населення».

Актуальними питаннями на сьогоднішній день, залишається питання про збереження конституційного права громадян України на працю в умовах трансформації трудового законодавства. Наразі ця проблема є однією з найбільш актуальних і потребує найшвидшого її вирішення.

Проаналізувавши вище зазначені нормативно-правові акти, що стосуються трудової сфери, ми з'ясували, що в трудовому законодавстві України з'являється така нова правова категорія, як призупинення трудового договору. Призупинення полягає в тимчасовому припиненні роботодавцем роботи працівника та тимчасове призупинення виконання працівником роботи за укладеним трудовим договором на строк, що не перевищує дії воєнного стану.

Слід мати на увазі, що внаслідок призупинення трудового договору не виплачується заробітна плата та соціальні гарантії, відповідно до зазначеного Закону «Про оплату праці, гарантії та компенсаційні виплати працівникам», завдані збитки повністю компенсуються державою, яка здійснила військову агресію проти України, а тому, на нашу думку, роботодавець повинен фіксувати заробітну плату та інші виплати, які повинні були бути в мирний час.

Таке явище, як призупинення, необхідно оформляти наказом, або вносити зміни до трудового договору, якщо такий є. Оскільки ці зміни є тимчасовими, необхідно вказати період такого призупинення.

Варто зазначити, що на тій території де розташоване підприємство та ведуться бойові дії, існує реальна загроза життю та здоров'ю працівника, він може звільнитися за власним бажанням, або піти у відпустку, винятком є робота, яка є доцільною з військово-правової точки зору, наприклад, участь у виконанні робіт на об'єктах критичної інфраструктури, або суспільно корисні роботи.

Новелою у трудовому законодавстві є те, що під час війни норми КЗпП стосовно розірвання трудового договору не застосовуються, допускається звільнення з ініціативи роботодавця у період тимчасової непрацездатності працівника або його перебування у відпустці. Роботодавець може розірвати трудовий договір на підставі неможливості забезпечувати роботою, але обов'язковою умовою звільнення за цією підставою, є те, що таке звільнення повинно бути обґрунтованим та доведено, що не має можливості надати роботу, яка визначена трудовим договором, або відсутня можливість переведення на таку роботу. Винятком, який не допускає звільнення є відпустки у зв'язку з вагітністю, пологами та відпустки для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку.

Також були внесені суттєві зміни до умов працевлаштування іноземних працівників, основною зміною є скасування мінімальної заробітної плати. Нагадаємо, що за загальним правилом мінімальна заробітна плата іноземного працівника має бути щонайменше десять мінімальних заробітних плат, які встановлені державою.

Трансформація трудових відносин також вплинула на відпустки та вихідні дні на свята, останні зовсім відмінили, а відпустки зазнали обмежень, наприклад відпустка без збереження заробітної плати може тривати до 90 днів, а за погодженням з роботодавцем на необмежений строк.

Підсумовуючи все вищевказане ми можемо дійти висновку, що під час воєнного стану законодавець передбачив і інші особливості регулювання трудових відносин, зокрема, в частині робочого часу та часу відпочинку, переведення та зміни умов праці, та інше. Позитивним моментом є те, що влада прийняла необхідні закони для оптимізації, регулювання та належного регулювання виробничих відносин у критичний період, щоб запобігти фатальному економічному колапсу країни. Проте не можна забувати, що норми законодавства України «Про організацію трудових відносин у воєнний час» суттєво обмежують права працівників порівняно з мирним часом.

ПРОБЛЕМИ ДОСТУПУ ДО ПРАВОСУДДЯ В УКРАЇНІ ПІД ЧАС ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ

Сілюченко В.М. студ. 1м курсу ЮФ
Науковий керівник: доц. Котвяковський Ю.О.
Сумський НАУ

Право на доступ до суду - це основне право кожної людини на звернення до суду для захисту своїх прав та законних інтересів. Це право гарантується Конституцією України, міжнародними і національними правовими актами.

Принцип доступності в цивільному процесі означає, що кожна сторона має право на рівні умови брати участь у судовому процесі та мати можливість захищати свої права та інтереси. Питання доступу до правосуддя в умовах воєнного стану широко досліджували видатні науковці, зокрема: О. Гетьманцев, В. Комаров, Г. Ковальчук, Т. Кілічава, М. Курило, С. Кузниченко, І. Лесько. Однак, зазначені дослідження були здійснені в історичній ретроспективі. Важливо зазначити, що реалії сьогодення потребують комплексного аналізу основних викликів до українського судочинства, що є запорукою його подальшого вдосконалення в частині додержання принципу доступності. Вищевказане твердження і зумовлює актуальність даного дослідження.

В ст. 12² та ст. 26 Закону України «Про правовий режим воєнного стану» окреслено принципи здійснення судочинства в період воєнного стану, а саме:

- суди діють виключно на підставі та в спосіб, які визначені законами України та Конституцією України;

- заборона обмежень повноваження судів, які визначені чинним законодавством України;

- повторно закріплене виключне повноваження судів на здійснення правосуддя;

- забороняється створювати надзвичайні та особливі суди;

- забороняється прискорення та скорочення будь-яких форм судочинства;

- передбачена в законний спосіб зміна територіальної підсудності справ у разі неможливості здійснення правосуддя, а також можливість зміни місцезнаходження судів.

За статистичними даними Української Гельсінської спілки з прав людини було визначено основні труднощі у питанні доступу до правосуддя. Основними проблемами стали: проблеми з електропостачанням судових установ (30%); повітряна тривога, в тому числі неможливість потрапити до приміщення суду, зриви судових засідань, які вже розпочалися (25%); системні проблеми з електрикою у судових установах з одночасними повітряними тривогами (20%); неможливість зв'язатися телефоном з працівниками апарату та канцелярії суду (15%); не повідомлення про судові засідання внаслідок проблем роботи Укрпошти та мобільного зв'язку (5%); не працював сайт «Судова влада» (5%). Дане дослідження дає нам можливість зрозуміти необхідність розробки нових та вдосконалення вже існуючих форм дистанційної участі в судових засіданнях.

Всебічний аналіз роз'яснень Верховного Суду та підготовлених Радою суддів України рекомендацій показує нам, що судова система в умовах сьогодення потребує зменшення формалізованості та розширення діджиталізації процесу.

Важливою є і практика дистанційної участі в судовому засіданні за допомогою технічних засобів відеоконференцзв'язку. Державною судовою адміністрацією України було затверджено наказом № 169 від 08.04.2020 р. порядок роботи з технічними засобами відеоконференцзв'язку під час судового засідання в адміністративному, цивільному та господарському процесах за участі сторін поза межами приміщення суду, в якому дозволено приймати участь у судових засіданнях в режимі відеоконференції за умови наявності в особи технічних засобів для цього. Така практика широко застосовується і під час дії воєнного стану.

Станом на сьогодні можна прослідкувати активізацію законотворчості щодо пристосування судочинства під виклики воєнного стану. Вартим уваги вважаємо законопроект №7315 від 26.04.2022, який врегульовує питання доступу до правосуддя шляхом внесення змін до Закону України "Про судоустрій і статус суддів" щодо додаткових способів інформування про судові справи та проведення зборів суддів в умовах воєнного чи надзвичайного стану. Законопроект пропонує інформування учасників процесу за допомогою Єдиного державного веб-порталу електронних послуг або через мобільний застосунок Порталу «Дія». Кожна особа, відповідно до вищезазначеного зможе отримати судову повістку, отримати судові рішення чи виконавчий документ в електронній формі.

Отже, здійснення правосуддя судами в умовах воєнного стану є необхідною умовою, адже саме на суди покладено конституційну функцію захисту прав, інтересів громадян та бізнесу. Введення в дію воєнного стану в Україні внаслідок військової агресії РФ завдало вплив на всі сфери функціонування суспільства, зокрема і на функціонування судової гілки влади. Не зважаючи за виникнення нових викликів до судової системи, повної дестабілізації не відбулось.

Звісно, судова система змінює формат роботи під час війни. Позитивною є і динаміка законотворчості в частині доступу до правосуддя. Вважаємо за необхідне активізацію наукових досліджень в цій тематиці задля подальшої адаптації організаційно-правової регламентації діяльності судів у зазначених умовах.

ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ ЗЕМЕЛЬ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

Сніжко В.В., студ. 1 м курсу ЮФ, спеціальність «Геодезія та землеустрій»
Науковий керівник: к.е.н. Н.О. Капінос
Сумський НАУ

Над проблемою інвентаризації земель працює багато вчених. Водночас питання підвищення якості проведення інвентаризації земель сільськогосподарського призначення в системах управління земельними ресурсами в громадах потребує подальшого дослідження, особливо в період запровадження ринку землі та реформи децентралізації в Україні.

Згідно із законодавством України, під ОТГ (далі – ОТГ) розуміється орган місцевого самоврядування, утворений шляхом об'єднання сіл чи селищ або приєднання до вже створеної територіальної громади. Зрештою, ОТГ створено для покращення рівня життя місцевих жителів. Об'єднання сіл, селищ, міст є добровільним і здійснюється на засадах конституційності, добровільності, економічної вигоди, державної підтримки, відкритості та відповідальності.

Під час проведення інвентаризації земельних ділянок їхній правовий режим, місце розташування, межі та розміри земельної ділянки, а також виявлення земель, які не використовуються та використовуються не за цільовим призначенням, встановлення якісної та кількісної характеристики земель тощо. Мета створення ОТГ це, визначити фактично наявну землю, ділянки та всі підтвердуючі документи та привести всі дані у відповідність до сьогодення. У процесі інвентаризації земство самостійно виявляє проблеми, усуває їх, оцінює загальний стан земельних проблем і таким чином ефективно розпоряджається ресурсами.

При проведенні робіт з інвентаризації земель необхідно використовувати технологію обробки також дотримуватися принципів: плановість, достовірність і повнота даних, послідовність і процедури стандартизації, наявність інформаційних баз для використання, узагальнення даних.

Об'єктом проведення інвентаризації є територія адміністративно-територіальних одиниць України, їх частини, окремі ділянки та великі сільськогосподарські угіддя.

Здійснювати обстеження земель в межах адміністративно-територіальних одиниць, визначати формування територій та проектами визначати межі території сіл, сільських рад, земельних ділянок сільськогосподарського призначення, індивідуальних ділянок.

Проведення інвентаризації земель дає змогу визначити місце розташування, правовий режим, розмір і межі земельних ділянок, а також виявити землі, які використовуються не за цільовим призначенням або взагалі не використовуються. Інвентаризація дозволяє виявити фактично наявні земельні ділянки та документи, що підтверджують їх, і привести наявні дані у відповідність до сьогодення. У процесі інвентаризації земель ОТГ самостійно виявляє проблеми, усуває їх, оцінює загальний стан земельної проблеми і таким чином ефективно розпоряджається власними ресурсами.

Земля, яка перебуває в розпорядженні територіальних громад в Україні, є основним інвестиційним ресурсом, активом, територіальною основою для розміщення об'єктів інфраструктури тощо. Разом із великою кількістю суб'єктів земельних відносин, значне інфраструктурне забезпечення та низький рівень зайнятості, висока оцінка їх прибутковості, створюються сприятливі умови для першочергового включення виявлених земель у господарський обіг, однією з таких умов є визначення інвестиційної привабливості земель.

Для підвищення ефективності управління земельними ресурсами ОТГ необхідно провести інвентаризацію громад, обстежити та задокументувати наявність земель, оцінити їх активи та стан. Для наповнення місцевих бюджетів та можливостей розвитку громад необхідно вдосконалювати управління земельними ресурсами, дотримуватись вимог законодавства України, проводити якісне та прозоре розпорядження ділянками, враховуючи інтереси громади.

Управління земельними ресурсами ОТГ потребує оцінки, аналізу та перспективного планування. Встановлення порядку дій щодо раціонального та ефективного використання територій з урахуванням оптимального розподілу земельних ресурсів здійснюється шляхом прийняття відповідних рішень та відображення їх у землепорядній та містобудівній документації, зокрема, на плані інвентаризації.

Якісна інвентаризація земель – першочергове завдання новоствореної об'єднаної територіальної громади. Адже планування землекористування та використання територіальних ресурсів є найважливішим інструментом для збалансування можливостей інвестицій та розвитку з ефективним управлінням навколишнім середовищем.

Земля являється основним ресурсом великої кількості громад. Теперішній стан земельної складової показує як відстає нинішній поділ функцій і повноважень від потреб реформи децентралізації. Земельні питання реформи децентралізації передбачає, що ОТГ будуть власниками землі в межах своїх територій, тобто вони повністю розпоряджаються своєю землею для забезпечення надходжень до бюджету і будуть вміти планувати використання своїх територій [1].

Список використаної літератури

1. Чудовець В.В. Удосконалення методичних підходів та документального забезпечення інвентаризації земель сільськогосподарського призначення. Облік і фінанси АПК. 2007. №6,7.

ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ ЗЕМЕЛЬ: СУТНІСТЬ, ЗМІСТ ТА ЗНАЧЕННЯ

Соколов Ю.Г., студ. ЮФ, спец. «Геодезія та землеустрій»
Наумова К.С., студ. ЮФ, спец. «Геодезія та землеустрій»
Канівець О.М., старший викладач
Сумський НАУ

На сучасному етапі розвитку відомості, що містяться в державному земельному кадастрі України мають недостатньо достовірний вигляд та не відображають всю повноту діючих земельно – кадастрових даних. Наявну проблему щодо покращення якості зазначених даних можна вирішити зі здійсненням інвентаризації земель та оновленням даних в кадастрі. Якісно проведена інвентаризація земель дасть змогу трансформувати земельні відносини на удосконалено новий рівень розвитку, який буде звільнений від ряду недоліків, зокрема й щодо визначення та гарантування рівних прав на землю.

Законом України “Про землеустрій” визначається, що інвентаризація земель здійснюється з метою особливостей місця їх розташування та меж, розміру, юридичного статусу, знаходження земель, що не використовуються у виробництві, чи нераціонально експлуатуються (відмінно від цільового призначення), визначення показників якості земельних ділянок, які необхідні для наповнення даних земельного кадастру [1].

Здійснення інвентаризації земель сприятиме поповненню інформаційної бази для внесення інформації до державного земельного кадастру, дозволить врегулювати земельні відносини у правовому руслі, забезпечити раціональне використання земельних ресурсів, та виявити потенційних платників податків за землю, що дозволить поповнити бюджети територіальних громад. Перш за все, це дозволить здійснювати періодичну перевірку кількості земель та визначити відповідність чи розходження даних у земельному кадастрі з фактичною наявністю земельних ділянок. Окрім цього дасть змогу визначити розходження в технічній документації та документах, що підтверджують право власності на неї, виявити деградовані землі та такі, що тимчасово не експлуатуються чи використовуються відмінно від цільового призначення, а також уточнювати якісні характеристики земельних ділянок.

Інвентаризація земель в умовах бурхливого розвитку земельних відносин в нашій державі зможе вирішити низку ключових завдань: забезпечити повноту внесення актуальних відомостей про землі до кадастру; закріпити кадастрові зони та квартали, територіальних громад в межах України у кадастрі; провести валідацію семантичних та картографічних відомостей про земельні ділянки, стосовно яких зареєстровано правостановлюючі документи; сприяти виявленню та наступній реєстрації обмежень при використанні земель (територіальних зон) навколо існуючих об’єктів зі спеціальним режимом; забезпечити виявлення оперативне виявлення забруднених та порушених земель.

За результатами здійснення інвентаризації земельних ділянок створиться актуальна база даних про всі землі в межах територіальної громади в електронному вигляді та на паперових носіях. Завдяки наявності повної та точної інформації у базі даних територіальної громади: підвищується інвестиційна спроможність, спрощується знаходження земель для потенційних інвесторів та здійснення містобудівних заходів, забезпечується можливість організації дієвого контролю за станом та особливостями використання земель у громаді, знаходяться землі, що не експлуатуються або використовуються відмінно від цільового призначення чи нераціонально, оптимізуються витрати громадян України при виготовленні землепорядної документації в тому числі для відчуження землі та ін.

Враховуючи процеси децентралізації публічного управління, що активно тривають протягом останніх років в Україні, переважна більшість населених пунктів вже знаходяться у складі об’єднаних територіальних громад, а решта, так чи інакше, перебувають в процесі трансформації, то відповідно результати здійснення інвентаризації земель стануть одними з ключових факторів забезпечення результативності розвитку кожної громади.

Враховуючи вищезазначене існує необхідність вжиття заходів місцевими органами самоврядування та районними і обласними держадміністраціями, а також землевласниками і землекористувачами, щодо якнайшвидшого проведення інвентаризації всіх земельних ділянок відповідного регіону (громади), що відповідно дасть можливість не тільки ефективно управляти земельними ресурсами, а і сприяти наповненню місцевих бюджетів від плати за землю.

Література:

Закон України «Про Землеустрій» від 22 травня 2003 року № 858-IV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/858-15#Text>

ЩОДО ЗЛОЧИННОСТІ САМОЗАХОПЛЕННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ ДІЛЯНОК

Сокрута М.О, студ. 2 ст. курсу ЮФ
Науковий викладач : ст. викладач Нежевело В.В.
Сумський НАУ

Україна – держава, що володіє значним потенціалом земельних ресурсів. Вигідне географічне положення, сприятливі кліматичні умови, багаті флора і фауна, наявність курортних зон Азово-Чорноморського басейну, перспективних з точки зору фінансових інвестицій, завжди сприяли посиленню кримінального інтересу.

Як наслідок, протягом останніх десятиліть в Україні спостерігається кількісне зростання злочинів, пов'язаних з порушеннями в сфері земельного законодавства, в тому числі й їх істотна трансформація. Якщо раніше злочини в сфері земельних відносин переважно обмежувалися самозахопленнями сусідських садових або дачних ділянок, то сьогодні такі діяння все частіше набувають комерційного характеру з ознаками рейдерства і з використанням різних адміністративних важелів та бюрократичних проявів. Наразі, злочинні діяння у сфері земельних правовідносин характеризуються складними протиправними багаторівневими схемами, спрямованими на самовільне зайняття ділянок, псування і забруднення земель, їх безгосподарське використання, тощо. Тобто, можна констатувати, що в сучасних умовах на тлі загальної тенденції криміналізації суспільства, кількісного і якісного зростання всіх різновидів злочинності, поступово формується специфічний вид злочинів земельно-правового характеру, які потребують належних заходів впливу та покарання.

Відповідно до твердження К. Пономаренко, злочини земельно-правового характеру можуть вчинятися різними видами суб'єктів. Один і той же злочин може бути вчинений як загальним, так і спеціальним суб'єктом (наприклад, службовою особою; пересічним працівником; особою, на яку покладено певні професійні обов'язки тощо) [1, с. 125]. Особливо потрібно виокремити вчинення таких злочинів спеціальним суб'єктом – службовою особою. За правилами кваліфікації у випадку вчинення злочину спеціальним суб'єктом – службовою особою відповідальність настає за сукупністю злочинів: відповідна частина статті злочину проти земельних ресурсів та відповідна частина статті злочину у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг [1, с. 125].

Найрозповсюдженішим злочином залишається самовільне зайняття земельної ділянки. Статтею 197-1 Кримінального кодексу України передбачено відповідальність за самовільне зайняття земельної ділянки та самовільне будівництво на самовільно зайнятій земельній ділянці [2]. Відповідно до Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення відповідальності за порушення вимог земельного законодавства» [3], «самовільне зайняття земельної ділянки – це будь-які дії, які свідчать про фактичне використання земельної ділянки за відсутності відповідного рішення органу виконавчої влади чи органу місцевого самоврядування про її передачу у власність або надання у користування (оренду) або за відсутності вчиненого правочину щодо такої земельної ділянки, за винятком дій, які відповідно до закону є правомірними».

В свою чергу, аналіз спеціальної літератури вказує на наявність численних пропозицій щодо конкретизації змісту поняття «самовільне зайняття земельної ділянки». Так, одні вчені визначають самовільне зайняття земельних ділянок як використання її особою поза волею її власника, а також використання земельної ділянки до моменту виникнення права на неї. Проте, інші вчені слушно наголошують, що таке розуміння не враховує, що особа може користуватися земельною ділянкою й на підставі певних правочинів.

На підставі аналізу наукових праць можна дійти висновку, що самовільним зайняттям земельної ділянки доцільно вважати: - будь-які дії, які свідчать про фактичне використання не наданої легально на праві речових прав земельної ділянки, тобто без відповідних дозволів органів виконавчої влади або органів місцевого самоврядування, або ж без відповідних документів; - інші дії, які свідчать про бажання використовувати земельну ділянку порушником, що унеможливають її використання власником чи законним володільцем.

Список використаних джерел:

1. Пономаренко К. Д. До питання співвідношення суб'єктивного права на забудову та суб'єктивного права на землю. Римське приватне право: здобутки європейські та глобальні: матер. міжн. колокви. (м. Одеса, 27 жовтня 2018 р.) / За заг. ред. д. ю. н., проф. Є.О. Харитонова. Одеса: Фенікс, 2018. С. 123–125.
2. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2002 року № 2341-III. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>. (дата звернення: 05.03.23).
3. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення відповідальності за порушення вимог земельного законодавства: Закон України від 15.04.2008 р. № 271-VI URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/271-17> (дата звернення: 03.03.2023).

ЩОДО МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ У СФЕРІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ МІСТ

Солдаткін І., аспірант кафедри адміністративного та інформаційного права, спец. 081 «Право»
Науковий керівник: проф. І.В. Арістова
Сумський НАУ

Розглядаючи концепцію сталого розвитку міст з юридичної точки зору, варто виокремити базові принципи, серед яких: необхідність збереження природних ресурсів на благо майбутніх поколінь (принцип справедливості між поколіннями); використання природних ресурсів у спосіб, який є «сталим», «розсудливим», «раціональним», «мудрим», або «доцільним» (принцип сталого використання); використання природних ресурсів, яке передбачає обов'язковість врахування однією державою потреб інших держав (принцип справедливого використання); необхідність забезпечення того, щоб екологічні міркування інтегруються в економічні та інші плани розвитку, програми та проекти, а також потреби розвитку враховуються при застосуванні екологічних цілей (принцип інтеграції).

Є низка прикладів міжнародних договорів, які формують принципи сталого розвитку міст, основними є наступні:

Конвенція про всевітню спадщину (Convention on the Protection of World Cultural and Natural Heritage, 1972) [1], яка була ухвалена на XVII сесії ЮНЕСКО (UNESCO) в Парижі. Учасниками цієї Конвенції є близько 200 країн світу, в тому числі і Україна, яка ратифікувала документ 4 жовтня 1988 року.

Віденська конвенція про охорону озонного шару (The Vienna Convention for the Protection of the Ozone Layer, 1985) [2] і Монреальський Протокол про речовини, що руйнують озонний шар (Montreal Protocol on Substances that Deplete the Ozone Layer, 1987), метою яких стало сприяння співробітництву шляхом систематичних спостережень, досліджень та обміну інформацією про вплив діяльності людини на озонний шар, а також ухваленню законодавчих ініціатив проти діяльності, яка може мати негативний вплив на навколишнє середовище. Україною підписано та ратифіковано вказані документи у 1988 році.

Рамкова конвенція ООН про зміну клімату (UN Framework Convention on Climate Change, UNFCCC, 1992) [3] та Кіотський протокол (Kyoto Protocol, 1997) встановлюють основні правові рамки та принципи міжнародного співробітництва щодо зміни клімату з метою стабілізації концентрації парникових газів в атмосфері, щоб уникнути небезпечного антропогенного втручання в кліматичну систему. Рамкову конвенцію ООН про зміну клімату від імені України було підписано 11 червня 1992 року на Конференції ООН з навколишнього середовища в м. Ріо-де-Жанейро і ратифіковано 29 жовтня 1996 року.

Конвенція про біологічне різноманіття (The Convention on Biological Diversity, CBD, 1992) [4], метою якої є збереження біологічного різноманіття, сталого використання його компонентів і справедливого та рівноправного розподілу вигод, що виникають у результаті використання генетичних ресурсів». Документ було ратифіковано 196 країнами світу, серед яких і Україна.

Варто зазначити, що в листопаді 2021 року представники Фонду Міжнародних стандартів фінансової звітності оголосили про створення нової ради зі встановлення стандартів – Ради з міжнародних стандартів сталого розвитку (ISSB). Метою її створення є розробка всеосяжної глобальної бази стандартів доступності інформації, пов'язаної зі стійким розвитком, в тому числі і міст, яка надає інвесторам та іншим учасникам ринку капіталу інформацію про ризики компаній, пов'язаних зі сталим розвитком, і можливості, щоб допомогти їм приймати обґрунтовані рішення.

Отже, аналіз існуючої бази міжнародних стандартів у сфері сталого розвитку міст та формування нових набуває дедалі більшої актуальності і сприятиме ефективному правовому регулюванню суспільних відносин у цій сфері.

Список використаної літератури

1. Convention on the Protection of World Cultural and Natural Heritage. URL: <https://whc.unesco.org/en/conventiontext/>
2. The Vienna Convention for the Protection of the Ozone Layer. URL: <https://ozone.unep.org/treaties/vienna-convention?q=ru/treaties/venskaya-konvenciya>
3. UN Framework Convention on Climate Change. URL: <https://unfccc.int/>
4. The Convention on Biological Diversity. URL: <https://www.un.org/en/observances/biological-diversity-day/convention#:~:text=The%20Convention%20on%20Biological%20Diversity,been%20ratified%20by%20196%20nations.>

НОВІТНЯ ЄВРОПЕЙСЬКА ПОЛІТИКА ЩОДО ДОСТУПУ ДО ПУБЛІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ В АГРАРНІЙ СФЕРІ

Солдаткін С., аспірант кафедри адміністративного та інформаційного права, спец. 081 «Право»
Науковий керівник: проф. І.В. Арістова
Сумський НАУ

За останніми статистичними даними в 161 країні світу функціонує близько 570 мільйонів аграрних господарств. Завдяки останнім технологічним досягненням сільське господарство суттєво змінилося завдяки застосуванню інноваційних технологій, таких як смартфони, польові датчики, дрони, роботи, точне обладнання, супутники, технологія GPS, тощо. Ці та інші цифрові сільськогосподарські технології використовують великі обсяги даних із багатьох джерел, які збирають, зберігають, інтегрують та аналізують дані конкретного підприємства, щоб передбачити подію, рекомендувати рішення, створювати автоматизовані інструменти для автоматичного реагування на зовнішні події.

2 грудня 2021 року країнами Європейського Союзу було офіційно ухвалено угоду про реформу Спільної аграрної політики, яка набула чинності 1 січня 2023 року та відкрила шлях до більш справедливої, екологічної та орієнтованої на ефективність політики в аграрній сфері. На період 2023-2027 років спільна сільськогосподарська політика буде побудована навколо десяти ключових цілей: забезпечення справедливого доходу для фермерів, підвищення конкурентоспроможності, покращення позицій фермерів у харчовому ланцюгу, дії щодо запобігання змін клімату, турбота про навколишнє середовище, збереження ландшафтів та біорізноманіття, підтримка оновлення поколінь, поживлення сільських районів, захист якості їжі та здоров'я, сприяння знанням та інноваціям. В межах даного дослідження акцентуємо увагу на останній цілі, яка стверджує наступне: «Підтримка обміну знаннями, навчання, поради та інновації є ключовими для забезпечення розумного та сталого сільського господарства, лісового господарства та сільських територій» [1].

Ключовою метою зазначеної Цілі є модернізація сільського господарства та сільських територій шляхом заохочення та обміну знаннями, інноваціями та цифровізацією, а також шляхом заохочення їх використання фермерами через покращений доступ до досліджень, інновацій, обміну знаннями та навчання. В той же час, масовий збір даних підвищує ризик конфіденційності, який варіюється від ідентифікації, втрати репутації, неправильного використання даних, відсутності або обмеженості контролю. Важливим аспектом конфіденційності даних є захист від неправомірного їх використання, запобігання несанкціонованому доступу і посилення захисту персональних даних.

5 липня 2022 року Європейським парламентом ухвалено Закон про цифрові послуги, який охоплює соціальні медіа і ринки та спрямований на боротьбу з поширенням незаконного контенту, дезінформації в Інтернеті та іншими суспільними ризиками. Метою вказаного нормативно-правового акту є покращення захисту споживачів та їхніх основних прав в Інтернеті, встановлення прозорості і чіткої системи підзвітності для онлайн-платформ, сприяння інноваціям, зростанню та конкурентоспроможності на єдиному ринку.

Закон про цифрові послуги значно вдосконалює механізми видалення незаконного контенту та ефективного захисту фундаментальних прав користувачів в Інтернеті і передбачає наступне [2]:

- заходи для протидії незаконним товарам, послугам або інформації в Інтернеті;
- нові зобов'язання щодо відстеження бізнес-користувачів на онлайн-ринках, щоб допомогти ідентифікувати продавців нелегальних товарів;
- ефективні гарантії для користувачів, включаючи можливість оскаржити рішення платформ щодо модерації вмісту інформації;
- заборона на певний тип цільової реклами на онлайн-платформах;
- заходи прозорості для онлайн-платформ;
- доступ для дослідників та аудиторів до ключових даних найбільших платформ і пошукових систем для запобігання онлайн-ризикам.

Отже, політика ЄС спрямована на забезпечення сталого майбутнього для європейських аграрного сектору, надання більш цілеспрямованої підтримки фермерським господарствам, в тому числі і в сфері доступу до публічної інформації шляхом цифровізації.

Список використаних джерел

1. Common agricultural policy: An official website of the European Union. URL: https://agriculture.ec.europa.eu/common-agricultural-policy_en
2. The Digital Services Act: ensuring a safe and accountable online environment: An official website of the European Union. URL: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/digital-services-act-ensuring-safe-and-accountable-online-environment_en

ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОХОРОНИ ЗЕМЕЛЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ

Сухоставець В.Р., студ. ЮФ
Науковий керівник: доц. Стрельник В.В.
Сумський НАУ

Земля споконвіку вважалася найбільшою цінністю українського народу. Україна має потужний земельно-ресурсний потенціал. Наша держава є одним із основних постачальників продовольчих культур у світі. Український показник площі ріллі з розрахунку на душу населення взагалі вважається найвищим серед європейських країн. Відомо, що особливістю земельних ресурсів нашої держави є порівняно висока родючість. Розораність земель сільськогосподарського фонду в Україні найвища у світі, становить 72%. Великою проблемою залишається погіршення якості фонду землі. З даною проблемою наразі зіткнулася кожна область України. Причин погіршення стану сільськогосподарських земель безліч, зокрема: зміна клімату, що призводить до осушення земель, суттєвого зменшення ґрунтових вод, або ж навпаки підтоплення та засолення ґрунтів. Велика площа земель наразі є непридатною та забрудненою внаслідок ведення воєнних дій в Україні. Виробничі підприємства також наносять велику шкоду ґрунтам своїми діями: 1) вивезення відходів; 2) внесення великої кількості мінеральних добрив і пестицидів; 3) здійснення господарювання на своїх земельних ділянках без суворого екологічного контролю; 4) забруднення земельних ділянок бойовими припасами та мінами, внаслідок активних бойових дій на деяких територіях України. Враховуючі такі великі масштаби потенційної небезпеки для сільськогосподарських земель основою правової охорони земель сільськогосподарського призначення необхідно визнавати не лише захист від шкідливого антропогенного впливу, відновлення їх продуктивності, а також відтворення та підвищення родючості ґрунтів. Законодавство передбачає не лише заходи, щодо охорони та забезпечення родючості земель, але й також щодо відновлення земель, які вже були піддані деградації, адже таких земельних ділянок в Україні наразі безліч. Метою нашого дослідження є визначення основних заходів, що вчиняє держава щодо охорони земель сільськогосподарського призначення, що спрямовані на збереження родючості земель, а також на боротьбу з штучними та природними процесами, що погіршують стан ґрунтів.

Погоджуємося з позицією доктора юридичних наук з земельного права, професора П.Ф. Кулинич, який вважає, що у земельному законодавстві України доцільно використовувати дві групи норм права для забезпечення охорони сільськогосподарських земель. До першої групи можна віднести, норми що суворо регламентують діяльність у сфері охорони земель сільськогосподарського призначення, як на регіональному так і на національному рівнях, а також на рівні окремих власників і користувачів земельних ділянок. До другої групи норм права, слід віднести навпаки заохочувальні норми права, що закріплюють правові стимули для забезпечення вжиття заходів щодо охорони земель, серед суб'єктів господарювання. Такий підхід дозволяє отримати вагомий результат у сфері охорони земель. Конституція України визначає, що земля є основним національним багатством, що перебуває під особливою охороною держави. Переконані, що зазначена норма права слугує основоположним становленням для розробки всього землевпорядного законодавства. Таке конституційне положення є підставою для правової охорони землі як основного елемента навколишнього середовища. Також чинне законодавство зазначає, що будь-яка господарська діяльність, що зумовлює собою забруднення ґрунтів понад допустимі норми, є забороненою в Україні. Земельний кодекс також включає в поняття охорони земель наступні твердження: 1) захист земель від ерозій і підтоплення, заболочення, засолення і т.д; 2) захист земель від забруднення хімічними речовинами; 3) обґрунтування та забезпечення досягнення раціонального землекористування; 4) захист сільськогосподарських і лісових угідь від незаконного використання; 5) попередження погіршення земельних угідь та їх естетичного стану.

Головним завданням законодавця є забезпечення раціонального використання земель, проведення робіт, щодо відновлення земельних ресурсів, а також підвищення родючості ґрунтів. Законом України «Про охорону земель» та Земельним кодексом України передбачаються заходи, що діють на упередження природним і штучним процесам, що погіршують якість сільськогосподарських земель. До подібних заходів можна віднести: агротехнічні, лісомеліоративні, організаційно-господарські та заходи по запобіганню ерозії ґрунтів. Підсумовуючи слід зазначити, що питання охорони земель сільськогосподарського призначення має стати одним із пріоритетних напрямків державної політики. Адже покращення стану таких земель зберігає великий ресурс для українців. Правильне його використання надасть можливість у майбутньому значного покращення економічного рівня України, закріплення позиції лідера на світовому ринку землі, чи збереження рейтингу, на якому Україна знаходиться на теперішній час. Беззаперечно поліпшення екологічно стану земель у нашій країні забезпечить суттєве оздоровлення умов життя людини.

ОСОБЛИВОСТІ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Тимченко Н.В., студ. ЮФ, спец. «Геодезія та землеустрій»
Надточій Є.А. студ. ЮФ, спец. «Геодезія та землеустрій»
Канівець О.М., старший викладач
Сумський НАУ

Повномаштабне вторгнення Російської Федерації на територію України, що розпочалося 24 лютого 2022 року, занесло свої корективи не лише в життя кожного українця, а й також чимало змін було запроваджено до земельного законодавства. Адже, земля – це найцінніший скарб, що здавна цінувався українцями, вона є запорукою економічного розвитку нашої держави. За період дії воєнного стану на території України, законодавство що регулює земельні відносини, підлягало змінам неодноразово. Законодавець приділяє цій ланці права неабияку увагу, адже від цього залежить безпека не лише аграрної та земельної сфери діяльності, а й безпека України в цілому. Верховною радою України було прийнято низку нормативно-правових актів, що спрямовані на адаптацію земельних відносин у нашій новій дійсності. В цій статті ми й пропонуємо провести короткий аналіз, змін які було внесено до земельного законодавства в умовах дії воєнного стану.

Останні законодавчі зміни у сфері земельних відносин несуть за собою, як спрощення деяких процедур, так і певні заборони та обмеження. З перших днів повномаштабного вторгнення російської Федерації на територію України, ринок землі було майже повністю зупинено. Також було, обмежено доступ до Національної кадастрової системи України. Запроваджуються обмеження на генерування земельних ділянок, та щодо їх безоплатної передачі, та проведення торгів з купівлі-продажу земель сільськогосподарського призначення, які перебувають у державній та комунальній власності тощо. Але з травня 2022 року, ринок землі розпочинає поступово оживати, поетапно відновлюється доступ до геокадастрових систем, ціна на землю загалом залишається стабільною порівнянно з 2021 роком (у жовтні 2022 року вартість гектара землі коштувала близько 38 тис. грн.). Для запобігання повного зупинення ринку земель та підтримання економіки нашої країни Урядом та Парламентом було також спрощено механізм надання в оренду земельних ділянок, що перебувають в державній та комунальній власності. Тепер дана процедура проводиться без спеціальних земельних аукціонів та торгів, але встановлено характерні умови для передачі в оренду таких земель: 1) максимальний термін оренди становить – 1 рік; 2) предметом договору оренди може бути тільки земельна ділянка сільськогосподарського призначення; 3) присвоєння кадастрових номерів об'єктам оренди наразі не є обов'язковим; 4) орендарі не мають права продовжувати таку оренду на наступний рік; 5) договори оренди укладаються тільки в електронній формі; 6) реєстрація договорів оренди проводиться районними адміністраціями в Книгах реєстрації землекористувань; 7) максимальна орендна плата становить 8 % нормативної грошової оцінки землі, визначеної за середньою нормативною грошовою оцінкою одиниць ріллі в районі.

Аналізуючи численні правові норми, що регулюють земельне право України, постає питання, якою буде подальша доля земельних ділянок, розташованих на тимчасово окупованих територіях чи в районах активних бойових дій. Адже всі тимчасово окуповані території, безперечно, є невід'ємною частиною території України. Варто зазначити, що будь-який правочин вчинений на тимчасово окупованій території земельних ділянок, слід вважати таким, що порушує вимоги Закону щодо правового режиму на тимчасово окупованих територіях України, та іншого законодавства. Такий правочин вважається нікчемним від часу його вчинення і не несе за собою жодних юридичних наслідків, окрім тих, що стосуються його недійсності. При цьому використання та ведення сільського господарства громадянами України на окупованих територіях не заборонено. В період дії воєнного стану було також змінено порядок сплати податків за користування земельними ділянками, а саме Верховною радою було прийнято Закон, що вносить зміни до Податкового кодексу, яким визначаються норми на період запровадження воєнного стану щодо плати за користування землею.

Отже, проведене дослідження дозволило дійти наступних висновків: 1) Війна суттєво вплинула на всі ланки Земельного права, але Україні вдалося вистояти перед всіма труднощами, та максимально систематизувати забезпечення реалізації Земельного права в Україні. 2) Щоб забезпечити громадян від можливих негативних наслідків при укладенні різного роду правочинів було запроваджено ряд заборон та обмежень. 3) Земельні торги та аукціони не проводяться. 4) Змінилась процедура передачі земельної ділянки в оренду. 5) Громадяни України в період війни позбавлені права отримати земельну ділянку в рамках безоплатної приватизації. На наше переконання, всі рішення які були прийняті державним керівництвом в період воєнного стану є злагодженими та конструктивними. Адже зараз ми повинні приділяти особливу увагу вирішенню питань у сфері реалізації Земельного законодавства. Завдяки таким діям ми зможемо не лише забезпечити стабільність економіки, а й вберегти право кожного українця на користування рідною Землею.

Література:

1. Ліга закон [Електронний ресурс] : [Веб-сайт]. – Електронні дані. – Київ :НБУВ, 2022. – Режим доступу: <https://ips.ligazakon.net/document/TM067740> (дата звернення 31.03.2023 року).

ЩОДО ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОЛОГІЧНИХ ПРАВ ЛЮДИНИ

Удовенко Р., аспірант кафедри адміністративного та інформаційного права, спец. 081 «Право»
Науковий керівник: д.ю.н., доцент І.О. Кравченко
Сумський НАУ

Права людини та навколишнє середовище нерозривно пов'язані між собою: чисте, здорове та стійке довкілля має важливе значення для реалізації прав людини. Вплив зміни клімату, нераціональне управління та використання природних ресурсів, забруднення повітря, землі та води, нераціональне управління хімічними речовинами та відходами та, як наслідок, втрата біорізноманіття перешкоджають здійсненню цих прав, а екологічна шкода має негативні наслідки, як прямі, так і непрямі, для ефективної реалізації всіх прав людини. Право на здорове довкілля пов'язане з існуючим міжнародним правом, і підтверджується, що його просування вимагає цілковитого виконання багатосторонніх екологічних угод.

У 1972 році Конференція ООН з навколишнього середовища в Стокгольмі, яка завершилася власною історичною декларацією, була першою, яка поставила проблеми навколишнього середовища на перший план міжнародних проблем і ознаменувала початок діалогу між промислово розвиненими країнами та країнами, що розвиваються, за посиланням між економічним зростанням, забрудненням повітря, води та океану та добробутом людей у всьому світі.

28 липня 2022 року Генеральна Асамблея Організації Об'єднаних Націй прийняла резолюцію, яка нарешті визнала це право і проголосила, що кожна людина на планеті має право на здорове довкілля. Це знакове рішення, співавторами якого стали 117 країн світу, є результатом роботи різних зацікавлених сторін щодо виконання своїх міжнародних зобов'язань та активізації зусиль для їх реалізації. Резолюція, заснована на аналогічному тексті, прийнятому в жовтні 2021 року Радою з прав людини, закликає держави, міжнародні організації та бізнес-підприємства посилювати заходи для забезпечення здорового довкілля для всіх [1].

Хоча загальновизнаного визначення права на здорове довкілля не існує, загалом вважається, що це право включає матеріальні та процесуальні елементи. Основні елементи включають: чисте повітря; безпечний і стабільний клімат; доступ до водних ресурсів та відповідних санітарних умов; здорові та екологічні продукти харчування; нетоксичне середовище для життя, роботи, навчання; здорове біорізноманіття та екосистеми. Процедурні елементи передбачають доступ до інформації, право брати участь у прийнятті рішень, а також доступ до правосуддя та ефективних засобів правового захисту. Реалізація права на здорове навколишнє середовище також вимагає міжнародної співпраці, солідарності та справедливості в екологічних діях, включаючи мобілізацію ресурсів, а також визнання екстериторіальної юрисдикції над шкодою правам людини, спричиненою погіршенням навколишнього середовища.

За словами Генерального секретаря ООН Антоніу Гутерріша нещодавно визнане право на безпечне довкілля матиме вирішальне значення для подолання потрійної планетарної кризи: зміни клімату, забруднення та втрати біорізноманіття [2].

Варто зазначити, що право на чисте, здорове та стале довкілля, нещодавно визнане Радою з прав людини та Генеральною Асамблеєю, визначено як каталізатор системних змін та прискореного прогресу на шляху до досягнення Цілей сталого розвитку.

Список використаної літератури:

1. Human Rights and the Environment. URL: <https://www.genevaenvironmentnetwork.org/resources/updates/human-rights-and-the-environment/>
2. What is the Right to a Healthy Environment: Information Note. URL: <https://www.ohchr.org/sites/default/files/documents/issues/climatechange/information-materials/2023-01-06/r2heinfofinalweb.pdf>

ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ GPS ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ТОЧНОСТІ ГЕОДЕЗИЧНИХ ВИМІРЮВАНЬ

Цілюрик М.В., студ. 4 курсу ЮФ, спеціальність «Геодезія та землеустрій»
Науковий керівник: доц. Ю.Л. Складар
Сумський НАУ

Геодезичні вимірювання є важливою складовою будівельних та картографічних роб. Вони використовуються для визначення географічного положення та висоти будівель, споруд, доріг, мостів, трубопроводів та інших об'єктів. Однак, виникають труднощі з точністю вимірювань, особливо при роботі у важкодоступних місцях або в зоні поганої видимості.

GPS – це глобальна система навігації, яка складається з 24 супутників, що обертаються навколо Землі. GPS забезпечує точні географічні координати та висоту будь-якої точки на земній поверхні. За допомогою GPS, геодезист може точно визначити місцезнаходження, висоту, азимут та кут нахилу геодезичних точок.

GPS використовується в геодезії для зменшення помилок при вимірюванні та підвищення точності геодезичних даних. Одним з найбільш важливих застосувань GPS є визначення координат важкодоступних місць, наприклад, пагорбів, гір та лісів. Ці місця можуть бути складними для вимірювань наземними приладами, іноді вони можуть бути небезпечними або недоступними. GPS дозволяє геодезистам точно визначити координати цих місць, що знижує ризик помилок та небезпеку для робітників [1].

Також, GPS є важливим інструментом для геодезичних вимірювань при створенні карт, планів міст та інфраструктури, таких як дороги та мости. Вимірювання з використанням GPS забезпечують більш точні дані, що дозволяє розраховувати та розробляти більш ефективні та безпечні плани для будівництва й реконструкції інфраструктури.

Використання технології GPS має кілька переваг над традиційними методами геодезичних вимірювань. По-перше, GPS дозволяє здійснювати вимірювання з високою точністю, що дає змогу розробляти більш точні та ефективні плани для будівництва та реконструкції. По-друге, використання GPS знижує час виконання геодезичних робіт, що дозволяє зберегти час та кошти на проекті. По-третє, GPS забезпечує більшу безпеку працівників, оскільки вимірювання можуть бути здійснені з безпечної відстані.

Однак, використання GPS має свої обмеження та недоліки. Наприклад, у густому лісі, каньйонах або місцях з високими будівлями сигнал GPS може бути втрачений або вкрай слабкий, що знижує точність вимірювань. Також, залежно від погодних умов, наприклад, високої вологості повітря, дощу чи снігу, точність вимірювань може знизитись. Окрім того, щоб отримати максимально точні результати вимірювань, необхідно мати доступ до якнайбільшої кількості супутників, що не завжди можливо у важкодоступних місцях або в зонах з високими будівлями. Тому, геодезист повинен завжди бути готовий до можливих обмежень та недоліків використання GPS та мати альтернативні методи для вимірювання у таких випадках [2].

Недоліки використання GPS можуть проявлятися, якщо геодезичні роботи потрібно проводити в містах. Умови міста створюють певні труднощі для використання GPS. Зокрема, висока забудованість території міст може призводити до того, що сигнали від супутників не доходять до приймача GPS або відбиваються від будівель і перешкод, що призводить до зниження точності визначення координат.

Для вирішення цих проблем можуть використовуватися різні методи та технології. Наприклад, можна встановлювати приймачі GPS на вищих поверхах будівель або використовувати мультипатовий прийом для отримання більш точних результатів. Також можна використовувати додаткові джерела інформації, такі як картографічні дані та аерофотозйомка.

Крім того, в останні роки стали досить популярними такі технології, як Real-Time Kinematic (RTK) та Precise Point Positioning (PPP), які дозволяють досягти більшої точності при вимірюваннях GPS в будь-яких умовах, включаючи міські.

Технологія GPS є невід'ємною частиною сучасної геодезії. Використання GPS для геодезичних вимірювань забезпечує точність та ефективність, що робить її незамінною в будівельній та геодезичній галузях. Застосування GPS дозволяє зменшувати ризики виникнення помилок, зберігає час та кошти та забезпечує більшу безпеку працівникам. Таким чином, використання технології GPS має значний вплив на підвищення точності геодезичних вимірювань та розвиток багатьох галузей господарювання.

Література:

1. Черняга П.Г., Янчук Р.М., Бялик І.М. Супутникова геодезія. Рівне, 2009. – 150 с..
2. Третьак К.Р., Кучер О.В., Романишин І.Б. Побудова геодезичних мереж супутниковими радіонавігаційними технологіями. - 2006. - 162 с.

РОЗВИТОК ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН – ЗАПОРУКА НАДІЙНОЇ ОХОРОНИ ЗЕМЕЛЬНИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ

Черевач О.О., студ. 5 курсу ЮФ, спеціальність «Геодезія та землеустрій»
Гончаров В.В. ст. викладач кафедри ГТЗ
Сумський НАУ

Норми земельного законодавства базуються на Конституції України, які забезпечують права та обов'язки, які є обов'язковими до виконання всіх земельних відносин суб'єктами господарської діяльності. Законодавство звертає важливу увагу щодо охорони земель сільськогосподарського (далі – с/г) призначення яке реалізовує плани по відтворенню родючості та стійкості ґрунтів та їх збереженню.

Правові норми про охорону земель має на меті такі чинники, як недопущення шкоди земельним ресурсам України та забезпечення їх надійної охорони. Використання земельного ресурсу нашої держави неможливо вважати таким, що забезпечує раціональне землекористування. На цей час в Україні нараховується більш як 13 мільйонів гектарів земель, які зазнали ерозійних впливів. З них 11 мільйонів відносяться до с/г земель і такі процеси постійно зростають.

Значна кількість земель сільгосппризначення (біля 85%), які були передані у власність знаходяться у користуванні сільськогосподарських підприємств. Використання цих земель відбувається на підставі укладених договорів оренди, де більшість укладені на короткострокові терміни. З приводу цього практика свідчить, що сільгосппідприємства не зацікавлені на вкладення коштів на підвищення родючості ґрунтів.

В Україні значиться більш, як одного мільйона гектарів малопродуктивних, деградованих та техногенно забруднених земель, які підлягають технічного, біологічного впливу тобто консервації. Значна кількість малопродуктивних земель 315 тисяч гектарів потребують поліпшень. На стан земельних ресурсів держави впливають і другі негативні фактори такі, як кислотність, солонцюватість, перезволоженість.

На законодавчому рівні одним із нагальних нормативних актів земельного законодавства щодо охорони земель був прийнятий Постановою Кабміну від 02.02.2022 року № 86 «Про затвердження Правил розроблення робочих проектів землеустрою. Правила впорядкували види робочих проектів, встановлено їх перелік. До такого переліку увійшли робочі проекти щодо: рекультиватії порушених земель; зняття та перенесення родючого шару ґрунту; консервації деградованих, малопродуктивних і техногенно забруднених земель; поліпшення стану с/г угідь і лісових земель; захисту земель від ерозії, та інших негативних руйнівних процесів [1].

Вирішення проблем щодо недопущення руйнації нашого земельного фонду заради отримання сільгоспвиробниками надприбутків повинно розглядатись терміново. Одним із основних завдань є запровадження адміністративної та цивільної відповідальності за нанесені збитки в використанні землі з порушенням агротехнологій. Також необхідно застосувати держконтроль за родючістю ґрунтів проводячи їх постійне обстеження з видачою агрохімічних паспортів. Впровадження цього можна констатувати фактами без господарського використання с/г земель, яке виражається в недотриманні агротехнологій в вирощуванні сільгоспкультур.

Такий підхід по використанню с/г земель призведе до втрати родючості ґрунтів, а також спонукання до різних руйнівних процесів. Покінчити з такою складною ситуацією негативного використання земель с/г призначення можливо насамперед на законодавчому рівні заборонивши сільськогосподарським підприємствам користування земель без проектної документації, що забезпечує еколого-економічне обґрунтування сівозмін.

Неналежне ставлення до земельного ресурсу, як основної матеріальної цінності держави може призвести до екологічно небезпечних наслідків. В цілях вирішення проблем з охорони земель пропонуємо:

- на законодавчому рівні забезпечити територіальні громади в повному обсязі здійснювати функцію державного контролю;
- на регіональному рівні створити довгострокові програми охорони земель регіону з залученням коштів бюджету та фізичних і юридичних осіб;
- забезпечення проведення агрохімічних обстежень, в першу чергу земель державної власності;
- посилити відповідальність за порушення використання земель с/г призначення.

Список використаної літератури:

1. Правила розроблення робочих проектів землеустрою: постанова КМУ від 02.02.2022 р. № 86
Дата оновлення: 05.11.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/86-2022-%D0%BF#Text> (дата звернення 16.03.2023).

ВІДШКОДУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ ШКОДИ В УМОВАХ ВІЙНИ

Черепіна С., студ. ЮФ
Науковий керівник: доц. Стрельник В.В.
Сумський НАУ

Війна та конфлікти спричиняють серйозні екологічні проблеми, що мають довгострокові наслідки для довкілля та здоров'я людей. У таких випадках відшкодування екологічної шкоди є важливим кроком у відновленні довкілля та забезпеченні безпеки для населення. Пошкоджена інфраструктура, проблеми з водними ресурсами, знищення лісів і забруднення природних територій як наслідки військового конфлікту, що мають підтвердження супутниковими зображеннями, дослідженнями з відкритих джерел та офіційними звітами, свідчать про тривалість процесу відновлення. Навіть, припинення конфлікту не вирішує ситуацію. Адже наслідки бойових дій, боєприпаси, заміновані території містять небезпеку для навколишнього середовища.

Так, пункт 3 статті 35 Додаткового протоколу до Женевської конвенції, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Протокол I) забороняє застосовувати методи або засоби ведення воєнних дій, що мають на меті завдати або завдадуть довгочасну та суттєву шкоду навколишньому середовищу. Стаття 55 цього ж Протоколу вимагає під час ведення воєнних дій проявляти турботу про захист довкілля від зазначеної шкоди.

Однак, процес відшкодування екологічної шкоди в умовах війни є складним і складатися з наступних етапів:

1. оцінка шкоди - визначити розмір екологічної шкоди, що завдано природі. Полягає у проведенні аналізу забруднення води, ґрунту та повітря, втрат біорізноманіття та інших екологічних проблем;
2. визначення відповідальних, причетних до виготовлення зброї, її використання, що стали причиною заподіяння екологічної шкоди;
3. встановлення компенсації: фінансова виплата, спрямована на відновлення довкілля та підтримки людей, що постраждали від екологічної шкоди;
4. відновлення навколишнього середовища як важливий напрям зменшення екологічної шкоди: забезпечення безпечного доступу до води та ґрунту, очищення забрудненої території, відновлення екосистем і біорізноманіття. У цьому процесі можуть приймати участь організації, громадськість, науковці та волонтери.

Важливо зазначити, що відшкодування екологічної шкоди, завданої в умовах війни, є складним і тривалим процесом, його успішність залежить від багатьох факторів. А саме доступ до ресурсів, співпраця із сторонами конфлікту, наявність експертів і технологій для відновлення природи. Крім того, важливо враховувати потенційні наслідки дій, що призводять до екологічної шкоди, запобігати їм у майбутньому, наприклад, шляхом впровадження більш екологічно безпечних технологій і відповідальних практик.

У цілому, відшкодування екологічної шкоди в умовах війни та створення безпечних умов для людей потребує багато зусиль і співпраці між різними сторонами, в тому числі громадськістю та науковцями, з метою забезпечення успішного відновлення екосистем і біорізноманіття.

Стаття 91 Додаткового протоколу I до Женевської конвенції від 12 серпня 1949 року передбачає встановлення відповідальності за порушення зазначеного протоколу. Згідно з цією статтею, кожен держава-учасниця Протоколу зобов'язана прийняти необхідні заходи щодо попередження порушень цього Протоколу, накладати ефективні санкції на тих, хто порушує його положення. Крім того, стаття 91 передбачає, що будь-яка особа, незалежно від її національності, що порушує Протокол, може бути притягнута до відповідальності.

Отже, за порушення Додаткового протоколу I до Женевської конвенції від 12 серпня 1949 року, стосовно захисту жертв міжнародних збройних конфліктів, передбачена відповідальність, яка може бути належним чином накладена на держави-учасниці та окремих осіб, що порушують положення цього Протоколу. Зокрема, якщо держава-учасниця порушує положення Протоколу, інші держави-учасниці можуть вживати заходів, передбачених міжнародним правом, щоб забезпечити дотримання норм Протоколу. Такі заходи можуть включати санкції, економічні заходи або навіть військову дію.

Окрім особи, такі як військові або цивільні особи, також можуть нести відповідальність за порушення положень Протоколу. Зокрема, якщо така особа вчинила військовий злочин, то її можуть притягнути до відповідальності за міжнародним правом. Відповідальність за порушення положень Протоколу застосовується шляхом судового переслідування або екстрадиції до країни, де вчинені злочини.

МЕТАМОДЕРНІЗМ С ТОЧКИ ЗОРУ РОБІНА ВАН ДЕН АККЕРА

Чигрин О.А студ.1 курсу ФВМ
Науковий керівник: доц. Шевель
Сумський НАУ

Робін ван ден Аккер — нідерландський філософ і теоретик та культуролог, відомий своїм внеском у сферу метамодернізму. У своїй книзі «МЕТАМОДЕРНІЗМ. ІСТОРИЧНІСТЬ, АФЕКТ І ГЛИБИНА ПІСЛЯ ПОСТМОДЕРНІЗМУ» ван ден Аккер визначає головні особливості метамодерністського руху, він прагне створити нову основу, фундамент для розуміння світу після епохи постмодернізму.

На думку ван ден Аккера, підйом метамодернізму можна розглядати як відповідь на обмеження постмодернізму, який, на його думку, стає все більш неактуальним і застарілим з точки зору міркувань та ідей які в ньому виникали, а тепер перед обличчям швидкого та прогресивного світу 21 століття це помітно ще краще. Постмодернізм, з його акцентом на скептицизмі, іронії та релятивізмі, не зміг забезпечити послідовну та значущу структуру для розуміння світу, а натомість сприяв розвитку почуттів розгубленості та дезорієнтації в тогочасному суспільстві. На відміну від цього, метамодернізм пропонує більш позитивний і проактивний підхід до світу. Він підкреслює важливість сенсу, мети в нашому житті та націлений на те щоб знайти шлях вперед за межі та рамки, що поставив постмодернізм. Замість того, щоб повністю відкинути ідеї постмодернізму, метамодернізм прагне розвинути та розширити його ключові ідеї, він бере краще що було у постмодернізмі, створюючи нову структуру для розуміння світу, яка є більш актуальною та правильною для суспільства сьогодення.

Одним із ключових аспектів філософії метамодернізму Ван ден Аккера є його акцент на важливості вибухового характеру та емоцій у нашому розумінні світу. На протигагу холодній, відстороненій позиції постмодернізму, метамодернізм визнає життєво важливу роль, яку відіграють емоції у формуванні нашого сприйняття та досвіду світу. У ідеях Аккера стверджується, що ми повинні бути відкритими для всього спектру наших емоційних переживань і дозволяти їм та направляти наші дії та приймати рішення, щоб зробити світ навколо легшим і менш холодним. Відсторонення людей один від одного стало дуже помітним за останні роки, зараз люди стали мислити прямо та по ділу, не маючи часу на емоційну складову життя, яке є дуже важливими для людини та її ментальної частини. Окрім фокусування на вибуховому характері та емоціях, метамодернізм також говорить про важливість історичного контексту в нашому розумінні світу. Замість того, щоб розглядати світ як сукупність роз'єднаних і ізольованих подій, метамодернізм проводить взаємозв'язок усіх речей, відкриваючи ту їх сторону де вони пов'язані між собою. Він стверджує, що ми повинні брати до уваги історичний і культурний контекст, у якому відбуваються події, щоб повністю зрозуміти їхнє значення та вплив.

Однією з ключових ідей, яку досліджує Ван ден Аккер у своїй книзі, є концепція «глибини» в метамодернізмі. На протигагу неглибокого, часом навіть поверхневого розкриття значної частини проблем на етапі постмодернізму, метамодернізм наголошує на важливості взаємодії зі світом на глибшому, більш осмисленому рівні. У ній стверджується, що ми повинні прагнути з'єднатися зі світом у спосіб, який дозволить нам доторкнутися до його глибин і відчути увесь спектр емоцій які надає навколишнє середовище, бути більш відкритим до нового.

Недоліками метамодернізму можна вважати те, що цей концепт може бути важко розуміти та застосовувати в практиці, оскільки він не має чіткої форми та визначеного набору принципів. Також можливим недоліком є те, що метамодернізм може бути сприйнятий як ще один модний тренд, який може втратити свою актуальність з часом.

Деякі критики також стверджують, що метамодернізм може бути занадто оптимістичним та ідеалістичним, оскільки він прагне створити ідеальне майбутнє, яке може не бути реалістичним або практичним. Крім того, деякі можуть вважати, що метамодернізм є занадто загальною концепцією, яка не звертає достатньо уваги на конкретні проблеми та виклики, з якими стикається сучасне суспільство.

Отже, недоліками метамодернізму є його складність та неоднозначність, можливе втратою актуальності та критика щодо ідеалізму та загальності його концепції [1].

Загалом, філософія метамодернізму Робіна ван ден Аккера забезпечує переконливу та цікаву для роздумів основу, яка допомагає зрозуміти у якому напрямку тече світ у 21 столітті. Наголошуючи на важливості вибухового характеру, історичності та глибині, Ван ден Аккер пропонує нове та обнадійливе бачення світу, яке актуальне та відповідає викликам сьогодення. Таким чином, його ідеї, безперечно, продовжуватимуть надихати та спрямовувати розвиток метамодернізму в наступні роки.

Література:

1. Поляков Д. Філософія. URL: <https://akrateia.info/uk/anti-avtoritarna-poltika-metamodernu/>

СЛІДЧІ (РОЗШУКОВІ) ДІЇ, ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ЗНИКНЕННЯМ ДІТЕЙ ПІД ЧАС ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ

Чубур Б.С., студ. ЮФ

Науковий керівник: доктор філософії Шульженко А.В.

Сумський НАУ

В умовах воєнного стану питання безпеки та захисту дітей стає надзвичайно важливим. Незважаючи на заклики міжнародних інституцій дотримуватися норм міжнародного права, злочини, які вчинює російська федерація проти дітей України, збільшуються щодня. Варто зазначити, що депортація дітей без батьків до росії має на меті змінити їхню ідентичність.

Законодавством передбачено різницю між зниклими безвісти та зниклими безвісти за особливих обставин. Останніх держава наділила спеціальним правовим статусом, який описано в Законі України «Про правовий статус осіб, зниклих безвісти за особливих обставин» від 12.07.2018 року № 2505-VIII.

За даними станом на 7 березня, від початку повномасштабного вторгнення в Україні зникли безвісти 356 дітей. Російська федерація депортувала 16224 дитини, повернули 308. Знайшли вже 10230 хлопчиків та дівчат.

Державні органи, які займаються пошуком осіб, зниклих безвісти за особливих обставин, це Національна поліція України, Державне бюро розслідувань, Служба безпеки України тощо, а у мирний час цим займалась тільки поліція. Якщо дитина зникла, рекомендується негайно звернутись у відділок Національної поліції або на гарячу лінію Національної поліції і подати заяву. Для швидкого розшуку дітей можна використовувати чат-бот «Пошук дітей» @poshukditei_bot, який запроваджено відомством. Також слід повідомити про зникнення Національне інформаційне бюро та уповноваженого Верховної ради з прав людини, і залишити заявку на порталі «Діти війни». Швидше за все Генеральна прокуратура України вестиме кримінальні переслідування щодо більшості справ.

Органи внутрішніх справ здійснюють комплекс різних дій з метою знаходження дітей, зокрема проводять гласні та негласні слідчі розшукові дії. Співробітники допитують свідків та оглядають місцевість, приміщення, речі та документи. При необхідності може бути пред'явлений труп для впізнання.

Негласні слідчі дії можуть включати аудіо- та відео контроль особи з використанням технічних засобів для фіксації розмови та обробки звуків, рухів, дій, пов'язаних з діяльністю або місцем перебування цієї особи. Інші дії можуть включати зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж, фіксацію змісту інформації, яка передається особою, перетворення та фіксацію різних видів сигналів, що передаються каналами зв'язку, та зняття інформації з електронних інформаційних систем. Це може включати пошук, виявлення та фіксацію відомостей, які містяться в електронній інформаційній системі або її частині, доступ до електронної інформаційної системи або її частини та отримання відомостей без відома її власника, володільця або утримувача, в тому числі з використанням механічного обладнання. Якщо є відомості про наявність інформації в електронній інформаційній системі або її частині, яка має значення для певного досудового розслідування. Крім того, може використовуватися конфіденційне співробітництво.

Дітей, батьки яких не пройшли фільтрацію, можуть евакуювати, депортувати або розлучати з батьками, а частина випадків зникнень пов'язана із загибеллю. У разі смерті дитини батьки повинні здати свій ДНК для проведення ДНК-тесту, або можуть використовуватись речі зниклого для вилучення слідів ДНК. При проведенні ексгумації (за постановою прокурора) ідентифікацію тіла здійснюють в порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади. Огляд трупа слідчим та прокурором проводиться за обов'язкової участі судово-медичного експерта або лікаря, та може здійснюватись одночасно з оглядом місця подій та житла. Після огляду трупа, його направляють на проведення судово-медичної експертизи для встановлення причин смерті. Для подальшої ідентифікації експерти повинні здійснити такі заходи: фіксація та обов'язкове фотографування особливих прикмет, зубної формули тощо, вилучення та зберігання об'єктів для молекулярно-генетичної експертизи.

Отже, на даний момент не існує процедури, щоб повернути викрадених дітей, однак інколи це можливо завдяки благодійним організаціям та волонтерам. Повернення дітей зазвичай здійснюється за допомогою процедури Ad hoc, яка є разовим вирішенням конкретного випадку. Україна зараз розробляє механізм повернення депортованих дітей, але поки що цей процес ще не завершився. Повернення дитини до України є складним та небезпечним шляхом, який самостійно здолати практично неможливо.

Таким чином, переміщення дітей, що здійснює російська федерація, порушує всі міжнародні гуманітарні норми. Однак досудові розслідування, пов'язані з порушенням прав дітей внаслідок воєнних злочинів росії на території України, продовжуються. Здійснюються необхідні слідчі (розшукові) та негласні (розшукові) дії, що спрямовані на встановлення обставин злочинів та повернення викрадених дітей в Україну.

ВОЄННА ТРАНСФОРМАЦІЯ ПРАВОСУДДЯ В УКРАЇНІ

Шандиба Д. В., студ. 4 курсу ЮФ
Науковий керівник: доц. Щербак С.В.
Сумський НАУ

Особливості здійснення правосуддя в умовах збройної агресії РФ в Україну та вплив війни на судові процедури, питання дистанційного розгляду цивільних справ під час війни є доволі актуальними, які постали перед Україною під час дії воєнного стану.

Після 24 лютого 2022 року був порушений як звичний порядок роботи судової системи, так і порядок доступу до інформації щодо стану розгляду цивільних справ. З огляду на безпекову ситуацію, що на той час склалася в країні, до травня 2022 року цивільні справи судами практично не розглядалися. Через пошкодження ліній електропередач, ліній зв'язку, хакерські атаки, відсутність безперебійного доступу до мережі Інтернет або доступності мобільного зв'язку, сайти судів не працювали, всі державні реєстри були відключені, в тому числі й Єдиний реєстр судових рішень, що лише влітку 2022 року відновив свою роботу, доступ до електронного суду був відсутній.

Зі впливом певного періоду часу виникли як технічні, так і процесуальні питання щодо можливості розгляду цивільних справ. Приміщення деяких судів після бомбардувань зазнали значної шкоди, а деякі з них взагалі опинилися на тимчасово окупованих територіях чи перебували в районах ведення активних бойових дій, що зумовило вирішення питання щодо зміни підсудності справ судів на тимчасово окупованих територіях

Збройна агресія та бойові дії, що тривають на різних територіях нашої держави, фактична тимчасова окупація окремих територій створює реальну небезпеку для життя та здоров'я громадян, а отже, і суддів, учасників судових засідань, працівників апаратів судів; а у деяких випадках ускладнює та унеможлиблює фізичний доступ громадян до суду та участь сторін у розгляді їхньої справи у суді.

Слід констатувати, що відбулася воєнна трансформація правосуддя, сутність якої полягала у переході на дистанційність роботи судів та дистанційну форму розгляду справ. У воєнний час формат відеоконференцзв'язку, а також зв'язок через додаток "Easycop" набули ще більшого поширення, ніж у часи пандемії Covid-19, з огляду на відсутність учасників процесу за місцем проживання, які були змушені покинути домівки та переїхати або на більш безпечні території в Україні, де не велися активні бойові дії, або виїхати за кордон, а тому їх особиста присутність у судовому засіданні стала неможливою.

Навіть через рік після початку повномасштабного вторгнення РФ судові засідання у цивільній справі може не відбутися через тривогу, що порушує строки розгляду цивільних справ, особи, які бажають особисто взяти участь у судовому засіданні, позбавлені такої можливості через перебування на військовій службі у ЗСУ, трапляються випадки, коли жодним способом не вдається повідомити учасника процесу про час і місце розгляду справи.

Отже, в умовах режиму воєнного стану забезпечення доступу до правосуддя та безперервної діяльності суду можливе за умов впровадження у судах подальшої можливості участі сторін у судових засіданнях в режимі відеоконференції, розгляду справи у письмовому провадженні, без участі сторони; надання учасникам справи альтернативної можливості подавати документи та отримувати копії рішень на офіційну електронну пошту суду чи засобами поштового зв'язку.

ДОКАЗИ ТА ДОКАЗУВАННЯ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Шафран В.В., сту. 2.ст. курсу ЮР, спец. «Право»
Науковий керівник: доц. П.М. Маланчук
Сумський НАУ

Досудове розслідування – це період у кримінальному процесі, який передує судовому розгляду справи і включає в себе збір і перевірку доказів, встановлення обставин справи та ідентифікацію осіб, які можуть мати відношення до вчинення злочину.

Для здійснення досудового розслідування прокурор може використовувати різні джерела доказів, зокрема письмові, свідчення свідків, докази експертів, фізичні докази, фото- і відеозаписи, записи телефонних розмов та інші. Крім того, прокурор може вчинити дії, необхідні для забезпечення доказів, зокрема провести обшуки, огляди, забрати речові докази тощо.

Доказування – це процес встановлення наявності або відсутності обставин, які є доказами у кримінальному провадженні. Доказування може здійснюватися шляхом допиту свідків, проведення експертиз, вивчення матеріальних доказів тощо.

Доказування в кримінальному процесі передбачає здійснення комплексу процесуальних дій для встановлення обставин, що мають значення для справи, і переконання у винності або невинності підозрюваного чи обвинуваченого. Доказування може здійснюватися прокурором, слідчим, адвокатом іншою особою, яка має право здійснювати захист прав і законних інтересів учасників кримінального процесу. Згідно ч. 2 ст. 91 КПК України доказування під час досудового розслідування полягає у збиранні, перевірці та оцінці доказів з метою встановлення обставин, що мають значення для кримінального провадження. Зокрема, доказами можуть бути документи, показання свідків, експертні висновки, фото- та відеоматеріали та інші матеріали, які дозволяють встановити факти, що мають значення для провадження у кримінальному провадженні. Оцінка доказів здійснюється на підставі об'єктивних критеріїв, а також з урахуванням законодавчо встановлених вимог щодо їх допустимості та достатності.

У процесі досудового розслідування дотримання процесуальних прав підозрюваного та обвинуваченого є однією з основних гарантій кримінальної правосудності.

Докази – це обставини, які доводять або спростовують факт вчинення злочину або інших обставин справи. Докази можуть бути різного виду: свідчення очевидців, показання потерпілих, висновки експертів, матеріальні докази, такі як зброя, наркотики, документи тощо.

Усі ці елементи кримінального процесу мають на меті встановлення правдивого стану речей та виявлення осіб, які вчинили злочин і покладення на них відповідальності відповідно до закону.

Предметом доказування (ст. 91 КПК України) є встановлена Кримінальним процесуальним кодексом сукупність обставин, які підлягають встановленню в кожному кримінальному провадженні та мають юридичне значення для правильного вирішення справи по суті. Відповідно до ст. 91 Кримінального процесуального кодексу України встановлено, що доказуванню підлягають: наявність кримінального правопорушення, обвинувачення, форма, мотив і мета вчиненого підсудним кримінального правопорушення, вид і розмір шкоди, завданої обвинуваченим; кримінальне правопорушення та розмір процесуальних витрат; обставини, що впливають на тяжкість вчиненого злочину, характеристику обвинуваченого, підстави для обтяжування або пом'якшення покарання, звільнення від кримінальної відповідальності чи закриття кримінального провадження; обставини, що звільняють від кримінальної відповідальності чи покарання.

Додатково можна додати, що предмет доказування в кожному конкретному кримінальному провадженні може бути розширеним або зменшеним залежно від обставин справи та потреби доведення конкретних фактів. Також важливо враховувати, що докази повинні бути зібрані та оцінені відповідно до вимог КПК України і забезпечувати право на захист обвинуваченого.

Отже, досудове розслідування є однією з стадій кримінального процесу. Його метою є встановлення всіх обставин, що мають значення для кримінального провадження, зокрема події кримінального правопорушення, винуватості обвинуваченого, виду та розміру завданої шкоди та інших обставин. Доказування полягає у збиранні, перевірці та оцінці доказів з метою встановлення цих обставин. При цьому, підлягають доказуванню тільки ті обставини, які мають правове значення для правильного вирішення кримінального провадження по суті. Правильне і повне дослідження обставин кримінального провадження та доказів є необхідною умовою для вирішення справи по суті та захисту прав і свобод громадян. Дотримання принципів законності, об'єктивності, презумпції невинуватості та інших принципів кримінального процесу забезпечує здійснення досудового розслідування та підготовчого провадження відповідно до вимог закону.

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ЗАКОНОДАВЧОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВСТАНОВЛЕННЯ ТА ЗМІНИ МЕЖ НАСЕЛЕНИХ ПУНКТІВ В УКРАЇНІ

Шевчун І.О., студ. 1 м курсу ЮФ, спец. «Геодезія та землеустрій»
Гончаров В.В. ст. викладач кафедри ГТЗ
Сумський НАУ

За період незалежності адміністративно-територіальний устрій України суттєво змінився. Причиною тому стало розвиток окремих територій, які перетворились в промислові агломерації, а також впровадження децентралізації органів місцевого самоврядування. Остання суттєво вплинула на зміни в адміністративний устрій – територіальних громад. Відповідно з цим зміна меж населених пунктів (далі-н/п) постійно змінюються і потребують розширення територій.

Повинно бути розуміння, що зміна меж н/п стосовно їх збільшення завжди відбувається з включенням територій, які входять до інших адміністративно-територіальних одиниць, але це можуть бути не тільки території н/п. В правовому полі питання ускладнюється і тим, що тут перетинаються питання щодо зміни та встановлення меж н/п при регулюванні конституційного, адміністративного, земельного, містобудівного та цивільного законодавства, які не мають спільного поєднання у розв'язанні цього питання.

На цей час встановлення та зміни меж стає запорукою попередження чи усунення суперечок між органами влади та територіальними громадами щодо прийняття рішень розподілу земельних ділянок. Стосовно земель державної власності, яка увійшла в межі н/п, за виключенням тієї, яка не може передаватись в комунальну власність, переходить у власність громади, одним із завдань якої є обов'язкове внесення відомостей про межі н/п до земельного кадастру.

Законом України «Про Державний земельний кадастр» [1] встановлено, що всі дані про встановлення чи зміни меж н/п вносяться до Державного земельного кадастру відповідно з проектною документацією. Згідно з статистичними даними, станом на 1 січня 2020 року в Україні налічується 28300 н/п (без врахування окупованих територій), з них встановлено межі у 2700 н/п, що становить майже 77% від загальної кількості. Відповідно з даними Держгеокадастру станом на 27 січня 2020 року до кадастру внесені відомості про межі 6060 н/п.

Адміністративно-територіальні утворення є просторовою базою для розвитку і виконання функцій держави органами місцевого самоврядування та органами виконавчої влади, які у відповідності з статтею 173 Земельного кодексу України [2] це умовні замкнені лінії на території, що відокремлюють від інших територій. Вказані межі встановлюються і змінюються відповідно до проектною документації із землеустрою щодо встановлення чи зміни меж н/п. Проектна документація розробляється згідно з генеральним планом н/п. Прийняття рішень про встановлення чи зміну меж н/п є одночасно і рішення про затвердження проектною документації.

Врахування цих питань земельним законодавством не можна назвати вдалим, тому що: по-перше - відокремлення н/п від інших територій не дає правового пояснення «інших територій»; по-друге-на законодавчому рівні не встановлена процедура зміни меж н/п; по-третє-стаття 46 Закона України «Про землеустрій» стосовно того, що проектна документація щодо зміни меж н/п розробляється з врахуванням інтересів власників і користувачів земельних ділянок. Виникає питання, які інтереси повинні бути враховані; по-четверте-існуюча процедура «погодження» чи «зміни» меж н/п в правовому полі не виписана, що дає підстави на маніпуляції та вимагання компенсацій при погодженні меж.

В період становлення ринку земель сільськогосподарського призначення конфліктні ситуації щодо зміни меж любого населеного пункту будуть носити економічні підґрунтя включаючи сюди особисті інтереси влади, які не виключають корупційну складову. І тому на часі необхідно вирішити питання з встановлення конкретних норм з врегулювання процедури встановлення та зміни меж н/п.

Вважаємо за доцільне: встановити конкретні критерії щодо погодження чи відхилення зміни меж н/п з боку виконавчої влади, місцевого самоврядування чи територіальних громад; встановити процедуру по укладенню та змісту відповідних угод; впровадження громадської думки при зміні меж н/п. Відсутність меж н/п призводить до неправомірного прийняття розпорядчих рішень органами виконавчої влади та місцевого самоврядування щодо надання у користування земельних ділянок.

Список використаної літератури:

1. Про державний земельний кадастр: закон України від 07.07.2011 р. №3613-VI. Дата оновлення: 19.11.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3613-17#Text> (дата звернення 02.04.2023).
2. Земельний кодекс України: Закон України від 31.10.2001 р. № 2768-III. Дата оновлення: 31.03.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14> (дата звернення 02.04.2023).

ВАЖЛИВІСТЬ ВЕДЕННЯ МОНІТОРИНГУ ЗЕМЕЛЬ

Шелковніков А.Ю. студ. 1м курсу ЮФ, спец. «Геодезія та землеустрій»
Зібарев Д.О. студ. 1м курсу ЮФ, спец. «Геодезія та землеустрій»
Канівець О.М., старший викладач
Сумський НАУ

Земля – найцінніше багатство нашої країни і потребує постійної уваги до себе кожного громадянина. Адже від її правильного користування та використання, стану та охорони залежить збереження корисних характеристик землі її родючисть, що прямо і опосередковано впливає на забезпечення благополуччя і добробуту теперішнього та майбутнього покоління.

Охорона земельних ресурсів неможлива без періодичного здійснення аналізу властивостей земель та стану їх якості для вжиття відповідних організаційних, законодавчих та економічних заходів. Дослідження стану використання земельних ресурсів проводять шляхом здійснення моніторингу, що є важливою функцією управління організацією земель та складає загальнодержавну систему оцінки стану довкілля.

Моніторинг здійснюється від найменшої одиниці природного комплексу до всього масиву (фації), яка складається з природних компонентів, рельєфу, клімату, ґрунту, рослинності тощо.

Згідно із Земельним кодексом України моніторингом земель характеризується певна сукупність методів дослідження стану земельних ділянок з метою оперативного виявлення окремих характеристик, аналізу, та своєчасного усунення наслідків деградаційних процесів [1].

Завданням моніторингу земельних ділянок є формування та акумуляція інформації щодо стану земель, що використовуються у господарському чи іншому виробництві на визначеній території, зокрема щодо зміни стану земель, спричинених діяльністю людини.

Сьогодні особливої гостроти набувають проблеми пов'язані з погіршенням екологічного стану земель, а саме: проблема щодо необґрунтованого рівня господарського освоєння території, що призводить до погіршення економічних та екологічних показників; використання площ земель під промисловим виробництвом; щодо стрімкого розвитку деградаційних процесів, що характеризується наявністю значних площ порушених земель; стихійного формування нових землекористувачів, які використовують земельні ділянки нестабільно, дрібноконтурно; не виділяючи достатньої уваги землям природоохоронного, рекреаційного, оздоровчого та історико-культурного призначення; недосконалим нормативним, правовим та технічним забезпеченням, що здійснює регулювання стану охорони земель. Таким чином, на нинішній час земельні ресурси потребують ефективного їх використання [2].

Основні функції здійснення моніторингу земель повинні включати: стратегічні та оперативні спостереження за станом використання земель; здійснення аналізу екологічного стану земельних ділянок; оперативне виявлення змін якості земель, оцінка масштабів змін, прогнозування і визначення рекомендацій щодо упередження і усунення негативних наслідків; інформаційно-організаційне забезпечення функціонування земельного кадастру, умови землекористування, упорядкування землеустрою, публічного контролю стану використання і якості охорони земель, та облік землеволодільців земельних ділянок.

Отже, головною функцією моніторингу земель є оперативний контроль та аналіз перспективного розвитку негативних процесів для забезпечення прийняття управлінських рішень, спрямованих на оптимальне використання земельних ділянок.

Необхідно забезпечити публічність поширення інформації щодо моніторингу земель інтерпретувачи її до наочності та доступності для всіх користувачів. Наочність даних стану земель забезпечується наявністю чітких та актуальних планово-картографічних матеріалів, де відображається відповідна інформація.

На основі проаналізованої інформації про результати оцінки стану земель формуються оперативні зведення, науково обґрунтоване прогнозування та рекомендації, які спрямовуються до місцевих органів виконавчої влади та місцевого й регіонального самоврядування для реалізації заходів з попередження й усунення негативних наслідків.

Отримана інформація об'єктивно характеризує фізичні, хімічні та біологічні процеси в зовнішньому середовищі, стан забруднення ґрунту, що надає право органам державної влади застосовувати до землекористувачів вимоги з ліквідації недоліків та порушень в сфері використання й охорони земель.

Список використаної літератури

1. Земельний Кодекс України № 2768-III від 12.10.2018. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14>
2. Кузін Н.В., Гончаров В.В., Канівець О.М. Окремі аспекти стану та використання земельно – територіального ресурсу сумського регіону. Вісник СНАУ. Серія «економіка і менеджмент» №6 (72). – 2017.

ЗБЕРЕЖЕННЯ ТА ВІДНОВЛЕННЯ ПРИРОДНО-РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ

Шеремеревич О.В., 1м курс ЮФ, спец. «Геодезія та землеустрій»
Хероїм І.С., 1м курс ЮФ, спец. «Геодезія та землеустрій»
Науковий керівник: Канівець О.М.
Сумський НАУ

Ресурсний потенціал галузі сільського господарства є базисом забезпечення стійкості розвитку суб'єктів, а отже, потребує обґрунтування та надання оцінки з метою розробки можливостей його оптимізації. На ступінь ефективності використання ресурсного потенціалу, господарства або території об'єднаної громади багато в чому впливає обґрунтованість застосування відповідних системних показників. Оперативна інформація про кількісні та якісні показники оцінки ефективності організації і стану використання ресурсного потенціалу дозволяє адекватно керувати ним на стадіях від початку його створення, оновлення, росту до впровадження у виробництво. Ефективність використання кожного виду ресурсів, зважаючи на їх специфічні особливості, визначається за допомогою відповідної системи показників, основними з-поміж яких є зростання вартості валової продукції, фінансових результатів діяльності суб'єкта.

У господарській діяльності аграрного сектора необхідною умовою здійснення процесу виробництва є використання земель, людської праці, засобів, а також предметів праці, що у свою чергу виступають у якості ресурсів. Таким чином, під виробничими ресурсами сільськогосподарських підприємств слід вважати наявні, що експлуатуються з метою використання у процесі виробництва продукції. Таким чином, виробничі ресурси у своїй сукупності становлять сталий ресурсний потенціал аграрного сектора економіки.

Формування балансу оптимального та врівноваженого ресурсного потенціалу господарств аграрного сектору потребує вирішення складних та комплексних завдань. Зазвичай вони вирішуються враховуючи відповідні виробничі цілі з метою отримання максимальної вигоди від кожного ресурсу. Розгляд найоптимальнішого варіанта здійснюється за визначеними параметрами в межах ресурсних можливостей господарства. Варіанти можливостей використання ресурсів визначаються методом поєднання технології з наявними ресурсами у господарському процесі.

Удосконалення забезпечення ресурсами господарств аграрного сектору потрібно здійснювати з урахуванням функцій на які впливають природні фактори у виробничому процесі. Методика розрахунку інтегрального показника ефективності використання ресурсного потенціалу повинна враховувати основний (асиміляційний) фактор, який збільшує потенційні можливості виробників під впливом територіальних особливостей відповідної сільської території

Інтегральний підхід до оптимізації ресурсозабезпечення передбачає отримання інтегрального ефекту дії в сукупному ланцюгу виробництва та використання продукції; врахування причин, що можуть викликати мінімізацію негативного впливу; розподіл відповідальності між користувачами природних ресурсів; формування мотиваційних інструментів з огляду на особливості суб'єкта; застосування системного підходу, який бере до уваги вплив на всі суб'єкти, у тому числі суб'єкти екологічності, орієнтовані на досягнення цілей збереження навколишнього середовища; максимальну ефективність, а саме досягнення конкретних цілей екологічності з мінімальними відхиленням від екологічних норм та нормативів, які використовуються для вирішення поставлених завдань

Головним компонентом щодо застосування інтегрального підходу в удосконаленні ресурсозабезпечення аграрного сектору є досягнення дієвості у використанні певних видів природних ресурсів та обмеження у навантаженні, яке призводить до зниження глибини асиміляційного потенціалу природних систем території об'єднаних громад. Ефективне забезпечення ресурсами господарств аграрного сектору повинно базуватися на потенціалі природних систем, які зменшують негативний вплив результатів їх застосування у виробничому процесі та сприяють відновленню якісних компонентів природного середовища. Асиміляційні можливості аграрного сектору є базисом ресурсозбереження і відновлення природних ресурсів. Водночас забезпечується економічна і екологічна ефективність використання ресурсного потенціалу та позитивний вплив на подальший розвиток регіону. Для аграрного сектору пріоритетним у забезпеченні екологічності виробництва виступає асиміляційний потенціал ґрунтів, який відрізняється в розрізі регіонів країни.

Результатом впровадження заходів з оптимізації стану забезпечення ресурсами є не лише зростання приросту показників діяльності підприємств аграрного сектору, а й забезпечення продовольчої безпеки регіону та країни у цілому.

Список використаних джерел

1. Вишнеvsька О.М. Ресурсний потенціал аграрного сектору економіки України: соціально-економічні та екологічні аспекти : монографія/ О. М. Вишнеvsька. Миколаїв, 2011. 436 с.
2. Вишнеvsька О. М. Ресурсний потенціал підприємств сільських територій : монографія / О. М. Вишнеvsька. Миколаїв : Видавництво «Ірини Гудим», 2009. 248 с.
3. Социально-экономический потенциал региона / Под. общ. ред. О. Ф.Балацкого. Сумы: Университетская книга, 2010. – 364 с

ПРАВОВА СВІДОМІСТЬ: ОКРЕМІ АСПЕКТИ

Шпак А., студ. 1м курсу ЮФ, спеціальність «Право»
Науковий керівник: доц., доктор філософії Н.А. Бондар
Сумський НАУ

В сучасних умовах трансформації правової системи, дослідження правової свідомості, як складного феномену, виступає показником поваги до права та встановлює форми участі та інтерпретації, за допомогою яких суб'єкти підтримують, відтворюють або змінюють циклічні структури правового значення. Як теоретична концепція та предмет емпіричного дослідження правосвідомість була розроблена вченими-соціологами, щоб пояснити, як право зберігає свою інституційну силу в широкому діапазоні часу, просторі та його реалізації.

На даному етапі формування правової системи розвивається сучасне розуміння правосвідомості з урахуванням минулого досвіду політико-правових вчень, яке уявляється як система знань, переконань, цінностей та ідей, що відображають сприйняття людьми правових норм і принципів. Це своєрідна "карта" понять, яка дозволяє особі розуміти, які дії дозволені та недозволені, які права і обов'язки вона має, які наслідки її дій можуть бути.

Правова свідомість виникає і розвивається в процесі взаємодії особи з правовою системою, у тому числі шляхом вивчення законодавства, аналізу практики його застосування, суспільної комунікації. В умовах становлення правової системи важливо, щоб суб'єкти права розуміли та приймали правові норми, які формуються в державі. Особливою складовою правової свідомості є повага до закону та дотримання його вимог, а також готовність до відповідальності за порушення норм права. Це є важливим елементом розвитку демократії та громадянського суспільства. Умови формування правової системи можуть бути різними в залежності від країни. Проте, в будь-якому випадку, важливо забезпечити доступ до інформації про правові норми, забезпечити правову освіту та просвіту, забезпечення правової допомоги та інші заходи, які можуть підтримати формування правової свідомості громадян.

Як правило, правову свідомість розглядають, як вид (форму) суспільної свідомості, що містить у собі сукупність поглядів, почуттів, ідей, теорій, уявлень, які характеризують ставлення людини, соціальних груп і суспільства в цілому до чинного чи бажаного права та діяльності, пов'язаної з ним [1, с. 132]. Окрім того, на наше переконання, правову свідомість необхідно розуміти крізь призму установок людини щодо правових цінностей. Таким чином можна виокремити основні характеристики правосвідомості:

1. Свідомість про право. Правосвідома людина знає про правові норми та розуміє їх значення і важливість в житті суспільства.

2. Свідомість про справедливість. Правосвідома людина розуміє поняття справедливості, вірить у неї і прагне до її здійснення.

3. Свідомість про свободу. Правосвідома людина втілює її ідею у власне життя.

4. Свідомість про рівність. Правосвідома людина розуміє поняття рівності, як однакового підходу до людей, незважаючи на те, що вони різні, застосування права без винятків до будь-кого, незважаючи на особистість.

5. Свідомість про людську гідність. Правосвідома людина поважає права та свободи кожної людини, включаючи право на життя, свободу думки, віру, слова та інші.

6. Дотримання правових норм. Правосвідома людина дотримується правових норм, які регулюють її поведінку, і відповідає за їх порушення.

7. Усвідомлення відповідальності. Правосвідома людина розуміє, що здійснення прав та свобод пов'язане з відповідальністю перед суспільством та законом.

8. Відповідальне ставлення до власних прав та свобод. Правосвідома людина ставиться з повагою до своїх власних прав та свобод і прагне їх захистити.

9. Громадянська позиція. Правосвідома людина має громадянську позицію, прагне бути активним учасником життя суспільства та здійснювати вплив на процеси, що відбуваються в ньому.

Отже, недостатня правова свідомість може призвести до порушення прав та інтересів громадян, корупції, беззаконня та інших негативних явищ. Тому, важливо підтримувати та розвивати правову свідомість громадян, щоб забезпечити стабільність та ефективність правової системи, а правову свідомість, додатково, необхідно розуміти крізь призму установок людини щодо правових цінностей.

Список використаних джерел:

1. Кельман М.С., Мурашин О.Г., Сушицька Н.В. Теорія держави та права (схеми, таблиці, поняття): навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2006. 148с.

РОЗВИТОК ДЕГРАДАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНІ

Щадько М.В., студ. 1 м курсу ЮФ, спеціальність «Геодезія та землеустрій»
Науковий керівник: к.е.н. Н.О. Капінос
Сумський НАУ

Процеси деградації ґрунтів України відбуваються насамперед через відсутність організованості зв'язків між такими важливими ланками як уряд, бізнес, наука, землекористувачі та влада. Ці сфери діяльності переслідують більше тимчасові цілі, звертаючи меншу увагу на більш загальні.

До наймасштабніших процесів деградації, на сьогоднішній день, відносяться вітрова і водна ерозії, які розповсюджуються на приблизно 57% території, заболочуваність складає 12%, окислення ґрунту - 18%, засолення і залуження – 6%. За останніми показниками приблизно 20% земель країни є забрудненими.[1].

Найбільші показники зниження родючості в Україні спостерігаються у північних і східних регіонах. Особливо це помітно в Сумському, Харківському, Чернігівському, Луганському, Кіровоградському, Миколаївському та Донецькому регіонах. Як показують опитування, 90 відсотків аграрних підприємств помітили значне зниження ресурсного потенціалу ґрунтів [2].

Такі негативні процеси відбуваються внаслідок незбалансованості співвідношення видів землекористування, недотриманням правил ведення сівозмін, зменшенням внесення агрохімікатів та органічних добрив, недостатнім використанням сучасних технологій, геоінформаційних технологій, моніторингу земель, дистанційного зондування, а також інноваційно нових досягнень у прийнятті та реалізації управлінських рішень [3].

В Україні активну участь у питанні покращення стану ґрунтів та попередження розвитку деградаційних процесів займається громадська спілка «Органічна Україна». Також було розроблено декілька проєктів, одним із яких став «Українське ґрунтове партнерство», що діє за підтримки ФАО, Продовольча та сільськогосподарська організація ООН (з англ. Food and Agriculture Organization, FAO), яка ставить собі на меті:

- покращення біорізноманіття в ґрунтовому покриві;
- сприяння раціонального використання ресурсного потенціалу земель країни;
- запровадження ресурсозберігаючої системи землеробства;
- зменшення використанні пестицидних добрив у сільськогосподарському виробництві.

Основними заходами, які забезпечать підвищення показників якості ґрунтів є стабілізація вмісту органічних добрив в земельні масиви, які використовуються для вирощування сільськогосподарської продукції. Для активного впровадження методів поліпшення якості ґрунту необхідно дотримуватись таких рекомендацій: заохочення розширення виробництв та використання органічних добрив, включаючи перероблену органічну сировину та місцевих природних ресурсів; стимулювання товаровиробників до створення органічних сільських господарств; більш широке використання ґрунтозахисних технологій з використанням закордонного досвіду; запобігання спалювання поживних решток та стерні на полях; доглядом за існуючими та створення нових полезахисних лісосмуг та інших захисних насаджень; впровадження і вдосконалення нормативно-законодавчої бази, яка збільшить відповідальності землевласників та землекористувачів за використання сільськогосподарських угідь, що призводить до зниження якісних показників ґрунтів; створення ґрунтово-інформаційного центру, для проведення моніторингу, агрохімічного обстеження ґрунтів сільськогосподарського призначення.

Виходячи з усього вище зазначеного, можна зробити висновки, що відсоток деградованих ґрунтів на території України продовжує невпинно зростати, тим самим погіршуючи його природні властивості. Слід зазначити, що на даний час в країні вже застосовуються програми, які призначені для стабілізації рівня деградованості земель, покращення її родючості та контролю за дотриманням всіх правил для збереження та відновлення ґрунтового шару. Але навіть при їх роботі не варто забувати, що звичайні громадяни можуть також допомогти, не засмічуючи свої земельні ділянки, дотримуючись правил, які не нашкодять ґрунтовому покриву та підтримувати його природні властивості.

Список використаної літератури:

1. Офіційний сайт Міністерства сільського господарства, природи та якості харчових продуктів.

URL: <http://surl.li/ggwug>

2. Офіційний сайт Super Agronom для агрономів. URL: <http://surl.li/exqgt>

3. National target setting to achieve land degradation neutrality in Ukraine. URL: <http://surl.li/ggwun>

ОСОБЛИВОСТІ НОРМАТИВНОЇ ГРОШОВОЇ ОЦІНКИ ЗЕМЕЛЬ НАСЕЛЕНОГО ПУНКТУ

Юрченко Н.Б., студ. 5 курсу ЮФ, спец. «Геодезія та землеустрій»
Гончаров В.В., ст. викладач
Сумський НАУ

Земельні ресурси є важливою складовою економіки будь-якої країни, і їх використання має бути регульовано законодавством, щоб забезпечити економічну ефективність та соціальну справедливість. Нормативно грошова оцінка земель є одним з інструментів регулювання використання земельних ресурсів. Нормативно грошова оцінка земель населеного пункту має велике значення для визначення правильної ціни на земельну ділянку в межах населеного пункту. Це забезпечує захист прав власності та забезпечує економічну ефективність використання земельних ресурсів.

Нормативно-грошова оцінка земель населених пунктів – це оцінка земельних ділянок, яка здійснюється з метою встановлення їх вартості на певний період часу відповідно до встановлених норм та правил оцінки. Цей вид оцінки є одним з обов'язкових етапів при здійсненні землекористування та землепорядкування в населених пунктах.

Оцінка земельних ділянок здійснюється з урахуванням різноманітних факторів, таких як місце розташування ділянки, її призначення, фізичні та екологічні характеристики, рівень розвитку інфраструктури та інші параметри. Нормативно-грошова оцінка земельних ділянок є важливим інструментом в управлінні земельними ресурсами та забезпеченні сталого розвитку населених пунктів [2, с. 68–69].

Економічні аспекти нормативно-грошової оцінки земель населених пунктів включають визначення ринкової вартості земельної ділянки в межах населеного пункту та вплив цін на розвиток місцевої економіки. Ринкова вартість земельної ділянки визначається на основі попиту та пропозиції на ринку нерухомості в конкретному населеному пункті. При нормативно-грошовій оцінці земельних ділянок враховуються такі економічні показники, як потенційна доходність земельної ділянки, облік існуючих аналогів в регіоні та врахування ризиків.

У свою чергу, ринкова вартість земельних ділянок в межах населеного пункту може впливати на розвиток місцевої економіки. Наприклад, висока вартість землі може призвести до зниження інвестицій у виробництво та розвиток бізнесу в межах населеного пункту, що може затримати економічний розвиток регіону. З іншого боку, низька вартість землі може привести до надмірної забудови та недостатньої розвиненості інфраструктури, що також може негативно вплинути на розвиток місцевої економіки.

Отже, відповідна нормативно-грошова оцінка земельних ділянок в межах населеного пункту може допомогти визначити ринкову вартість землі, що в свою чергу може сприяти розвитку місцевої економіки [1, с. 77]. Нормативна оцінка земель в межах населених пунктів проводиться один раз в 5–7 років. На відміну від ділянок сільськогосподарського призначення та земель за межами населеного пункту, нормативна оцінка земель населеного пункту проводиться для всього міста/селища одночасно.

Нормативну грошову оцінку земельних ділянок здійснюють для визначення їхньої ринкової вартості та встановлення розміру земельного податку, який сплачується за використання земельних ділянок у населених пунктах. Крім того, результати нормативної грошової оцінки земель можуть використовуватись при прийнятті рішень щодо відведення земельних ділянок для різних цілей, таких як будівництво житлових та комерційних об'єктів, створення зелених зон, розвиток інфраструктури тощо. Додатково, результати оцінки можуть впливати на розмір компенсацій за використання земельних ділянок, що відшкодовуються власникам у разі їх відчуження або укладання угод про користування землею [3, с. 118].

Отже, нормативно-грошова оцінка земель населених пунктів є важливим етапом землеустрою, що дозволяє встановити об'єктивну вартість земельної ділянки в межах населеного пункту. Проте, існують певні проблеми, пов'язані з проведенням такої оцінки, такі як відсутність однорідності регуляторних вимог, недостатній рівень фінансування та нестабільність законодавства. Для вирішення цих проблем необхідно забезпечити належний контроль та координацію робіт, встановити однорідні вимоги до проведення оцінки, збільшити фінансування та забезпечити стабільність законодавчої бази. Забезпечення ефективної нормативно-грошової оцінки земель населених пунктів є важливим кроком для забезпечення сталого розвитку населених пунктів та підвищення рівня життя населення.

Література:

1. Кириченко О. І. Нормативно-грошова оцінка земель в Україні: проблеми та перспективи розвитку. Економіка. Фінанси. Право. 2019. № 2. С. 75–79.
2. Сухарев Ю. В. Нормативна грошова оцінка земель: проблеми та шляхи їх вирішення. Бухгалтерський облік і аудит. 2019. № 7. С. 67–72.
3. Федорчук В. Г. Нормативна грошова оцінка земель в Україні: проблеми та перспективи. Європейський вектор економічного розвитку. 2018. № 1 (23). С. 116–120.

РИНОК ЗЕМЛІ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Яковенко С., студ. 1 курсу ЮФ
Науковий керівник: Н. Прокопенко
Сумський НАУ

В умовах воєнного стану ринок землі в Україні може зазнати значних змін і впливів. Повномасштабне вторгнення росії спричинило коливання у цінах на землю, погіршення умов її використання та зниження попиту на неї.

Одним з головних чинників, що вплинули на ринок землі в Україні, є невизначеність щодо майбутнього. Це може призвести до зменшення зацікавленості інвесторів та зниження попиту на інвестування в ринок землі. Крім того, війна може призвести до зниження продуктивності землі та погіршення умов її використання через можливість евакуації населення, військових операцій, пошкодження угідь та інших факторів.

З іншого боку, під час військових дій можуть збільшитися державні витрати на розвиток інфраструктури та інших галузей, що можуть підвищити ціни на землю в районах, які зазнали агресії.

У будь-якому випадку, ринок землі на разі дуже невизначений і залежить від багатьох факторів. Для зменшення негативного впливу воєнного стану на земельні угіддя України важливо забезпечити стабільність та передбачуваність умов її використання, залучати інвестиції в землекористування та забезпечувати розвиток інфраструктури в районах землекористування.

Для забезпечення стабільності на ринку землі під час ведення військових дій можуть також бути введені додаткові механізми контролю за продажем та купівлею земельних ділянок. Наприклад, можуть бути встановлені обмеження на продаж угідь іноземним громадянам та компаніям, або на продаж землі з метою розміщення військових об'єктів. При цьому важливо забезпечити ефективне використання землі та її відновлення після війни. Це може включати введення механізмів компенсації за збитки, що були заподіяні внаслідок війни, а також програм підтримки відновлення ґрунтів та природного середовища.

Загалом, в умовах воєнного стану, ринок землі потребує комплексного підходу, який забезпечить стабільність та безпеку, а також ефективне використання та підтримку землекористувачів, що потерпають від наслідків війни.

Також можуть бути введені заходи щодо стимулювання розвитку альтернативних галузей, які не залежать від землекористування. Це може включати підтримку розвитку туризму, технологічного сектору, малих і середніх підприємств та інших галузей, що можуть сприяти зменшенню залежності економіки від сільського господарства та землекористування.

Крім того, важливо розглядати питання ринку землі в умовах воєнного стану у контексті загального розвитку економіки та соціального благополуччя. Важливо забезпечувати не лише стабільність на ринку землі, але й розвиток інших галузей економіки, підвищення рівня життя людей, підтримку місцевих громад та розвиток інфраструктури.

Отже, в умовах воєнного стану в Україні можуть бути введені тимчасові обмеження на продаж та купівлю землі, заходи безпеки для власників земельних ділянок та землекористувачів, підтримка землекористувачів, розвиток альтернативних галузей та загальний розвиток економіки та соціального благополуччя. Важливо пам'ятати, що ринок земельних угідь є складною системою, і введення будь-яких заходів повинно відбуватися з урахуванням його можливих наслідків та ефективності.

Одним з можливих рішень є створення спеціальної програми державної підтримки землекористувачів на час військової агресії та періоду відбудови. Ця програма може включати фінансову підтримку, навчання та консультації щодо ефективного використання земель, а також забезпечення безпеки під час обробки угідь.

Крім того, важливо забезпечити належний контроль за дотриманням законів щодо земельних відносин в умовах воєнного стану. Державні органи повинні бути готові реагувати на можливі порушення та захищати права власників землі та землекористувачів.

Для забезпечення стійкості на ринку землі в умовах воєнного стану, важливо також забезпечити прозорість та відкритість процесів купівлі-продажу. Це можна зробити шляхом підвищення рівня доступності інформації про земельні ділянки та їх власників, а також створення системи моніторингу ринку.

Також важливо сприяти розвитку малого та середнього бізнесу в сільських місцевостях України, щоб забезпечити збереження та розвиток землекористування в умовах воєнного конфлікту.

Узагалі, забезпечення стабільності на ринку землі в умовах війни є складним завданням, яке потребує належної уваги та підходу від уряду, державних органів та всіх стейкхолдерів в аграрному секторі.

У кінцевому підсумку можна сказати, що процеси купівлі-продажу в умовах війни є надзвичайно складним і невизначеним. Важливо забезпечити стабільність та передбачуваність на ринку землі, забезпечити безпеку власників земельних ділянок та землекористувачів, і підтримувати розвиток землекористування в районах, що їх потерпають від дій агресора.

СТАН ВПРОВАДЖЕННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У СФЕРІ БАНКІВСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УКРАЇНИ В УМОВАХ ДІЇ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ

Клочко А.М., д.ю.н., проф., професор кафедри міжнародних відносин/гостьовий професор кафедри кримінального права та процесу
Сумський НАУ, Університет Невшателя (Швейцарія)

Військові події в Україні зумовили необхідність впровадження ефективних засобів захисту всіх сфер життєдіяльності суспільства, зокрема, й сфери банківської діяльності. Українська банківська система після повномасштабного вторгнення росії повинна була адаптувати свою діяльність до функціонування в умовах дії правового режиму воєнного стану. Це ускладняється рядом обставинами та несприятливими наслідками, утвореними впливом військових подій. Серед яких: часткова втрата споживачів банківських послуг у зв'язку із міграцією громадян за межі України, звільнення частини персоналу, у зв'язку з їх переміщенням за кордон, або у інші регіони України. Застосування технологій штучного інтелекту (далі- ШІ) у сфері банківської діяльності дозволить сформувати нову парадигму безпеки функціонування сфери банківської діяльності України. Інноваційні технології ШІ сьогодні дозволяють банкам використовувати різні способи вдосконалення банківських продуктів та їх реалізації. Технологій ШІ в банківському секторі України вже впроваджені та розвиваються на певному рівні, поступово розширюються на більший обсяг банківських послуг.

Відео аналітика як програмне забезпечення для аналізу відео на основі ШІ дозволяє банкам аналізувати відео та ідентифікувати об'єкти, що з'являються. Зазначена технологія є ефективною для ідентифікації осіб, які вчинили кримінальні правопорушення у сфері банківської діяльності. Технології ШІ інтелекту застосовуються для виявлення шахрайських діянь під час застосування банківських платіжних карток. Зокрема, для підвищення точності визначення вчинення суспільно небезпечних діянь осіб у банківській сфері.

Послуги чат-бот банків дозволяють здійснювати оплати послуг, одержувати повідомлення про статус транзакцій, здійснювати банківські операції у зручному для споживачів месенджері. Переваги використання цих технологій містяться у тому, що чат-платформи зберігають історію звернень, дозволяють одержувати швидкі відповіді на запитання користувачів, створювати індивідуальні пропозиції для клієнтів. Відповідні сервіси активно використовують ПриватБанк та інші банки України. Застосування мобільних банківських програм-додатків із технологіями із елементами ШІ, наприклад, FacePay у Приват24 дозволяє здійснювати оплату за допомогою свого обличчя із додатковим підтвердженням у додатку банку.

Ще однією можливістю ШІ є *ведення соціальних мереж банків* із метою ефективного маркетингу. Зокрема, Ощадбанк в Україні вирішив вести соціальні мережі із залученням технології ChatGPT, у зв'язку з чим проводиться тестування постів інформації, що у створюються із залученням ШІ.

Досягнення технологій ШІ дозволяє банкам автоматизувати та прискорити процеси у спосіб *обслуговування клієнтів 24 години на добу*. Скорочення витрат банківських установ зменшенням штату працівників та підвищенням ефективності окремих видів діяльності, оскільки технології ШІ не втомлюються, не хворіють, не потребують відпусток та оплати праці. Окрім зазначеного відсутня емоційна людська складова, що за певних обставин дозволяє «штучному оператору» виконувати роботу виключно у відповідності до встановлених налаштувань без зацікавленості у ймовірному одержанні якоїсь неправомірної вигоди. Ще також може позитивно вплинути на мінімізацію проявів корупції у сфері банківської діяльності.

Разом із зазначеними перевагами впровадження технологій ШІ, необхідно констатувати, що правове регулювання ШІ є недосконалим і перебуває на стадії становлення в Україні. Суспільні відносини, що формуються під впливом ШІ повинні бути врегульовані в певних межах для того, що не допустити та попередити їх криміналізацію та негативні наслідки непослідовного використання технологій ШІ. Саме цьому чинний Кримінальний кодекс України (далі-ККУ) містить розділ Розділ XVI «Кримінальні правопорушення у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку». Відповідний Розділ XVI з'явився в чинному ККУ 2001р., однак був відсутнім у Кримінальному кодексі УРСР 1960р. Його поява пов'язана із розвитком суспільних відносин та технічним прогресом, який зумовив, в тому числі криміналізацію відповідних суспільних відносин. Технології ШІ, як такі що можуть з високою вірогідністю бути використані в тому числі й на шкоду суспільству, повинні бути визначені у кримінально-правовому розумінні як один із способів вчинення кримінальних правопорушень. Стаття 361¹ ККУ «Створення з метою протиправного використання, розповсюдження або збуту шкідливих програмних чи технічних засобів, а також їх розповсюдження або збуту» у перспективі може бути доповнена ч. 3 відповідного змісту: «*діяння, передбачені ч. 1 та 2 цієї статті, якщо вчинені із застосуванням технологій штучного інтелекту*». Для потреб сфери банківської діяльності вищезазначена пропозиція криміналізації має важливе значення, оскільки саме банківський сектор економіки пов'язаний із залучення значних обсягів грошових коштів, що робить вразливим до зловживань.

ПРИНЦИПИ ПУБЛІЧНОГО ПРАВА

Демченко Я.О., студент 1 курсу магістратура, юридичний факультет

Науковий керівник: доктор юридичних наук, професор, академік, зав. каф. правосуддя

М. М. Ясинок

Сумський НАУ

Принципи публічного права є важливими засадами, які регулюють діяльність органів влади та управління в державі. Вони спрямовані на забезпечення прав та свобод громадян, ефективного функціонування державних органів та забезпечення порядку в суспільстві. Ці принципи регулюють взаємодію між громадянами та державою та виконують важливі функції, забезпечуючи збереження правопорядку та захист прав та свобод громадян.

Наукові роботи, в яких отримали відображення питання принципів публічного права, належать таким авторам, як А. Ю. Олійник, М.І. Кагадій, О. А. Банчук, О. В. Петришин, А. М. Колодій, Ю. С. Шемшученко та інші.

Метою нашої роботи є розгляд, визначення сутності та значення принципів, що лежать в основі норм публічного права.

Публічне право – це сукупність норм права, предметом регулювання яких є відносини у сфері реалізації публічних (державних і суспільних) інтересів суб'єктів права за допомогою імперативного методу. До публічного права відносяться такі галузі права: конституційне право, адміністративне право, кримінальне право, фінансове право, адміністративно-процесуальне право, кримінально-процесуальне право, митне право, міжнародне публічне право та ін. Публічне право – це царина державних справ, тому принципи цього напряму пов'язані з діяльністю держави як публічної влади, регулюванням діяльності апарату держави, адміністративними відносинами, державною службою, кримінальним переслідуванням, відповідальністю за порушення норм публічного характеру тощо.

Основними принципами, що лежать в основі норм публічного права, є наступні принципи.

Принцип законності означає, що будь-які дії, що здійснюються державним управлінням або будь-яким державним органом, повинні здійснюватися під захистом законодавчих актів. Тобто доведеться дотримуватися встановленого законодавством процесу та його змісту. Він не може перевищувати своєї компетенції або створювати спеціальні органи для просування своїх вимог, оскільки його метою є досягнення загальних інтересів усіх громадян.

Принцип розумності і необхідності доповнює основний принцип законності. Ніякі вимоги, що встановлюються в публічному праві, не повинні суперечити здоровому глузду. Вони повинні бути розумними і обґрунтованими.

Принцип мотивації передбачає, що рішення органів державної влади повинні бути обґрунтовані або мотивовані законодавством. Принцип мотивації має на меті запобігання свавілля та зловживанню владою. Якщо рішення мотивовані, то це забезпечує прозорість та законність прийняття рішень органами державної влади. Цей принцип забезпечує гарантію захисту прав та інтересів громадян та попереджує можливість зловживання владою. Принцип мотивації має на меті запобігання свавілля та зловживанню владою. Принцип правової визначеності. Цей принцип означає, що правила та процедури, які встановлюють державні органи, повинні бути передбачуваними і зрозумілими для громадян. Це дозволяє людям вільно жити і діяти в межах закону та уникнути порушення прав та обмежень. Для забезпечення принципу правової визначеності в публічному праві необхідно забезпечити публікацію всіх законів, норм, положень і інших правових актів, які стосуються поведінки громадян та дій державних органів. Це може бути зроблено через офіційні видання, друковані матеріали, електронні бази даних і т.д. Окрім того, стандарти та процедури повинні бути відомі не тільки тим, хто має прямий доступ до них (наприклад, юристам та державним службовцям), але і громадянам загалом. Це може бути досягнуто шляхом публікації стандартів на офіційних веб-сайтах та розміщення їх в бібліотеках та інших місцях загального доступу. Найважливішим для будь-якої правової держави є принцип, що проголошує пріоритет прав і свобод людини і громадянина. Принцип пріоритету прав і свобод людини і громадянина передбачає, що права та свободи кожної людини не повинні порушуватися іншими людьми, державними органами або суспільством в цілому. Згідно з цим принципом, держава повинна захищати права та свободи людей і громадян, забезпечуючи рівність перед законом, громадянські свободи та права, включаючи право на життя, свободу думки, слова, віросповідання та інші права, що гарантують гідне життя та розвиток особистості. Також цей принцип є ключовим принципом демократичного суспільства, оскільки він надає кожному індивіду максимальну свободу, щоб самостійно визначати свої цілі та життєвий шлях, не зашкоджуючи іншим людям.

Знання принципів публічного права є необхідним для кожного громадянина. Принципи публічного права є важливими для правозастосування та захисту прав людини. Ці принципи регулюють взаємодію між людьми та державою, та встановлюють механізми захисту прав людини від дій держави та інших громадян. Вивчення принципів публічного права є також необхідним для практикуючих юристів та представників органів влади, щоб забезпечити виконання законів та захист прав людини.

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ НОРМАТИВНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НЕВИТРЕБУВАНИХ ПАЇВ

Стоян Ю.К., студ. 2 курсу ЮФ
Науковий керівник: старший викладач В.В. Нежевело
Сумський НАУ

01 січня 2019 року набув чинності Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вирішення питання колективної власності на землю, удосконалення правил землекористування у масивах земель сільськогосподарського призначення, запобігання рейдерству та стимулювання зрошення в Україні» (Закон № 2498-VIII від 10.07.2018 року), за яким створені нововведення стосовно приватизації земельних паїв. Так у власника невитребуваної земельної частки (паю) виникла нагальна потреба в оформленні права власності на даний об'єкт в установленому законом порядку. Важливість даної процедури полягає в тому, що в разі нехтування Законом № 2498-VIII від 10.07.2018 року така земельна ділянка підлягатиме відчуженню у власність місцевої громади.

Поняття «невитребувана земельна ділянка» означає, що така земельна частка (пай) немає юридичного зв'язку зі своїм володільцем або вона є спільним майном. Тобто, фактично, право власності відносно такому об'єкту не узаконено з проведенням усіх передбачених нормами процедур, чи не отримано відповідний офіційний документ, або якщо право власності задокументовано, але така частка не виділена в натурі.

Зміни, які внесені в Закон «Про порядок виділення в натурі (на місцевості) земельних ділянок власникам земельних часток (паїв)», встановлюють конкретний проміжок часу протягом якого власники земельної частки або його спадкоємці мають право приватизувати невитребувану земельну частку (пай). Так, якщо до 01 січня 2025 року такі угіддя не будуть оформлені, то майно буде визнане беззахайним. Власне кажучи, це означає, що володільць автоматично відмовився від свого майна. У такому випадку, в разі державної реєстрації права комунальної власності на невитребувану земельну ділянку, упродовж 7 років така земля не зможе бути передана у приватну власність, якщо інше не передбачено законодавством.

Крім того, слід звернути увагу, що якщо особа має державний акт на право власності земельною ділянкою нового чи старого зразку, то таким громадянам бажано оновити свої дані в реєстрі речових прав та у Держгеокадастрі, задля убезпечення від негативних наслідків відсутності даних про власника. В свою чергу, ніяких додаткових приватизаційних дій здійснювати не треба.

Станом на зараз, згідно з Законом України «Про надання адміністративних послуг», на території України в кожному місті та смт діють Центри надання адміністративних послуг, які надають консультації з приводу земельних питань та допоможуть громадянам у приватизації невитребуваної земельної ділянки. Якщо ж такого органу немає, то власник може звернутися до відповідної сільської, селищної чи міської ради із заявою про виділення земельної частки (паю) в натурі.

У свою чергу, існують випадки, коли, наприклад, громадянин почав процес приватизації невитребуваної ділянки, але з різних поважних причин не встиг завершити дану процедуру або помер. Цивільне та земельне законодавство України захищає та визнає право спадкоємця на завершення процесу приватизації. В разі смерті, дане право виникає з принципу універсальності спадкового правонаступництва. Це означає, що спадкоємець заволодіває правами та обов'язками спадкодавця і має право на завершення приватизації та одержання державного акта про право власності на землю. Навіть якщо місцеві органи самоврядування відмовляють вам в такому праві, то дане рішення можна оскаржити в судовому порядку. Що стосовно виникнення поважних причин, то в такому разі поняття «поважні причини» є оціночним та опирається на розсуд суду (якщо справа вже перебуває на судовому розгляді). До таких причин можна віднести обставини непереборної сили та обставини, які гальмують вчинення процесуальної дії у встановлені строки. Такі обставини підтверджуються шляхом надання відповідних документів. Якщо судом буде визнано такі умови як поважні причини, то суд може визначити додатковий строк для завершення процесуальної дії.

Початок повномасштабного вторгнення на нашу землю та воєнна агресія проти України внесли зміни в земельне законодавство та наразі фактично до припинення воєнного стану заблоковано можливість реалізації означеного права на витребування свого паю на значній території країни із-за різноманітних супутніх факторів.

Таким чином, склалися обставини, що період коли особи можуть реалізувати право на земельну ділянку (пай) скоро добігає завершенню, а можливість реалізувати таке право на державному рівні на цей час дещо обмежене. З огляду на те, що воєнний стан продовжується, а механізм виділення паю в натурі потребує розроблення документації та внесення реєстраційних відомостей до державного кадастру та подальшого внесення відомостей до державного реєстру речових прав, то встигнути визнати право власності на пай протягом наступного періоду деяким громадянам на відповідних територіальних одиницях буде не просто. Розв'язання такого питання потребує внесення відповідних змін до Земельного кодексу або до Закону «Про порядок виділення в натурі (на місцевості) земельних ділянок власникам земельних часток (паїв)», що своєю чергою не стосується питання передачі у приватну власність громадянам України земельних ділянок, переданих у користування до набрання чинності Земельним кодексом.

ЗМІСТ

ФАКУЛЬТЕТ АГРОТЕХНОЛОГІЙ ТА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

Глупак З.І., Батюта Д.В. ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ ДЕСТРУКТОРІВ НА КУКУРУДЗИ.....	3
Глупак З.І., Форостина А.С. ВПЛИВ СТРОКІВ СІВБИ НА УРОЖАЙНІСТЬ КУКУРУДЗИ.....	4
Дакалов В. РОЛЬ МОЛІБДЕНУ В ПРОЦЕСАХ АСИМІЛЯЦІЇ АЗОТУ РОСЛИНАМИ.....	5
Заяц В. ЖИВЛЕННЯ РОСЛИН І ЙОГО РЕГУЛЮВАННЯ В РІЗНІ ЕТАПИ ЇХ ОНТОГЕНЕЗУ	6
Матосов В. ДОБРИВА І ЇХ ВПЛИВ НА АДАПТИВНІСТЬ РОСЛИН І СТАН НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА	7
Міщенко Ю.Г., Риженко А.Т. ПІСЛЯЖНИВНА СИДЕРАЦІЯТА ЗАБУР'ЯНЕНІСТЬ ПОСІВІВ КУКУРУДЗИ.....	8
Міщенко Ю.Г., Риженко А.Т. ПЕРСПЕКТИВИ КОНТРОЛЮ БУР'ЯНІВВ ОРГАНІЧНИХ АГРОЕКОСИСТЕМАХ.....	9
Недашков М. ЗНАННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ ЖИВЛЕННЯ РОСЛИН – ОСНОВА РАЦІОНАЛЬНОГО ВИКОРИСТАННЯ ДОБРІВ	10
Остапенко О. ПОБІЧНА ПРОДУКЦІЯ КУКУРУДЗИ НА ЗЕРНО, ЯК ДЖЕРЕЛО ЕЛЕМЕНТІВ ЖИВЛЕННЯ	11
Яценко В.М. ДИНАМІКА ЗМІН ВИСОТИ РОСЛИН СОНЯШНИКА ЗАЛЕЖНО ВІД ВИКОРИСТАННЯ РЕГУЛЯТОРІВ РОСТУ РОСТІН.....	12
Анікеєва С.О., Баштовий М.Г. ПРОБЛЕМИ ВИДОБУТКУ НАФТИ В ОХТИРСЬКОМУ РАЙОНІ	13
Армен С.Е. ЛІХЕНОІНДИКАЦІЯ СТАНУ АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ У МІСТІ ГЛУХІВ СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ	14
Артеменко Д.В., Клименко Г.О. РІДКІСНІ РОСЛИНИ У ЛІСОВИХ ФІТОЦЕНОЗАХ	15
Аршакян Р.А. ВПЛИВ ВОЄННИХ ДІЙ НА ЧОРНЕ ТА АЗОВСЬКЕ МОРЕ	16
Бердін І.В. ЕКОЛОГІЗАЦІЯ ВИРОЩУВАННЯ ПРОВІДНИХ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР.....	17
Бердін І.В. РОЛЬ НАПІВПРИРОДНИХ ЕЛЕМЕНТІВ АГРОЛАНДШАФТІВ У ЗБЕРЕЖЕННІ БІОРІЗНОМАНІТТЯ.....	18
Биваліна В.В. СУЧАСНИЙ СТАН РІЧКИ БОРОМЛЯ ОХТИРСЬКОГО РАЙОНУ СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	19
Бичко К.О. ВИКОРИСТАННЯ ДЕСТРУКТОРІВ ЯК ЕЛЕМЕНТ ЕКОЛОГІЗАЦІЇ СУЧАСНИХ АГРОТЕХНОЛОГІЙ	20
Богова К.В. ДЕНДРОПАРК «НЕСКУЧНЕ» – ПАМ'ЯТКА САДОВО-ПАРКОВОГО МИСТЕЦТВА	21
Бондарева Л.М., Бондарев М.А. МАКРОСКОПІЧНИЙ АНАЛІЗ ЛІКАРСЬКОЇ РОСЛИННОЇ СИРОВИНИ НА ПРИКЛАДІ FILIPENDULAE ULMARIAE HERBA.....	22
Бондарева Л.М., Середа Р.О. ПРИРОДНІ СІНОКОСИ ТА ПАСОВИЩА ГЕТЬМАНСЬКОГО НПП ТА ЇХ РАЦІОНАЛЬНЕ ВИКОРИСТАННЯ	23
Васенко Я. В. ЛАНДШАФТИ НПП «ДЕСНЯНСЬКО-СТАРОГУТСЬКИЙ»	24
Ващенко Є.О. ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНИЙ ФОНД РОМЕНСЬКОГО РАЙОНУ СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ	25
Голубчикова А.О., Погудіна А.О., Шерстюк М.Ю. ПАРКИ-ПАМ'ЯТКИ САДОВО-ПАРКОВОГО МИСТЕЦТВА ЯК СКЛАДОВА ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНОГО ФОНДУ	26
Данченко О.Б., Кирильчук К.С. ЛЮЦЕРНА ХМЕЛЕВИДНА ЯК КОМПОНЕНТ ЛУЧНИХ ТРАВСТОІВ	27
Долуда А.Ю., Кошелєв Д.В. ПРИРОДНІ ЛУКИ ТА ПИТАННЯ ЇХ РАЦІОНАЛЬНОГО ВИКОРИСТАННЯ	28
Дрозд С.В. ФЛОРИСТИЧНЕ РІЗНОМАНІТТЯ ЛІКАРСЬКИХ РОСЛИН ПРИРОДНОГО ЗАПОВІДНИКА «МИХАЙЛІВСЬКА ЦІЛИНА»	29
Дубінчин О.С., Кривозуб Д.І., Стрілець В.Є. СУЧАСНІ ШЛЯХИ ЕКОЛОГІЗАЦІЇ ЕЛЕМЕНТІВ АГРОТЕХНОЛОГІЙ БОБОВИХ КУЛЬТУР	30
Єщенко О.О. ДОСЛІДЖЕННЯ ВАЛОВОГО ВМІСТУ МІДІ В ОРНИХ ҐРУНТАХ	31
Заїка Д.С. АНАЛІЗ ДАНИХ МОНИТОРИНГУ АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ В М. СУМИ	32
Зацаринний М.А., Тихонова О.М. ПОПУЛЯЦІЙНІ ОСОБЛИВОСТІ FALLORIA CONVULVULUS В ЗЕРНОВИХ АГРОФІТОЦЕНОЗАХ	33
Євтушенко Є.О. ЕДИФІКАТОРНИЙ ТИСК КУЛЬТУРНИХ РОСЛИН НА ДИНАМІКУ РОСТОВИХ ПРОЦЕСІВ ECHINOCHELOA CRUS-GALLI	34
Коплик Я.В. РІД MEDICAGO L. У СКЛАДІ СТЕПОВИХ ФІТОЦЕНОЗІВ ПРИРОДНОГО ЗАПОВІДНИКА «МИХАЙЛІВСЬКА ЦІЛИНА»	35
Коротенко Д.О., Клименко Г.О. ВПЛИВ ВІЙСЬКОВИХ ДІЙ НА АТМОСФЕРУ	36
Кочкало В.О., Авраменко М.О. ВПЛИВ ВІЙСЬКОВИХ ДІЙ НА ДОВКІЛЛЯ УКРАЇНИ	37
Кочкало В.О., Малюк Н.М. ЕКОЛОГІЧНІ, МЕДИЧНІ ТА ПРАВОВІ АСПЕКТИ ПОШИРЕННЯ ІНВАЗІЙНОГО ВИДУ AMBROSIA ARTEMISIIFOLIA L. В МЕЖАХ УРБАНІСТИЧНИХ ЕКОСИСТЕМ	38

Кривоzub В.І., Скляр Ю.Л. ХАРАКТЕРИСТИКА БОТАНІЧНОЇ ПАМ'ЯТКИ ПРИРОДИ МІСЦЕВОГО ЗНАЧЕННЯ "АНДРІЯШІВСЬКИЙ ДУБ".....	39
Кульбачна І.О., Скляр В.Г. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ОХОРОНИ ТА РАЦІОНАЛЬНОГО ВИКОРИСТАННЯ ВОДНИХ РЕСУРСІВ СУМСЬКОЇ ОТГ.....	40
Литвиненко В.І. ПРЕПАРАТ LEANUM В СИСТЕМІ ЗАХОДІВ ІЗ ЕКОЛОГІЗАЦІЇ АГРОСФЕРИ.....	41
Михайлова В.А. АНАЛІЗ СТАНУ РОСЛИННОСТІ ОХТИРСЬКОГО РАЙОНУ СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ З ВИКОРИСТАННЯМ ГІС-ТЕХНОЛОГІЙ.....	42
Некрасова К.О. ПРОБЛЕМА ЗБЕРЕЖЕННЯ РІДКІСНИХ ВИДІВ РОСЛИН НА ТЕРИТОРІЇ ПРИРОДНОГО ЗАПОВІДНИКА «МИХАЙЛІВСЬКА ЦІЛИНА».....	43
Нестеренко А. М. ДІЯЛЬНІСТЬ ВІДДІЛУ ДЕРЖАВНОЇ ОХОРОНИ ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНОГО ФОНДУ ПРИРОДНОГО ЗАПОВІДНИКА «МИХАЙЛІВСЬКА ЦІЛИНА».....	44
Рекленко В.М., Клименко Г.О. ВПЛИВ ВОЄННИХ ДІЙ НА РОЗВИТОК СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА: ДОСВІД МИНУЛИХ КОНФЛІКТІВ ТА МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ МАЙБУТНЬОГО.....	45
Рябокoнь Д.О., Скляр В.Г. ХАРАКТЕРИСТИКА ДЕЯКИХ СОЗОЛОГІЧНО ЦІННИХ ТЕРИТОРІЙ КОНОТОПСЬКОГО РАЙОНУ.....	46
Світлична К.П. ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНИЙ ФОНД АНДРІЯШІВСЬКОЇ ОТГ.....	47
Сергієнко Н.Є. ЗАБРУДНЕННЯ РІЧКИ ПСЕЛ СТИЧНИМИ ВОДАМИ В АКВАТОРІЇ с. СТАРЕ СЕЛО.....	48
Скляр В.Г., Скляр Ю.Л., Мальована А.В. СТАН ФІТОРІЗНОМАНІТТЯ У ЗОНІ ДІЯЛЬНОСТІ ПАТ "СУМИХІМПРОМ".....	49
Суслoва О.В. ЕКОЛОГО-ПРОСВІТНИЦЬКА РОБОТА В ГЕТЬМАНСЬКОМУ НПП В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	50
Таран Д.М. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ МОНІТОРИНГУ ЛІСІВ.....	51
Теслик А.В. АГРОЕКОЛОГІЧНІ СКЛАДОВІ ВИРОЩУВАННЯ LENS ТА LATHYRUS.....	52
Ткаленко С.О. ЕКОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ СІНАНТРОПНОЇ ФЛОРИ НЕДРИГАЙЛІВСЬКОЇ ОТГ.....	53
Токаренко В.В. РОЛЬ МОНІТОРИНГУ ПОВЕРХНЕВИХ ВОД СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	54
Трипольська Я.О. ПОКАЗНИКИ ЯКОСТІ ПИТНОЇ ВОДИ В УКРАЇНІ.....	55
Філоненко В.О., Філоненко Р.О. КОМПЛЕКСНИЙ ПОПУЛЯЦІЙНИЙ АНАЛІЗ ЛУЧНИХ ЕКОСИСТЕМ (НА ПРИКЛАДІ БОТАНІЧНОГО ЗАКАЗНИКА МІСЦЕВОГО ЗНАЧЕННЯ «ДЖЕРЕЛЬНІ РОЗСИПИ»).....	56
Хе Сунтао ВПЛИВ СОЛЬОВОГО СТРЕСУ НА РОЗМІР ТА ВІТАЛІТЕТ РОСЛИН ГАРБУЗА.....	57
Шеляг С. ЛИШАЙНИКИ ЯК ЕФЕКТИВНІ БІОІНДИКАТОРИ СТАНУ АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ.....	58
Юркова А.І. ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНИЙ ФОНД ШОСТКИНСЬКОГО РАЙОНУ ЯК ЕКОЛОГІЧНА СПАДЩИНА СУМЩИНИ.....	59
Guo Haiyang VEGETATIVE PROPAGATION OF CAMELLIA JAPONICA L. IN PROTECTED SOIL CONDITIONS.....	60
Гринь А., Бурдуланюк А.О. СТЕБЛОВИЙ КУКРУДЗЯНИЙ МЕТЕЛИК ТА ЗАХОДИ ЗАХИСТУ В ФГ «НАЗАРКО» РОМЕНСЬКОГО РАЙОНУ СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	61
Деменко В.М., Аннишинець І.В. ШКІДНИКИ ЯБЛУНІ ТА ЗАХОДИ ЗАХИСТУ В ННВК СУМСЬКОГО НАУ.....	62
Деменко В.М., Зубенoк М.В. ОСНОВНІ ШКІДНИКИ РІПАКУ ЯРОГО ТА ЗАХОДИ ЗАХИСТУ З НИМИ В ФОП «СЕМА А.П.» СУМСЬКОГО РАЙОНУ СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	63
Деменко В.М., Мельник Т.В. КОЛОРАДСЬКИЙ ЖУК ТА ЗАХОДИ ЗАХИСТУ В УМОВАХ БЕРЕЗОВОРОДСЬКОГО ФАХОВОГО КОЛЕДЖУ ПОЛТАВСЬКОГО ДАУ.....	64
Деменко В.М., Менжес В.В. ОСНОВНІ БУР'ЯНИ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ В УМОВАХ ТОВ «РАЙЗ ПІВНІЧ» КОНОТОПСЬКОГО РАЙОНУ СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	65
Деменко В.М., Полятикін О.В. ШКІДНИКИ КУКУРУДЗИ ТА ЗАХОДИ ЗАХИСТУ В ТОВ «АЛЬ-ТРАНС» СУМСЬКОГО РАЙОНУ СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	66
Деменко В.М., Сорока О.В. ЗАБУР'ЯНЕНІСТЬ ПОСІВІВ СОНЯШНИКУ ТА ЗАХОДИ ЗАХИСТУ В СТОВ «ДРУЖБА НОВА» ПРИЛУЦЬКОГО РАЙОНУ ЧЕРНІГІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	67
Деменко В.М., Шульга Б.В. БУР'ЯНИ КУКУРУДЗИ ТА ЗАХОДИ ЗАХИСТУ В УМОВАХ ФГ «НЕДРА АГРО» БРОВАРСЬКОГО РАЙОНУ КІЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	68
Дяденко М., Бурдуланюк А.О. ОСНОВНІ ХВОРОБИ ЧОРНОЇ СМОРОДИНИ ТА ЗАХОДИ ЗАХИСТУ В УМОВАХ ПЛОДОВОГО САДУ ПП «СЛОБОЖАНЩИНА АГРО» СУМСЬКОГО РАЙОНУ СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	69
Ємець О.М., Кирячко В. ВИВЧЕННЯ ВИДОВОГО СКЛАДУ ШКІДНИКІВ КУКУРУДЗИ В УМОВАХ СФГ «БУДЛІС ЕКСПОРТ».....	70
Ємець О.М., Співак Є. ВИВЧЕННЯ ВИДОВОГО РІЗНОМАНІТТЯ ШКІДНИКІВ КАРТОПЛІ В УМОВАХ ННВК СУМСЬКОГО НАУ.....	71
Ємець О.М., Ткаченко В.О. РЕЗУЛЬТАТИ ВИВЧЕННЯ ВИДОВОГО РІЗНОМАНІТТЯ ШКІДНИКІВ СТОЛОВОГО БУР'ЯКА В УМОВАХ ННВК СНАУ.....	72
Ємець О.М., Хвостов О.С. ОСНОВНІ ШКІДНИКИ СОНЯШНИКУ В УМОВАХ ТОВ АФ «КОЗАЦЬКА» КОНОТОПСЬКОГО РАЙОНУ СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	73

Куліков Д.П., Бурдуланюк А.О. ХВОРОБИ ЯБЛУНІ ТА ЗАХОДИ ЗАХИСТУ В УМОВАХ ННВК СНАУ.....	74
Кураш Д.О. ХВОРОБИ СОНЯШНИКУ ТА ЗАХОДИ З ЇХ ОБМЕЖЕННЯ В УМОВАХ ПІВНІЧНО-СХІДНОГО ЛІСОСТЕПУ	75
Лапузін О.М. ХІМІЧНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЧИСЕЛЬНОСТІ КОЛОРАДСЬКОГО ЖУКА В УМОВАХ КОНОТОПСЬКОГО РАЙОНУ СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	76
Лиховид І.С. МОНІТОРИНГ ШКІДНИКІВ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ В УМОВАХ ОРГАНІЧНОГО ЗЕМЛЕРОБСТВА У ПІВДЕННО-СХІДНОМУ ЛІСОСТЕПУ.....	77
Осьмачко О.М., Бондаренко В.С. ВПЛИВ ЗАСТОСУВАННЯ ГЕРБІЦИДІВ НА ПОСІВАХ СОНЯШНИКУ.....	78
Осьмачко О.М., Гаврилін В.В. ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ФУНГІЦИДІВ НА ПОСІВАХ СОНЯШНИКУ.....	79
Осьмачко О.М., Горпинченко В.М. ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ФУНГІЦИДІВ НА ПОСІВАХ КУКУРУДЗИ.....	80
Осьмачко О.М., Дейнеко А.С. ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ ПРОТРУЙНИКІВ НА ПОСІВАХ КУКУРУДЗИ.....	81
Осьмачко О.М., Притика А.С. ДОСЛІДЖЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ХІМІЧНИХ ТА БІОЛОГІЧНИХ ПРЕПАРАТІВ ПРОТИ ОСНОВНИХ ХВОРОБ КАРТОПЛІ.....	82
Півторайко В.В., Лавщенко Я.В. ІМУНОЛОГІЧНА ОЦІНКА СОРТІВ ПШЕНИЦІ М'ЯКОЇ ОЗИМОЇ НА УРАЖЕННЯ SEPTORIA TRITICISU FG «ОБРІЙ-4».....	83
Півторайко В.В., Манжелій В.В. ВИДОВИЙ СКЛАД КОВАЛІКІВ (ELATERIDAE) У ПОЛЯХ СІВОЗМІНИ ПІД КУКУРУДЗУ У FG «ЕДЕЛЬВЕЙС» БОРИСПІЛЬСЬКОГО РАЙОНУ КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	84
Татарінова В.І., Бондаренко В.С. КОРЕНЕВІ ГНІЛІ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ В УМОВАХ БЕРЕЗОВОРУДКІВСЬКОГО АГРАРНОГО КОЛЕДЖУ ПОЛТАВСЬКОЇ ДАА	85
Татарінова В.І., Жорнокуй Ю.В. РОЗВИТОК ТЕМНО-БУРОЇ ПЛЯМИСТОСТІ В ПОСІВАХ ЯЧМЕНЮ ОЗИМОГО	86
Татарінова В.І., Кудлай О.О. ЗАХИСТ ВІД СІРОЇ ГНІЛІ ВИНОГРАДУ	87
Татарінова В.І., Лірук Г.І. ЗАХИСТ НАСАДЖЕНЬ МАЛИНИ ВІД ОСНОВНИХ ХВОРОБ.....	88
Татарінова В.І., Попович Є.О. ЗАХИСТ РІПАКУ ВІД ХВОРОБ.....	89
Шапаренко Л., Бурдуланюк А.О. ДИНАМІКА ПОШИРЕННЯ КАРАНТИННОГО ШКІДНИКА DIABROTICA VIRGIFERA LE CONTE ТА КОНТРОЛЬ ЙОГО ЧИСЕЛЬНОСТІ В УМОВАХ УКРАЇНИ....	90
Анчин О.В. АНАЛІЗ ПОШИРЕННЯ ЛИПОВИХ ДЕРЕВОСТАНІВ У ЛІСАХ УКРАЇНИ	91
Недосип І.В. ОЦІНКА ЛІСОВИХ НЕКТАРОПИЛКОНОСІВ НА ПРИКЛАДІ ФІЛІЇ «СУМСЬКЕ ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО» ДП «ЛІСИ УКРАЇНИ».....	92
Шаповал А.С. АНАЛІЗ СТАНУ ПОПУЛЯЦІЙ ЛОСЯ (ALCES ALCES L.) У СКЛАДІ СУЧАСНОЇ ТЕРІОФАУНИ СУМЩИНИ: ЗМІНИ ЧИСЕЛЬНОСТІ ТА ЇХ ПРИЧИНИ.....	93
Бондаренко Р.А. КОРЕНЕТВІРНА ЗДАТНІСТЬ ЗДЕРЕВ'ЯНІЛИХ ЖИВЦІВ SAMBUCUSNIGRAL.	94
Денисенко В.Г. ФІТОМЕЛІОРАТИВНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ХВОЙНИХ ІНТРОДУЦЕНТІВ В УРБАНІЗОВАНОМУ СЕРЕДОВИЩІ (НА ПРИКЛАДІ М. СУМИ).....	95
Арнаутов К.І. ВИВЧЕННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ВИРОЩУВАННЯ QUERCUSROBUR ІЗ ЗАКРИТОЮ КОРЕНЕВОЮ СИСТЕМОЮ В УМОВАХ ДП «ТРОСТЯНЕЦЬКЕ ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО», ЛИТОВСЬКЕ ЛІСНИЦТВО	96
Євсюков О.С. СПОСОБИ РОЗМНОЖЕННЯ ПРЕДСТАВНИКІВ РОДУ CERCIS L.	97
Зам'ятін С.В. ПЛАНУВАННЯ ЛІСОГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ	98
Марченко К.С. ВИКОРИСТАННЯ FICUSBENJAMINA В ОЗЕЛЕНЕННІ ІНТЕР'ЄРІВ	99
Півень В. РОЗВИТОК САДОВО-ПАРКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ.....	100
Токмань В.С. ПРЕДСТАВНИКИ РОДУ SALIX L. У ЛАНДШАФТНОМУ ДИЗАЙНІ.....	101
Токмань В.С. ВИКОРИСТАННЯ ТАКСОНІВ РОДУ SALIX L. У ФІТОМЕЛІОРАЦІЙНИХ ЦІЛЯХ	102
Фесенко Д.М. РОЗМНОЖЕННЯ ТА ВИРОЩУВАННЯ САДИВНОГО МАТЕРІАЛУ GROSSULARIARECLINATAL	103
Юрченко П.О. ВЕГЕТАТИВНЕ РОЗМНОЖЕННЯ ЯК СПОСІБ ЗБЕРЕЖЕННЯ ВИДІВ РОСЛИН....	104
Верещакін І.В., Борисенко Я.А. СЕЛЕКЦІЙНО-ГЕНЕТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ДИКОГО І СУЧАСНОГО СОНЯШНИКА У СЕЛЕКЦІЇ НА ЯКІСНИЙ СКЛАД ОЛІЇ	105
Верещакін І.В., Жеребілов М.А. ЦИТОПЛАЗМАТИЧНА ЧОЛОВІЧА СТЕРИЛЬНІСТЬ КУКУРУДЗИ	106
Верещакін І.В., Пічкобій В.М. ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНІ НАПРЯМКИ У СЕЛЕКЦІЇ ЛЬОНУ	107
Верещакін І.В., Семоненко А.С. ГЕТЕРОЗИСНА СЕЛЕКЦІЯ КУКУРУДЗИ НА ПРОДУКТИВНІСТЬ.....	108
Верещакін І.В., Ткаченко В.П. ПЕРЕДУМОВИ ТА РЕЗУЛЬТАТИ СЕЛЕКЦІЇ КОНОПЕЛЬ НА БЕЗНАРКОТИЧНІСТЬ.....	109
Верещакін І.В., Шевченко А.П. МОЛЕКУЛЯРНИЙ АНАЛІЗ В ІДЕНТИФІКАЦІЇ ЛІНІЙ КУКУРУДЗИ.....	110
Волохова О.І. АНАЛІЗ СОРТОВОГО СКЛАДІ І ВИРОБНИЦТВА ГРЕЧКИ В СУМСЬКІЙ ОБЛАСТІ.....	111

Наумов Є.О. ЗНАЧЕННЯ ПОЖИВНИХ РЕЧОВИН У ПРОЦЕСАХ РОСТУ ТА РОЗВИТКУ РОСЛИН КУКУРУДЗИ.....	112
Наумов О.В. ОСОБЛИВОСТІ ВИБОРУ ОПТИМАЛЬНОГО СТРОКУ СІВБИ НАСІННЯ КУКУРУДЗИ.....	113
Оничко В.І. АНАЛІЗ ВИРОБНИЦТВА КУКУРУДЗИ В СУМСЬКІЙ ОБЛАСТІ.....	114
Оничко Т.О. ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ НАСІННЯ ОВОЧІВ ДО СІВБИ.....	115
Синиця О.М. ВПЛИВ МІКРОБНИХ ПРЕПАРАТІВ НА СТУПІНЬ ДЕСТРУКЦІЇ РОСЛИННИХ РЕШТОК КУКУРУДЗИ.....	116
Грищенко О.С. ОСОБЛИВОСТІ РЕКРЕАЦІЙНО-ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	117
Міляєв А.М. ДЕНДРОПАРК «НЕСКУЧНЕ» ЯК ОБ'ЄКТ БІОРИЗНОМАНІТТЯ ПРИРОДНОГО ПАРКУ ТА ТУРИСТИЧНА ДЕСТИНАЦІЯ.....	118
Река В.О. РОЗВИТОК ВИДІВ АКТИВНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ.....	119
Таран Д.Ю. ГІРСЬКИЙ ТУРИЗМ В УКРАЇНІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЙОГО РОЗВИТКУ.....	120
Шейкіна П.С. ТУРИСТИЧНА ДЕСТИНАЦІЯ – «ЗА ЛАШТУНКАМИ ТЕАТРУ ЩЕПКИНА».....	121

БІОЛОГО-ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Андрухова Ю.О. ВПЛИВ СЕЗОННИХ ФАКТОРІВ НА ВІДТВОРЮВАЛЬНІ ЯКОСТІ СВИНЕЙ.....	122
Криворученко Л.В. ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ РІЗНИХ ТИПІВ КОРМІВ НА ВІДГОДІВЕЛЬНІ ТА ЗАБІЙНІ ЯКОСТІ СВИНЕЙ.....	123
Лисенко В.А. СУЧАСНИЙ СТАН ВИРОБНИЦТВА ВЕРШКОВОГО МАСЛА В УКРАЇНІ ТА СВІТІ....	124
Ляшенко Ю.В., Опара В.О. СУЧАСНИЙ СТАН ІНДИКІВНИЦТВА УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ.....	125
Овчаренко О.О., Опара В.О. ПЕРЕВАГИ АМЕРИКАНСЬКОГО ПІДХОДУ ДО УПРАВЛІННЯ МОЛОЧНОЮ ФЕРМОЮ.....	126
Котенко Д.С. ОСОБЛИВОСТІ ВИРОЩУВАННЯ М'ЯСА ІНДИКІВ В УКРАЇНІ У СУЧАСНИХ УМОВАХ.....	127
Говоруха К.В., Рибець А.О. ВПЛИВ ГЕНОТИПОВИХ ТА ПАРАТИПОВИХ ФАКТОРІВ НА РІСТ І РОЗВИТОК МОЛОДНЯКУ ЯЄЧНИХ КУРЕЙ.....	128
Кислий І.В., Трофімов Д.О. ІННОВАЦІЙНІ ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО РЕЦЕПТУР І ТЕХНОЛОГІЙ ПРОДУКЦІЇ ПІДПРИЄМСТВА.....	129
Остапенко В.І. ВИКОРИСТАННЯ ІНБРИДИНГУ В СЕЛЕКЦІЇ КРОЛІВ.....	130
Остапенко В.І. ВПЛИВ САМЦІВ-ПЛІДНИКІВ НА М'ЯСНУ ПРОДУКТИВНІСТЬ МОЛОДНЯКА КРОЛІВ.....	131
Остапенко В.І. ГЕТЕРОЗИС У КРОЛІВНИЦТВІ.....	132
Остапенко В.І. ЕФЕКТИВНІСТЬ РІЗНИХ СПОСОБІВ УТРИМАННЯ ГІБРИДНИХ ІНДИКІВ.....	133
Остапенко В.І. СЕЗОННА ЗМІНА ДОВЖИНИ ВОЛОССЯ КРОЛІВ ПОРОДИ СРІБЛЯСТА.....	134
Остапенко В.І. СЕЛЕКЦІЙНА ОЦІНКА ПСІВ МИСЛИВСЬКИХ СОБАК ПОРОДИ ЗАХІДНОСИБІРСЬКА ЛАЙКА У КИЇВСЬКІЙ ОБЛАСТІ.....	135
Остапенко В.І. СЕЛЕКЦІЯ КРОЛІВ ЗА М'ЯСНИМИ ОЗНАКАМИ.....	136
Остапенко В.І. УДОСКОНАЛЕННЯ ПОРОДНИХ ТА ПРОДУКТИВНИХ ЯКОСТЕЙ КРОЛІВ.....	137
Петренко Г.О., Бордунова О.Г. ПОРІВНЯННЯ ШТУЧНОЇ ЗАХИСНОЇ КУТИКУЛИ, СТВОРЕНОЇ НА ОСНОВІ ХІТОЗАНУ І ПРИРОДНОЇ КУТИКУЛИ ШКАРАЛУПИ КУРЯЧОГО ЯЙЦЯ.....	138
Ядгорова Є.М. ОЦІНКА ЯЄЦЬ ПРИ ВИКРИТТІ.....	139
Приходько М.Ф. ВПЛИВ МАШИННОГО ДОІННЯ НА ВИНИКНЕННЯ МАСТИТІВ.....	140
Приходько М.Ф. ВПЛИВ МОЦІОНУ НА ПРОДУКТИВНІСТЬ, ВІДТВОРЮВАЛЬНІ ЯКОСТІ ТА ЗДОРОВ'Я ТВАРИН.....	141
Приходько М.Ф. ЗАГАЛЬНІ ПРИЧИНИ МАСТИТІВ У КОРІВ.....	142
Приходько М.Ф. КОЗИНЕ ТА ОВЕЧЕ МОЛКО ЯК СИРОВИНА ДЛЯ ВИРОБНИЦТВА БІОЛОГІЧНО ЦІННИХ МОЛОЧНИХ ПРОДУКТІВ.....	143
Приходько М.Ф. КОРЕЛЯЦІЙНІ ЗВ'ЯЗКИ МІЖ НАДОЄМ ТА ВМІСТОМ ЖИРУ В МОЛОЦІ КОРІВ ЗА ВИЩУ ТА ОСТАННЮ ЗАКІНЧЕНУ ЛАКТАЦІЇ.....	144
Приходько М.Ф. ОСОБЛИВОСТІ ВИРОБНИЦТВА ПРОМИСЛОВОГО МОЛОКА.....	145
Приходько М.Ф. ТЕНДЕНЦІЇ ТА ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ВИРОБНИЦТВА МОЛОКА В УКРАЇНІ ТА СВІТІ.....	146
Приходько М.Ф. ЯК ДІЙКОВА ГУМА ВПЛИВАЄ НА ПРОЦЕС ДОІННЯ.....	147
Чала Д.С. ІСТОРИЧНИЙ АСПЕКТ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНИХ ПОРІД СОБАК.....	148
Рубцов І.О. ОСОБЛИВОСТІ МОРФОФУНКЦІОНАЛЬНИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ ВИМ'Я КОРІВ УКРАЇНСЬКОЇ ЧОРНО-РЯБОЇ МОЛОЧНОЇ ПОРОДИ.....	149
Рубцов І.О. ВІД РУЧНОГО ДОІННЯ ДО ДОІЛЬНОГО РОБОТА.....	150
Рубцов І.О. ОСОБЛИВОСТІ РОСТУ І РОЗВИТКУ РЕМОНТНИХ ТЕЛИЦЬБУРОЇ ХУДОБИ В УМОВАХ ТДВ «МАЯК» ОХТИРСЬКОГО РАЙОНУ СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	151
Рубцов І.О. УДОСКОНАЛЕННЯ ХУДОБИ В УМОВАХ СТОВ ІМ.ШЕВЧЕНКА СУМСЬКОГО РАЙОНУ СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	152

Рубцов І.О. ОЦІНКА МОРФОФУНКЦІОНАЛЬНИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ БУРОЇ ХУДОБИ В УМОВАХ СТОВ ІМ. ШЕВЧЕНКА СУМСЬКОГО РАЙОНУ СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ	153
Рубцов І.О. ОЦІНКА МОЛОЧНОЇ ПРОДУКТИВНОСТІ БУРОЇ ХУДОБИ В УМОВАХ ТДВ «МАЯК» ОХТИРСЬКОГО РАЙОНУ СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ	154
Рубцов І.О. ОСОБЛИВОСТІ ВІДТВОРЮВАЛЬНИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ КОРІВ УКРАЇНСЬКОЇ ЧЕРВОНО-РЯБОЇ МОЛОЧНОЇ ПОРОДИ СФГ „УРОЖАЙ” РОМЕНСЬКОГО РАЙОНУ СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ	155
Рубцов І.О. ОСОБЛИВОСТІ РОСТУ І РОЗВИТКУ РЕМОНТНИХ ТЕЛИЦЬ УКРАЇНСЬКОЇ ЧОРНО-РЯБОЇ МОЛОЧНОЇ ПОРОДИ РІЗНИХ ЛІНІЙ.....	156
Немцева М. ТЕХНОЛОГІЧНІ ВЛАСТИВОСТІ МОЛОЧНОЇ СИРОВИНИ ПРИ ПЕРЕРОБЦІ ЙОГО НА СИР ВІД РІЗНИХ ПОСТАЧАЛЬНИКІВ	157
Кучкова Т.П. ХАРАКТЕРИСТИКА ПОПУЛЯЦІЇ УКРАЇНСЬКОЇ БУРОЇ МОЛОЧНОЇ ПОРОДИ СУМСЬКОГО РЕГІОНУ ЗАЛЕЖНО ВІД КРАЇНИ ПОХОДЖЕННЯ БАТЬКА	158
Дрозд В.Ю., Опара В.О. ПРОБЛЕМИ ПІДВИЩЕНОЇ НЕСУЧОСТІ СУЧАСНИХ КРОСІВ КУРЕЙ....	159
Танасієнко Г.О., Лисенко О. В., Опара В.О. ОСНОВНІ ФАКТОРИ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА СПОЖИВАННЯ КОРМУ КУРЧАТАМИ.....	160
Хайлук К. В., Опара В.О. ЕФЕКТИВНЕ ВИКОРИСТАННЯ КОРМІВ ПРИ ВИРОЩУВАННІ МОЛОДНЯКУ ПТИЦІ.....	161
Базурін О. А., Опара В.О., Ващенко Б.В. ВИКОРИСТАННЯ КОРМОВИХ ДОБАВОК В ГОДІВЛІ СВИНЕЙ	162
ФАКУЛЬТЕТ БУДІВНИЦТВА І ТРАНСПОРТУ	
Бізукова К.О., Бородай Я.О. ВПЛИВ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ НА АРХІТЕКТУРУ.....	163
Бондаренко В.О., Бородай Я.О. ОРГАНІЗАЦІЯ ФУНКЦІОНАЛЬНИХ ЗОН В ЦЕНТРАХ ДИТЯЧОГО РОЗВИТКУ	164
Вознесенська П.О., Бородай Я.О. АРХІТЕКТУРА ТА ПРИРОДА В ЖИТЛОВИХ БУДИНКАХ	165
Волков Д.Г. ВПРОВАДЖЕННЯ НОВІТНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ПРИКЛАДІ ПРОГРАМНОГО КОМПЛЕКСУ «CREDO»	166
Глівенко С.В. ОЦІНКА ВІДПОВІДНОСТІ ТЕПЛОІЗОЛЯЦІЙНИХ КОНСТРУКТИВНИХ РІШЕНЬ У СУЧАСНОМУ ЖИТЛОВОМУ ВИСОТНОМУ БУДІВНИЦТВІ.....	167
Єліфанова О.А., Бородай Я.О. ВИКОРИСТАННЯ ЗЕЛЕНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В АРХІТЕКТУРІ: ПЕРЕВАГИ ТА ВИКЛИКИ.....	168
Кіпрач М.О., Бородай А.С. ФУНКЦІОНАЛЬНО-ПЛАНУВАЛЬНІ ОРГАНІЗАЦІЇ СУЧАСНИХ МИСТЕЦЬКИХ ЦЕНТРІВ.....	169
Кресан А.О., Бородай Я.О. СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ В АРХІТЕКТУРІ	170
Купрієнко С. Г., Бородай А.С. ПРИНЦИПИ ЕКОЛОГІЧНОЇ АРХІТЕКТУРИ В БУДІВНИЦТВІ	171
Мірошник М.О., Бородай Я.О. ОСНОВИ ПРОЕКТУВАННЯ БУДІВЕЛЬ І СПОРУД.....	172
Немчина Ю.І., Бородай Я.О. ОСОБЛИВОСТІ ПРОЕКТУВАННЯ ВЕТЕРИНАРНИХ КЛІНІК	173
Онда А. В., Бородай Я.О. АРХІТЕКТУРА ПЕРВІСНОГО СУСПІЛЬСТВА	174
Попова Ю.С., Бородай А.С. ОРГАНІЗАЦІЯ БЕЗБАР'ЄРНОГО СЕРЕДОВИЩА У ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ.....	175
Рень О.В., Бородай А.С. ТИПОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПЛАНУВАННЯ ГОТЕЛІВ.....	176
Сахно Б.О. УТОЧНЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ ДЕФОРМУВАННЯ ЗАЛІЗОБЕТОННИХ БАЛОК ПРИ СУМІСНІЙ РОБОТІ З ЦЕГЛЯНОЮ КЛАДКОЮ	177
Сергієнко О.В., Бородай Я.О. АРХІТЕКТУРНО-ПЛАНУВАЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ СУЧАСНИХ ОФІСНИХ ЦЕНТРІВ НА ПРИКЛАДІ МІСТА СУМИ	178
Сокура В.С., Бородай Д.С. ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ПРОЕКТУВАННЯ СУЧАСНИХ СПОРТИВНИХ КОМПЛЕКСІВ.....	179
Срібняк Н.М., Роговий С.І. ОСОБЛИВОСТІ МОДЕЛЮВАННЯ ДІАГРАМ ДЕФОРМУВАННЯ БЕТОНУ	180
Срібняк Н.М., Галушка С.А. ВИМІРЮВАЧ ТЕПЛООВОГО ПОТОКУ ДЛЯ ТЕСТУВАННЯ ІЗОЛЯЦІЙНИХ МАТЕРІАЛІВ	181
Строкач Д.В., Бородай Я.О. ВОДНО-ЗЕЛЕНИЙ КАРКАС, ЯК ОСНОВА РОЗВИТКУ ТА ПІДТРИМКИ МІСТ	182
Сухоставець С.О., Бородай А.С. ОСОБЛИВОСТІ КОМПЛЕКСНОГО ФОРМУВАННЯ АРХІТЕКТУРНО-КОМПОЗИЦІЙНИХ РІШЕНЬ ЕКСТЕР'ЄРІВ ТА ІНТЕР'ЄРІВ СУЧАСНОГО МАЛОПОВЕРХОВОГО ЖИТЛА.....	183
Токар Н.І. РОЗВИТОК РИНКУ ЖИТЛОВОГО БУДІВНИЦТВА	184
Тукін С.А. РОЗВИТОК ЖИТЛОВОГО БУДІВНИЦТВА ЯК ІНДИКАТОР ВІДНОВЛЕННЯ КРАЇНИ....	185
Хоменко О.С., Adam Ujma, Срібняк Н.М., Галушка С.А. ДО ВИЗНАЧЕННЯ КОЕФІЦІЄНТУ ТЕПЛОВІДНОСТІ ЦЕГЛИ	186
Цьомка А.В. ВПЛИВ УМОВ РОБОТИ АВТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ НА ПАЛИВНУ ЕКОНОМІЧНІСТЬ	187

Шатіло Б.М., Бородай Д.С. ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНАЛЬНО-ПЛАНУВАЛЬНОГО ВИРІШЕННЯ ТУРИСТИЧНО-СПОРТИВНИХ ГОТЕЛІВ.....	188
Ярмоленко Д.О., Бородай А.С. АРХІТЕКТУРНО - ПЛАНУВАЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННИХ КОМПЛЕКСІВ НА ПРИКЛАДІ М. СУМИ.....	189
Ярошенко П.М. СУЧАСНІ ТРАНСПОРТНІ МАШИННІ АГРЕГАТИ ДЛЯ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА	190

ІНЖЕНЕРНО-ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Ребрій А.М. ГЕОМЕТРО-ГРАФІЧНА ПІДГОТОВКА ТА ФУНКЦІОНАЛ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ	191
Корженко В.О. ПРО СУЧАСНІ СІВАЛКИ ДЛЯ СІВБИ ПОСАПНИХ КУЛЬТУР	192
Рибенко І.О. ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРИНЦИПУ ПРОФЕСІЙНОЇ СПРЯМОВАНOSTІ ІНЖЕНЕРНО-ГРАФІЧНОГО НАВЧАННЯ.....	193
Семірненко С.Л. ДОСЛІДЖЕННЯ ГРАНИЧНОЇ ВИСОТИ ПАДІННЯ БУЛЬБ КАРТОПЛІ ПРИ НАВАНТАЖЕННІ В ТРАНСПОРТНІ ЗАСОБИ	194
Семірненко Ю.І., Киричик В.О. ДОСЛІДЖЕННЯ СЕПАРАЦІЇ ЗЕРНОВОГО ВОРОХУ ЧЕРЕЗ ГРАТЧАСТУ ПОВЕРХНЮ ПОХИЛОЇ КАМЕРИ.....	195
Крисько В.О. ДОСЛІДЖЕННЯ ПРИЧИН ЕЛЕКТРОТРАВМАТИЗМУ ТА ЗАХОДІВ ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ УРАЖЕННЯ ЕЛЕКТРИЧНИМ СТРУМОМ В УМОВАХ ВИРОБНИЦТВА	196
Вовк В.О., Ромашко Р.Л., Чигрин А. І., Харченко С.О. КРИТЕРІЇ ЕФЕКТИВНОЇ ЕКСПЛУАТАЦІЇ ЗЕРНООЧИСНИХ МАШИН	197
Яровий В.В., Тіманов В.В., Харченко С.О. АНАЛІЗ КОНСТРУКЦІЙ МАШИН ДЛЯ ПОПЕРЕДНЬОЇ ОЧИСТКИ ЗЕРНА	198
Пальчик О.А., Давидченко Є.І., Харченко Ф.М., Абдуєв М.М. АНАЛІЗ ВПЛИВУ ТЕХНІКО-ТЕХНОЛОГІЧНИХ ФАКТОРІВ НА РІВЕНЬ ТРАВМУВАННЯ НАСІННЯ ЗЕРНОВИХ КУЛЬТУР	199
Кузьменко А. ПІДВИЩЕННЯ ВИРОБНИЦТВА ОЗИМОЇ ПШЕНИЦІ.....	200
Слобода Р.А. ПРО ОПТИМАЛЬНЕ МІЖРЯДДЯ ДЛЯ СІВБИ ЗЕРНОВИХ ТА СУЧАСНІ СІВАЛКИ, ЩО ЙОГО ЗАБЕЗПЕЧУЮТЬ.....	201
Садовий І.Ю. ПРО ОСОБЛИВОСТІ КОНСТРУКЦІЇ ТА ЕКСПЛУАТАЦІЇ РОЗКИДАЧІВ ТВЕРДИХ МІНЕРАЛЬНИХ ДОБРІВ КОМПАНІЇ VOGWALLE	202
Саєнко А.В., Гнітій А.В. ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ СУЧАСНИХ ТРАКТОРІВ	203
Клемениченко П.О., Клименко О.І., Харченко С.О. ТЕХНІКО-ТЕХНОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ОЧИЩЕННЯ НАСІННЯ ОЛІЙНИХ КУЛЬТУР	204
Цеділін А.В., Харченко Ф.М. АНАЛІЗ КОНСТРУКЦІЙ ТА СПОСОБІВ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ СКАЛЬПЕРАТОРІВ	205
Шкробот Г.В., Бурнос В.М., Удовіченко В.М., Харченко Ф.М. ВИКОРИСТАННЯ ОПТИМІЗАЦІЇ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПРОЦЕСІВ ОЧИЩЕННЯ ЗЕРНА.....	206
Островерх Р.В., Вачіль І.В., Твірітінов Ю.В., Селезньов Д.Г., Харченко С.О. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ КЛАСИФІКАТОРІВ	207
Хоменко С.В., Макаренко Я.В., Харченко С.О. АНАЛІЗ СПОСОБІВ УДОСКОНАЛЕННЯ КОНСТРУКЦІЇ НОРІЇ	208
Кіслощаєв О.Ю., Горовий М.В., Калнагуз О.М. ВІТЧИЗНЯНІ МАШИНИ ДЛЯ ПОСІВУ ЗЕРНОВИХ КУЛЬТУР	209
Кравченко О.С., Горовий М.В., Калнагуз О.М. ПОСІВНІ ЗАКОРДОННІ МАШИНИ ДЛЯ КУКУРУДЗИ ТА ЇХ ВИСІВНІ РОБОЧІ ОРГАНИ.....	210
Садовничий М.Б., Сіренко Ю.В., Семерня О.В., Калнагуз О.М. МАШИНИ ДЛЯ ВНЕСЕННЯ ДОБРІВ	211
Гречаний А.О., Горовий М.В., Калнагуз О.М. ТЕХНОЛОГІЯ ОБРОБІТКУ ГРУНТУ STRIP TILL	212
Голіков Р.А., Горовий М.В., Калнагуз О.М. КОМБІНОВАНІ ГРУНТООБРОБНІ АГРЕГАТИ	213
Бондарев С.Г. БЛОЧНО МОДУЛЬНИЙ ПРИНЦИП ПОБУДОВИ ПОВНОПРИВІДНОЇ АВТОТРАКТОРНОЇ ТЕХНІКИ НА ОСНОВІ ІНТЕГРОВАНИХ ТРАНСМІСІЙ	214
Харченко Д.О., Тендіт С.С., Харченко С.О. ВИКОРИСТАННЯ ОСНОВ АЕРОДИНАМІКИ В ТЕХНОЛОГІЯХ ПІСЛЯЗБИРАЛЬНОЇ ОБРОБКИ ЗЕРНА.....	215
Погуляй В.М., Майоров О.В., Лебідь О.П., Харченко С.О. АСПЕКТИ ОЧИЩЕННЯ ПОВІТРЯНОГО ПОТОКУ В ТЕХНОЛОГІЯХ ПІСЛЯЗБИРАЛЬНОЇ ОБРОБКИ ЗЕРНА.....	216
Харченко А.С., Харченко Ф.М. ОПТИМІЗАЦІЯ ПАРАМЕТРІВ СКАЛЬПЕРАТОРІВ ПРИ ОЧИЩЕННІ ЗЕРНА	217
Семерня О.В. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕЧНИХ УМОВ ПРАЦІ В АГРОСЕКТОРІ ЧЕРЕЗ ВПРОВАДЖЕННЯ РОБОТОТЕХНІКИ	218
Хвостенко С.В., Покотілова О.М., Горовий М.В., Калнагуз О.М. ОГЛЯД ВІДЧИЗНЯНОГО ОБПРИСКУВАЧА ВІД БРЕНДУ ELVORTI.....	219
Ховзун Я.В., Сіренко Ю.В., Калнагуз О.М. ТЕХНОЛОГІЯ ВИРОЩУВАННЯ ЗЕРНОВИХ КУЛЬТУР	220

Клещ О.В. НОРМУВАННЯ ШВИДКОСТІ РУХУ НА МАРШРУТІ.....	221
ФАКУЛЬТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ	
Супрун Ю. РІЗНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ КРОЛІВ.....	222
Дудченко Ю. РОЗВИТОК РУБЦЯ У ТЕЛЯТ	223
Стоцька О. АУТОІМУННІ ЗАХВОРЮВАННЯ У СОБАК.....	224
Власенко Є., Грек В. ЕТІОЛОГІЯ ГІПОКАЛЬЦІЄМІЇ ЛАКТУЮЧИХ КОРІВ.....	225
Грек Р. ФОРМУВАННЯ ІМУНІТЕТУ У ПОРОСЯТ	226
Сергійчик Т. САНІТАРНО-ГІГІЄНІЧНІ АСПЕКТИ ВИРОЩУВАННЯ КУРЧАТ-БРОЙЛЕРІВ	227
Колодяжний Р., Колодяжна В. ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ВІДГОДІВЛІ ТЕЛЯТ	228
Камбур М.Д., Замазій А.А., Титаренко О.О. ВПЛИВ БІЛКОВО – ЕНЕРГЕТИЧНОГО ЖИВЛЕННЯ ТВАРИН НА ІМУНОГЕНЕЗ	229
Камбур М.Д., Замазій А.А., Титаренко О.О. ВПЛИВ ГОДІВЛІ НА СИСТЕМИ РЕЗИСТЕНТНОСТІ ОРГАНІЗМУ.....	230
Калашник М.О., Камбур М.Д., Замазій А.А. РОЛЬ ІМУННОЇ СИСТЕМИ У ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ТВАРИН	231
Демидко О.С. ФУНКЦІОНАЛЬНА АКТИВНІСТЬ ФІЗІОЛОГІЧНИХ МЕХАНІЗМІВ ОРГАНІЗМУ ТЕЛЯТ ПРИ РІЗНИХ УМОВАХ ГОДІВЛІ В ПОСТНАТАЛЬНИЙ ПЕРІОД.....	232
Коленченко В.А. ЗАХИСНІ МЕХАНІЗМИ ТА ЇХ РОЛЬ В ОРГАНІЗМІ	233
Камбур М.Д. АЛЬТЕРНАТИВНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ – ГУМАННЕ ВІДНОШЕННЯ ДО ТВАРИН	234
Крючков С.В. ГЛІЦЕРИН: СФЕРИ ЗАСТОСУВАННЯ	235
Худа С.Ю. ВИМОГИ ЩОДО ВИРОБНИЦТВА ЯКІСНОГО ТА БЕЗПЕЧНОГО МОЛОКА КОРІВ	236
Скороход Д. О. ДЕМОДЕКОЗ У СОБАК	237
Скороход Д. О. ПАТОЛОГІЧНІ СТАНИ МОЛОЧНОЇ ЗАЛОЗИ У СОБАК ТА КОТІВ.....	238
Думчиков К.О. НЕМАТОДОЗИ КОНЕЙ: ДІАГНОСТИКА, ЛІКУВАННЯ.....	239
Нікітіна Д.Є. СТРЕСИ У КОНЕЙ.....	240
Лівощенко Є.М. ОСОБЛИВОСТІ ЗМІН КІЛЬКОСТІ ЄРИТРОЦИТІВ У КРОВІ КІЗ У ВІКОВОМУ АСПЕКТІ	241
Лівощенко Є.М., Власенко М.О. ІКОВА ДИНАМІКА КІЛЬКОСТІ ЄРИТРОЦИТІВ У ЯГНЯТ	242
Лівощенко Є.М., Павловський В.В. ВИЗНАЧЕННЯ ВІТАМІНУ А ТА КАРОТИНУ В СИРОВАТЦІ КРОВІ ВЕЛИКОЇ РОГАТОЇ ХУДОБИ В УМОВАХ ГОСПОДАРСТВА	243
Лівощенко Є.М., Чигрин О.А. ВИДОВІ ОСОБЛИВОСТІ БУДОВИ ЗУБІВ У ХИЖАКІВ.....	244
Лівощенко Є.М., Вандоляк Д.Т. ОНТО- І ФІЛОГЕНЕЗ ПЕРЕФЕРИЧНОГО СКЕЛЕТУ.....	245
Лівощенко Є.М., Дорофєєва Т.С. ПОЯС ГРУДНОЇ КІНЦІВКИ У ПТАХІВ	246
Лівощенко Л.П., Литвин Р.С. ХАРАКТЕРИСТИКА ЗМІН ТА ЯКІСНА ОЦІНКА М'ЯСА КУРЕЙ ПРИ ХВОРОБІ МАРЕКА	247
Лівощенко Л.П. ВПЛИВ ОХОЛОДЖЕННЯ ЯЄЦЬ НА ВЛАСТИВОСТІ SALMONELLA TYRNUMURIUM.....	248
Лівощенко Л.П., Лівощенко О.І. ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕБІГУ ТА ПРОФІЛАКТИКА СИБІРКИ У ТВАРИН	249
Тютюнниченко О.І., Мусієнко О.В. АКАРАПІДОЗ БДЖІЛ, ЛІКУВАЛЬНІ ЗАХОДИ І ПРОФІЛАКТИКА	250
Пятачкова Ю.В., Мусієнко О.В. ВИВЧЕННЯ ВПЛИВУ БІОЛОГІЧНО АКТИВНИХ РЕЧОВИН РОСЛИННОГО ПОХОДЖЕННЯ НА БДЖІЛ ПРИ НОЗЕМОЗІ	251
Тарасенко В.В., Мусієнко О.В. ДИСПЕПСІЯ ТЕЛЯТ, ЛІКУВАННЯ ТА ПРОФІЛАКТИКА	252
Вандоляк Д.Т. ТОКСИЧНА ДІЯ МЕТИЛОВОГО СПИРТУ	253
Деревянченко Д.О. ЗАХОДИ БЕЗПЕКИ ПРИ РОБОТІ З ФОРМАЛІНОМ	254
Глух Є.А., Бець П.А., Нагорна Л.В. ХАРАКТЕРИСТИКА ОСНОВНИХ ФАКТОРІВ ПОКРАЩЕННЯ МІКРОКЛІМАТУ В КОРІВНИКАХ	255
Маринченко А., Тимофєєв М., Нагорна Л.В. ХАРАКТЕРИСТИКА ТИПІВ ПІДСТИЛКИ У СКОТАРСТВІ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ПРОДУКТИВНІСТЬ КОРІВ.....	256
Нестерук В.С., Красюк С., Нагорна Л.В. ОСНОВНІ ЕТІОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ ВИНИКНЕННЯ МАСТИТИВ У КОРІВ.....	257
Ковальчук А.О., Шолудько Є. В., Радченко Б.В. РОЗПОВСЮДЖЕННЯ ПЕРЕЛОМІВ КІСТОК У ДРІБНИХ ДОМАШНІХ ТВАРИН В УМОВАХ ВЕТЕРИНАРНОГО ЦЕНТРУ «ЗВІРОПОЛІС» М.КИЇВ.....	258
Бойко К.В. ЕПІЗООТОЛОГІЯ ТА ДІАГНОСТИКА ОТОДЕКТОЗ КОТІВ ТА СОБАК, ЩО УТРИМУЮТЬСЯ В МІСЬКИХ КВАРТИРАХ.....	259
Вінічук А.І., Коваленко Н.Є., Грек А.С. АНАЛІЗ ЗАХВОРЮВАНОСТІ ДОМАШНІХ ТВАРИН В УМОВАХ ПРИВАТНОЇ ВЕТЕРИНАРНОЇ КЛІНІКИ «ВЕТ МАЙСТЕР» М. БУЧА	260
Наушко Д.С. КЕСАРІВ РОЗТИН У ДРІБНИХ ТВАРИН.....	261
Шамрицька Г.В. КЛІНІЧНИЙ ВИПАДОК ПЕРЕБІГУ АБСЦЕСУ У КОТА СИБІРСЬКОЇ ПОРОДИ.....	262
Бахметенко А.О. ОСОБЛИВОСТІ ЛІКУВАННЯ ЧЕРВОНОВУХИХ ЧЕРЕПАХ.....	263
Довбня А.О. ОСНОВНІ ЗАСОБИ ЛІКУВАННЯ КОРІВ ПРИ МАСТИТІ	264

Ярмошенко Ю.Г. НЕБЕЗПЕЧНІ ІНВАЗІЙНІ ЗООНОЗИ РИБ ДЛЯ ЛЮДЕЙ.....	265
Гулько О.А. ОСОБЛИВОСТІ ЛІКУВАННЯ ПТИЦІ ПРИ ЕЙМЕРІОЗІ.....	266
Петров В.В. ПЕРСПЕКТИВИ ВИРОБНИЦТВА ОРГАНІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ НА ПТАХОФАБРИКАХ.....	267
Деревянченко О.В. ЗАХИСТ ТВАРИН-КОМПАЊЙОНІВ ВІД БЛІХ.....	268
Гаврилюк Г., Корюшина Ю. ОБҐРУНТУВАННЯ ВИКОРИСТАННЯ ПРЕПАРАТУ «АВАКОЛ» ПРИ БАКТЕРІАЛЬНИХ ІНФЕКЦІЯХ ПТИЦІ.....	269
Моспанова О.В., Коротка Є.Ю. СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ВИЗНАЧЕННЯ БІОЕКВІВАЛЕНТНОСТІ ЛІКАРСЬКИХ ПРЕПАРАТІВ У ВЕТЕРИНАРІЇ.....	270
Борковський Р.О., Мусієнко Ю.В. ПОРІВНЯЛЬНА ЕФЕКТИВНІСТЬ СУЧАСНИХ МЕТОДІВ ЛІКУВАННЯ ЕНДОМЕТРИТУ У СУК.....	271
Завалій М.Р., Ковальов Я.О. ДИСТОЦІЯ У СВИНОМАТОК.....	272
Васильєв І.Д. ПРОВЕДЕННЯ ХІРУРГІЧНОГО ЛІКУВАННЯ ПАТОЛОГІЙ МАТКИ СОБАК ПРИ ЗАМИРАННІ ПЛОДІВ З ПОДАЛЬШОЮ ЇХ МУМІФІКАЦІЄЮ ЧИ МАЦЕРАЦІЄЮ.....	273
Вареник Л.В. АЛЬТЕРНАТИВНІ ПРОТИМІКРОБНІ ЙОДОВМІСНІ ЗАСОБИ У ТВАРИННИЦТВІ.....	274
Морозов Б.С. БІОХІМІЯ М'ЯЗІВ.....	275
Мисник Ю. ВЕТЕРИНАРНО-САНІТАРНИЙ РІВЕНЬ ТА ГІГІЄНІЧНІ УМОВИ НА МОЛОЧНО-ТОВАРИНИХ ФЕРМАХ.....	276
Міщенко О.А. АНАЛІЗ ДІАГНОСТИКИ, ЛІКУВАННЯ ТА НЕДОПУЩЕННЯ ДЕРМАТОФІТОЗІВ ДРІБНИХ ТВАРИН.....	277
Хряпіна О.В. АНАЛІЗ РИЗИКІВ ВЕДЕННЯ СВИНАРСТВА НА ТИМЧАСОВО ОКУПОВАНИХ ТЕРИТОРІЯХ ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	278
Мізюк Ю.А., Мізюк В.В. ЕТІОЛОГІЯ ТА ДІАГНОСТИКА ТОКСИЧНИХ МАСТИТІВ НА МОЛОЧНИХ ФЕРМАХ.....	279
Постова О.О. ДЕМОДЕКОЗ – ВИРОК ЧИ НЕ ТАКИЙ СТРАШНИЙ ЯК ЙОГО МАЛЮЮТЬ?.....	280
Блажко О.О. РОЗПОВСЮДЖЕННЯ БАБЕЗІОЗУ СЕРЕД ТВАРИН: ПЕРСПЕКТИВИ КОНТРОЛЮ ЗА ЗАХВОРЮВАННЯМ.....	281
Нестеренко О.М. КОНТРОЛЬ МІКРОБІОЛОГІЧНОГО ЗАБРУДНЕННЯ ПТАШНИКІВ ЗА ВИРОЩУВАННЯ БРОЙЛЕРІВ.....	282
Мозговий М.О. АНАЛІЗ ПОШИРЕННЯ ЗБУДНИКІВ ІНФЕКЦІЙНИХ ХВОРОБ ПТИЦІ ТА ОСНОВНІ ШЛЯХИ ЇХ ПЕРЕДАЧІ.....	283
Сьомак П.В. ЗАХОДИ ПРОФІЛАКТИКИ ІНФЕКЦІЙНИХ ХВОРОБ МОЛОДНЯКУ ВРХ.....	284
Вішнякова О.В. ЗДІЙСНЕННЯ ЗАХОДІВ ДЕРЖАВНОГО КОНТРОЛЮ НА ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ.....	285
Вішнякова О. В. УМОВИ ДЛЯ НЕКОМЕРЦІЙНОГО ПЕРЕМІЩЕННЯ ДОМАШНІХ ТВАРИН ДО РЕСПУБЛІКИ ПОЛЬЩІ.....	286
Кашук Т.О. ОСОБЛИВОСТІ МОРФОЛОГІЇ ТА БІОЛОГІЇ ЗБУДНИКІВ БАБЕЗІОЗУ У М'ЯСОЇДНИХ.....	287
Івашина К.В. ЗНАЧЕННЯ ЕЙМЕРІОЗУ У ТВАРИННИЦТВІ.....	288
Кириченко А.А. ПРИХОВАНА НЕБЕЗПЕКА.....	289
Негреба Ю.В., Воронкіна К.С. ПАТОГЕННИЙ ВПЛИВ ISOSPORA SPP. НА ОРГАНІЗМ М'ЯСОЇДНИХ ТВАРИН.....	290
Ковбасенко Л.В. ПАРАЗИТИ АКВАРІУМНОЇ ФАУНИ.....	291
Бобир В.Г., Базавлук М.А. ПОРІВНЯЛЬНА ЕФЕКТИВНІСТЬ РІЗНИХ МЕТОДІВ ЛІКУВАННЯ ЗА УВЕЇТІВ У КОРІВ.....	292
Бобир В.Г., Базавлук М.А. ПОРІВНЯЛЬНА ЕФЕКТИВНІСТЬ РІЗНИХ МЕТОДІВ ЛІКУВАННЯ ЗА АСЕПТИЧНИХ ПОДОДЕРМАТИТІВ У КОРІВ.....	293
Швець І. В. БІОМОНІТОРИНГ ПЕСТИЦИДІВ У ВОДОЙМИЩАХ ТА ЇХ ПАТОЛОГІЧНИЙ ВПЛИВ НА ЗМІНИ У ТКАНИНАХ РИБ.....	294
Омельченко О. В. ПАТОЛОГІЧНІ ЗМІНИ ІМУННОГО СТАТУСУ У ІНВАЗОВАНИХ ПОРОСЯТ.....	295
Зон Г., Комлик Ю., Козакул О. ПАРВОВІРУСНИЙ ЕНТЕРИТ – СМЕРТЕЛЬНА НЕБЕЗПЕКА ДЛЯ СОБАК.....	296
Івановська Л., Тищенко К. ВИПАДОК ДІАГНОСТИКИ ТА ЛІКУВАННЯ СОБАКИ ЗА ГІПОТИРЕОЗУ.....	297
Івановська Л.Б., Труба О.О. ПАНОФТАЛЬМІТ У ТИГРОВОГО ПІТОНА (PYTHON MOLURUS VIVIPARTATUS).....	298
Соколова А. Ю. ЛІКУВАННЯ КОТІВ, ХВОРИХ НА ПАНЛЕЙКОПЕНІЮ.....	299
Яремко А.В. ЕФЕКТИВНІСТЬ ПРЕПАРАТУ МІСЦЕВОГО ЗАСТОСУВАННЯ ЦИКЛОСПОРИНУ А В ЛІКУВАННІ АТОПІЧНОГО ДЕРМАТИТУ У СОБАК.....	300
Куцубін Н.Д. ЕФЕКТИВНІСТЬ ПРЕПАРАТУ МІСЦЕВОГО ЗАСТОСУВАННЯ ЦИКЛОСПОРИНУ А В ЛІКУВАННІ АТОПІЧНОГО ДЕРМАТИТУ У СОБАК.....	301
Зон Г., Майковський І., Івановська Л. ЛОКАЛІЗАЦІЯ НЕГАТИВНОГО ВПЛИВУ ІНФЕКЦІЙНИХ ЕТІОЛОГІЧНИХ ФАКТОРІВ В СЕРЦІ ІНДИКІВ.....	302

Федорова Д.В.ЗАСОБИ ТА РЕЖИМИ САНІТАРНИХ ОБРОБОК ПІД ЧАС ВОЛОНТЕРСЬКИХ ОПЕРАЦІЙ	303
Корчінова Д. О. ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПРИВАТНОГО ПРИТУЛКУ ДЛЯ ТВАРИН НА ТЕРИТОРІЇ СЕМЕНІВСЬКОЇ ОТГ В ЧЕРНІГІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ	304
Похиль Д.Ю. КЛІНІЧНИЙ ВИПАДОК ПАННУСА (СИНДРОМА УБЕРЕЙТЕРА) У НІМЕЦЬКОЇ ВІВЧАРКИ.....	305
Лівощенко О.І. ТОПОГРАФІЧНО-АНАТОМІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ МАТКИ, ВСТАНОВЛЕНІ ПІД ЧАС ОВАРІГІСТЕРОЕКТОМІЇ КІШОК	306
Волошина Л.Л; Москаленко Р.А. АНАЛІЗ ЕКОНОМІЧНИХ ВИТРАТ ЗА ОВАРІГІСТЕРОЕКТОМІЇ КІШОК	307
Должук О.В. ОСНОВНІ ЕТАПИ ДІАГНОСТИКИ ТА «ХАРЧОВА ПРОВОКАЦІЯ» ЗА ПІОДЕРМІЇ У СОБАК	308
Бойчук Д.М. ВНУТРІШНЬОВЕННА РЕНТГЕНОКОНТРАСТНА УРОГРАФІЯ ЯК МЕТОД СУЧАСНОЇ ДІАГНОСТИКИ СЕЧОВИВІДНОЇ СИСТЕМИ КОТІВ.....	309
Ефименко С.С., Костенко М. В. МОНІТОРИНГ КІЛЬКІСНИХ ПОКАЗНИКІВ ВОЛОНТЕРСЬКИХ ОПЕРАЦІЙ НА ФВМ СНАУ.....	310
Рокочий А.В., Кистерна О.С. ВИПАДОК ІДЕНТИФІКАЦІЇ МАТКИ У КІШКИ ПІСЛЯ ПОПЕРЕДНЬОЇ ОПЕРАЦІЇ ЩОДО ІМОВІРНОГО ВИДАЛЕННЯ РЕПРОДУКТИВНИХ ОРГАНІВ	311
Кладницька Л.В., Величко С.В., Ландаренко Л.С., Величко В.С., Касьян О.К., Герасименко У.В. ПОРОДНІ ОСОБЛИВОСТІ ДИСПЛАЗІЇ КУЛЬШОВОГО СУГЛОБА В СОБАК.....	312
Бугай А. І., Доценко Є. СЕЧОКАМ'ЯНА ХВОРОБА В СОБАК.....	313
Кладницька Л.В., Величко С.В., Ландаренко Л.С., Величко В.С., Касьян О.К. Вільчанська Є. ДОСЛІДЖЕННЯ ФУНКЦІОНАЛЬНОГО СТАНУ НАДКОЛІНКА В СОБАК КАРЛИКОВИХ ПОРІД	314
Кладницька Л.В., Величко С. В., Величко В.С., Касьян О.К. ОТРИМАННЯ АДГЕЗИВНОЇ ФРАКЦІЇ МЕЗЕНХІМНИХ СТРОМАЛЬНИХ КЛІТИН МИШІ	315
Костів А.А. ДІАГНОСТИКА ЗАВОРОТУ ЧАСТКИ ЛЕГЕНІ В СОБАК	316
Костів А.А. ЗАВОРОТ ЧАСТКИ ЛЕГЕНІ В СОБАК	317
Лобас А.В. ОСОБЛИВОСТІ ДИХАННЯ У БРАХІОЦЕФАЛІВ.....	318
Бойко Т.О. ТЕРАПІЯ КОРІВ ЗА ПАТОЛОГІЇ РОДІВ	319
Бойко Т.О. ПРОФІЛАКТИКА ПІСЛЯРОДОВИХ УСКЛАДНЕНЬ У КОРІВ	320
Маринченко А.В. ІДЕНТИФІКАЦІЯ ТВАРИН ЩОДО КОНТРОЛЮ ЇХ РОЗМНОЖЕННЯ	321
Гладушкін М.А. УТРИМАННЯ ПЕРЕПЕЛІВ, ТА ОСОБЛИВОСТІ ЇХНЬОЇ ПРОДУКЦІЇ	322
Гладушкін М.А. ІНФЕКЦІЙНІ ХВОРОБИ КРОЛИКІВ, ТА МЕТОДИ ЇХ УСУНЕННЯ	323

ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ І МЕНЕДЖМЕНТУ

Шахов В.Є. РОЛЬ МАРКЕТИНГОВОГО УПРАВЛІННЯ ТОВАРНОЮ ПОЛІТИКОЮ В ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	324
Yang Yang, Xiao Wanxin CONSTRUCTION OF REAL ESTATE ENTERPRISE SALES EVALUATION SYSTEM WITH ANP.....	325
Xiao Wanxin ANALYSIS OF BUSINESS PROCESSES IN REAL ESTATE ENTERPRISES	326
Алад'єва С.Е. ФІНАНСОВА СТРАТЕГІЯ ЯК ЕЛЕМЕНТ АЛГОРИТМУ ПРОЦЕСУ УПРАВЛІННЯ БЮДЖЕТАМИ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ	327
Ємець В.В. УПРАВЛІННЯ ОБОРОТНИМИ АКТИВАМИ ЯК СКЛАДОВА СТРАТЕГІЇ ФІНАНСОВОГО ОЗДОРОВЛЕННЯ ПІДПРИЄМСТВА.....	328
Коваль В.І. ОСОБЛИВОСТІ МАРКЕТИНГОВОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ ПЕРЕРОБНОЇ ГАЛУЗІ.....	329
Мірошниченко С.А. МАРКЕТИНГОВЕ УПРАВЛІННЯ ЗБУТОМ В КОМПАНІЯХ БУДІВЕЛЬНИХ КОМПЛЕКТУЮЧИХ.....	330
Білоцерківська В.В. СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ МАРКЕТИНГОВОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ СУБ'ЄКТІВ АГРОБІЗНЕСУ	331
Гарах П.В. АГРАРНИЙ МАРКЕТИНГ В СИСТЕМІ ЗАДОВОЛЕННЯ ПОТРЕБ СПОЖИВАЧІВ ТА ІНТЕРЕСІВ ТОВАРОВИРОБНИКІВ.....	332
Макаренко А.Р. МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ОЦІНКИ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИРОБНИЦТВА І РЕАЛІЗАЦІЇ МОЛОКА В АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ	333
Павленко А.М. РОЛЬ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ	334
Некрасов О.С. СУЧАСНІ НАПРЯМИ ПЛАНУВАННЯ КОМУНІКАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВА	335
Охременко Л.В. МАРКЕТИНГОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ РИНКУ: ОСОБЛИВОСТІ ТА НАПРЯМИ	336
Ярмоленко М. В., МАРКЕТИНГОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ ПОВЕДІНКИ СПОЖИВАЧІВ ЯК НЕОБХІДНІСТЬ СЬОГОДЕННЯ	337
Чоні Є.В. ОСОБЛИВОСТІ ПРОСУВАННЯ МАЛОГО БІЗНЕСУ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОГО ЧАСУ.....	338

Рудакова Д.О. РОЛЬ ЕКОЛОГІЧНОГО МАРКЕТИНГУ В ФОРМУВАННІ КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ ДЕРЖАВНОГО ПІДПРИЄМСТВА	339
Базарний С.О. УПРАВЛІННЯ ТОВАРНОЮ ПОЛІТИКОЮ НА ПІДПРИЄМСТВАХ МАЛОГО БІЗНЕСУ	340
Сергієнко В.Г. КАДРОВА БЕЗПЕКА ЯК ОСНОВНИЙ ЕЛЕМЕНТ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА	341
Бельська А.О. РЕКЛАМНА ДІЯЛЬНІСТЬ НА ПІДПРИЄМСТВАХ РОЗДРІБНОЇ ТОРГІВЛІ ТА СПОСОБИ ЇЇ ВДОСКОНАЛЕННЯ	342
Дундук Д.С. РОЛЬ І ЗНАЧЕННЯ КРЕДИТУ В РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ.....	343
В'юненко О.Б. СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КІБЕРГІЄНИ	344
Баталова А.Б. ГЕОІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЕКОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ.....	345
Маяк А.О. ЦИФРОВІ ІНСТРУМЕНТИ ДЛЯ ПУБЛІКАЦІЇ ТА ПРОДАЖУ МУЗИКИ	346
Бусенко І.В. РОЗРОБКА ВІДЕОІГОР НА БАЗІ ТЕХНОЛОГІЇ P2E.....	347
Крамський А.С. ChatGPT – ТВІЙ МЕНТОР У НАВЧАННІ.....	348
Гервольський М.Д. АНАЛІТИЧНИЙ АНАЛІЗ РІЗНИХ ВИДИ ХОСТИНГІВ	349
Потапенко М.Т. АВТОМАТИЗОВАНА ІНФОРМАЦІЙНА СИСТЕМА ДЛЯ СПОРТИВНОГО КОМПЛЕКСУ	350
Єременко О.В. РОЗРОБКА ІНФОРМАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ ПЕРЕВІРКИ ПРАКТИЧНИХ РОБІТ ІЗ ВИБІРКИ ДАНИХ: ШЛЯХИ І ТЕХНОЛОГІЇ.....	351
Мотлюк М.В. А/В ТЕСТУВАННЯ ЯК МЕТОД МАРКЕТИНГОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ В ІТ	352
Олефіренко Д.В. ПРОГНОЗУВАННЯ КІЛЬКОСТІ ВЕЛИКОЇ РОГАТОЇ ХУДОБИ В УКРАЇНІ З ВИКОРИСТАННЯМ ЕКОНОМЕТРИЧНИХ МЕТОДІВ	353
Бабуров Д.В. ПРОГНОЗУВАННЯ КІЛЬКОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПТИЦІ В УКРАЇНІ З ВИКОРИСТАННЯМ ЕКОНОМЕТРИЧНИХ МЕТОДІВ	354
Шакоотько А.М. ІНФОРМАЦІЙНА ПІДСИСТЕМА МАТЕРІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ ВСП «ГАФК СНАУ».....	355
Басанець Д.В. ІНФОРМАЦІЙНА ПІДСИСТЕМА ОБЛІКУ КАДРОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ КОЛЕДЖУ ВСП «ГАФК СНАУ».....	356
Хіманова А.О. ПРОБЛЕМИ УПРАВЛІННЯ ІТ ПРОЄКТАМИ СУЧАСНИХ НАВЧАЛЬНИХ СИСТЕМ.....	357
Сіденко А.С. ПРОБЛЕМИ ПОБУДОВИ САЙТІВ ДЛЯ СИСТЕМ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ...	358
Шакоотько Є.С. СУЧАСНІ АЛГОРИТМИ АНАЛІЗУ ПРОДУКТИВНОСТІ ТА МОНІТОРИНГУ КОМП'ЮТЕРНИХ МЕРЕЖ	359
Грошовик Р.Ю. ОБГРУНТУВАННЯ НЕОБХІДНОСТІ АВТОМАТИЗАЦІЇ ВЕДЕННЯ ПОГОСПОДАРСЬКОГО ОБЛІКУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД.....	360
Наконечний О.Б. АНАЛІЗ ПРОБЛЕМИ АВТОМАТИЗАЦІЇ РОЗРАХУНКУ БАЛАНСУ ГУМУСУ І ПОЖИВНИХ РЕЧОВИН В ҐРУНТІ ТА ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ЇЇ ВИРІШЕННЯ	361
Мартинченко С.В. ОБРОБКА ВЕЛИКИХ ДАНИХ: ПРОБЛЕМИ І ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ	362
Zhang Yuanyi THE KEY FACTORS IN PERSONAL DEVELOPMENT FROM THE PERSPECTIVE OF ENTERPRISES.....	363
Qin Fan IMPROVEMENT OF THE RISK MANAGEMENT SYSTEM AT THE ENTERPRISE	364
Jiang Maoli ORGANIZE THE CONCEPT AND METHOD OF BUSINESS PROCESS IMPROVEMENT	365
Zhang Buyao DISCUSSION ON THE MANAGEMENT OF CAREER PROMOTION OF ENTERPRISE EMPLOYEES.....	366
Cui Xiaoping THE IMPACT OF INNOVATIVE TRANSFORMATIONS IN THE AGRO-INDUSTRIAL SPHERE ON THE ACHIEVEMENT OF THE SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS	367
Zhao Jing CONCEPTUAL APPROACHES TO MANAGING THE BEHAVIOR OF THE COMPANY'S PERSONNEL ON THE BASIS OF CORPORATE CULTURE	368
Гуньо Б. В. МЕХАНІЗМ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ В СФЕРІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	369
Маслак О.М., Санін Р.С. ІНСТРУМЕНТИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	370
Ніколаєнко Т.С. НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ ОСВІТИ НА РІВНІ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ	371
Гребченко Т.А., Стеценко Б.М. КОМУНІКАЦІЙНИЙ ЗВ'ЯЗОК ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ІЗ СУСПІЛЬСТВОМ	372
Майданевич С.В. АДМІНІСТРАТИВНО-ПРОЦЕДУРНІ ЗАСАДИ РЕГУЛЮВАННЯ В БАНКІВСЬКІЙ СФЕРІ	373
Chonglong Bi MANAGEMENT OF ORGANIZATIONAL CULTURE AS A FACTOR OF INCREASING COMPETITIVENESS	374
Тимошенко М.І. ПРИНЦИПИ СТВОРЕННЯ ТА УПРАВЛІННЯ КЛАСТЕРНИМИ ТА НАДКЛАСТЕРНИМИ ЛІКАРНЯМИ	375

Zhang Zhanming IMPORTANT ASPECTS OF HUMAN RESOURCE DEVELOPMENT: CASE OF CHINA	376
Ren Li IMPROVING OF THE XX REAL ESTATE COMPANY'S HUMAN RESOURCE MANAGEMENT SYSTEM.....	377
Wang Yidi IMPROVING THE STRATEGIC MANAGEMENT OF ENTERPRISES.....	378
Yin Jian KEY ELEMENTS OF THE FINE MANAGEMENT OF FIXED ASSETS IN CHINESE UNIVERSITIES.....	379
Zhang Meiyuan IMPROVING THE MANAGEMENT OF EMPLOYEE INCENTIVES.....	380
Miao Xiaohu INCREASING THE LEVEL OF COMPETITIVENESS OF THE ENTERPRISE (TAKE AN EXAMPLE OF ZHONGTIAN MARINE SYSTEM Co., Ltd)	381
Wenqiang Liu MANAGEMENT OF LABOR RESOURCES OF THE ENTERPRISE IN MODERN BUSINESS CONDITIONS.....	382
Pan Linlin ALIBABA FINANCIAL MANAGEMENT ANALYSIS.....	383
Tang Tingting MANAGEMENT OF ORGANIZATIONAL CULTURE OF THE ENTERPRISE IN THE CONDITIONS OF DEVELOPMENT OF MARKET RELATIONS	384
Дудник К.О. НАПРЯМКИ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ В СФЕРІ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ	385
Коваль В.А. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ АДМІНІСТРАТИВНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ НА ОСНОВІ УДОСКОНАЛЕННЯ СТАНДАРТІВ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ	386
Дяченко І.В. ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА ТА ЕЛЕКТРОННОГО УРЯДУВАННЯ	387
Cui Xinyu RESEARCH ON MANAGEMENT OF THE SCIENTIFIC RESEARCH ACTIVITIES IN CHINESE AGRICULTURAL ENTERPRISES – CASE OF MUYUAN FOODS CO., LTD.	388
Fan Bixiu APPLICATION ANALYSIS OF IMPROVING CHINA'S TAX ASSESSMENT SYSTEM BASED ON HARVARD ANALYSIS FRAMEWORK.....	389
Huang Fengdi RESEARCH ON PATH TO IMPROVE ADMINISTRATIVE MANAGEMENT OF APPLICATION-ORIENTED PRIVATE UNDERGRADUATE COLLEGES.....	390
Duan Yingxue PREVENTION OF BOND INVESTMENT RISKS	391
Ding Yanrong INCREASING THE LEVEL OF COMPETITIVENESS OF THE ENTERPRISE	392
Даниленко С.І.ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ РЕПРОДУКТИВНОГО ЗДОРОВ'Я	393
Xin Mengke RESEARCH ON INTERNATIONAL MIGRATION IN CHINA IN THE 21ST CENTURY ...	394
Deng Huiwen IMPROVING THE PRINCIPLES OF ECONOMIC MANAGEMENT	395
Кравцов Д.О. ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ НАДАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ В СТРУКТУРНОМУ ПІДРОЗДІЛІ ОРГАНУ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ.....	396
Мальований О.М. СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ ТА ЇЇ УДОСКОНАЛЕННЯ	397
Біловодська І.М. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ	398
Біндюг Д. О. ПОДАТКОВА СИСТЕМА УКРАЇНИ ТА ЇЇ РОЗВИТОК У ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ	399
Багіна Н. А ВИЗНАЧЕННЯ ТА ЗНАЧЕННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ТОРГОВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА	400
Воліна О.О. ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНОЇ ГОШОВО-КРЕДИТНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ.....	401
Кривонос О.О. ВИЗНАЧЕННЯ МІСЦЯ КУЛЬТУРНОГО СЕРЕДОВИЩА У СТРАТЕГІЧНОМУ ПЛАНІ РОЗВИТКУ ОТГ.....	402
Кулагін Д.В. РОЗВИТОК ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТУ АГРАРНОГО ПІДПРИЄМСТВА.....	403
Микитенко М.Є. ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ВИРОБНИЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ АГРАРНОГО ПІДПРИЄМСТВА	404
Чубур С.Г. ВИКОРИСТАННЯ КОНЦЕПЦІЇ ЩАСТЯ В ПІДВИЩЕННІ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ КОМПАНІЇ	405
Яковенко Н.М. МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ПРИНЦИПІВ ПОВЕДІНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ В ЕКОНОМІЧНОМУ УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВОМ.....	406
Ралко Є.С. ЕКОНОМІЧНИЙ ЗМІСТ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ: СУТНІСТЬ ТА ФАКТОРИ ВПЛИВУ	407
Денисенко Я.В. ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИРОБНИЦТВА І РЕАЛІЗАЦІЇ ЗЕРНА ЯК ВАЖЛИВА ПРОБЛЕМА АГРАРНОЇ НАУКИ	408
Єршовенко А.М. ІННОВАЦІЇ ЯК ОСНОВА СТРАТЕГІЧНОГО РОЗВИТКУ БІЗНЕС-СУБ'ЄКТІВ В УМОВАХ ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ КРАЇНИ.....	409
Варакін Д.О. ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ МЕТОДОЛОГІЙ УПРАВЛІННЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСАМИ AGILE ТА DEVOPS В ПРОДУКТОВІЙ ІТ-КОМПАНІЇ.....	410
Сьомушкін В.О. ОСНОВНІ СКЛАДОВІ ЖИТТЄВОГО ЦИКЛУ В БУДІВНИЦТВІ	411
Гончаров О.О. ВИРОБНИЧИЙ ПОТЕНЦІАЛ: СУТНІСТЬ ТА СКЛАДОВІ.....	412

Телевний М.В. СОБІВАРТИСТЬ МОЛОКА: СУТНІСТЬ ТА НАПРЯМИ ЗНИЖЕННЯ	413
Пігуль О.В. СПРИЯННЯ СТАЛОМУ РОЗВИТКУ В БУДІВНИЦТВІ: ОГЛЯД НОРМАТИВНИХ ДОКУМЕНТІВ	414
Клочко Т. А. КООПЕРАЦІЯ В СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ	415
Чигрин О.А. ГЛОБАЛЬНА ПРОБЛЕМА БЕЗПРИТУЛЬНИХ ТВАРИН	416
Крючков С.В. ЕКОНОМНО СПОЖИВАЙТЕ ТА НЕ ДОЗВОЛЯЙТЕ ЇЖИ «ВИТРАЧАТИСЯ ДАРЕМНО»	417
Силич К.В. РОЗВИТОК СИСТЕМИ МЕНЕДЖМЕНТУ ЯКОСТІ ПРОДУКЦІЇ СУЧАСНОГО ПІДПРИЄМСТВА ХІМІЧНОЇ ГАЛУЗІ (НА ПРИКЛАДІ ПАТ «СУМИХІМПРОМ»)	418
Zhang Jiachang US EXPERIENCE IN LAND POLICY AND MANAGEMENT SYSTEM	419
Mao Rong CURRENT STATE OF SOCIAL AND ECONOMIC HUMAN RESOURCES DEVELOPMENT IN CHINA	420
Li Zongkeng. THE ECONOMIC AND SOCIAN DEVELOPMENT IN THE SOUTHWEST ETHNIC MINORITY AREAS IN CHINA	421
Li Zhuoran. OVERVIEW OF INVESTMENT AGRICULTURE MANAGEMENT UNDER GLOBALIZATION IN CHINA	422
Joshua Linus Baka. EFFECTIVE METHODS OF STAFF MOTIVATION AT THE MODERN ENTERPRISE	423
Азаров В.В. ПОНЯТТЯ ТА СТРУКТУРА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА	424
Zhao Bingxu. Psychology of Management of sports Stadium in China	425
Слюсарев Д.С. РОЛЬ ЛЮДСЬКИХ РЕСУРСІВ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ	426
Кіях І.А., ВПЛИВ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО КЛІМАТУ У ТРУДОВОМУ КОЛЕКТИВІ НА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА	427
Нагорний С.О. ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТУ НА ПІДПРИЄМСТВІ	428
Топчієва В.С. ФІНАНСОВО-КРЕДИТНА ПІДТРИМКА ДІЯЛЬНОСТІ ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ У СУЧАСНИХ УМОВАХ	429
Островська А.Р. ФІНАНСОВЕ ПЛАНУВАННЯ У ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА АГРАРНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ	430
Малежик В.В. ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ГОТІВКОВИХ ТА ЦИФРОВИХ МЕТОДІВ ОПЛАТИ	431
Товстуха М.О. ЕФЕКТИВНІСТЬ УПРАВЛІННЯ ЛІКВІДНІСТЮ ТА ПЛАТОСПРОМОЖНІСТЮ АГРАРНОГО ПІДПРИЄМСТВА	432
Кириченко М.М. ДІАГНОСТИКА ЙМОВІРНИХ РИЗИКІВ ЛІКВІДНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	433
Майборода Ю.М. ІНВЕСТИЦІЙНА ПРИВАБЛИВІСТЬ ЕКОНОМІКИ ТА ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	434
Мухоїд В.І. НАПРЯМКИ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ТРУДОВОГО ЖИТТЯ ПЕРСОНАЛУ НА ПІДПРИЄМСТВІ	435
Луговик Ю.О. ФОРМУВАННЯ КРЕДИТНОГО ПОРТФЕЛЮ ПАТ АКБ «ІНДУСТРІАЛБАНК»	436
Стешенко І.Ю. АНАЛІЗ ВПЛИВУ ВІЙНИ (ПІСЛЯ ПОВНОМАСШТАБНОГО ВТОРГНЕННЯ) НА ДЕРЖБЮДЖЕТ УКРАЇНИ ТА ПРОГНОЗИ ЩОДО ЙОГО ФОРМУВАННЯ НА ПЕРСПЕКТИВУ	437
Семоненко А.С. ДІАГНОСТИКА РОЗМІРУ ПРИБУТКУ ТА НАПРЯМКИ ЙОГО ЗБІЛЬШЕННЯ В ТОВ АФ «БІЛОВОДИ» М.РОМНИ СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ	438
Кушнеренко В.О. МАКСИМІЗАЦІЯ РИНКОВОЇ ВАРТОСТІ БІЗНЕСУ ЯК ФАКТОР КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	439
Гриб Є.С. ОЦІНКА РІВНЯ ФІНАНСОВОГО РИЗИКУ	440
Кручан А.Ю. ДИВЕРСИФІКАЦІЯ БАНКІВСЬКИХ ПОСЛУГ ЯК НАПРЯМ УСПІШНОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ БАНКІВСЬКОЇ УСТАНОВИ	441
Лепеш Р.М. УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ ПІДПРИЄМСТВА	442
Ждек В.М. ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТРАХУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНИХ РИЗИКІВ	443
Шалигіна І.В. ДІАГНОСТИКА МОЖЛИВИХ ЧИННИКІВ НАСТАННЯ БАНКРУТСТВА ПІДПРИЄМСТВА ТА ЇХ ПОПЕРЕДЖЕННЯ	444
Чигрин Д.В. ОЦІНКА ДІЯЛЬНОСТІ СФГ «УРОЖАЙ» В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	445
Волкова А.М. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ КРЕДИТНОГО РИНКУ В УКРАЇНІ	446
Сердюк К.Ю. ПЕРЕВАГИ ЛІЗИНГУ ЯК ФІНАНСОВОГО ІНСТРУМЕНТУ ЕФЕКТИВНОГО ІНВЕСТИВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА	447
Піскун А.С. РИНКОВІ ІНСТРУМЕНТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАБІЛЬНОСТІ ГРИВНІ	448
Бабенко А.О. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ФОНДОВОГО РИНКУ В УКРАЇНІ	449
Бондаренко С.В. УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ ПОТОКАМИ ЯК СКЛАДОВА ЗАГАЛЬНОЇ СИСТЕМИ ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ПІДПРИЄМСТВА	450
Васюков Д.О. СИСТЕМА РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТУ НА ПІДПРИЄМСТВІ – ЗАПОРУКА ЗМЕНШЕННЯ КРЕДИТНИХ РИЗИКІВ	451

Воловик Р.В. ПОНЯТТЯ КРЕДИТОСПРОМОЖНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА ТА ПОКАЗНИКИ, ЩО ЇЇ ХАРАКТЕРИЗУЮТЬ.....	452
Кондратенко С.А. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ КРЕДИТНОГО РИНКУ В УКРАЇНІ.....	453
Манько І.О. ВПЛИВ МОНЕТАРНОЇ ПОЛІТИКИ НА ЕКОНОМІКУ УКРАЇНИ У ВОЄННИЙ СТАН.....	454
Пономар А.Р. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ПЛАТІЖНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ.....	455
Сизоненко А.М. НЕОБХІДНІСТЬ ЗАЛУЧЕННЯ ЯКІСНИХ ПІДХОДІВ ДО ОЦІНКИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	456
Соколенко Д.О. ІНВЕСТИЦІЇ ЯК ГОЛОВНИЙ ІНСТРУМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА.....	457
Сотник В.В. ПРИНЦИПИ ТА МОДЕЛІ УПРАВЛІННЯ ОБОРОТНИМИ АКТИВАМИ ПІДПРИЄМСТВА.....	458
Сюсюкало І.О. ОСОБЛИВОСТІ РЕГУЛЮВАННЯ ГРОШОВОГО РИНКУ В УКРАЇНІ У ВОЄННИЙ ЧАС.....	459
Філонович І.В. ГОЛОВНІ ЧИННИКИ ВИБОРУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ СТОМАТОЛОГІЧНОГО МЕДИЧНОГО ЗАКЛАДУ.....	460
Хоменко А.В. СТРАТЕГІЧНІ ПЕРСПЕКТИВИ РОЗБУДОВИ МІСЬКОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ.....	461
Омеляненко Д.О. ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИЗАЦІЙНІ ОЗНАКИ АКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВ.....	462
Видря І.В. РОЗРОБКА ФІНАНСОВОЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ФЕРМЕРСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ ТА РИЗИКУ.....	463
Пухальська М.О. ФІНАНСОВА СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ ЗАКЛАДІВ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ.....	464
Коваленко О. А. РОЗВИТОК ДИСТАНЦІЙНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ НА РИНКУ БАНКІВСЬКИХ ПОСЛУГ.....	465
Войтенко Н.П. ФОРМУВАННЯ ВЗАЄМОВІДНОСИН БАНКІВСЬКОЇ УСТАНОВИ З ФІЗИЧНИМИ ОСОБАМИ.....	466
Сміян Н.М. АСПЕКТИ РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТУ У ДІЯЛЬНОСТІ ВИРОБНИЧО-ТОРГОВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА.....	467
Безрук А.В. РОЗВИТОК РОЗДРІБНОГО БІЗНЕСУ БАНКІВСЬКОЮ УСТАНОВОЮ.....	468
Гончаренко О.М. СУТНІСТЬ ТА ПЕРЕВАГИ КРЕДИТУВАННЯ ФІЗИЧНИХ ОСІБ НЕБАНКІВСЬКИМИ ФІНАНСОВИМИ УСТАНОВАМИ.....	469
Лесніченко В.М. СУТНІСТЬ ТА НАПРЯМКИ ПІДТРИМКИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВ АГРАРНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ.....	470
Горовий Д.М. СУТНІСТЬ СТРАТЕГІЧНОГО ФІНАНСОВЕ ПЛАНУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ.....	471
Юрченко В.О. РОЗВИТОК СТРАХОВОГО ЗАХИСТУ ФІЗИЧНИХ ОСІБ В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ ТА РИЗИКУ.....	472
Білогубець О.В. СУТНІСТЬ УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ ПОТОКАМИ ТОРГОВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА.....	473
Лисенко І.А. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ЕКСПОРТНО ОРІЄНТОВАНИХ ПІДПРИЄМСТВ У СУЧАСНИХ УМОВАХ.....	474
Рисований А.В. СУТНІСТЬ ФІНАНСОВОЇ ПІДТРИМКИ ЛОГІСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТОРГОВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА.....	475
Ткаченко В.В. ФОРМУВАННЯ МЕХАНІЗМУ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ.....	476
Маслюк Б.О. СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ ІПОТЕЧНОГО КРЕДИТУВАННЯ В КОНТЕКСТІ ДЕРЖАВНОЇ СТРАТЕГІЇ ВІДНОВЛЕННЯ АГРАРНОЇ СФЕРИ УКРАЇНИ.....	477
Полятикін С.О. СУТНІСТЬ УПРАВЛІННЯ ЗЕЛЕНИМИ ІНВЕСТИЦІЯМИ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ ТА РИЗИКУ.....	478
Пелих С.О. УПРАВЛІННЯ АГРАРНИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ В УМОВАХ КРИЗИ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ.....	479
Близнюк А.А. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПОНЯТТЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	480
Борщов А.О. ПРИНЦИПИ ЛОГІСТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТРАНСПОРТНОГО ПІДПРИЄМСТВА.....	481
Гмиря Р.О. ЗАСОБИ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ МАЛОГО БІЗНЕСУ.....	482
Гулий О.О. УПРАВЛІННЯ ЕФЕКТИВНІСТЮ ДІЯЛЬНОСТІ ТОРГІВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА НА ЗАСАДАХ ДИВЕРСИФІКАЦІЇ РИНКІВ ЗБУТУ.....	483
Гулієва Н.О. АКТУАЛЬНІСТЬ МАРКЕТИНГУ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	484
Гуменник І.М. СУТНІСТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ ІННОВАЦІЙНИХ ЗАСАД ГОСПОДАРЮВАННЯ В АГРАРНОМУ ПІДПРИЄМНИЦТВІ.....	485
Наумов С.І. СУЧАСНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ СУБ'ЄКТІВ МАЛОГО БІЗНЕСУ.....	486

Парієнко Д.П. СТРАТЕГІЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ТРАНСПОРТНОГО ПІДПРИЄМСТВА	487
Подорванюк А.О. АСПЕКТИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ СТРАТЕГІЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ У ДІЯЛЬНОСТІ АГРАРНОГО ПІДПРИЄМСТВА	488
Середа А.Г. ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА НА ІНВЕСТИЦІЙНИХ ЗАСАДАХ	489
Спаська Д.І. ОБҐРУНТУВАННЯ НАПРЯМІВ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В АГРАРНІЙ СФЕРІ	490
Терещенко С.В. РОЗВИТОК ВИРОБНИЧОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В СУЧАСНИХ УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ	491
Токар К.Є. РОЗВИТОК ПІДПРИЄМНИЦТВА В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ ТА РИЗИКУ	492
Чайка Л.С. АКТУАЛЬНІСТЬ ПІДВИЩЕННЯ ДОХІДНОЇ БАЗИ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ	493
Якименко Є.В. СУЧАСНІ АСПЕКТИ ЛОГІСТИЗАЦІЇ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	494
Андрющенко І.О., Сельський А.М. АСПЕКТИ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ТА ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА	495

ФАКУЛЬТЕТ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Бабенко Б.В. ОСОБЛИВОСТІ ХАРЧОВОЇ ЦІННОСТІ «БУРГЕРА ВЕГАНСЬКОГО»	496
Ворожко І.Р. ПЕРСПЕКТИВИ ЗАСТОСУВАННЯ БОРОШНА КІНОА В ТЕХНОЛОГІЇ БУЛОЧНИХ ВИРОБІВ	497
Гмиря А.С. ШЛЯХ ДО ВУГЛЕЦЕВОЇ НЕЙТРАЛЬНОСТІ УКРАЇНСЬКИХ ХАРЧОВИХ ПІДПРИЄМСТВ	498
Горін Р.О. ЕНЕРГОЕФЕКТИВНІСТЬ НА ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ	499
Дзюба Я.С. МОЛОЧНА ГАЛУЗЬ УКРАЇНИ: РІК ПРОДОВОЛЬЧОЇ КРИЗИ	500
Івашина С.А. ХАРЧОВА ЦІННІСТЬ ТА КОРИСТЬ МИГДАЛЬНОГО МОЛОКА	501
Ільченко Н.О. ЗАХОДИ З ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ “АСТАРТА”	502
Кіях О.В. ЗБЕРЕЖЕННЯ ЕНЕРГІЇ НА ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ	503
Крутась А.В. ДИНАМІКА ПОКАЗНИКІВ ВОЛОГОСТІ В ТІСТІ ДЛЯ ПІЦИ З РІЗНИМ ВМІСТОМ ЧОРНИЛ КАРАКАТИЦІ	504
Мішан Д.М. ЕКОЛОГІЧНА СКЛАДОВА БЕЗПЕЧНОСТІ ХАРЧОВОЇ ПРОДУКЦІЇ	505
Mishan D., FORMATION OF QUALITY INDICATORS OF PASTA WITH THE USE OF POWDERS OF WILD BERRY DERIVATIVES	506
Мордвяник Т.А. ВПРОВАДЖЕННЯ ОЗДОРОВЧИХ СМУЗИ В МЕНЮ ЕКОГОТЕЛІВ	507
Олімах Т.С. ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ НА МОЛОЧНОМУ ПІДПРИЄМСТВІ	508
Puryhin I. INCREASING THE BIOLOGICAL VALUE OF CREAM CHEESE WITH THE ADDITION OF WHEY CONCENTRATE	509
Роженко А.С. ЗМЕНШЕННЯ ЕНЕРГОВИТРАТ НА ХЛІБОПЕКАРСЬКОМУ ПІДПРИЄМСТВІ	510
Тимошенко А.О. ДОЦІЛЬНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ПОХІДНИХ ПЕРЕРОБКИ КАЛИНИ У ВИРОБНИЦТВІ СИРКОВИХ ДЕСЕРТІВ	511
Тимошенко А.О. ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ В ХАРЧОВІЙ ПРОМИСЛОВОСТІ	512
Shmidt B. JUSTIFICATION OF COMBINATION OF THE COMPONENTS OF RAW MATERIALS OF DAIRY AND VEGETABLE ORIGIN IN THE CHEESE PRODUCT FORMULA	513
Босак Д.М. РОЗШИРЕННЯ АСОРТИМЕНТУ СТРАВ ІЗ РИБНОЇ СІЧЕНОЇ МАСИ ІЗ ВИКОРИСТАННЯМ ПОРОШКУ ЛАМІНАРІЇ	514
Затокін В.О. ЗБАГАЧЕННЯ МАННИХ БИТОЧКІВ НАСІННЯМ ЧІА	515
Користов В.Л. ПОРОШОК ЗІ СПЕЛЬТИ ЯК ІННОВАЦІЙНИЙ ІНГРЕДІЄНТ У ДРІЖДЖОВИХ МЛИНЦЯХ	516

ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Антонюк Р.О. КОЛІЗИЙНІ ПРОБЛЕМИ ШЛЮБНО-СІМЕЙНИХ ВІДНОСИН В МІЖНАРОДНОМУ ПРИВАТНОМУ ПРАВІ	517
Арістова І.В. ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА	518
Баєва Д.В. ВІДБУДОВА УКРАЇНИ ПІСЛЯ ВІЙНИ. ЯКОЮ Я БАЧУ НАШУ ДЕРЖАВУ ПІСЛЯ ПЕРЕМОГИ?	519
Безугла Ю.М. ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ЗЕМЕЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ	520
Бердін А.С. ПРАВИЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ ТЕРИТОРІЇ, ЯК ОСНОВА ФУНКЦІОНУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ	521
Бігуненко М.О. ПРАВОВІ ЗАСАДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВА ЛЮДИНИ НА ІНФОРМАЦІЮ В УКРАЇНІ	522
Білоцерківська К. В. ПРАВА ЛЮДИНИ У КОНТЕКСТІ АГРЕСІ РФ	523
Бобирєва А.Л. ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ЕКСГУМАЦІЇ У ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ	524
Бойко В.Б. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ОГЛЯДУ ВОДІЇВ НА СТАН СП'ЯНІННЯ	525

Болдін О.В. ПРОБЛЕМИ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ В УКРАЇНІ У ПЕРІОД ДІЇ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ	526
Бондаренко О.В. ПАТРІОТИЗМ МОЛОДОГО ПОКОЛІННЯ В УКРАЇНІ	527
Вандоляк Д.Т. ДУХОВНІ ЦІННОСТІ	528
Василенко К.В. ПРОБЛЕМНІСТЬ ПИТАННЯ СПОСОБІВ ЗАХИСТУ ПРАВА НА ЗЕМЛЮ	529
Вечорка Ю.В. ОКРЕМІ ПИТАННЯ ЗВІЛЬНЕННЯ ПРАЦІВНИКІВ У ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ	530
Власенко І. Р. ІНФОРМАЦІЙНА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ ТА ЇЇ ПРАВОВІ ОСНОВИ	531
Волошин В.М. ОСОБЛИВОСТІ ДОКАЗУВАННЯ ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ ВІЙСЬКОВИХ ЗЛОЧИНІВ	532
Воронін М. А. МОНІТОРИНГ ЗЕМЕЛЬ, ЯК ОСНОВА ДЛЯ УПРАВЛІННЯ ЗЕМЕЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ.....	533
Ворохобов М.Ю. СИСТЕМА ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ І ЗЕМЛЕВПОРЯДКУВАННЯ СУЧАСНОМУ ЕТАПІ	534
Гапонов Р.Р. ПРОБЛЕМИ ПРОВЕДЕННЯ СУДОВО-МЕДИЧНИХ ЕКСПЕРТИЗ У ВОЄННИЙ ПЕРІОД.....	535
Головій В. О. ОСОБЛИВОСТІ РОБОЧОГО ЧАСУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	536
Гордус Я. В. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПОРТАЛУ «ДІЯ»	537
Горілий Н.С. ПОГЛЯДИ СОКРАТА НА СМЕРТЬ	538
Гресь Н.М. ПРИНЦИП КОНФІДЕНЦІЙНОСТІ В МЕДІАЦІЇ	539
Даниленко В.С. ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	540
Даценко Ю.Ю. ЩОДО МЕХАНІЗМІВ РОЗСЛІДУВАННЯ МІЖНАРОДНИХ ЗЛОЧИНІВ ВЧИНЕНИХ ПРОТИ УКРАЇНИ	541
Демченко Д.В., Ковальчук В.С. ГЕОДЕЗИЧНІ РОБОТИ ПРИ ВСТАНОВЛЕННІ МЕЖ НАСЕЛЕНИХ ПУНКТИВ	542
Долуда А. ПРАВОВИЙ СТАТУС ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ.....	543
Дрозд Я. В. МЕХАНІЗМИ ПОДОЛАННЯ ЗЛОВЖИВАННЯ ПРОЦЕСУАЛЬНИМИ ПРАВАМИ У ЦИВІЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ	544
Желдубовський Я.О. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ: ЙОГО ЗАСТОСУВАННЯ В СУДОЧИНСТВІ.....	545
Желдубовський Я.О. ПРОБЛЕМА ТА ШЛЯХИ УСУНЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ДЕФОРМАЦІЇ АДВОКАТА.....	546
Жмака І.А. ПОНЯТТЯ, ФОРМИ ТА МЕТОДИ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ.....	547
Жмакін С.А. ІНСТИТУТ ЕКОЛОГІЧНОГО ОМБУДСМЕНА: ГЕНЕЗА ТРАДИЦІЙ.....	548
Жогло І.М. ОСОБЛИВОСТІ ОХОРОНИ ЗЕМЕЛЬ В СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ.....	549
Зеленська І.В. ПРОБЛЕМИ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАКОНОДАВСТВА В СФЕРІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ.....	550
Зеленський О.М. PROSPECTS FOR THE DEVELOPMENT OF ANTI-CORRUPTION LEGISLATION IN UKRAINE	551
Калюжна Ю.В. ДО ПИТАННЯ ПРО ПІДСТАВИ СКАСУВАННЯ СУДОВОГО НАКАЗУ В ЦИВІЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ.....	552
Каторгін І.В. ОСНОВНІ МЕТОДИ МІЖНАРОДНОГО ПРИВАТНОГО ПРАВА	553
Кішінець Ю.А. ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ОХОРОНИ СФЕРИ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН.....	554
Коваленко Є.Ю.ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ПРИПИНЕННЯ ПОРУКИ.....	555
Колмик С.В. ВИКОРИСТАННЯ БЕЗПІЛОТНИХ ЛІТАЛЬНИХ АПАРАТІВ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ ГЕОДЕЗИЧНИХ ЗНІМАНЬ.....	556
Костюченко О.Ю. ДЕЛІКТНІ ПРОВАДЖЕННЯ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ ПРОЦЕСІ.....	557
Котляр А.О., Осипов Д.С., Канівець О.М. СУЧАСНІ GPS ПРИЙМАЧІ.....	558
Крамінська А.Г. ВЕРХОВЕНСТВО ПРАВА В УМОВАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	559
Краснянський В. РОЗДІЛ КОРЕЇ: ПЕРЕДУМОВИ ТА РЕАЛІЇ.....	560
Крючков С.В. РУХ ONE HEALTH ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ ФІЛОСОФІЇ	561
Кулібаба А. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЧАСУ ВІДПОЧИНКУ	562
Левченко В.В. СУЧАСНИЙ СТАН ТА ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ ІЗ ВРАХУВАННЯМ ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ	563
Леоненко М. В. ЦИФРОВІЗАЦІЯ, ЯК ОДНЕ ІЗ РІШЕНЬ ДЛЯ ЗБЕРЕЖЕННЯ ТРУДОВОЇ СФЕРИ В УКРАЇНІ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ.....	564
Литвиненко Д.О. ПРОБЛЕМИ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАКОНОДАВСТВА.....	565
Лук'янченко Д.В. ЕЛЕКТРОННЕ СУДОЧИНСТВО ТА ЕЛЕКТРОННЕ ВИКОНАВЧЕ ПРОВАДЖЕННЯ: ПИТАННЯ ВЗАЄМОДІЇ.....	566
Махмудлу Алісафа Асіф Огли, Астановва Айна ЩОДО ПРАВОВОГО ЗАХИСТУ ДИТИНИ ВІД ЖОРСТОКОГО ПОВОДЖЕННЯ.....	567

Мельник В.В. СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ЩОДО НАДАННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ ОРГАНАМИ ПУБЛІЧНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ В УКРАЇНІ	568
Михайліченко М.А. СІЛЬСЬКИЙ ТУРИЗМ НА ТЕРЕНАХ СУМСЬКОГО РАЙОНУ: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ.....	569
Міхеєнко О. Р. «ЗАХИСТ ПРАВ ЛЮДИНИ В УКРАЇНІ: РЕАЛІЗАЦІЯ ПРАВА НА СУДОВИЙ ЗАХИСТ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ».....	570
Міщенко М. ДО ПОНЯТТЯ СВОБОДИ ЯК ПРАВОВОЇ ЦІННОСТІ	571
Москаленко Е.І. КОНСТИТУЦІЙНІ ЗАСАДИ СОЦІАЛЬНОЇ ДЕРЖАВИ УКРАЇНИ	572
Мяус Ю.М. ОСОБЛИВОСТІ ДОКАЗУВАННЯ У СПРАВАХ ПРО ВІДНОВЛЕННЯ ВТРАЧЕНОГО СУДОВОГО ПРОВАДЖЕННЯ У ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ	573
Нежевелю В.В. СПІВВІДНОШЕННЯ ПОНЯТЬ «СЛУЖБОВОЇ» ТА «ПОСАДОВОЇ» ОСОБИ СЕРЕД ОСІБ УПОВНОВАЖЕНИХ НА ПУБЛІЧНЕ АДМІНІСТРУВАННЯ У СФЕРІ ЗЕМЕЛЬНИХ ПРАВОВІДНОСИН	574
Новгородська А.В. ПРОБЛЕМАТИКА ВИРІШЕННЯ МІЖНАРОДНИХ СПОРІВ В УМОВАХ СУЧАСНОСТІ	575
Осетров Р. ДО ПОНЯТТЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ ФУНКЦІЇ ДЕРЖАВИ.....	576
Петренко Д.О. ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТЕРИТОРІЇ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	577
Пинчук Б.В. ОРГАНІЗАЦІЙНО ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОГЕННО ЗАБРУДНЕНИХ ЗЕМЕЛЬ	578
Пісоцький Р.В., Гончаров В.В. ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖГЕОКАДАСТРУ В УКРАЇНІ ТА ЙОГО РОЛЬ У РОЗВИТКУ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН.....	579
Предченко І. РОЗВИТОК І ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ.....	580
Придатко І.Ю. ВИКОРИСТАННЯ СУПУТНИКОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ГЕОДЕЗІЇ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ	581
Приходько Н. СТЯГНЕННЯ АЛІМЕНТІВ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ	582
Розметов Р.Ю. КРИМІНАЛЬНЕ ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО В СИСТЕМІ ІНШИХ ГАЛУЗЕЙ ПРАВА	583
Райденко Б.О. СИСТЕМА ФІНАНСОВОГО ПРАВА І ЇЇ МІСЦЕ В СИСТЕМІ ПРАВА УКРАЇНИ	584
Ракуса Д.О. ОСОБЛИВОСТІ ЯПОНСЬКОЇ ПРАВОВОЇ КУЛЬТУРИ	585
Роговенко О.В. ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ.....	586
Роговенко О.В., Махмудлу Гусейн Асіф Огли, Хусамітдінова Нозіма. РЕФОРМА МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ (ДОСВІД ДАНІЇ).....	587
Роговенко О.В., Шпетний Є.О., Хемраєв Мекан. ЩОДО СИСТЕМИ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ	588
Рожкова Л.І. КУЛЬТУРНА ДИПЛОМАТІЯ УКРАЇНСЬКОЇ МУЗИКИ ПІД ЧАС ВІЙНИ.....	589
Русановський Є.Л. ВИКОРИСТАННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО ЗОНДУВАННЯ В ПРОЦЕСІ МОНІТОРИНГУ ЗЕМЕЛЬ.....	590
Саєнко А. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДЕРЖАВНОГО КОНТРОЛЮ ЗА РАЦІОНАЛЬНИМ ВИКОРИСТАННЯМ ТА ОХОРОНОЮ ЗЕМЕЛЬ.....	591
Сахаров Д.Е. ДЖЕРЕЛА МІЖНАРОДНОГО ПРИВАТНОГО ПРАВА В ПРОЦЕСІ ВИРІШЕННЯ СПОРІВ З ІНОЗЕМНИМ ЕЛЕМЕНТОМ	592
Семерня С.В. ЕКСТРАДИЦІЇ У МІЖНАРОДНОМУ ПРАВІ	593
Сердюк А.С. МОДЕЛЬНИЙ ЗАКОН ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗБЛИЖЕННЯ ПРАВОВИХ СИСТЕМ	594
Серьожкіна Г.О. ШЛЯХ СВІТОГЛЯДУ: ВІД МІФІЧНОГО ДО НАУКОВОГО	595
Серий В.О. СПРАВЕДЛИВІСТЬ ЯК ПРАВОВА ЦІННІСТЬ	596
Сисенко В. ЛЮДСЬКА ГІДНІСТЬ ЯК НАЙВИЩА ПРАВОВА ЦІННІСТЬ	597
Ситник А.Д., Скляр Ю.Л. ВИКОРИСТАННЯ БЕЗПІЛОТНИХ ЛІТАЛЬНИХ АПАРАТІВ У ГЕОДЕЗИЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ.....	598
Сільченко А. ТРАНСФОРМАЦІЯ ТРУДОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	599
Сілюченко В.М. ПРОБЛЕМИ ДОСТУПУ ДО ПРАВОСУДДЯ В УКРАЇНІ ПІД ЧАС ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ	600
Сніжко В.В. ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ ЗЕМЕЛЬ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ.....	601
Соколов Ю.Г., Наумова К.С., Канівець О.М. ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ ЗЕМЕЛЬ: СУТНІСТЬ, ЗМІСТ ТА ЗНАЧЕННЯ.....	602
Сокрута М.О. ЩОДО ЗЛОЧИННОСТІ САМОЗАХОПЛЕННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ ДІЛЯНОК	603
Солдаткін І. ЩОДО МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ У СФЕРІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ МІСТ	604
Солдаткін С. НОВІТНЯ ЄВРОПЕЙСЬКА ПОЛІТИКА ЩОДО ДОСТУПУ ДО ПУБЛІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ В АГРАРНІЙ СФЕРІ	605
Сухоставець В.Р. ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОХОРОНИ ЗЕМЕЛЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ	606

Тимченко Н.В., Надточій Є А., Канівець О.М. ОСОБЛИВОСТІ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	607
Удовенко Р. ЩОДО ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОЛОГІЧНИХ ПРАВ ЛЮДИНИ	608
Цілюрик М.В. ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ GPS ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ТОЧНОСТІ ГЕОДЕЗИЧНИХ ВИМІРЮВАНЬ.....	609
Черевач О.О., Гончаров В.В. РОЗВИТОК ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН – ЗАПОРУКА НАДІЙНОЇ ОХОРОНИ ЗЕМЕЛЬНИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ	610
Черепіна С. ВІДШКОДУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ ШКОДИ В УМОВАХ ВІЙНИ	611
Чигрин О.А. МЕТАМОДЕРНІЗМ С ТОЧКИ ЗОРУ РОБІНА ВАН ДЕН АККЕРА	612
Чубур Б.С. СЛІДЧІ (РОЗШУКОВІ) ДІЇ, ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ЗНИКНЕННЯМ ДІТЕЙ ПІД ЧАС ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ.....	613
Шандиба Д.В. ВОЄННА ТРАНСФОРМАЦІЯ ПРАВОСУДДЯ В УКРАЇНІ	614
Шафран В.В. ДОКАЗИ ТА ДОКАЗУВАННЯ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ	615
Шевчун І.О., Гончаров В.В. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ЗАКОНОДАВЧОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВСТАНОВЛЕННЯ ТА ЗМІНИ МЕЖ НАСЕЛЕНИХ ПУНКТИВ В УКРАЇНІ.....	616
Шелковніков А.Ю., Зібарєв Д.О., Канівець О.М. ВАЖЛИВІСТЬ ВЕДЕННЯ МОНИТОРИНГУ ЗЕМЕЛЬ.....	617
Шеремерєєвич О.В., Хероїм І.С.ЗБЕРЕЖЕННЯ ТА ВІДНОВЛЕННЯ ПРИРОДНО-РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ.....	618
Шпак А. ПРАВОВА СВІДОМІСТЬ: ОКРЕМІ АСПЕКТИ	619
Щадько М.В. РОЗВИТОК ДЕГРАДАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНІ	620
Юрченко Н.Б., Гончаров В.В. ОСОБЛИВОСТІ НОРМАТИВНОЇ ГРОШОВОЇ ОЦІНКИ ЗЕМЕЛЬ НАСЕЛЕНОГО ПУНКТУ.....	621
Яковенко С. РИНОК ЗЕМЛІ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	622
Клочко А.М. СТАН ВПРОВАДЖЕННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У СФЕРІ БАНКІВСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УКРАЇНИ В УМОВАХ ДІЇ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ	623
Демченко Я.О. ПРИНЦИПИ ПУБЛІЧНОГО ПРАВА	624
Стоян Ю.К. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ НОРМАТИВНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НЕВИТРЕБУВАНИХ ПАІВ	625